

Gemeente Delft

Jaarrekening 2024

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	4
Jaarverslag	8
Inleiding	9
Drie opgaven: Delft-West, Innovatiedistrict Delft en Energietransitie	13
Samenstelling van het bestuur	17
Het jaar 2024 in één oogopslag	19
Financieel resultaat 2024	21
Financiële positie	27
Investerings	34
Verloop reserves en voorzieningen	36
Programma-verantwoording	37
1. Duurzame stad	38
1.1. Wat hebben we bereikt?	38
1.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	39
1.3 Wat heeft het gekost?	42
2. Bereikbare stad	46
2.1. Wat hebben we bereikt?	46
2.2. Wat hebben we ervoor gedaan?	47
2.3 Wat heeft het gekost?	50
3. Goed wonen	53
3.1. Wat hebben we bereikt?	53
3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	54
3.3 Wat heeft het gekost?	59
4. Schone en veilige stad	64

4.1. Wat hebben we bereikt?	64
4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	65
4.3 Wat heeft het gekost?	70
5. Gezonde en sociale stad	77
5.1. Wat hebben we bereikt?	77
5.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	78
5.3 Wat heeft het gekost?	82
6. Samenleven, onderwijs en cultuur	86
6.1. Wat hebben we bereikt?	86
6.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	87
6.3 Wat heeft het gekost?	97
7. Werk en inkomen	104
7.1. Wat hebben we bereikt?	104
7.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	105
7.3 Wat heeft het gekost?	106
8. Economie en vastgoed	110
8.1. Wat hebben we bereikt?	110
8.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	111
8.3 Wat heeft het gekost?	114
9. Stad en bestuur	118
9.1. Wat hebben we bereikt?	118
9.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	118
9.3 Wat heeft het gekost?	121
10. Raad	124
10.1 Wat hebben we bereikt?	124
10.2 Wat hebben we ervoor gedaan?	124

10.3 Wat heeft het gekost?	125
Algemene dekkingsmiddelen en overhead.....	127
Financiën.....	128
Overhead.....	139
Paragrafen	142
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	143
Lokale heffingen	172
Grondbeleid.....	180
Onderhoud kapitaalgoederen.....	184
Fonds Delft 2040	192
Verbonden partijen en subsidies	194
Bedrijfsvoering.....	225
Financiering.....	234
Jaarrekening	241
Balans per 31 december 2024	242
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	244
Toelichting op de balans	249
Vaste activa	249
Vlottende activa	253
Vaste passiva	259
Vlottende passiva	267
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	274
Overzicht baten en lasten.....	276
Toelichting op de baten en lasten	277
Afwijkingen tussen de begroting na wijziging en jaarstukken.....	277
Incidentele baten en lasten	277

Onvoorzien	277
Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	280
Wet Normering Topinkomens (WNT)	282
Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	286
Rechtmatigheidsverantwoording	292
Overige gegevens	294
Voorstel tot bestemming van het resultaat	295
Beleidsindicatoren	296
BBV indicatoren.....	299
Specificatie investeringen.....	301
Verantwoordingsinformatie Single Information Single Audit (SiSa)	306

JAARVERSLAG

Woord vooraf

Omschrijving (toelichting)

Voor u liggen de jaarstukken over 2024. Deze zijn opgesteld volgens wat is bepaald in artikel 197, lid 1 Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en lokale kaders zoals de Financiële Verordening, de Nota Reserves, Voorzieningen en Investeringen en het Ordevoorstel Planning- en Controlcyclus. De jaarstukken geven inzicht in het financiële resultaat dat is bereikt. Ook doen we hierin verslag van de resultaten die zijn behaald binnen elk programma.

Een actueel financieel beeld wordt gegeven bij de Kadernota 2026. In de Programmabegroting 2026-2029 maken we, binnen de financiële kaders, de keuzes in de opgaven en ambities.

Het college van burgemeester en wethouders van Delft

INLEIDING

Inleiding

Omschrijving (toelichting)

Hierbij biedt het college van burgemeester en wethouders de Jaarstukken 2024 aan. Met de jaarstukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over het afgelopen jaar.

2024 was wereldwijd een onrustig jaar, met nieuws dat voor een belangrijk deel werd bepaald door oorlogen, dreiging en toenemende polarisatie. Onrust die zich ook liet voelen in onze stad. En het was landelijk een jaar van verandering, als gevolg van het aantreden van een nieuw kabinet.

Samen maken we de stad

In Delft kunnen we terugkijken op een jaar waarin we met partners opnieuw goede resultaten hebben bereikt voor Delftenaren en voor de stad. We hebben belangrijke mijlpalen bereikt in lijn met de koers die wij - college en raad samen - eerder hebben vastgelegd en uitgewerkt in drie langjarige opgaven en vijf bestuurlijke accenten. Rondom deze opgaven hebben we de samenwerking met de stad, partners en medeoverheden geïntensiveerd.

De gezamenlijke inzet werkt en werpt vruchten af, ook in 2024. Bijvoorbeeld in Delft-West. Hier hebben partijen samen vijf waardevolle projecten voorgedragen, die het Rijk heeft gehonoreerd in een Regiodeal. Ook de samenwerking aan de ontwikkeling van het Innovatiedistrict levert resultaat op. Zo heeft het Nationaal Groeifonds eind 2024 middelen toegekend voor de gezamenlijke ontwikkeling van een gezond, toekomstbestendig en klimaatbestendig innovatiedistrict. En de energietransitie krijgt vorm, met de inzet van veel bewoners en betrokken partijen. Daarbij krijgen Delftenaren praktische ondersteuning voor het isoleren van woningen en het aanpakken van energiearmoede.

In de tweede helft van onze collegeperiode pakken we door op het uitvoeren van deze projecten. Met de stad en met onze partners. Want samen maken we de stad.

Delft-West

In Delft-West werkt de gemeente nauw samen met de politie, woningcorporaties, scholen, zorginstellingen, het bedrijfsleven én met buurtbewoners aan het programma Wij West. Samen zetten we in op een veiliger en leefbaarder Delft-West. Omdat alle Delftse inwoners dezelfde kansen verdienen.

Een prachtig resultaat van samenwerking tussen veel partners was in 2024 de opening van WijWest Dichtbij: een ontmoetingsplek in winkelcentrum De Hoven. Hier zijn alle bewoners welkom voor hulp, advies en ontmoeting. Verder is aan de Papsouwselaan het WIJcafé geopend: een laagdrempelige plek voor ontmoeting. En waar bewoners terecht kunnen om hun weg te vinden in de digitale samenleving of voor advies bij verduurzaming.

Innovatiedistrict Delft

Met onze partners ontwikkelen we de TU Delft Campus samen met Schieoevers tot het Innovatiedistrict Delft: een aantrekkelijke plek voor werken, wonen, leren én ondernemen tegelijk. Een plek met mogelijkheden, ook voor de Delftenaren uit Delft-West en alle andere wijken.

De gemeente werkt samen met de provincie Zuid-Holland, de Technische Universiteit Delft, Bedrijvenkring Schieoevers en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag aan de verdere ontwikkeling van deze Delftse 'kraamkamer van innovaties'. In 2024 hebben alle partners de samenwerking opnieuw bevestigd en samen de opdracht verstrekt om te komen tot een integrale gebiedsvisie.

Energietransitie

Vanuit de opgave Energietransitie is Delft op weg om in 2050 een klimaatneutrale stad te zijn. We zetten ons ervoor in dat iedereen mee kan doen aan de overstap naar duurzame energie. In Delft hebben we de kennis in huis en de juiste mentaliteit om dat op vernieuwende wijze te bereiken.

De geothermiebron op het terrein van de TU Delft krijgt verder vorm. Hier is de warmtepompcentrale in aanbouw. Deze pomp is een belangrijke schakel voor Geothermie Delft om warmte via het Open Warmtenet Delft bij ruim 5000 huishoudens te krijgen. Eind 2024 heeft netbeheerder TenneT netcongestie aangekondigd voor vrijwel geheel Zuid-Holland. Met Bedrijvenkring Schieoevers werken we aan het delen van energie wat de impact van de netcongestie beperkt voor deelnemende bedrijven.

Delft kansrijk voor iedereen

We werken aan een sterke stad met sterke wijken en goede voorzieningen, waar mensen prettig en veilig kunnen wonen en mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen. We blijven inzetten op het bestrijden van armoede en het geven van hulp bij schulden. In samenwerking met Werkse! en Delft Support hebben we de pilot 'zonder geldzorgen naar werk' gestart. En we blijven werken aan kansengelijkheid in Delft, samen met scholen (Rijke Leerdag) en andere partners. Mooie voorbeelden hiervan zijn de afronding van de pilot Rijke Schooldag en de start van de extra activiteiten voor de jonge kinderen in Delft-West, via de subsidieregeling SPUK Kansrijke Wijk.

Aan de Spoorsingel hebben we een noodopvang geopend voor jongeren. Deze voorziening biedt twintig plekken voor dakloze jongeren van 18-23 jaar.

Het onderzoek dat Erfgoed Delft heeft uitgevoerd naar het Delftse slavernijverleden is in 2024 breed verspreid, met de uitgave van een publieksversie.

Om te kunnen voldoen aan de behoefte aan meer persoonlijk contact in de gemeentelijke dienstverlening, hebben we een balie geopend in het stads kantoor waar iedere Delftenaar terecht kan zonder afspraak.

Ruimte voor wonen

We zetten in op gemengde wijken, betaalbare en gezonde woningen. De druk op de woningmarkt blijft echter groot. We zien dat de bouwproductie landelijk, en ook in Delft, achterblijft.

Met regionale en landelijke partijen zetten we ons hard in om de bouw van nieuwe woningen te versnellen. In dat kader heeft Delft samen met partners een aanvraag ingediend om versneld tot realisatie van twee projecten te komen. De vaststelling van de gebiedsvisie Kop van de Buitenhof brengt ook de realisatie van de woningen in dat gebied een stap dichterbij.

Een gezonde en veilige stad

We werken aan een gezonde, veilige en inclusieve stad, met inzet op ontmoeting en preventie. We willen dat inwoners van Delft veilig en goed kunnen wonen en leven. Ontmoetingsplekken in de wijken dragen hieraan bij, zoals het seniorenhonk en café positief gezond. In 2024 is een speeltuinenkaart ontwikkeld die kinderen en

ouders stimuleert om naar buiten te gaan en te bewegen. Met de Delftse Inclusie Agenda werken we aan een betere toegankelijkheid voor iedereen.

De onrust in de wereld zien we ook terug in Delft, onder meer in een toename van het aantal betogingen. Verder zien we dat het aantal incidenten in de stad gelukkig afneemt, al is de impact ervan wel toegenomen. Met de nieuwe gemeentelijke crisisorganisatie is Delft beter voorbereid op crisissituaties. Tijdens een 'COKE Show' voor studenten uit het hoger onderwijs stond het middelengebruik centraal, maar ook de bijdrage die gebruikers daarmee onbedoeld leveren aan de georganiseerde criminaliteit.

Een duurzame stad

Samen met inwoners, bedrijven en organisaties werken we aan een schone toekomst. Voor onszelf én voor volgende generaties. In 2050 willen we als stad energieneutraal zijn. De raad heeft hiervoor de strategie en de routekaart vastgesteld om te komen tot een klimaatneutrale stad. Het Circle Lab ondersteunt bij het waarmaken van duurzame initiatieven in de stad, op weg naar een circulaire economie. Ontspuldagen moedigen bewoners aan om niet gebruikte spullen een goede bestemming te geven.

Het autoluwplus-gebied breiden we uit in het zuidwestelijk deel van de binnenstad, met maximale ruimte voor de voetganger. Om de groei van het aantal gestalde fietsen in goede banen te leiden, hebben we een nieuwe fietsenstalling geopend aan de Oude Langendijk. De bereikbaarheid van Delft per spoor is verbeterd, met de ingebruikname van twee nieuwe sporen en nieuwe perrons op stations Delft en Delft Campus. Om de verkeersveiligheid te verbeteren, hebben we bij zeven basisscholen de pilot 'Veilig op de fiets' uitgevoerd, in samenwerking met scholen, leerlingen, ouders en omwonenden.

We zijn gestart met het inlopen van de achterstand bij de vervanging van bomen, met de aanplant van circa 600 nieuwe bomen. In Tanthof is het gevel-tot-gevelproject Fuutlaan en omgeving uitgevoerd.

Economische kracht en bruisende stad

De werkgelegenheid in Delft groeit. In 2024 zijn er zelfs meer banen bijgekomen dan we als doelstelling hadden gesteld. De groei van het aantal vierkante meters bedrijfsruimte blijft echter achter bij de ambitie. Bij nieuwe ontwikkelingen sturen we er daarom op om ten minste 10% van de ruimte toe te kennen aan niet-wonen, in lijn met het Actieprogramma Ruimtelijk-economische Visie. Bovendien zijn we terughoudender met de transformatie van bestaande bedrijfsruimten.

In 2024 hebben we de verbouwing voorbereid van Museum Prinsenhof Delft, die in 2025 van start gaat. In Delft-West hebben we met cultuur in de wijken een impuls gegeven aan laagdrempelige cultuuractiviteiten die bijdragen aan verbinding, inclusie en talentontwikkeling. Voor Theater de Veste zijn scenario's voor de toekomst verkend en ontwikkelen we een financiële strategie. Ook hebben we in 2024 verder gewerkt aan de afweging van scenario's voor het Rietveld Theater.

Het financiële resultaat

Het jaar 2024 sluiten we af met een positief rekeningresultaat. Het verschil tussen de begroting (planning) en de jaarrekening (realisatie) wordt in hoofdzaak verklaard door incidentele voordelen in 2024.

Het rekeningresultaat is € 9,5 miljoen positief. Het omvat het saldo van baten en lasten (€ 27,0 miljoen voordelig) en het saldo van de reservemutaties (€ 17,5 miljoen nadelig). Dit

positieve resultaat wordt op hoofdlijnen veroorzaakt door extra baten en/of lagere lasten in de programma's Bereikbare stad (parkeren), Goed wonen (grondexploitaties, omgevingsvergunningen), Gezonde en sociale stad (WMO), Werk en inkomen (opvang Oekraïners, Inkomensverstrekkingen, Werkse!) en Economie en vastgoed (beheer vastgoed).

Na het voorstel tot bestemming van het resultaat van € 3,0 miljoen blijft een voordelig saldo over van € 6,5 miljoen. Enkele bedragen die in 2024 niet zijn uitgegeven, worden doorgeschoven naar 2025. Het saldo wordt toegevoegd aan de Algemene reserve en kan als incidentele dekking worden betrokken bij de Kadernota 2026.

Voor de komende jaren is het een opgave om Delft financieel gezond te houden vanwege het ravijnjaar.

DRIE OPGAVEN: DELFT-WEST, INNOVATIEDISTRICT DELFT EN ENERGIETRANSITIE

Delft-West

Omschrijving (toelichting)

Het Nationaal Programma Delft-West staat. De planvorming is afgerond. Met de aanpak 'Wij West, gelijke kansen in Delft' willen we zorgen voor een toekomst waarin alle bewoners mee kunnen doen, waarin alle jongeren een goede start in het leven kunnen hebben en hun talenten kunnen ontwikkelen, nu en onze volgende generaties. En dat het fijn en veilig wonen is in Voorhof, Buitenhof en Tanthof-West

In maart 2023 hebben we met bewoners, ondernemers en maatschappelijke partijen vastgesteld aan welke doelen we in Delft-West gezamenlijk gaan werken. Dit is vastgelegd in het startdocument Delft-West. Het startdocument is de basis geweest voor het gebiedsplan Wij West, dat na de zomer 2023 is opgeleverd. Met het gebiedsplan wordt duidelijk waar geïnvesteerd moet worden in Delft-West en welke problemen de alliantie Wij West moet aanpakken. Daarnaast is het een koersdocument waaraan de komende twintig jaar getoetst wordt of we op de goede weg zitten. Het geeft inzicht in de problematiek in Delft-West en maakt duidelijk welke focusbuurten extra aandacht verdienen en op welke manier de partners in Delft-West met elkaar gaan samenwerken.

In 2024 is de uitvoeringsagenda opgeleverd waarin staat wat we de komende vier jaar gaan doen. We voeren de aanpak Wij West uit met plusopgaven en opgaven in de wijk. Op wijkniveau zijn er uitvoeringsplannen. Hierin staan de acties waar we samen aan werken in de wijken en focusbuurten. Dit zijn acties waarvan bewoners aangeven dat deze belangrijk zijn. Zoals minder afval op straat, meer veiligheid in de buurt, hulp en ondersteuning dichtbij, meer ontmoetingsplekken in de wijk en nog veel meer. Met de plusopgaven zetten we nieuwe opgaven in of breiden we bestaande opgaven uit. Deze opgaven zijn domein-overstijgend en betreffen vaak meerdere wijken.

We zijn al volop aan de slag

De rijksoverheid is partner in het programma en biedt de mogelijkheid om via aanvragen gelden te verkrijgen voor het programma. Ook in 2024 hebben we namens de alliantie Wij West gelden verkregen om de doelen van de Alliantie Wij West te behalen. Zo is er opnieuw een aanvraag voor het Volkshuisvestingsfonds gedaan en gehonoreerd, is de regiodeal aangevraagd en is de aanvraag voor de woontop voor het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit in de Gillis-Delfia-buurt en bij de Reiger, positief ontvangen.

De gemeente heeft vooruitlopend op de uitvoeringsagenda al geïnvesteerd in Delft-West. De maatregelen uit het programma Preventie met Gezag zijn al gestart, de SPUK Kansrijke Wijk is in gang gezet en met partners uit Wij West zijn de beschikkingen voor de regiodeal de deur uit.

In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat er meer onderwijsassistenten en brugfunctionarissen werken op enkele scholen, dat er meer jongerenwerkers rondlopen in de wijk, dat bewoners ondersteunen bij het veiligheidsgevoel (Onwijze moeders in Tanthof-West en Straatmaatjes in Buitenhof en Voorhof) en dat er in de zomer een activiteitenprogramma is voor kinderen. Ook is de Buurtfabriek een stap verder in ontwikkeling en is een loket geopend in de wijk waar meerdere organisaties bij betrokken zijn in Wij West Dichtbij. Een totaal overzicht van maatregelen in uitvoering is opgenomen in de uitvoeringsagenda.

Samen werken blijft hard werken

De afgelopen periode hebben de Alliantieraad en het programmabureau geïnvesteerd in samenwerking en participatie van bewoners. Ook is het gesprek met partners gestart hoe we de doelen uit het gebiedsplan over de lange termijn kunnen behalen en op welke manier

maatregelen daaraan kunnen bijdragen. Samen werken is hard werken en vraagt om een duidelijk standpunt van partners en om het erkennen en herkennen van belangen om ervoor te zorgen dat we de juiste dingen doen in de Alliantie Wij West. Dat hebben we in 2024 gedaan en blijven we in 2025 doen.

Innovatiedistrict Delft

Omschrijving (toelichting)

Voor het Innovatiedistrict Delft wordt gestaag verder gebouwd aan de samenwerking en versterking met partners. TU Delft, bedrijvenkring Schieoevers, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, provincie Zuid-Holland en de gemeente Delft hebben hun samenwerking verlengd met vier jaar. Dit heeft geleid tot een jaarplan 2024-2025 en meerjarig perspectief 2028. In dit jaarplan staan de activiteiten waar het programma zich de komende tijd voor inzet.

De eerste resultaten hiervan zijn het Economisch Profiel Innovatiedistrict Delft en de Brand Strategy. Ook is het project Wayfinding gestart. Dit heeft als doel de route station Delft Campus – TU Delft Campus op een informele en innovatieve manier te verbeteren. Ook het onderhoud wordt hierbij meegenomen. Vanuit Werklandschappen van de Toekomst is een driejarige subsidie binnengehaald om innovatief te vergroenen en klimaatadaptief te maken voor Campus Zuid en Schieoevers Zuid.

Het afgelopen jaar heeft het programma gewerkt aan het versterken van de samenwerking en de zichtbaarheid. Zo is er deelgenomen aan het vastgoeddebat tijdens de Provada en toelichting gegeven bij de Verstedelijkingsalliantie over de kracht en breedte van het IDD. Ook zijn we partner geworden van het netwerk directeuren Innovatiedistricten, zijn gesprekken gevoerd met Invest NL en Innovation Quarter en is deelgenomen aan de Schieoevers Safari. Het resultaat is dat het IDD nu op drie niveaus zichtbaar is: het programma, het gebied en het ecosysteem.

We hebben in 2024 de opdracht verstrekt om een overkoepelende ruimtelijke visie op te stellen. Om het gebied goed te kunnen ontwikkelen, is een gezamenlijke ruimtelijke visie belangrijk. De opdracht voor het ophalen en in kaart brengen van de gezamenlijke ambities van de vijf partijen is verstrekt en het resultaat wordt in het voorjaar van 2025 verwacht. Belangrijke onderdelen voor de visie zijn de verbinding met het programma Schieoevers en Delft Campus.

Actief werken aan de stad

In 2024 is gewerkt aan een afwegingskader aankoop grond en vastgoed. Dit kader wordt begin 2025 afgerond en ter kennisname met de raad gedeeld. Dit afwegingskader is een eerste stap in het invullen van de motie "Ruimte voor Delft" / motie "Actief grondbeleid". Het budget wordt hiervoor ingezet.

Visietrajecten

In de begroting zijn middelen gereserveerd voor visietrajecten. Het betreft: Visie en strategie Schieoevers Zuid, Verkenning Vulcanusweg en Vervolgonderzoek visie op en rond Rotterdamseweg. Deze visies moeten zich verhouden tot de overkoepelende ruimtelijke visie die op dit moment wordt uitgewerkt. De visies voor de drie gebieden starten daarom in 2025, zodat ze in samenhang met de ambities voor de overkoepelende ruimtelijke visie kunnen

worden opgesteld. Zie hiervoor ook Programma Schieoevers. In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor het uitwerken van de visies in 2025.

SMD

Verder werken we aan een goede aansluiting met de technologieketen – van vmbo tot wetenschappelijk onderwijs – door middel van het initiatief Smart Makers Delft (SMD).

Energietransitie

Omschrijving (toelichting)

Delft is op weg om een klimaatneutrale stad te worden en beperkt de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) zo snel mogelijk. Dat is de kern van de energietransitie. Daarin volgt Delft de volgende visie:

- Energie besparen
- Overgaan op hernieuwbare warmte en elektriciteit
- Reststromen gebruiken

Het doel van deze transitie is om in 2050 klimaatneutraal te zijn. De termijn tot 2050 is erg lang, vandaar dat Delft als tussendoel geformuleerd heeft dat in 2030 60% reductie van de uitstoot van CO₂ ten opzichte van 1990 moet zijn bereikt.

In 2024 heeft de gemeenteraad de 'Routekaart Delft Klimaatneutraal 2050' vastgesteld. Deze geeft goed aan welke tussenresultaten op welk moment bereikt moeten worden. De routekaart biedt daarmee houvast in de plannen van de gemeente en de bewoners en bedrijven in de stad.

Delft pakt een actieve voortrekkersrol in de energietransitie. De strategische richting is vastgesteld in de Regionale Energie Strategie 1.0 en het Warmteplan Delft 2021. In 2024 is dit verder uitgewerkt in de 'Energiestrategie Delft' met daarin modules voor warmte, elektriciteit, nieuwbouw en bodemenergie. Ook is in 2024 gestart met de opvolger en update van het Warmteplan Delft 2021: het Warmteprogramma Delft 2026-2035.

De Routekaart Delft Klimaatneutraal 2050 bevat vijf transitiepaden waarlangs dit moet gaan plaatsvinden. Hieronder worden de vijf transitiepaden toegelicht en enkele hoofdresultaten uit 2024 genoemd. Meer gedetailleerde resultaten uit 2024 van de opgave energietransitie worden genoemd in de teksten over energietransitie onder het programma Duurzame stad en het programma Bereikbare stad.

Heel impactvol en urgent feit voor de voortgang van de energietransitie is de afkondiging van netcongestie in Zuid-Holland op 5 december 2024. Hierdoor komen bedrijven die een grootverbruikaansluiting nodig hebben, of die willen uitbreiden, op een wachtlijst terecht. Dit heeft grote impact voor Delft waardoor er de komende jaren inspanningen verricht moeten worden om anders met elektriciteit om te gaan. Ook zullen TenneT en Stedin diverse infrastructuurprojecten gaan uitvoeren om deze congestie te verhelpen. De uitvoering van deze projecten zal goed merkbaar zijn, omdat veel straten in Delft open zullen moeten voor de uitvoering van deze projecten.

Routekaart Delft Klimaatneutraal 2050

In de routekaart zijn de onderstaande vijf transitiepaden genoemd.

1. Wonen

Het transitiepad Wonen heeft de focus op drie pijlers:

- 1) energiebewust maken van iedere bewoner,
- 2) woningen energiezuinig maken en
- 3) opschalen warmtetransitie.

Enkele resultaten in 2024 op dit transitiepad zijn de communicatiecampagne 'Delft doet duurzaam' en de organisatie van de klimaatweek met vele partners. Verder is er stevig ingezet op isolatie met energiehulp en energiecoaches. Het eerste warmte-uitvoeringsplan (WUP) is voor de Multatuli buurt opgesteld en voor deze buurt is er vanuit het Volkshuisvestingsfonds subsidie verkregen. De strategie om verenigingen van eigenaars te helpen met de energietransitie is opgesteld en de eerste informatiebijeenkomst voor VvE's is gehouden.

2. Industrie en commerciële dienstverlening

Ondernemers zullen stappen moeten gaan zetten naar een duurzame economie. Dit start met hun kantoorgebouwen naar energielabel C brengen, maar uiteindelijk zullen ook hun processen duurzaam moeten worden.

Een van de actieve partners is Bedrijvenkring Schieoevers. Deze heeft een strategie voor de laadinfrastructuur van logistieke bedrijven opgesteld die nog in uitvoering moet worden gebracht. Ook wordt er gewerkt aan een energiehub voor delen van elektriciteit in het kader van de netcongestie.

3. Publieke dienstverlening

Onder publieke dienstverlening vallen alle organisaties met een maatschappelijke functie. Ook het eigen gemeentelijke vastgoed hoort daarbij. Daarnaast onderwijs, gezondheids- en welzijnzorg, cultuur, sport en recreatie.

In 2024 is het plan voor de verduurzaming van de gemeentelijke portefeuille geactualiseerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de label-eis uit de routekaart voor het gemeentelijk vastgoed. Overige sectoren zullen in 2025 in kaart gebracht worden, zodat de rol van de gemeente bij de transitie in die sectoren duidelijk wordt.

4. Mobiliteit

Mobiliteit kan een bijdrage leveren aan de energietransitie door schonere vervoersmiddelen waarvoor een mobiliteitstransitie nodig is. Schone, slimme en veilige mobiliteit staan centraal in deze transitie.

In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor de nul-emissiezone in de binnenstad voor logistiek verkeer en voor een eerste fase autoluw binnenstad. Hiermee zal de CO2-uitstoot in de binnenstad in de toekomst verminderen.

5. Energie-infrastructuur

Om de energietransitie mogelijk te maken, zal er veel in de energie-infrastructuur van Delft geïnvesteerd moeten worden. Het gaat om de warmte-infrastructuur (open warmtenet), de elektriciteitsinfrastructuur (Stedin) en het opwekken van zonnestroom.

In 2024 hebben de samenwerkingspartners van het Open Warmtenet Delft definitief besloten door te gaan met het aanleggen van fase 1 van het warmtenet met als bron de geothermiebron op het TU-terrein. Ook is een start gemaakt met het onderzoeken hoe de publieke belangen in de toekomst (fase 2) van dit warmtenet het beste door de gemeente behartigd kunnen worden. Verder is er actief gelobbyd bij het Rijk voor de noodzakelijke wetgeving, voor betrouwbaarheid en betaalbaarheid van warmtenetten en voor meer geld voor de benodigde investeringen.

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

College

Omschrijving (toelichting)

Het college bestaat uit de burgemeester en vijf wethouders. Het college is er voor het dagelijks bestuur van de gemeente Delft. Marja van Bijsterveldt is burgemeester van Delft. De burgemeester is de voorzitter van het college van burgemeester en wethouders (B&W) en wordt elke zes jaar (her)benoemd. De gemeentesecretaris van Delft is Martien van der Kraan. Hij is de eerste beleidsadviseur van het college van burgemeester en wethouders en algemeen directeur van de organisatie.

Burgemeester en wethouders	Naam	Portefeuille
Burgemeester	J.M. van Bijsterveldt	Veiligheid / Verbonden stad
Wethouder (1e loco-burgemeester)	A.M. Zwart	Duurzaamheid / Werk en inkomen / Economie
Wethouder (2e loco-burgemeester)	M.A. Huijsmans	Financiën / Ruimtelijke ordening / Mobiliteit
Wethouder (3e loco-burgemeester)	F. W.J. van Vliet	Klimaat / Cultuur / Openbare Ruimte
Wethouder (4e loco-burgemeester)	K. Schrederhof	Wonen / Zorg / Onderwijshuisvesting en Sport
Wethouder (5e loco-burgemeester)	J.K. Gooijer	Jeugd & Onderwijs / Ouderen / Armoede
Gemeentesecretaris	M. van der Kraan	

De nevenfuncties van de collegeleden zijn opgenomen op de website: www.delft.nl/college

De gemeenteraad van Delft bestaat uit 39 raadsleden en kent de onderstaande zetelverdeling.

Zetelverdeling gemeenteraad van Delft			
STIP	6	SP	2
D66	6	CDA	2
Groen Links	6	Onafhankelijk Delft	2
Hart voor Delft	5	Christenunie	2
VVD	3	Volt	2

PvdA	3

De raad wordt bijgestaan door de raadsgriffier, Jeroen Mimpfen.

HET JAAR 2024 IN ÉÉN OOGOPSLAG

.

Omschrijving (toelichting)

HET JAAR 2024 IN ÉÉN OOGOPSLAG

In dit overzicht ziet u de gemeentelijke resultaten over 2024.

In één oogopslag ziet u hoeveel de gemeente in het afgelopen jaar heeft ontvangen, onder meer via belastingen, en waaraan we het geld hebben besteed.

Het college van burgemeester en wethouders

Met dit jaarverslag sluiten we 2024 af. Hierin laten we zien hoe we hebben gewerkt aan de doelen die we hebben gesteld.

INKOMSTEN

WOONLASTENHEFFINGEN

Onroerende-zaakbelasting	€ 33.909.000
Rioolheffing	€ 14.638.000
Afvalstoffenheffing	€ 18.447.000

OVERIGE HEFFINGEN

Leges (o.a. huwelijk, paspoort)	€ 3.327.000
Kadegelden + precario haven	€ 292.000
Precario	€ 518.000
Parkeren	€ 9.746.000
Reclamebelasting	€ 270.000
Toeristenbelasting	€ 1.938.000
Omgevingsvergunningen	€ 3.216.000
Reinigingsrecht	€ 611.000

OVERIGE INKOMSTEN

Huren en pachten	€ 5.520.000
Rente en dividenden	€ 9.444.000
Bijdragen uit reserves	€ 19.667.000
Eigen bijdragen zorg en ondersteuning	€ 900.000
Overige inkomsten	€ 64.561.000

UITGAVEN

438,6 MILJOEN	PROGRAMMA'S	
	Duurzame stad	€ 9.549.000
	Bereikbare stad	€ 10.563.000
	Goed wonen	€ 27.708.000
	Schone en veilige stad	€ 71.032.000
	Gezonde en sociale stad	€ 118.689.000
	Samenleven, onderwijs en cultuur	€ 59.106.000
	Werk en inkomen	€ 110.606.000
	Economie en vastgoed	€ 16.232.000
	Stad en bestuur	€ 12.321.000
	Raad	€ 2.793.000

86,2 MILJOEN OVERIGE BEGROTING

Financiën	€ 34.012.000
Overhead	€ 52.198.000

De totale uitgaven voor 2024 kwamen uit op € 524.809.000,-

Het positieve resultaat van de jaarrekening 2024 komt uit op: € 9.492.000,-

Deze bedragen zijn voor dit overzicht op duizenden afgerond.

We zetten ons in voor een Delft dat kansrijk is voor iedereen. En we blijven investeren in de toekomst van de stad.

FINANCIEEL RESULTAAT 2024

Rekeningresultaat

Omschrijving (toelichting)

Het rekeningresultaat bestaat uit het saldo van baten en lasten (resultaat vóór bestemming) en het saldo van de reservemutaties. Het totaal vormt het resultaat ná bestemming. Deze opbouw is verplicht en volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten (BBV).

Het verschil tussen het resultaat voor en na bestemming betreft de reservemutaties. Reservemutaties gaan over dekking van gerealiseerde uitgaven (onttrekkingen aan reserves) en over reserveringen voor toekomstige uitgaven (toevoegingen aan reserves).

Over 2024 is het gerealiseerde saldo van baten en lasten bijna € 27 miljoen voordelig (resultaat voor bestemming). Het gerealiseerde saldo van de reservemutaties is € 17,5 miljoen nadelig. Het totale resultaat komt uit op € 9,5 miljoen positief (resultaat na bestemming). Dit positieve resultaat wordt op hoofdlijnen veroorzaakt door extra baten en/of lagere lasten in de programma's Bereikbare stad (parkeren), Goed wonen (grondexploitaties, omgevingsvergunningen), Gezonde en sociale stad (WMO), Werk en inkomen (opvang Oekraïners, Inkomensverstrekkingen, Werkse!) en Economie en vastgoed (beheer vastgoed).

In onderstaande tabel is de realisatie voor het jaar 2023, de primaire begroting 2024 (Begroot vóór wijziging), de actuele begroting 2024 (Begroot na wijziging) en de realisatie 2024 opgenomen. De laatste kolom laat het verschil zien tussen de actuele begroting en de realisatie.

In het jaarverslag vergelijken we de actuele begroting (zie kolom Begroot na wijziging) met het werkelijke resultaat (zie kolom Realisatie 2024). De actuele begroting heeft de primaire begroting als vertrekpunt, aanvullend is rekening gehouden met de wijzigingen in de Kadernota 2024, de Najaarsrapportage 2024 en circulaire over het gemeentefonds.

De actuele begroting 2024 heeft een positief saldo van € 1,7 miljoen. Het gerealiseerde resultaat is € 9,5 miljoen. Het te verklaren verschil (afwijking) is € 7,8 miljoen.

Tabel Totaal

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Realisatie 2023	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2024	Verschil begroot na wijziging / realisatie
Baten	486.786	454.623	522.449	524.126	1.677
Lasten	473.833	460.163	515.109	497.136	17.973
Saldo van baten en lasten	12.953	-5.541	7.340	26.990	19.650
Onttrekkingen reserves	51.831	23.682	29.035	19.667	-9.368
Toevoegingen reserves	57.449	18.411	34.679	37.165	-2.486
Saldo reservemutaties	-5.618	5.271	-5.644	-17.498	-11.854
Resultaat	7.336	-270	1.696	9.492	7.796

Bestemming resultaat

Omschrijving (toelichting)

Voor het positieve resultaat is een voorstel tot besteding opgenomen. Dit zijn voorstellen voor afrekening met bestemmingsreserves (stortingen en onttrekkingen) en een reservering voor de Delftse Rekenkamer. Na het bestedingsvoorstel blijft een saldo over van € 6,5 miljoen dat vrij besteedbaar is; voorgesteld wordt dit toe te voegen aan de Algemene reserve.

Tabel bestemming resultaat

Excel-tabel

Voorstel tot bestemming van het resultaat	9.492
Afrekening Bestemmingsreserves	2.980
Overige voorstellen	42
Mutatie Algemene reserve	6.470

Toelichting rekeningresultaat

Omschrijving (toelichting)

Hierna volgt een toelichting op de opbouw van het rekeningresultaat 2024 en op de verschillen tussen begroting en realisatie.

Opbouw resultaat 2024

Het voordelige resultaat is in vijf stappen bereikt. Na vaststelling van de primaire begroting en de Najaarsrapportage 2023 heeft de gemeenteraad separate begrotingswijzigingen vastgesteld voor de circulaire over het gemeentefonds (stap 1). Daarna zijn wijzigingen vastgesteld bij de Kadernota 2024 (stap 2), de Najaarsrapportage 2024 (stap 3) en overige wijzigingen (Septembercirculaire 2024, Nieuwe Haven) (stap 4). Dit resulteert in het saldo van de begroting na wijziging. Ten slotte zijn in de Jaarstukken 2024 (stap 5) de mutaties verwerkt die het verschil bepalen tussen deze begroting na wijziging en de uiteindelijke realisatie 2024 (rekeningresultaat). Op dit resultaat is het voorstel tot bestemming van het resultaat van toepassing.

Tabel rekeningresultaat

Excel-tabel

Opbouw rekeningresultaat	Bedragen x € 1.000	
Programmabegroting 2024-2027		
Saldo Programmabegroting 2024-2027		34
Najaarsrapportage 2023		-147
1. Gemeentefonds 2023		
Septembecirculaire 2023 (16e begrotingswijziging 2023)		-253
Decembecirculaire 2023 (6e begrotingswijziging 2024)		2.971
2. Kadernota 2024		
Waterspeeltuin (11e begrotingswijziging 2024)		-491
I. Voorjaarsrapportage		
- Bestuurlijke accenten	-1.883	
- Bestaand beleid	-634	
- Investerings	-872	
- Moties en toezeggingen	-440	
- Sociaal domein	1.631	
II. Voorjaarsnota 2024 Rijk		
- Afrekening BCF	1.285	
III. Bijsturingsmaatregelen		
- Aanpassing afschrijftermijnen Wegen, Groen & water, Kunstwerken	700	
- Onderzoek bestemmingsreserves	1.200	
- Incidentele dekking	-3.000	
Saldo Kadernota 2024		101
3. Najaarsrapportage 2024		
Aanvulling aanpassing afschrijftermijnen	18	
MPG (12e begrotingswijziging)	-153	
Meicirculaire 2024	673	
Mutaties Najaarsrapportage 2023	1.343	
Saldo Najaarsrapportage 2024		1.982
4. Overig		
Septembecirculaire 2024 (19e begrotingswijziging 2024)	3.909	
Incidentele dekking	-3.800	
Nieuwe Haven - bijdrage Laga	-395	
Begroot na wijziging		1.696
5. Jaarstukken 2024		
Decembecirculaire 2024 (6e begrotingswijziging 2025)	270	
Overige mutaties Jaarstukken 2024	7.526	
Realisatie 2024 (rekeningresultaat)		9.492

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

Uitgangspunt is de Programmabegroting 2024-2027 met structureel en reëel in evenwicht en de doorwerking van de Najaarsrapportage 2023.

Stap 1. Gemeentefonds 2023

Met aparte begrotingswijzigingen zijn de effecten van de circulaire over het gemeentefonds

toegevoegd. De financiële ruimte in de septembercirculaire 2023 is benut voor hogere kosten als gevolg van de inflatie en budgetaanpassingen voor specifieke taken. Bij de decembercirculaire 2023 is een voordeel ontstaan door actualisering van de maatstaven (hoeveelheidsverschillen).

Stap 2. Kadernota 2024

Toegevoegd is de separate begrotingswijziging over een bijdrage aan de waterspeeltuin (kinderboerderijen). De Kadernota 2024 rapporteert over de uitvoering van de begroting en nieuwe beleidsvoornemens aan de hand van de bouwstenen (accenten, bestaand beleid, investeringen, moties en sociaal domein). Daarnaast is rekening gehouden met de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk en met een aantal bijsturingsmaatregelen.

Stap 3. Najaarsrapportage 2024

In de najaarsrapportage is de meicirculaire 2024 (gemeentefonds) verwerkt, de actualisering van de grondexploitatie (MPG) en de prognoses van voordelen (afboeken stelposten, rente, gemeentefonds) en nadelen (leges, beheer assets, overhead, wethouderspensioenen) in de exploitatie.

Stap 4. Overig

Na de Najaarsrapportage 2024 is met een separate begrotingswijziging het effect van de septembercirculaire 2024 vastgesteld. Tegenover het voordeel in de circulaire (BCF, maatstaven, verrekening oude jaren) is een lagere onttrekking aan de Algemene reserve verwerkt. Tevens is de bijdrage aan de Nieuwe Haven - Laga toegevoegd.

Stap 5. Jaarstukken 2024

In vergelijking met de begroting na wijziging laten de jaarstukken aanvullend een voordeel zien van € 7,8 miljoen. Dit voordeel is opgebouwd uit hogere baten (+ € 1,7 miljoen), lagere lasten (+ € 18 miljoen) en, daarmee samenhangend, lagere onttrekkingen aan bestemmingsreserves (-/- € 9,4 miljoen) en hogere stortingen in bestemmingsreserves (-/- € 2,5 miljoen).

De afwijking ten opzichte van de goedgekeurde begroting is bij de baten 0,3% en bij de lasten 3,5%. Bij de programma's is toegelicht dat de verschillen in hoofdzaak incidenteel zijn en diverse oorzaken (exogeen, endogeen) kennen.

Het voordelige resultaat na bestemming is vrijwel volledig te danken aan incidentele mutaties. Hiermee is opnieuw het patroon zichtbaar van incidentele overschotten die zich jaarlijks voordoen. In de Programmabegroting 2025-2028 is hier op geanticipeerd door het verwerken van begrotingsposten voor realistisch ramen op programmaniveau. In de raadsbrief Handelingsperspectief begroting 2026 e.v. (RIS 2505062, 31 januari 2025) is een verdere optimalisatie van het realistisch ramen aangekondigd. Een voorstel hiervoor volgt in de Kadernota 2026.

De toelichting op de begrotingsrechtmatigheid is opgenomen bij het onderdeel Rechtmatigheid. De verschillen tussen de begroting en de realisatie omvatten afwijkingen bij de lasten, baten en reservemutaties (stortingen en onttrekkingen). De majeure afwijkingen (> € 200.000) zijn toegelicht in de programmaverantwoording.

Verschillen begroting en realisatie

Omschrijving (toelichting)

De volgende tabel geeft per begrotingsprogramma een beeld van de afwijkingen tussen planning en realisatie.

Overzicht verschillen tussen actuele begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie	Rechtmatig	Totaal	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking
Duurzame stad	Ja	2.828	2.984	-156	-	-
Bereikbare stad	Ja	979	629	350	-	-
Goed wonen	Ja	6.028	3.949	2.079	-	-
Schone en veilige stad	Ja	-1.288	-3.276	1.987	-	-
Gezonde en sociale stad	Ja	718	-2	720	-	-
Samenleven, onderwijs en cultuur	Ja	-67	-571	504	-	-
Werk en inkomen	Ja	5.369	9.942	-4.573	-	-
Economie en Vastgoed	Ja	1.041	1.514	-473	-	-
Stad en Bestuur	Ja	715	269	446	-	-
Raad	Ja	1	1	-	-	-
Financiën	Ja	-8.734	1.369	1.751	-2.486	-9.368
Overhead	Ja	205	1.164	-959	-	-
Totaal		7.796	17.973	1.677	-2.486	-9.368

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Omschrijving (toelichting)

Bij de voorstellen voor afrekening met bestemmingsreserves is sprake van reserveringen voor nog te maken kosten in 2025 (stortingen) en aanvullende dekking van gerealiseerde kosten in 2024 (onttrekkingen).

In de tabel hierna is een specificatie van de voorstellen opgenomen. Ook is een beoordeling van de voorstellen op grond van de Financiële verordening opgenomen.

De stortingen in de bestemmingsreserves hebben een positief effect op het vermogen. Een nadere toelichting staat in de programmaverantwoording.

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Excel-tabel

Voorstellen tot afrekening van het jaarrekening resultaat									
bedragen * € 1.000	Storting / Lasten	Onttrekking / Baten	Effect op weerstands- vermogen	1	2	3	4	5	
Afrekening met bestemmingsreserves	2.980	-	-2.980						
Samenleven, onderwijs en cultuur									
- Reserve Beleid en uitvoering - Uitvoering energiekostenregeling cultuur	100		-100	ja	ja	ja	ja	ja	
- Reserve Cultureel Erfgoed Delft - Joods Erfgoed	100		-100	ja	ja	ja	ja	ja	
- Algemene Reserve - Budget Delft-West naar 2026	667		-667	ja	ja	ja	ja	ja	
Werk en inkomen									
- Reserve Beleid en uitvoering - Alleenverdienersproblematiek	123		-123	ja	ja	ja	ja	ja	
- Reserve Beleid en uitvoering - Opvang Oekraïne	1.880		-1.880	ja	ja	ja	ja	ja	
Economie en vastgoed									
- Reserve Beleid en uitvoering - Incidenteel beheer vastgoed portefeuille	110		-110	ja	ja	ja	ja	ja	
Overige voorstellen	42	-	-42						
Raad									
- Delftse Rekenkamer - Verordening DRK artikel 5, lid 8	42		-42	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	
Totaal	3.022	-	-3.022						

FINANCIËLE POSITIE

Overzicht financiële positie

Omschrijving (toelichting)

In de Programmabegroting 2024-2027 is voor een oordeel over de financiële gezondheid de Financiële Conditie Index (FCI) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgenomen. Met dit instrument ontstaat inzicht in de vermogenspositie, de exploitatie, het voorzieningenniveau en de weerbaarheid. De uitkomst is een rapportcijfer over de financiële gezondheid dat ook kan worden vergeleken met andere gemeenten die de index gebruiken. Als de uitkomst (op onderdelen) onvoldoende is, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen.

Vanaf de Programmabegroting 2025-2028 wordt de Index niet meer gebruikt. Dit omdat gebleken is dat onderliggende data voor een aantal indicatoren ontbreken, de bruikbaarheid voor bijsturing (te) beperkt is en de vergelijking met andere gemeenten niet of nauwelijks mogelijk is, omdat weinig gemeenten het instrument gebruiken.

Hieronder is de Financiële Conditie Index voor 2024 van de gemeente Delft opgenomen.

Het rapportcijfer op basis van de Financiële Conditie Index is 8,5. Hiermee is sprake van een financieel houdbare positie.

Financiële conditie index

Omschrijving (toelichting)

	rekening2023	begroting 2024	rekening 2024
Vermogenspositie			
Netto schuldquote	43,3%	49,3%	32,3%
Effectieve netto schuldquote	26,3%	51,5%	19,7%
Solvabiliteit	40,5%	46,6%	41,5%
Exploitatie			
Exploitatieresultaat	-3,2%	-1,2%	1,2%
Negatieve resultaten in laatste 3 jaar	1	2	2
Onbenutte belastingcapaciteit	1,72%	1,30%	0,60%
Afhankelijkheidsratio	67,3%	66,6%	66,5%
Voorzieningenniveau			
Netto lasten per inwoner	2.317	2.192	2.998
Netto investeringsquote	1,9%	2,3%	2,8%
Weerbaarheid			
Houdbaarheidsquote			
Kasgeldratio	0,1%	0,5%	2,5%
Financiële Conditie Index	8	7,5	8,5

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

Toelichting

De FCI test de houdbaarheid van de financiële conditie aan de hand van tien financiële kengetallen. De kengetallen zijn gerangschikt naar de aandachtsgebieden vermogenspositie, exploitatie, voorzieningenniveau en weerbaarheid:

Vermogenspositie

1. Netto schuldquote
2. Effectieve netto schuldquote
3. Solvabiliteitsratio

Exploitatie

4. Exploitatieresultaat
5. Onbenutte belastingcapaciteit
6. Afhankelijkheidsratio (gevoeligheid voor bezuinigingen op Rijksoverdrachten)

Voorzieningenniveau

7. Netto lasten per inwoner
8. Netto investeringsquote (hoogte van de investeringsuitgaven)

Weerbaarheid

- 9. Houdbaarheidsquote (benodigde structurele ombuigingen bij een slechtweerscenario)
- 10. Kasgeleideratio (gevoeligheid op de korte termijn voor renteverhogingen)

Voor het signaleren van financiële stress maakt de index gebruik van signaalwaarden per kengetal. De score van een kengetal leidt tot het signaal licht op groen, licht op oranje of licht op rood. Het rapportcijfer op basis van de Financiële Conditie Index start op tien en wordt bij een kengetal met het licht op oranje met een half punt verlaagd, bij een kengetal met het licht op rood is de verlaging een vol punt.

Kengetallen en signaalwaarden

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in de omvang van de gemeentelijke schuldenlast (saldo van bruto schuld en geldelijke bezittingen) ten opzichte van de totale baten. Het geeft een indicatie van de mate waarin aflossingen en rentelasten op de exploitatie drukken.

De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130% (licht op rood, 1 punt aftrek). Bij een overschrijding van deze signaalwaarde is sprake van een erg hoge schuldendruk. Bij een netto schuldquote hoger dan 100% springt het licht op oranje (½ punt aftrek). Op basis van de score kan een oordeel worden gevormd in hoeverre het inkomen van de gemeente toereikend is om de schuldverplichtingen te voldoen. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen.

Delft heeft een score van circa 32,3%. Daarmee zit de gemeente ruimschoots onder de kritische signaalwaarde.

Effectieve netto schuldquote

Uit de netto schuldquote wordt in samenhang met de risico's en de omvang van uitgeleende gelden en van de voorraden het kengetal effectieve netto schuldquote gedefinieerd. Een hoge effectieve netto schuldquote geeft aan dat mogelijk sprake is van een risico op financiële stress door hoge schulden. Een lage effectieve netto schuldquote geeft aan dat er geen sprake is van te hoge schulden.

De signaalwaarde voor de effectieve netto schuldquote van de gezamenlijke gemeenten bedraagt 120% (licht op rood, 1 punt aftrek). Als de effectieve netto schuldquote de individuele signaalwaarde overschrijdt, heeft een gemeente een erg hoge schuld. Al bij een effectieve netto schuldquote hoger dan 90% springt het licht op oranje (½ punt aftrek).

Delft heeft een score van circa 19,7%. Daarmee zit de gemeente ruimschoots onder de kritische signaalwaarde.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is een belangrijke graadmeter voor financiële gezondheid en wordt berekend op basis van het eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves) ten opzichte van de totale bezittingen van de gemeente. Hiermee wordt duidelijk in hoeverre er geen schulden op het bezit rusten.

Bij een solvabiliteitsratio van 20% springt het licht op oranje (½ punt aftrek). Bij een lagere waarde is sprake van een hoge schuldbelasting van het bezit. De signaalwaarde voor het licht op rood voor de solvabiliteitsratio bedraagt 0% (1 punt aftrek).

Delft heeft een score van circa 41,5%. Daarmee zit de gemeente boven de kritische signaalwaarde.

Exploitatieresultaat

Dit kengetal beantwoordt de vraag of een gemeente zijn bezit zwaarder met schuld belast, doordat het exploitatieresultaat negatief is. Structureel negatieve exploitatieresultaten bij gemeenten zijn ongewenst. Een exploitatietekort kan een signaal zijn voor het ontstaan van financiële stress.

De signaalwaarde voor het kengetal exploitatieresultaat bedraagt 0%. De score is gebaseerd op twee oordelen over het exploitatieresultaat.

Ten eerste wordt gekeken naar het exploitatieresultaat in het lopende jaar. Is dat negatief dan springt het licht op rood (1 punt aftrek). Ten tweede wordt gekeken naar de uitkomsten van de exploitatieresultaten in het lopende jaar en de twee daaraan voorafgaande jaren. Is er sprake van drie negatieve exploitatieresultaten op rij dan springt er nog een licht op rood (extra punt aftrek). Het exploitatieresultaat is in dat geval structureel negatief. Bij twee negatieve exploitatieresultaten in drie jaar springt het licht op oranje (extra ½ punt aftrek).

Delft heeft een score van circa 1,2%. Daarmee zit de gemeente onder de kritische signaalwaarde.

De begroting en realisatie moeten structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit betekent dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten en dat ramingen volledig en realistisch zijn. Op basis van de realisatie is het structurele evenwicht in 2024 als volgt.

Structureel evenwicht (Bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024
Rekeningresultaat (voor bestemming)	26.990
Waarvan per saldo incidentele lasten (voor bestemming)	• 6.931
Structureel saldo voor bestemming	33.921
Saldo van reservemutaties (na bestemming)	-17.498
Incidentele reservemutaties (na bestemming)	18.853
Structureel evenwicht	35.276

De tabel laat zien dat het saldo voor 2024, na correctie voor incidentele baten en lasten en incidentele mutaties in reserves, positief is. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere onttrekkingen (Algemene reserve, reserve Stad, reserve Openbare ruimte) en hogere stortingen (Algemene reserve, reserve Stad, reserve Flexwoningen, reserve Beleid en uitvoering, reserve Investeringsplan, reserve MO/BW/Begeleiding, reserve Schieoevers, reserve Sociaal domein. Een volledig overzicht van de incidentele baten en lasten is opgenomen in de jaarrekening bij de toelichting op de baten en lasten.

(NB: na correctie voor incidentele lasten en stortingen in reserves verbetert het structurele saldo, na correctie voor incidentele baten en onttrekkingen aan reserves verslechtert het structurele saldo).

Onbenutte belastingcapaciteit OZB

Het kengetal onbenutte belastingcapaciteit OZB (onroerendezaakbelasting) geeft aan hoeveel een gemeente de inkomsten uit de OZB kan verhogen. Een negatieve of lage score

geeft aan dat een gemeente geen ruimte voor extra belastingbaten heeft en dat de belastingdruk hoger is dan wat als een aanvaardbaar belastingtarief wordt gezien.

Het redelijk tarief voor een aanvraag van saneringssteun artikel 12 Financiële verhoudingswet bedraagt 120% van het gewogen gemiddelde tarief voor de OZB van alle gemeenten in het voor-voorgaande jaar. De belastingopbrengst OZB bij dit tarief dient als uitgangspunt voor de signaalwaarde van het kengetal onbenutte belastingcapaciteit. Is de belastingopbrengst hoger, dan heeft een gemeente geen onbenutte belastingcapaciteit meer en springt het licht op rood (1 punt aftrek). Bij een overschrijding van de signaalwaarde voor het kengetal onbenutte belastingcapaciteit heeft een gemeente een erg hoge belastingdruk.

Delft heeft een score van circa 0,60%. Daarmee zit de gemeente onder de kritische signaalwaarde.

Afhankelijkheidsratio

Dit kengetal geeft aan in hoeverre een gemeente voor zijn inkomsten afhankelijk is van overdrachten van het Rijk en geeft daarmee de gevoeligheid weer voor kortingen op deze overdrachten bij een recessie. Een hoge afhankelijkheidsratio wordt gezien als een nadeel voor de financiële conditie.

De signaalwaarde voor de afhankelijkheidsratio bedraagt 72,5% (licht op oranje, ½ punt aftrek). Als een gemeente deze signaalwaarde overschrijdt, dan is de afhankelijkheid van overdrachten groot en de gevoeligheid voor kortingen op deze overdrachten dus ook groot. Voor dit kengetal is geen signaalwaarde waarboven het licht op rood springt.

Delft heeft een score van circa 66,5%. Daarmee zit de gemeente onder de kritische signaalwaarde.

Netto lasten per inwoner

Het kengetal netto lasten per inwoner geeft informatie over de hoogte van de lopende uitgaven aan de publieke voorzieningen. Lage netto lasten per inwoner ten opzichte van vergelijkbare gemeenten zijn een indicatie dat het niveau aan noodzakelijke publieke voorzieningen mogelijk onder druk staat. Hoge netto lasten per inwoner ten opzichte van vergelijkbare gemeenten kunnen een signaal zijn dat een gemeente op grote voet leeft. Voor het bepalen of sprake is van afwijkende netto lasten per inwoner vindt een vergelijking plaats met gemeenten met een vergelijkbare sociale structuur en centrumfunctie.

De signaalwaarden voor dit kengetal worden bepaald aan de hand van een vergelijking van alle netto lasten per inwoner in een jaar met gemeenten met een vergelijkbaar profiel. Voor gemeenten waar Delft in de index mee wordt vergeleken (redelijke of matige sociale structuur en een redelijke tot geen centrumfunctie) ligt de onderste signaalwaarde in 2024 op € 1.512 (licht op rood, 1 punt aftrek) en de bovenste signaalwaarde op € 1.947 (licht op rood, 1 punt aftrek). Bij een onderschrijding van de lage signaalwaarde heeft een gemeente erg lage netto lasten per inwoner. Bij een overschrijding van de bovenste signaalwaarde heeft een gemeente erg hoge netto lasten per inwoner.

Delft heeft een score van € 2.998. Daarmee zit de gemeente boven de kritische signaalwaarde. De vergelijking van Delft met gemeenten met een redelijke tot geen centrumfunctie, is gebaseerd op de waardering van de centrumfunctie in het gemeentefonds. Omdat onze werkelijke centrumfunctie sterk is, is de score negatief.

Netto investeringsquote

De netto investeringsquote beoordeelt of een gemeente voldoende investeert voor het behoud van een aanvaardbaar voorzieningenniveau. Normaal zullen de uitgaven aan de investeringen hoger zijn dan de afschrijvingslasten omdat de investeringen door inflatie duurder worden. En ook doordat door inwonersgroei en economische groei jaarlijks meer en hoogwaardigere publieke investeringen zoals wegen en scholen nodig zijn. De uitkomst van de netto investeringsquote hoort daarom normaal gesproken gematigd positief te zijn.

Gemeenten kunnen op de investeringsuitgaven bezuinigen om de schuldquote niet te hoog te laten oplopen. Te lage investeringen kunnen ook een signaal zijn dat een gemeente een probleem heeft om de lopende uitgaven en rentelasten op de exploitatie te beheersen. Door investeringen uit of af te stellen dalen de afschrijvingslasten in plaats van dat ze door de nieuwe (vervangings-)investeringen oplopen. Daarmee daalt eveneens de schuldquote. Bij te lage investeringen zijn op termijn inhaalinvesteringen nodig, omdat anders de leefbaarheid in de gemeente onder druk komt.

Een gemeente kan ook te ambitieus zijn en te veel willen investeren. Te hoge investeringen zorgen voor het oplopen van de netto schuldquote en daarmee voor het oplopen van de schuldverplichtingen. Ook leggen de hogere afschrijvingslasten van de investeringen dan een groter deel van de exploitatierekening vast, waardoor de ruimte voor ombuigingen op de lopende uitgaven van de exploitatie kleiner is.

De netto investeringsquote kent dan ook signaalwaarden voor lage investeringen en voor hoge investeringen. Het kengetal kijkt daarbij alleen naar de achterliggende periode. De signaalwaarde voor de netto investeringsquote voor een erg laag investeringsniveau bedraagt 0%. Bij een negatieve netto investeringsquote springt het licht op rood (1 punt aftrek). Bij een investeringsquote lager dan 1% springt het licht al op oranje (½ punt aftrek). De signaalwaarde voor een hoog investeringsniveau bedraagt 5% (licht op rood, 1 punt aftrek). Bij een investeringsquote boven de 4% springt het licht eveneens al op oranje (½ punt aftrek).

Delft heeft een score van circa 2,8%. Daarmee zit de gemeente onder de kritische signaalwaarde.

Houdbaarheidsquote

Dit kengetal geeft een indicatie van de ombuigings-inspanning die een gemeente bij een slechtweerscenario moet leveren voor houdbare gemeentefinanciën. Het kengetal is daarmee de maat voor de weerbaarheid van een gemeente. Relevante gegevens voor de bepaling van de score zijn niet beschikbaar.

Kasgeldratio

Bij de Nederlandse gemeenten is het herfinancieringsrisico van leningen aan decentrale overheden verwaarloosbaar. Gemeenten lopen op de aangetrokken financiële middelen van banken en andere vermogensverschaffers alleen een renterisico.

De kasgeldratio meet het risico van sterk stijgende rentelasten op de korte termijn door herfinanciering van de kortlopende schuld bij een stijgende marktrente. De ratio geeft weer of het saldo van de kortlopende schulden minus de aanwezige liquide middelen hoog of laag is. Bij een hoog saldo is de gevoeligheid voor stijgende rentelasten op de korte termijn groot. De kasgeldratio is hetzelfde kengetal dat voor het berekenen van de kasgeldlimiet vanuit de Wet financiering decentrale overheden (fido) wordt gebruikt.

Voor de signaalwaarde van de kasgeldratio is aangesloten bij de wettelijke signaalwaarde van 8,5% van het begrotingstotaal. Er is alleen een signaalwaarde voor het licht op oranje ($\frac{1}{2}$ punt aftrek). Bij een overschrijding van de signaalwaarde voor de kasgeldratio heeft een gemeente een erg hoge rentegevoeligheid op de korte termijn.

Delft heeft een score van circa 2,5%. Daarmee zit de gemeente onder de kritische signaalwaarde.

INVESTERINGEN

Investeringsplan

Omschrijving (toelichting)

Het investeringsprogramma bestaat uit drie onderdelen:

- investeringsplan
- investeringsplan - bedrijfsmiddelen
- investeringsagenda

De in uitvoering genomen investeringen zijn opgenomen in het investeringsplan. Op de investeringsagenda staan de voornemens tot investeren voor de komende periode. Na goedkeuring van een uitvoeringsplan gaan investeringen over van de investeringsagenda naar het investeringsplan.

Investeringsplan

Excel-tabel

Investeringsplan					
Bedragen x € 1.000	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024
Duurzame stad	4.575	1.773	2.802	545	534
Bereikbare stad	88.371	69.756	18.615	4.994	2.744
Goed wonen	626	289	337	94	40
Schone en veilige stad	150.502	47.836	102.666	21.647	19.410
Samenleven, onderwijs en cultuur	214.567	12.167	202.400	20.178	18.062
Werk en inkomen	-	-	-	-	-
Economie en vastgoed	1.740	99	1.641	1.068	60
Stad en bestuur	-	-	-	-	-
Overhead	3.092	2.699	393	124	106
Totaal investeringen investeringsplan	463.473	134.619	328.854	48.650	40.956

Investeringsplan

Omschrijving (toelichting)

In het investeringsplan was voor 2024, inclusief verrekening van bijdragen derden, € 48,7 miljoen begroot aan investeringen. Hiervan is € 41,0 miljoen gerealiseerd (84 %). In de programmaverantwoording zijn toelichtingen en gespecificeerde overzichten opgenomen van de investeringen.

De over 2024 gereserveerde investeringsbudgetten die niet conform planning zijn uitgenut, worden, met uitzondering van de afgesloten kredieten, geherfaseerd.

Investeringsplan Bedrijfsmiddelen

Excel-tabel

Bedrijfsmiddelen					
Bedragen x € 1.000	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024
Bereikbare stad	750	-	750	250	237
Schone en veilige stad	1.293	32	1.261	149	79
Stad en bestuur	1.001	61	940	199	-
Overhead	13.925	2.316	11.609	984	616
Totaal investeringen bedrijfsmiddelen	16.969	2.409	14.560	1.582	932

Bedrijfsmiddelen

Omschrijving (toelichting)

Onder bedrijfsmiddelen wordt met name verstaan tractiemiddelen, aanschaf meubilair en werkplekvoorzieningen.

De raming 2024 van de investeringen in bedrijfsmiddelen was circa € 1,6 miljoen. De realisatie is circa € 0,9 miljoen (59%).

De afwijkingen zijn toegelicht in de betreffende programmaverantwoording.

VERLOOP RESERVES EN VOORZIENINGEN

Verloop reserves

Omschrijving (toelichting)

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de algemene reserve, de bestemmingsreserves en de voorzieningen. De algemene reserve is gemuteerd van € 83,1 miljoen eind 2023 naar € 104,5 miljoen eind 2024. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het rekeningresultaat 2024 en het voorstel tot bestemming van het resultaat 2024.

Ten laste van de algemene reserve heeft een aantal onttrekkingen en stortingen plaatsgevonden. De specificatie van de mutaties van de algemene reserve staat in het programma Financiën en in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

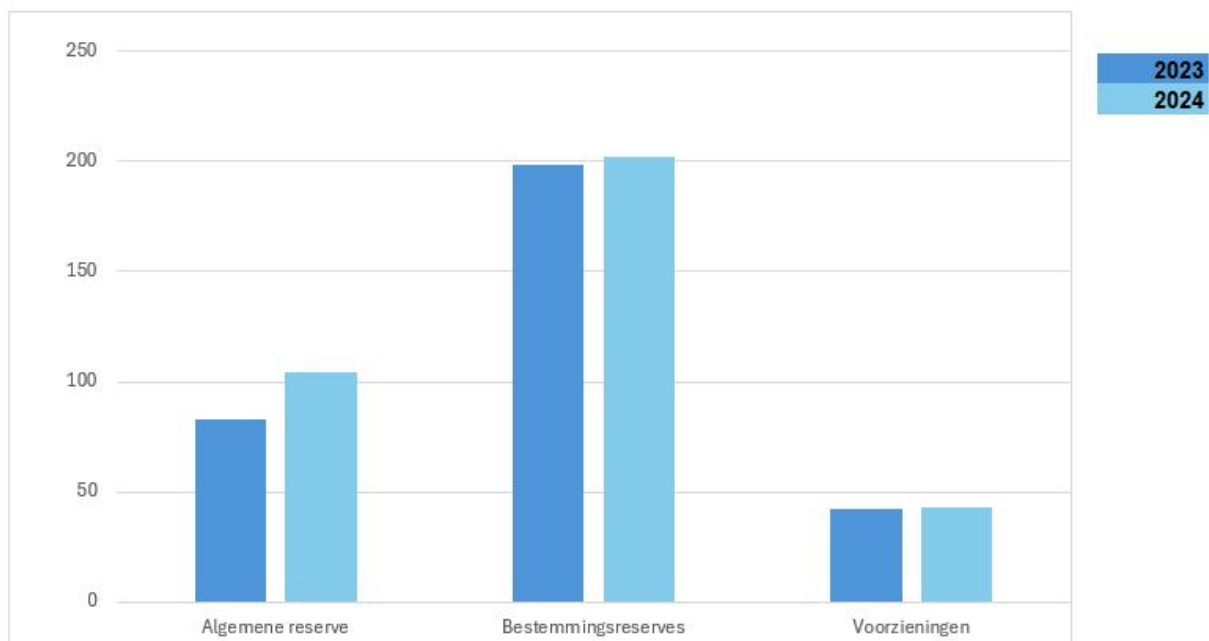
De bestemmingsreserves zijn per saldo gemuteerd van € 198,6 miljoen eind 2023 naar € 202,1 miljoen eind 2024. Nog geen rekening is gehouden met het voorstel tot bestemming van het resultaat 2024. De specificaties van de mutaties in de bestemmingsreserves staan in het programma Financiën.

Per saldo is er € 492.000 gedoteerd aan de voorzieningen. Drie voorzieningen zijn vrijgefallen en omgezet naar een bestemmingsreserve.

Grafische weergave van de reserves en voorzieningen

Omschrijving (toelichting)

Reserves en Voorzieningen 2023-2024

Bedragen x € 1 miljoen

PROGRAMMA-VERANTWOORDING.

1. DUURZAME STAD

1.1. Wat hebben we bereikt?

Doelstellingen

Duurzame stad

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Duurzame stad	Streven: PB 2024	Stand: JR 2024	
CO2-uitstoot in kiloton	-48%	-53%	:)
% Delftenaren die naar eigen zeggen duurzaam bezig zijn	63%	57%	:(

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting op de beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

- De data van CO2-uitstoot worden landelijk gerapporteerd en komen met een vertraging beschikbaar. Daardoor wordt hier de uitstoot van 2023 gerapporteerd. Daarnaast worden de meetmethodes continu verbeterd en met terugwerkende kracht toegepast waardoor de uitstoot in referentiejaar 1990 kleine veranderingen kent. Tot slot gaat het om CO2 én andere broeikasgassen. De uitstoot van 'andere broeikasgassen' was voor 2023 nog niet bekend. De aanname is gedaan dat de uitstoot gelijk is gebleven aan 2022 (13 kiloton).

Toelichting

- De CO2-uitstoot in 1990 was 823 kiloton en in 2023 was dit 390 kiloton: een afname van 53%. Hiermee is deze doelstelling behaald. We zien landelijk én in Delft een forse afname van uitstoot door de gestegen gasprijzen en de toename van duurzame opwekking van elektriciteit. De Routekaart Delft Klimaatneutraal 2050 zal inzicht geven in de prognose voor 2030.
- Het percentage Delftenaren die naar eigen zeggen duurzaam bezig zijn, wordt tweejaarlijks gemeten in de Omnibusenquête. Het percentage in 2023 was 57%. In 2024 is het percentage niet gemeten. Wij streven naar 100% in 2050. Dan moet ook de stad energieneutraal en klimaatbestendig zijn.

1.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Doelstellingen

Klimaatadaptatie, groen/natuur en water

Klimaatadaptatie

Dit jaar heeft het college de Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2024-2025 vastgesteld en aan de gemeenteraad aangeboden.

Het nemen van maatregelen voor klimaatadaptatie is bij nieuwbouw inmiddels de standaard geworden. Ook in 2024 is er subsidie aan De Klimaatmaat gegeven. De Klimaatmaat won de Steenbreektrofee voor de inzet op educatie en vergroening in Tanthof, een schoolvoorbeeld van meekoppelen met een rioleringsproject.

Er zijn als onderdeel van het Nationaal Kampioenschap Tegelwippen veel plekken vergroend. Delft behaalde landelijk de zesde plek bij het NK Tegelwippen. In 2024 is gestart met een werkgroep Biodiversiteit en Klimaatadaptatie met de vier woningcorporaties en het Hoogheemraadschap van Delfland. Ook nemen we nog steeds deel aan VP Delta. Er is bijvoorbeeld een vooronderzoek uitgevoerd naar een innovatieve oplossing voor een watertekort in droge zomers in het Van Leeuwenhoekpark (Urban Water Buffer).

Groen en natuur

In 2024 is de visie en het uitvoeringsprogramma 'Groen & Biodiversiteit, de stad als ecosysteem in 2040' vastgesteld. Er is een aantal projecten en initiatieven ondersteund, waaronder die in het Agnetapark, Binnenstad-Noord, het Abtswoudsepark en in Voorhof. De TU Delft Campus Zuid en bedrijventerrein Schieoevers zijn aangemerkt als living-lab bij Werklandschappen van de Toekomst. Wij hebben een Soort Management Plan opgesteld voor beschermde fauna in de wijken Voorhof en Buitenhof. Dit plan is vastgesteld door de Omgevingsdienst, zodat de woningen in deze twee wijken na het nemen van mitigerende maatregelen kunnen worden geïsoleerd en gerenoveerd.

In samenwerking met het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland is een recreatievisie opgesteld, inclusief de uitwerkingsrichtingen voor het ontwikkelen van poorten waaronder het Abtswoudse en Ackerdijkse Bos en Kerkpolder.

Water

De Verordening Openbaar Gemeentewater Delft uit 1996 is geactualiseerd. De tekst van de verordening is in overeenstemming gebracht met de huidige wet- en regelgeving. Ook de als bijlage bij de verordening opgenomen ligplaatsenkaart is geactualiseerd.

Samen met het Hoogheemraadschap van Delfland is gewerkt aan de uitvoeringsagenda, als onderdeel van de Strategische Samenwerkingsagenda Water.

Op basis van eerdere getroffen maatregelen in de Grote Plas van de Delftse Hout en de maatregelen en onderzoeken in andere zwemplassen is een advies uitgewerkt voor het verder beperken van blauwalg. In dit advies is een selectie gemaakt van de meest kansrijke oplossingen waar verder onderzoek naar wordt gedaan. We hebben een proef uitgevoerd voor het in beweging brengen van het water door middel van een pomp.

Doelstellingen

Geluid, luchtkwaliteit en bodem

Geluid

2024 stond in het teken van het opstellen van en de participatie over het geluidsbeleid. In 2025 kan de besluitvorming over dit beleid plaatsvinden. Dit jaar zijn ook de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van geluidwerende maatregelen bij de saneringswoningen aan de Julianalaan. Bij de saneringswoningen waarvan de eigenaren zich hebben aangemeld, worden de geluidwerende maatregelen in 2025 aangebracht.

Luchtkwaliteit

De GGD Haaglanden heeft het rapport luchtkwaliteit Haaglanden opgesteld; een Plan van Aanpak voor een regionale aanpak wordt verder uitgewerkt. Samen met de Delftse Luchtwachters is het meetnet met luchtkwaliteitsmeters in de hele stad uitgerold. Komende jaren zullen we de resultaten van deze metingen gaan zien.

Bodem

In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee is er veel veranderd in de wet- en regelgeving voor bodem en heeft de gemeente er taken en verantwoordelijkheden bijgekregen. Er is hard gewerkt om deze veranderingen in goede banen te leiden. Al in 2023 is gestart met het actualiseren en 'Omgevingswet-proof' maken van de bodemkwaliteitskaart. Het college heeft deze nieuwe kaart in oktober 2024 vastgesteld. Hierdoor kan duurzaam omgegaan blijven worden met vrijkomende grond binnen de gemeente Delft.

Doelstellingen

Circulaire economie

In 2024 hebben we samen met partners in de stad gewerkt aan initiatieven uit de uitvoeringsagenda Circulaire Economie. Daarbij vinden we het belangrijk dat zichtbaar is dat Delft werkt aan de transitie naar een circulaire economie. Samen met Avalex en Stichting Stunt hebben we het circulair ambachtsnetwerk Winnen! opgezet. Kringloopwinkels en andere circulaire ondernemers doen hieraan mee. Met New Future lab hebben we Circle Lab opgezet om (startende) ondernemers op weg te helpen in de circulaire economie. Samen met de Bedrijvenkring Schieoevers voeren we een project uit om grond- en reststoffen tussen ondernemers uit te wisselen. Voor de inwoners van Delft hebben we in maart het circulair festival georganiseerd en in de zomer twee ontpuldagen in Delft-West. Naast de initiatieven uit de uitvoeringsagenda werken we aan het versterken van het netwerk met onder andere de TU Delft, onderwijsinstellingen Delft-West en (maatschappelijke) ondernemers.

Doelstellingen

Energietransitie

Delft pakt een actieve voortrekkersrol in de energietransitie. In het hoofdstuk Opgaven staan de transitiepaden toegelicht. De strategische richting is vastgesteld in de Regionale Energie

Strategie 1.0, Warmteplan Delft, Routekaart Delft Klimaatneutraal 2050 en Energie Strategie Delft. Onderdeel van opgave energietransitie is het programma Energietransitie met drie werkstromen, ondersteund door programmamanagement.

Maatregelen

Werkstroom 1. Stadsbreed in beweging

Samen met inwoners, bedrijven en woningcorporaties werken we aan verduurzaming. Draagvlak voor de energietransitie is essentieel en begint met informeren. De campagne 'Delft Doet Duurzaam' is in 2024 gelanceerd en wordt verder uitgebouwd, offline en online. Voorbeeld daarvan was de Delftse Klimaatweek, waarin de gemeente samen met partners ruim 40 evenementen bij elkaar bracht. Zo werken we aan onze doelstelling dat meer Delftenaren naar eigen zeggen duurzaam bezig zijn. De uitvoering van het Isolatieplan is voortgezet. Vanuit het Rijk is subsidie voor inwoners beschikbaar gekomen, in aanvulling op de maatregelen in het Isolatieplan. Hierdoor is nu niet alleen een doe-het-zelfsubsidie beschikbaar, maar ook een breed toegankelijke subsidie voor woningverduurzaming door particuliere eigenaren die dat niet zelf kunnen of willen. Daarnaast is het eerste Soortenmanagementplan vastgesteld, om het proces voor natuurinclusief isoleren te vereenvoudigen. De eerste Energieambassadeurs starten begin 2025 en zullen dan hét aanspreekpunt zijn in diverse buurten. Specifiek voor de ca. 1.600 Delftse Verenigingen van Eigenaren (VvE's) is een aanpak ontwikkeld om hen te helpen. Het eerste VvE-café trok ca. 100 bezoekers. We hebben bijdragen ontvangen uit het Volkshuisvestingsfonds voor het verduurzamen van twee VvE's in Voorhof en de grondgebonden particuliere woningen in de Multatulibuurt. In 2025 werken we samen met de inwoners aan de verduurzaming van deze woningen.

Een nieuw Plan van Aanpak voor energiearmoede (2024-2027) is vastgesteld, waarin meer aandacht is voor huurders van woningcorporaties. In 2024 is in samenwerking met woningcorporaties en stichting 015Duurzaam een complexgewijze aanpak gestart, waarbij energiehulpverleners deur-tot-deur aanbellen. Zij brengen wanneer gewenst direct energiebesparende maatregelen aan en adviseren hoe ander gedrag de energierekening kan verlagen. Om de energiehulpverleners te kunnen voortzetten en de resterende adressen te bereiken, heeft in 2024 een aanbesteding plaatsgevonden.

In december kondigde TenneT netcongestie aan voor vrijwel geheel Zuid-Holland. Met Bedrijvenkring Schieoevers werken we aan het delen van energie wat de impact van de netcongestie beperkt voor deelnemende bedrijven. We hebben kantooreigenaren gewezen op de Label-C-verplichting, om ervoor te zorgen dat de wetgeving hierover zoveel mogelijk wordt nageleefd in de stad.

Werkstroom 2: Techniek

Door de overgang naar duurzame warmte en duurzame elektriciteit zijn aanpassingen in de infrastructuur nodig. De gemeente faciliteert deze projecten en is de verlener van de benodigde vergunningen. De aanleg van het pompstation van WarmtelinQ wordt in 2025 afgerond. Deze transportleiding wordt komend jaar in bedrijf genomen. In 2024 hebben de partners in het warmtenet hun definitieve investeringsbeslissing genomen. Ook is de

vergunning voor de exploitatie van de geothermiebron verleend door het Ministerie van Klimaat en Groene Groei. In 2025 start NetVerder met de daadwerkelijke aanleg van het warmtenet. Geothermie Delft B.V. bouwt in 2025 naar verwachting de bovengrondse infrastructuur voor de geothermiebron op het terrein van TU Delft. Daarnaast bereidt de gemeente, samen met de partners, zich voor op fase 2 van het warmtenet, waarin de gemeente de regierol heeft. Om het elektriciteitsnet gereed te maken voor de energietransitie vervangt Stedin het hoogspanningsstation in Tanthof. Er is beroep ingediend bij de Raad van State tegen de bestemmingsplanwijziging, maar omdat geen bezwaar is gemaakt tegen de omgevingsvergunning is deze onherroepelijk geworden. Stedin kan daarom in beginsel in 2025 wel starten met de werkzaamheden. Zo kan de vertraging relatief beperkt blijven.

Werkstroom 3: Warmte-uitvoeringsplannen

De overgang naar aardgasvrije warmte verloopt in Nederland met behulp van warmte-uitvoeringsplannen. Daarbij stelt een buurt het eigen warmte-uitvoeringsplan op in een participatieproces onder regie van de gemeente. In de warmte-uitvoeringsplannen wordt de samenhang met andere belangrijke uitdagingen in (kwetsbare) wijken zoveel mogelijk geborgd. Daarnaast komen de koppelkansen op tafel met de andere duurzame thema's: klimaatadaptatie groen/natuur en water en circulaire economie. Het eerste warmte-uitvoeringsplan in de Multatulibuurt gaat in 2025 van planvorming naar uitvoering. In 2024 is daarnaast besloten om de volgende warmte-uitvoeringsplannen in Voorhof en Buitenhof te maken. Dit hangt samen met het feit dat de tweede fase van het warmtenet (10.000 woningen van vooral particuliere eigenaren) in Voorhof en Buitenhof zijn beslag zal krijgen. Om die reden is onder deze eigenaren een uitgebreide, professioneel begeleide raadpleging uitgevoerd om zicht te krijgen op wat woningeigenaren van belang vinden bij een warmtenet.

Doelstellingen

Mobiliteitstransitie

Ook de mobiliteitstransitie draagt bij aan een duurzame stad. Denk hierbij aan het terugdringen van het autogebruik, de milieuzonering, deelmobiliteit mogelijk maken, het bevorderen van het fietsgebruik en de voetganger op één. Met de uitvoering van de projecten uit het mobiliteitsprogramma en de adaptieve mobiliteitsagenda werken we niet alleen aan de mobiliteitstransitie (vanuit het accent 'ruimte voor wonen'), maar komen we ook stap voor stap dichterbij een duurzame stad. Zie de toelichting in programma Bereikbare stad.

1.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	3.045	4.119	4.257	4.100	-156
Lasten	8.057	11.617	12.534	9.549	-2.984
Gerealiseerd resultaat	-5.011	-7.498	-8.277	-5.449	2.828

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 2.828.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
72 Riolering	I	177	318	-141
74 Milieubeheer	I	2.655	2.670	-15
81 Ruimtelijke en leefomgeving	I	-4	-4	-
Totaal		2.828	2.984	-156

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

Toelichting op de mutaties

72 Riolering € 177.000 (Lasten + € 318.000, Baten -/- € 141.000)

Dit product omvat de kosten voor de grondwateronttrekking Delft-Noord. De afbouw van de onttrekking verloopt volgens schema en heeft geen bijzonderheden of tegenvallers gekend in 2024. De kosten zijn daarmee lager uitgevallen dan begroot.

74 Milieubeheer € 2.655.000 (Lasten + € 2.670.000, Baten -/- € 15.000)

Milieu advisering (Lasten -/- € 235.000)

In 2024 is er meer advies- en beleidscapaciteit gevraagd als gevolg van een toenemende behoefte van bestuur, raad en stad en de omgeving op het gebied van duurzaamheid (groen, natuur, ecologie, klimaatadaptie, water (onder meer Grote Plas Delftse Hout), geluid, bodemsaneringen en bodem- en luchtkwaliteit), waardoor zowel de kosten voor de ambtelijke inzet als de externe advieskosten hoger zijn dan geraamd.

Energietransitie (Lasten + € 3.010.000)

Het grootste deel van de onderbesteding wordt veroorzaakt door het warmtenet: hiervoor was een bedrag van € 3.027.000 gereserveerd vanuit de reserve Stad. In het afgelopen jaar is deze subsidie richting onze externe partner nog niet betaalbaar gesteld. Tegenover deze onderschijding staat een lagere onttrekking aan de reserve Stad op het programma Financien.

Overige 74 Milieubeheer (Lasten -/- € 105.000, Baten -/- € 15.000)

Dit nadeel is te verdelen naar -/- €105.000 aan de lastenkant en -/- € 15.000 aan de batenkant. Dit zijn de saldi van verschillende kleine afwijkingen binnen het gehele onderdeel Milieubeheer.

Investeringsen

Excel-tabel

Investeringsen	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Duurzame stad						
Klimaatplan (reserve investeringsplan); nb: uitgaven lopen via de exploitatie	925	800	125	84	-	2014-2025
Stapsgewijze verduurzaming vastgoedportefeuille	2.265	763	1.502	286	341	2020-2026
Waterplan / klimaatadaptatie	1.385	210	1.175	175	193	2018-2028
Totaal	4.575	1.773	2.802	545	534	

Toelichting Investeringsen

Omschrijving (toelichting)

Klimaatplan

Deze middelen worden ingezet op de energietransitie. Omdat deze uitgaven via de reguliere exploitatie lopen, zal dit met ingang van 2025 niet meer verantwoord worden via de investeringen.

Stapsgewijze verduurzaming vastgoedportefeuille

De verduurzaming van de vastgoedportefeuille op basis van de routekaart verduurzaming vastgoedportefeuille is opgenomen in het uitvoeringsplan. Onderdeel hiervan zijn duurzaamheidsmaatregelen aan het object Nassaulaan. Een deel van de werkzaamheden is afgerond in 2024, waardoor sprake is van meer uitgaven dan oorspronkelijk begroot in jaarschijf 2024.

Waterplan / klimaatadaptatie

De gereserveerde middelen betrekken we bij het uitvoeren van aan water gerelateerde maatregelen voor klimaatadaptatie. Deze werkzaamheden combineren wij zoveel mogelijk met onderhoudswerkzaamheden aan bestrating en/of riolering.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

In 2050 willen we klimaatneutraal en klimaatbestendig zijn. Voor het leefbaar houden van de stad zijn daarom alle duurzaamheidsthema's van groot belang. Onder het programma Duurzame stad valt de energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en thema's als

water, natuur, biodiversiteit, schone lucht, geluid en bodemkwaliteit. De ambities zijn hoog. We namen ook in dit begrotingsjaar concrete stappen die de eerder ingeslagen koers volgen. Hierbij gebruiken we alle kansen in de drie opgaven, in het bijzonder de energietransitie. Daarnaast draagt dit programma Duurzame stad bij aan de bestuurlijke accenten 'een gezonde en veilige stad' en, uiteraard, 'een duurzame stad'.

Verduurzamen roept veel vragen op bij de bewoners. Want: welke maatregelen moet ik nemen, en kan ik het verduurzamen van mijn huis wel betalen? Gaat de rekening voor gas en elektriciteit verder omhoog? En zijn we in de toekomst wel verzekerd van genoeg energie? We merken dat we te maken krijgen met hogere temperaturen en heftiger regenbuien. Om de stad leefbaar te houden, moeten we maatregelen nemen. Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan in de verschillende transitie waar we voor staan. En wij nodigen Delftenaren uit om ook zelf maatregelen te nemen voor een duurzame toekomst. Waar nodig ondersteunen en stimuleren wij die.

2. BEREIKBARE STAD

2.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Bereikbare stad	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Bereikbaarheid: klantwaardering	7,8	7,5	:
Fietsen en lopen: klantwaardering	8,5	8,4	:
% Auto: aandeel verplaatsingen	Minder auto <18%	19%	:
% Fiets: aandeel verplaatsingen	Meer fiets >42%	46%	:)
% Lopen: aandeel verplaatsingen	Meer lopen >33%	27%	:(
% OV: aandeel verplaatsingen	Meer OV >1%	3%	:)

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting op de beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Bereikbaarheid: klantwaardering over alle vervoersmiddelen
 Rapportcijfer van Delftenaren over de algemene bereikbaarheid in Delft. Bron: Omnibussenquête.

Fietsen en lopen: klantwaardering
 Rapportcijfer van Delftenaren over specifiek de bereikbaarheid van fietsen en lopen in Delft. Bron: Omnibussenquête.
 De volgende Omnibussenquête wordt volgens afspraak in het najaar 2025 uitgevoerd.

Aandeel verplaatsingen
 Verplaatsingen van Delftenaren binnen Delft naar vervoersmiddel. Delftenaren geven het aandeel verplaatsingen weer van: auto (passagier), motor (passagier), brom/snorfiets, openbaar vervoer, fiets of lopen. Daarbij is de mogelijkheid een alternatief vervoermiddel aan te geven in de categorie 'anders'. Bron: Delft Internet Panel.

2.2. Wat hebben we ervoor gedaan?

Doelstellingen

Mobiliteit

Maatregelen

Mobiliteit

In de uitwerking van bovengenoemde doelstellingen zijn bijbehorende maatregelen per aandachtsgebied, dus per beleidsveld gegroepeerd. Binnen elk aandachtsgebied worden verschillende maatregelen getroffen die allemaal hun bijdrage leveren aan de verschillende doelstellingen. Het is daarom niet mogelijk om per specifieke doelstelling maatregelen te vermelden, aangezien alle maatregelen bijdragen aan verschillende doelstellingen. Het geheel aan maatregelen biedt daarom een antwoord op de combinatie van doelstellingen.

Voetganger op één

De voetganger staat in ons mobiliteitssysteem op de eerste plaats. De kwaliteit van het voetgangersnetwerk heeft een verbeterslag nodig om het lopen aantrekkelijker en veiliger te maken. We werken beleid uit om de voetganger een sterkere positie te geven. Dat doen we in de binnenstad, maar we werken ook aan versterking van routes voor de voetganger tussen station Delft Campus en Innovatiedistrict Delft en de routes in Delft-West. De voetganger op één draagt zo bij aan de twee belangrijke opgaven Delft-West en Innovatiedistrict Delft

Ruimte in de binnenstad

We breiden het autoluwplus-gebied uit in het zuidwestelijk deel van de binnenstad. De voetganger krijgt hier maximaal de ruimte en de openbare ruimte krijgt een kwaliteitsimpuls. We halen parkeerplaatsen in dit gebied weg en laten minder vrachtverkeer toe. In overleg met de bewoners en andere belanghebbenden richten we de vrijkomende ruimte in voor onder andere vergroening, verblijven en verbetering van het fietsparkeren.

Fietsparkeren

Voor verplaatsingen binnen Delft is fietsen een belangrijke vervoerswijze. We continueren onze inspanningen om ons fietsnetwerk uit te breiden en te verbeteren ten gunste van verkeersveiligheid en verkeersafwikkeling. Het succes van de fiets brengt met zich mee dat er meer aandacht moet komen voor de gestalde fiets. Om de groei van het aantal gestalde fietsen in goede banen te leiden, is het Handelingsperspectief Fietsparkeren opgesteld. De fietsparkeeropgave is hierin inzichtelijk gemaakt met de benodigde stappen, investeringsopgave en beheeropgave. Een belangrijke stap is in 2024 gezet met de opening van de fietsenstalling Oude Langendijk.

Met NS en ProRail werken we aan veilige en toekomstbestendige stallingen die efficiënt benut worden. Daarbij kijken we ook naar het samenspel tussen stallingsbehoefte en aanbod deelmobiliteit (en deelmobiliteitshubs).

Duurzame Mobiliteit

We geven prioriteit aan schone en actieve vormen van verplaatsen. We doen dit in

samenhang met het Schone Lucht Akkoord en het Programma Duurzame Mobiliteit van de MRDH (bestuurlijk accent: duurzame stad).

Duurzaam zoneren

Per 1 januari 2025 is de binnenstad een nul-emissiezone voor logistiek verkeer. Alleen vrachtverkeer en bestelbussen die zonder uitstoot rijden, mogen dan de binnenstad in. We houden een overgangperiode aan voor bedrijven die de overstap naar emissievrije voertuigen nog niet hebben kunnen maken. Ook dit hoort bij een gastvrije en leefbare binnenstad.

Deelmobiliteit

Deelmobiliteit draagt bij aan het verduurzamen van de stad. Deelvoertuigen worden efficiënter gebruikt en door het delen van vervoermiddelen is minder parkeer- en stallingsruimte nodig.

Voor deeltweewielers hebben we sinds 2022 een vergunningstelsel. In 2024 is GoSharing in alle steden behalve Amsterdam gestopt met de activiteiten. De vrijgekomen plek in het vergunningstelsel wordt opgevuld door Felyx die vanaf begin 2025 in Delft elektrische fietsen en scooters gaat aanbieden.

Voor deelauto's hebben we in 2024 het beleid geactualiseerd en nieuwe beleidsregels vastgesteld. We kunnen nu meer sturing geven aan het aanbod van deelauto's. Het beleid werken we in 2025 verder uit naar concrete projecten in de stad.

Deelmobiliteit kan een belangrijke rol vervullen bij regionale verplaatsingen. Met gemeenten in de regio Haaglanden onderzoeken we afstemming van beleid om de potentie van deelmobiliteit voor regionale verplaatsingen optimaal te benutten. Ook met de MRDH werken we aan regionale afstemming. Daarnaast is Delft partner van het landelijk programma Natuurlijk!Deelmobiliteit. Vanuit dit programma werkt Delft met andere gemeenten samen op de onderwerpen 1) inclusieve deelmobiliteit, 2) bewonersinitiatieven deelvervoer en 3) leidraad sturing en bekostiging (wijk)hubs in gebiedsontwikkeling.

Openbaar vervoer (OV)

De coronacrisis en de daaropvolgende energiecrisis hebben een flinke wissel getrokken op het OV. Wel zien we een geleidelijk herstel na de coronajaren met wederom een groei van het aantal reizigers. Hogere kosten en personeelstekorten spelen de vervoerbedrijven wel parten. Verschillende vervoerbedrijven zijn onder zware financiële druk komen te staan. In 2024 zijn in MRDH-verband afspraken gemaakt met de vervoerders om de concessie weer toekomstvast te maken.

In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een netwerkvisie voor het OV in Delft. Deze netwerkvisie richt zich met name op het lokale OV in aanvulling en aansluiting op schaa sprong op de Oude Lijn. De netwerkvisie wordt begin 2025 afgerond. Het OV moet een inclusief systeem zijn met aandacht voor de behoefte aan mobiliteit voor alle doelgroepen. Daarnaast geven we prioriteit aan de visie van de bereikbaarheid van het openbaar vervoer voor gebiedsontwikkelingen (zoals Nieuwe Haven en Schieoevers) en de opgaven Delft-West en het Innovatiedistrict.

Tramlijn 19 is in aanleg op de Mekelweg. Voor de afbouw bleek € 23,6 miljoen extra budget nodig. Het Algemeen Bestuur van de MRDH heeft d.d. 25 oktober 2024 besloten dit bedrag te dekken uit de begroting van de MRDH. Zomer 2025 is de aanleg gereed en start de testperiode. In 2026 zal tramlijn 19 naar de TU Campus tot de Kruithuisweg gaan rijden.

Voor de verstedelijkingsopgave zijn extra treinen op de Oude Lijn tussen Leiden en Dordrecht noodzakelijk. Zomer 2024 zijn twee nieuwe sporen en de perrons 3 en 4 op station Delft en station Delft Campus in gebruik genomen. Met de viersporigheid tussen Delft Campus en Rijswijk is het spoornet robuuster en op de toekomst berekend. Half december 2024 (ingang dienstregeling 2025) is het aantal sprinters verhoogd van 4 naar 6 per richting. Daarmee is het Programma Hoogfrequent Spoor voor de gemeente Delft afgerond.

Samen met Rijk (I&W en VRO), MRDH, provincie, NS en ProRail verkennen we de mogelijkheden en maatregelen voor verdere schaa sprong op de Oude Lijn richting 2040. De MIRT-verkenning is eind 2025 gereed. Het samenspel tussen de verstedelijkingsopgave, het verbeteren van de bereikbaarheid en het landschappelijke inpassen van het spoor tussen Delft en Schiedam is hierbij van belang. We werken onder andere samen met de Verstedelijkingsalliantie, de NOVEX Zuidelijke Randstad en het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland.

Parkeren

Het parkeren van auto's neemt veel van de schaarse ruimte in beslag. Dat heeft invloed op de leefbaarheid. Daarom hebben we de keuze gemaakt om de geparkeerde auto minder ruimte te geven. In 2020 is met de 'parkeertransitie' een stevige basis gelegd voor het parkeerbeleid voor met name de binnenstad. In 2024 is het besluit genomen om met het project Ruimte in de binnenstad gefaseerd het aantal parkeerplaatsen op straat te gaan verlagen en de parkeergarages beter te gaan benutten. En we hebben met de Beleidsregel Parkeernormen de eis op het aantal te realiseren parkeerplaatsen met 20% verlaagd en opzichte van het oude beleid uit 2018.

We sluiten aan bij de gevel-tot-gevelbenadering in Delft West door kritisch te kijken naar het aantal benodigde parkeerplaatsen bij de herinrichting. Wanneer het niet nodig is om alle parkeerplaatsen in de nieuwe situatie terug te leggen zetten we in op het verder vergroenen van de openbare ruimte.

Zo leveren we een bijdrage aan de leefbaarheid in Delft-West (tekst gewijzigd n.a.v. Amendement A.4.D1 Geen parkeertransitie in Delft-West).

Verkeersveiligheid

Vanuit het MPD zetten we in op projecten die bijdragen aan verbetering van de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid. Vooral voetgangers en fietsers profiteren hiervan: Enerzijds omdat dit de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zijn. Anderzijds, omdat de investeringen vooral zijn gericht op fiets- en voetgangersvoorzieningen. In 2024 hebben we bij zeven basisscholen de pilot 'Veilig op de fiets' uitgevoerd (motie 4.1.29) in samenwerking met de scholen, leerlingen, ouders en omwonenden.

Dit heeft geleid tot een pakket aan fysieke maatregelen en gedragsmaatregelen die verder worden uitgewerkt.

Adaptieve mobiliteitsagenda

De Adaptieve Mobiliteitsagenda 2040 - update 2023 (AMA) is het uitvoeringsprogramma voor het Mobiliteitsprogramma Delft (MPD). De projectenlijst is tot stand gekomen door een afweging te maken tussen de mate waarin projecten bijdragen aan de doelstellingen, de mee-koppelkansen (werk met werk) en de mogelijkheid om subsidie te krijgen.

De uitvoeringsagenda is adaptief, waarbij het beschikbare budget richtinggevend is. De projectenlijst wordt aangepast bij wijzigingen in bijvoorbeeld de planning of de kosten van projecten. Hiermee zijn we in staat om de dynamiek van de stad te volgen en projecten te realiseren die maximaal bijdragen aan onze doelstellingen.

In bovenstaande mobiliteitsonderwerpen staan veel AMA-projecten benoemd. Naast deze projecten is voor het kruispunt Wateringsevest-Nieuwe Plantage en voor de aansluiting Nieuw Delft op de Vulcanusweg in 2024 participatie uitgevoerd.

In 2025 starten we met het actualiseren van de Adaptieve Mobiliteitsagenda voor 2026-2030.

2.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	7.488	6.725	7.479	7.829	350
Lasten	11.814	12.577	11.192	10.563	-629
Gerealiseerd resultaat	-4.325	-5.852	-3.713	-2.734	979

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 979.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
21 Verkeer en vervoer	I	-154	283	-437
22 Parkeren	I	1.059	374	685
23 Recreatieve havens	I	140	10	130
25 Openbaar vervoer	I	-65	-38	-27
Totaal		979	629	350

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

21 Verkeer en vervoer -/- € 154.000, (lasten + € 283.000, baten -/- € 437.000)

Ontvangen rijksmiddelen CDOKE Duurzaam zoneren (lasten + 427.000 en baten -/- € 427.000)

Voor de verduurzaming van mobiliteit heeft de gemeente rijksmiddelen ontvangen via de tijdelijke regeling CDOKE - Duurzaam Zoneren (capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid). Deze middelen zijn nog niet volledig ingezet in 2024; het project loopt door in 2025.

Extra afschrijving activa verkeer en vervoer (lasten -/- € 56.000)

In 2024 hebben er extra afschrijvingen plaatsgevonden op activa binnen taakveld verkeer en vervoer.

22 Parkeren € 1.059.000 (lasten + € 374.000, baten + € 685.000)

Lagere ambtelijke uren taakveld parkeren (lasten + € 355.000)

In 2024 zijn minder ambtelijke uren ingezet op taakveld Parkeren dan begroot. De capaciteit is vooral ingezet op de uitbreiding van Autoluw+. De uitvoering van het beleid ligt bij Parkeren Delft.

Hogere baten straatparkeren (baten + € 835.000)

In 2024 heeft de gemeente hogere baten gerealiseerd uit straatparkeren dan oorspronkelijk begroot. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan toegenomen bezoekersaantallen en verbeterde handhaving.

Investeringsplan

Excel-tabel

Investeringsplan	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen x € 1.000)						
Bereikbare Stad						
Investeringsplan:						
Adaptieve Mobiliteitsagenda	30.068	4.949	25.119	4.951	3.085	xx-2028
Adaptieve mobiliteitsagenda - bijdragen derden	-8.517	-1.888	-6.629	-	-375	xx-2028
Binnenstad fysiek t.l.v. reserve					34	xx-2024
Halteverplaatsing tramhalte Martinus Nijhofflaan	165		165	-	-	2025-2026
Halteverplaatsing tramhalte Martinus Nijhofflaan - bijdrage van derden	-83		-83	-	-	2025-2026
Spoorzone (inrichting openbare ruimte)	66.738	66.695	43	43	-	xx-2024
Bedrijfsmiddelen:						
Vervanging parkeerautomaten	750		750	250	237	xx-2024
Totaal	89.121	69.756	19.365	5.244	2.981	

Toelichting Investerings

Omschrijving (toelichting)

Adaptieve mobiliteitsagenda (AMA)

In de AMA staan concrete projecten die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het Mobiliteitsprogramma Delft 2040 (MPD). De uitvoeringsagenda is adaptief; de projectenlijst wordt aangepast bij wijzigingen in bijvoorbeeld de planning of de kosten van projecten.

Binnenstad fysiek t.l.v. reserve

Het krediet is eind 2023 afgesloten.

Spoorzone (inrichting openbare ruimte)

Het restantkrediet is eind 2024 afgesloten.

Vervanging parkeerautomaten

Betreft een jaarlijks investeringsbudget voor de vervanging en vernieuwing van parkeerautomaten, vanwege einde levensduur en als gevolg van uitbreiding betaald parkeerareaal. De jaarschijf 2024 is eind 2024 afgesloten.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

De stad groeit in de komende jaren, met nieuwe woningen en meer arbeidsplaatsen. Daarnaast focust Delft op drie urgente opgaven: we gaan aan de slag met de energietransitie en focussen ons op Delft-West en het Innovatiedistrict Delft. De ruimte in Delft is schaars. Meer mensen in de stad zorgt voor een grotere vraag naar mobiliteit, terwijl de beschikbare ruimte afneemt. De uitdaging is om de groei van de stad zodanig in goede banen te leiden dat een leefbare, schone en groene leefomgeving behouden blijft. Om Delft leefbaar en bereikbaar te houden, zijn oplossingen nodig om schoner, efficiënter en/of minder verkeer te stimuleren. Met de mobiliteitstransitie werken we aan een bereikbare stad. Nieuwe verbindingen voor langzaam verkeer ontsluiten wonen, werken en voorzieningen beter. Met de mobiliteitstransitie en bereikbare stad dragen we bij aan de energietransitie en aan de bestuurlijke accenten 'een duurzame stad', 'ruimte voor wonen' en 'een gezonde en veilige stad'.

3. GOED WONEN

3.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Goed wonen	Streven: PB 2024	Stand: JR 2024	
Aandeel corporatiewoningen (excl. studenten)	> 33%	36%	:)
Woningen	+ 750	+ 375*	:(
Nieuwbouw studentenwoningen	+ 700	+ 136	:(
Meldingen woonoverlast	> 366	673	:)

*Voorlopige cijfers

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting op de beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Aandeel corporatiewoningen: aandeel sociale huurwoningen in de woningvoorraad (exclusief studentenwoningen)

Woningen: netto groei woningvoorraad (inclusief studentenwoningen) gerelateerd aan de doelstelling + 15.000 (2018-2040)

Studentenwoningen: aantal nieuwe studentenwoningen gerelateerd aan doelstelling +3.500 2020 t/m 2029

Meldingen woonoverlast: bekendheid meldpunt (op basis van DIP-enquête) en aantal meldingen per jaar.

3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Doelstellingen

A. Gebiedsontwikkelingen en Gebieden in ontwikkeling

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. In 2024 is gestart met de voorbereiding op het omgevingsplan. Dat plan zal vanaf 2025 per gebied worden ingevoerd. Omdat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de software voor het Omgevingsplan nog niet volledig beschikbaar zijn (landelijk), zijn er naast het omgevingsplan tijdelijke instrumenten om gebiedsontwikkelingen mogelijk te maken (zoals het TAM IMRO-omgevingsplan). Dit inzet van tijdelijke workarounds naast het omgevingsplan brengt frictiekosten met zich mee.

Ook treedt de Wet kwaliteitsborging in werking. Dit verandert stapsgewijs een deel van het werk. Er zal meer ingezet worden op procesregie dan op inhoudelijke toetsing van bepaalde categorieën (aanvragen voor) omgevingsvergunningen. Het legesmodel zal hierop aangepast worden.

Actief werken aan de stad betekent ook gericht onroerend goed verwerven voor concrete doelen of strategisch onroerend goed verwerven voor de langere termijn als zich kansen voordoen. Om dit te bereiken, gaan we een integraal kader opstellen en voorleggen aan de raad waarbinnen aankopen moeten passen.

Maatregelen

De Kop van de Buitenhof

Ook de Kop van Buitenhof behoort tot het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Delft-West. In 2024 zijn de grondexploitatie, het masterplan en projectdocument door de raad vastgesteld. Met de toekenning van de WBI-aanvraag was aanpassing van de strategie nodig en is deze verwerkt in de grondexploitatie. Begin 2024 is een voorkeursrecht gevestigd op het voormalige pand van de Rabobank aan de Buitenhofdreef. Dit heeft ertoe geleid dat in december het pand is aangekocht. Ook de onderhandelingen met Basalt Revalidatie over aankoop, verplaatsing en ontwikkeling zijn vrijwel afgerond. Vooruitlopend hierop zijn Basalt Revalidatie en de Maurice Maeterlinckschool gestart met het uitwerken van hun bouwplannen.

Gebieden in ontwikkeling (Duurzame stad)

Onder de noemer Ruimte in Binnenstad wordt gewerkt aan de integrale afstemming tussen alle fysieke projecten in de openbare ruimte die in de binnenstad worden uitgevoerd. De diverse deelprojecten kennen hun eigen uitvoering en voorbereiding, maar onderlinge afstemming en eenduidige communicatie en participatie hierover is van essentieel belang. Er speelt veel, zoals vergroening en klimaatadaptatie, de vervanging van kabels en leidingen, het terrassenbeleid, zero-emissie, uitbreiding autoluw-plus en fietsparkeren. Naast de integrale afstemming valt de inrichting van de vrijkomende ruimte hieronder, die samen met de bewoners wordt vormgegeven. De geboekte resultaten op de diverse deelprojecten worden toegelicht binnen het betreffende beleidsprogramma.

Nieuw Delft

De ambitie voor Nieuw Delft is om een economisch vitale en levendige stadswijk te realiseren (bestuurlijk accent 'economische kracht en bruisende stad'). Dit vereist onder meer een mix aan (bijzondere) functies die het gebied een eigen inkleuring geven en die mensen naar het gebied kunnen trekken. Het programma voor Nieuw Delft behelst het ontwikkelen en realiseren van woningbouw, niet-woonfuncties (waaronder publieke functies, kantoren, horeca en detailhandel), het realiseren van een stadspark op het dak van de spoortunnel en het inrichten van de openbare ruimte.

In 2024 is de bouw gestart van veld 2.5 met ruimte voor Filmhuis Lumen. Het omliggende Houttuinenplein, bij het Huis van Delft, is gerealiseerd en opgeleverd. In het deel ten zuiden van de Ireneboulevard is het plan Porseleinen Hof en de parkeer HUB opgeleverd, ingebruikname van de HUB volgt in 2025. De kavels voor particulier opdrachtgeverschap (PO) en collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) vorderen gestaag in de ontwikkeling. In 2024 zijn enkele CPO-kavels al gestart met de bouwactiviteiten, het merendeel volgt in 2025. Inmiddels zijn de laatste te ontwikkelen velden voor wat betreft de planontwikkeling in een vergevorderd stadium.

Schieoevers

Het bestemmingsplan Schieoevers-Noord is in behandeling bij de Raad van State. De Raad van State heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB) om advies gevraagd. Dit advies is inmiddels uitgebracht en het is nu wachten op de zittingsdatum. De gebiedsvisie van Station Delft Campus is voor de zomer door het college vrijgegeven voor afronding van het participatieproces. De verwachting is dat deze visie rond de jaarwisseling gereed is, waarmee de ontwikkeling van De Strip en de Noordkavel verder gebracht worden. Voor het project Laga zijn belangrijke stappen gezet, zodat in 2025 gestart kan worden met de bouw. Ook is het afgelopen jaar opnieuw de Schieoeverssafari georganiseerd waar de ontwikkelingen op Schieoevers getoond zijn aan geïnteresseerden. Met de provincie Zuid-Holland is doorgewerkt aan het project Verbreding Schie, zodat begin volgend jaar het bestemmingsplan kan worden vastgesteld. De ontwikkelingen op Schieoevers-Zuid bieden kansen om het Innovatiedistrict Delft (IDD) te versterken. Dit is het gebied waar innovatieve, technologisch gedreven maakbedrijven kunnen landen die de TU Campus of Schieoevers-Noord ontgroeid zijn. Om maximaal hierop in te zetten, is er dit jaar een economisch profiel opgesteld voor het gehele IDD en voor Schieoevers-Zuid.

Wijkversterkingsopgave Gillis/Delfia

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Delft-West en de gebiedsontwikkeling Gillis-Delfia zijn in 2024 beter met elkaar vervlochten. Er is nu volledige aanhaking bij de stuurgroep van het Nationaal Programma. Ondertussen is er intensief gewerkt aan het Integraal Ontwikkelplan dat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 gereed komt en ter vaststelling wordt aangeboden in het tweede kwartaal van 2025.

Doelstellingen

B. Woonbeleid en uitvoering

Maatregelen

15.000 woningen groeien in de periode 2018-2040, betaalbare nieuwbouw (bestuurlijk accent ruimte voor wonen)

We constateren dat door onder meer procedures bij de Raad van State, stijgende bouwkosten, hogere rentelasten en gebrek aan personele capaciteit bij actoren het woningbouwprogramma in de knel komt. In regionaal verband hebben we in 2023 afspraken met onder meer het Rijk gemaakt om tot realisatie van woningbouw te blijven komen en ten minste twee derde deel van de nieuwbouw in het betaalbare segment te realiseren. Voorwaardelijk is dat met name het Rijk belemmeringen wegneemt.

In 2024 is hiertoe in regionaal verband frequenter en breder (uitbreiding met 'woonzorg') gemonitord, waarbij nu ook belemmeringen van nieuwbouwprojecten inzichtelijk worden gemaakt. In 2024 is een tijdelijke programmamanager woningbouw aangesteld. Hiermee kunnen we sneller regie terugpakken door bijvoorbeeld te herprioriteren, bij te sturen of hulp vragen waar mogelijk. Via een medio 2024 opgezette lokale Bouwtafel proberen we versnelling te realiseren. In 2024 zaten de corporaties aan tafel, in goed overleg is besloten projectontwikkelaars in 2025 te laten aansluiten. De lokale Bouwtafel staat in verbinding met een breed opgezette regionale Versnellingstafel waaraan onder meer het Rijk en de provincie Zuid-Holland deelnemen. Op de regionale tafel hebben we drie Delftse casussen ingebracht: flexwoningen Brasserskade, Grasbuurt Schoemaker Plantage en Gele Scheikunde. Eind 2024 wordt mede op basis van de opbrengst vanuit de regionale Versnellingstafel aan deze projecten gewerkt, en worden belemmering ook kenbaar gemaakt aan de landelijke Versnellingstafel.

In 2024 zijn in Delft circa 300 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Dat is fors minder dan vorig jaar (circa 1.300) en ook fors minder dan de benodigde circa 850 nieuwe woningen per jaar. Ook de jaren 2025 en 2026 zien er niet rooskleurig uit. Het percentage betaalbare nieuwbouwwoningen is te laag om tot het jaar 2040 structureel een woningvoorraad van een derde deel sociale huurwoningen te behouden. De Delftse Woonmonitor maakte dit duidelijk en leidde tot nadere studie voor bijsturingmogelijkheden om tot meer betaalbare woningen te komen (oplevering Q1-2025).

Vanuit betaalbaarheid werd in 2024 verkend of we met erfpacht, Koopgarant of andere constructies betaalbare koop mogelijk kunnen maken. Ook verkenden we of erfpacht meerwaarde biedt om tot middenhuurwoningen te komen. Ultimo 2024 werden deze onderzoeken afgerond. Ze bieden een basis voor de in 2025 te presenteren studie om tot bijsturing te komen. In 2024 zijn 31 startersleningen verstrekt. In september moesten we de verstrekking beëindigen omdat het beschikbare geld op was.

Met de grote woningcorporaties die in Delft actief zijn, actualiseerden we in 2024 de in 2023 gemaakte meerjarige afspraken over de streefvoorraad en de beoogde nieuwbouwlocaties voor betaalbare huurwoningen. Het lukte ons niet om in 2024 met grotere particuliere verhuurders het gesprek aan te gaan over het behoud van de particuliere sociale huursector. De betaalbaarheid van nieuwbouwwoningen op de lange termijn willen we beter borgen via het planologisch instrumentarium. Met de komst van de Omgevingswet zijn er geen

mogelijkheden meer voor een doelgroepenverordening. Dit is in 2024 dan ook niet opgepakt. Als de ICT-techniek van het landelijke DSO-systeem het toelaat, kunnen we pas vanaf 2025 gewenste woning(prijs)segmenten in omgevingsplannen gaan vastleggen. Tegelijkertijd bekijken we alternatieven. We blijven waar mogelijk privaatrechtelijk bijsturen.

Om tot snellere bouw van (betaalbare) woningen te komen, heeft Delft in G40/VNG-, NPLV-, Verstedelijkingsalliantie-, NSN- en NKN-verband gewerkt aan landelijke Woontop-afspraken (december). Dit leidde tot een breed pakket aan landelijke maatregelen. Bijzondere aandacht en geldmiddelen zijn er voor het landelijke NPLV-programma en dus ook voor Delft-West (Wij West).

We hebben eind 2024 een gemeentelijk meldpunt voor collectieve woonvormen ingericht en hier publiciteit aan gegeven. Er zijn hierdoor zeven nieuwe en hernieuwde contacten gelegd. We proberen initiatieven aan locaties te koppelen. In de Woonmonitor hebben we deze woonvormen ook een plek gegeven.

3.500 nieuwe Delftse studentenwoningen in 2020-2030

In 2024 is het complex Balthasar van der Polweg IV van studentenhuysvester DUWO opgeleverd. Daarmee is Delft 136 studentenwoningen met 'common rooms' rijker. Met de TU Delft en DUWO bekeken we op welke locaties in Delft (3.500 stuks) en in de directe omgeving we snel extra studenten(flex)woningen willen bouwen, welke (rijks)middelen daarvoor nodig zijn en wat daarbij de rol van de gemeente is. Het resultaat is gezamenlijk draagvlak voor de bouw van deze woningen, waarvan tenminste een derde deel na 2030 gerealiseerd zal worden. De TU-campus speelt hierbij een sleutelrol, hetgeen ook resulteerde in actie richting de provincie om meer planologisch-juridische ruimte te creëren. Op basis van een aangenomen motie wordt dit alles uitgewerkt naar een begin 2025 te verschijnen Actieplan Studentenhuisvesting. Daarbij is ook aandacht voor initiatieven die we in samenwerking met nabije gemeenten in gang zetten.

Beter benutten bestaande voorraad, aanpakken woonexcessen en woonoverlast

In regionaal verband werken we in 2024 aan vernieuwing van de woonruimteverdelingsmethodiek en legden dit in december 2024 vast in een geactualiseerde huisvestingsverordening (HVO). Verdere vernieuwing blijven we in samenhang doen met in de maak zijnde nieuwe wetgeving zoals de Wet versterking regie volkshuisvesting. We doen dit in regionaal verband en in nauw overleg met de Sociale Verhuurders Haaglanden. Met de kennis van nu zullen de majeure aanpassingen van de HVO niet eerder dan 2026 plaatsvinden.

Het lokale deel van de huisvestingsverordening reguleert de omzetting van zelfstandige naar onzelfstandige woonruimte, woningvorming, toeristische verhuur en de opkoopbescherming. We nemen meer regie en intensiveren de handhaving hiervan. Binnen dit alles maken we gereguleerd woningdelen niet onmogelijk. Op kleine schaal experimenteren we met 'friendswonen' (pilot woningdelen Vidomes startte eind 2024) en met hospitaverhuur (aan twee organisaties is subsidie verstrekt). We benutten mogelijkheden voor tijdelijke (doelgroep)contracten van vijf jaar, bijvoorbeeld voor jongeren. Inzage in 'Basisregistratie personen' (BRP) en data-analyse helpen corporaties om ondermijning en woonfraude tegen te gaan. Op dit punt willen we de corporaties goed

faciliteren. Daartoe is met hen een convenant ondertekend dat het beschikking stellen van BRP-gegevens regelt. Eind 2024 was de implementatiefase helaas nog niet gereed. In deze fase worden ook de twee door de gemeenteraad aangenomen moties vormgegeven. Met een meldpunt Ongewenst verhuurgedrag en een pilot-Huurteam hebben wij in twaalf maanden 43 huurders van particuliere verhuurders ondersteund in het contact met hun verhuurder. De pilot is eind 2024 geëvalueerd, en op basis van de evaluatie verlengd voor een periode van in ieder geval twee jaar. Met deze continuering kan de uitvoering van de Wet goed verhuurderschap verder worden geïmplementeerd waarbij ook de nieuwe huurwetten kunnen worden uitgevoerd (Wet maximering huurprijsverhogingen geliberaliseerde huurovereenkomsten, de Wet betaalbare huur en de Wet vaste huurcontracten).

De verkenning van nut en noodzaak van verhuurdersvergunningen is doorgeschoven naar 2025. In plaats daarvan is met prioriteit een leegstandsanalyse uitgevoerd. Deze analyse maakte duidelijk dat er in Delft slechts een zeer beperkt aantal woningen met langdurige problematische leegstand kampt. Om deze reden in combinatie met de daarvoor benodigde personele inzet, is besloten om geen leegstandsverordening op te stellen.

We zetten de huidige aanpak woonoverlast voort met onze partners. We borgden de werkwijze die gaandeweg is ontwikkeld. De bekendheid van het meldpunt Overlast is in 2024 (54%) ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2023, maar blijft nog ver van de beoogde 80% in 2026. Van alle overlastmeldingen komt nu 16% het meldpunt Woonoverlast binnen (was 7% in 2017). Dit jaar zijn er 673 overlastmeldingen binnengekomen.

Vanuit het uitvoeringsbeleid Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) is mede ingezet op de daarin gestelde prioriteiten, waaronder gezondheid, constructieve- en/of brandveiligheid, huisvesting en monumenten.

Bevordering gerichte doorstroming senioren

We zien graag dat senioren vanuit schaarse eengezinswoningen verhuizen naar compactere woningen. Dat maakt woningen voor gezinnen vrij. De gemeente is structureel cofinancierder van corporatiemedewerkers die rol van seniorenmakelaars hebben. In 2024 zijn 18 seniorenhuishoudens doorgestroomd terwijl het streefaantal 25 was. Het aanbod van aantrekkelijke nieuwbouw is onvoldoende.

De corporaties merken dat er steeds meer kwetsbare ouderen hulp nodig hebben bij de noodzakelijke verhuizing. In overleg met de gemeente pakken de seniorenmakelaars dit nu ook op. Zij maken echter geen schaarse gezinswoningen vrij. In eerste instantie is een klein aantal van tien verhuizingen als richtsnoer gesteld, hetgeen in 2024 uiteindelijk ook het daadwerkelijk aantal bleek. We verkennen hoe we ook de particuliere sector kunnen bereiken, maar vooralsnog ligt een verbinding met de huidige seniorenmakelaars niet voor de hand.

De stad maken met elkaar

Met het opzetten van een representatief Delfts Woonplatform met bewoners willen we met elkaar woonopgaven en mogelijke oplossingsrichtingen bediscussiëren. Dit is doorgeschoven naar 2025.

Huisvesting bijzondere doelgroepen

Haaglanden is koploper van het Nationale Programma 'Een thuis voor iedereen'. In 2024 werkten we in regionaal verband met samenwerkingspartners aan een regionale woonzorgvisie. Dit maakproces heeft meer tijd nodig dan verwacht en zal in 2025 tot keuzes leiden. Hierdoor hebben we in 2024 het maakproces van de lokale woonzorgvisie nog niet opgepakt.

In regionaal verband werkten we aan flexwoningen voor dreigend daklozen en met netwerkpartners via het Leger des Heils en Limor aan Housing First-plekken voor daklozen. De flexwoningen zijn nog niet gerealiseerd omdat de businesscase niet haalbaar bleek. De pilot voor Housing First resulteerde in 2024 in << ... >> plaatsingen en loopt door in 2025.

Het aantal vrijkomende sociale huurwoningen is ontoereikend om – met voldoende kans voor reguliere woningzoekenden – de wettelijke taakstelling voor statushouders te realiseren. Corporaties behaalden het afgesproken plaatsingen, dan nog resulteerde dit in 2024 tot een aantal van 41 niet-gehuysveste statushouders op een taakstelling van 212 personen. De realisatie van flexwoningen op de Brasserskade voor statushouders en andere spoedzoekers slaagde niet. Bij het project Woondiversiteit is de formule en uitvoering aangepast om dit in 2025 weer een thuis voor studenten en (minderjarige) statushouders te laten zijn. De inzet van instrumenten om meer statushouders te huisvesten is medio 2024 nader bekeken, de raad en de toezichthouder zijn hierover geïnformeerd. In december 2024 is dit ambtelijk besproken met de toezichthouder. Gezamenlijk met de woningcorporaties en de huurdersraden hebben we aangegeven hoe Delft geholpen zou kunnen worden om tot een meer succesvolle huisvesting van statushouders te komen. Dit ontlast ook het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), waardoor het COA minder vaak dure oplossingen zou hoeven in te zetten. In de kern betreffen de ideeën de wijze van matching tussen kandidaten en beschikbare voorraad, en het overhevelen van geldmiddelen naar gemeenten zodat met partners op lokaal oplossingen kunnen worden gefinancierd die het COA ontlasten.

In 2024 is gewerkt aan een verkenning extra woonwagenstandplaatsen op de locatie Lau Mazirelweg. Dat loopt door in 2025.

3.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	12.013	18.784	20.401	22.479	2.079
Lasten	19.825	28.969	31.657	27.708	-3.949
Gerealiseerd resultaat	-7.812	-10.186	-11.256	-5.229	6.028

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 6.028.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
03 Beheer overige gebouwen en gronden	I	6	8	-2
81 Ruimtelijke ordening	I	-293	-1.433	1.140
82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	I	5.204	4.582	622
83 Wonen en bouwen	I	1.111	792	319
Totaal		6.028	3.949	2.079

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

81 Ruimtelijke ordening -/- € 293.000 (lasten -/- € 1.433.000, baten + € 1.140.000)

Anterieure overeenkomsten € 325.000 nadeel

Het nadeel is opgebouwd uit € 680.000 nadeel aan de lastenkant en € 355.000 voordeel aan de batenkant. Het negatieve saldo betreft de anterieure overeenkomsten met een negatief resultaat. Het grootste verschil wordt veroorzaakt doordat voor verschillende projecten meer kosten zijn gemaakt dan op de ontwikkelaar te verhalen zijn. Veelal zijn dit kosten voor interne of externe procedures. Voor de Van Hasseltlaan is een plan uitwerkingskader nieuwe stijl opgesteld wat ook dit jaar extra inzet voor participatie heeft gekost (€ 120.000). Voor Gele Scheikunde zijn meer uren gemaakt dan geraamd. Dit komt door de complexe samenhang tussen Gele Scheikunde en het internationale Georiënteerd Voorgezet Onderwijs (IGVO) (€ 150.000) en vertraging door een bezwaarprocedure. De Bachsingel is een initiatief wat nog niet tot een concreet project heeft geleid (€ 55.000).

Schieoevers, IDD en Verstedelijkingsalliantie € 15.000 nadeel

Voor Schieoevers, het IDD en de Verstedelijkingsalliantie zijn meer kosten gemaakt dan begroot (€ 682.000), maar deze worden gedekt door vrijwel even grote baten (€ 667.000). Veelal betreft dit werkzaamheden voor externe partijen die deze kosten dekken of is de gemeente "tussenstation/doorgeefluik" (Verstedelijkingsalliantie).

Overige Ruimtelijke ordening € 47.000 voordeel

Dit nadeel is te verdelen naar € 71.000 nadeel aan de lastenkant en een voordeel van € 118.000 aan de batenkant. Dit zijn de saldi van verschillende afwijkingen binnen het gehele onderdeel Ruimtelijke Ordening. Het voordeel aan de batenkant komt met name door de vrijval van het restant van de voorziening Spoorzone (€ 100.000).

82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) € 5.204.000 (lasten + € 4.582.000, baten + € 622.000)

Binnen de grondexploitaties zijn er verschuivingen van inkomsten en uitgaven tussen jaarschijven in de grondexploitaties Nieuw Delft en Kop van de Buitenhof. Dit heeft geen effect op het resultaat van de jaarrekening. De verliesvoorziening van grondexploitatie Nieuw Delft is niet meer nodig (€ 5,091 miljoen voordeel) en bij een aantal andere grondexploitaties is sprake van fluctuatie in de verliesvoorziening, wat zorgt voor een nadeel (€ 0,094 miljoen). Afsluiting grondexploitatie Harnaschpolder levert een voordeel op van € 0,157 miljoen. Dit zorgt in totaal voor een voordeel van € 5,154 miljoen. Voor nadere toelichting zie het MPG 2025.

Overige Grondexploitatie € 53.000 voordeel

Dit voordeel is het saldo van verschillende kleine afwijkingen binnen het gehele onderdeel Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).

83 Wonen en Bouwen € 1.111.000 (lasten + € 792.000, baten + € 319.000)

Huisvesting kwetsbare groepen / flexwoningen Brasserskade € 560.000 voordeel

Onder deze post is de realisatie van flexwoningen aan de Brasserskade opgenomen. Doordat de realisatie voor de ontwikkelaar een negatief resultaat laat zien, wordt gezocht naar mogelijkheden voor het combineren van doelgroepen op deze locatie. Hierdoor is naar verwachting extra dekking/subsidie beschikbaar zodat realisatie van de flexwoningen mogelijk is. Dit heeft echter voor vertraging gezorgd, waardoor de begrote bedragen (€ 1.325.000) nog niet zijn uitgegeven en ook de baten (€ 765.000) daarvoor nog niet zijn ontvangen. Door dit voordeel wordt het bedrag ook niet onttrokken aan de bestemmingsreserve (zie programma Financiën).

Woonbeleid € 210.000 voordeel

Een financieel voordeel van € 210.000 aan de lastenkant is ontstaan doordat activiteiten niet of later dan gepland zijn uitgevoerd dan wel goedkoper bleken te zijn dan begroot. Het huurteam had minder casussen dan verwacht. De handhaving van de Wet goed verhuurderschap wordt niet zoals verwacht in 2024, maar in 2025 structureel ingeregeld. Het budget collectief wonen is maar ten dele besteed, omdat het meldpunt pas vanaf november operationeel is geworden. De leegstandsanalyse is kosteloos in eigen beheer uitgevoerd en leidde vanwege de beperkte structurele langdurige leegstand niet tot kosten voor het opstellen van een Leegstandsverordening. Het oprichten van een Delfts Woonplatform is doorgeschoven naar 2025.

Bodemsanering € 574.000 nadeel

Binnen het programma Schone en veilige stad zijn extra middelen gegeven voor bodemsaneringen onder meer voor het Noordeinde. Deze middelen hadden binnen programma Goed wonen moeten landen. De eerder gemelde afwijking blijkt lager dan de uiteindelijke gerealiseerde uitgaven. Dit komt doordat er op meerdere locaties sprake was van bodemverontreiniging die niet voorzien was.

Omgevingsvergunning € 612.000 voordeel

Een voordeel van € 612.000 is het gevolg van hogere uitgaven (-/- € 506.000) door een dotatie aan de voorziening Omgevingsvergunningen en meer inkomsten door aanvragen met hogere bouwkosten (+ € 1.118.000). Dit is een voordeel ten opzichte van de geprognoseerde verminderde baten zoals gemeld bij de Najaarsrapportage 2024.

VTH € 173.000 voordeel

Door arbeidskrapte is een aantal vacatures omtrent handhaving fysieke leefomgeving nog niet ingevuld. Dit levert een incidenteel voordeel op in 2024 aan de lastenkant.

Overige Wonen en Bouwen € 129.000 voordeel

Dit voordeel is te verdelen naar € 163.000 voordeel aan de lastenkant en een nadeel van € 34.000 aan de batenkant. Dit zijn de saldi van verschillende kleine afwijkingen binnen het gehele onderdeel Wonen en Bouwen.

Investerings

Excel-tabel

Investerings	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Goed wonen						
Investeringsplan:						
Brug Professor Schoemakerplantage	340	370	-30	73	-	2022-2025
Brug Professor Schoemakerplantage - bijdrage van derden	-340	-162	-178	-178	-175	2022-2025
Parkeerplaatsen Roland Holstlaan	410	54	356	10	1	2023-2026
Riool Teding v Berkhoutlaan	285	27	258	258	240	2023-2025
Riool Teding v Berkhoutlaan - bijdrage van derden	-69		-69	-69	-69	2023-2025
Ecologische zones TU Campus NZ en OW	200		200	200	43	2024-2026
Ecologische zones TU Campus NZ en OW - bijdrage derden	-200		-200	-200		2024-2026
Totaal	626	289	337	94	40	

Toelichting Investerings

Omschrijving (toelichting)

Brug Professor Schoemakerplantage

De fiets-/voetgangersbruggen in de Professor Schoemakerplantage zijn gerealiseerd. De financiële afronding hiervan volgt in 2025.

Parkeerplaatsen Roland Holstlaan

Na de bouw van de nieuwe woontoren Prince of Delft moet de aansluiting en inrichting van het parkeerterrein aan de Roland Holstlaan worden aangepast. Door de complexiteit van de aansluiting/inrichting is de planning voor afronding doorgeschoven naar 2026.

Riool Teding van Berkhoutlaan

De riolering is in 2024 aangelegd. De financiële eindafrekening vindt plaats in 2025.

Ecologische zones TU Campus NZ en OW

De voorbereiding van de realisatie van de ecologische zone is in 2024 gestart. De aanleg wordt gekoppeld aan de realisatie van de nieuwe sportlocatie op TU Campus-Zuid. Realisatie volgt in 2025-2026.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Delft kent een verstedelijkingsopgave. We werken aan de goede groei van de stad via grootschalige gebiedsontwikkelingen en bouwinitiatieven in de stad. Daartoe behoort ook werken aan goed wonen in Delft. Onze inzet voor het woondomein is: gemengde wijken en betaalbare en gezonde woningen in een goede balans van sociaal en vrije sector. We willen dat Delft een stad is voor zowel starters, jongeren en studenten, als alleenstaanden, gezinnen en ouderen, en statushouders, vluchtelingen en andere kwetsbare groepen.

We werken op bovenlokaal niveau aan wonen via de samenwerkingsverbanden Verstedelijkingsalliantie en de regio Haaglanden. En ook lokaal werken we hieraan in verschillende rollen, bijvoorbeeld door beleid te maken, beleid te handhaven en als partner samen te werken in gebiedsontwikkeling en locatieontwikkelingen. Met dit programma dragen we in het bijzonder bij aan de opgave Innovatiedistrict Delft.

4. SCHONE EN VEILIGE STAD

4.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Schone en veilige stad	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
% Tevreden bewoners over openbare ruimte	78 %	77%	:
% Voelt zich veilig in de buurt	89 %	86%	:
Veiligheidsindex: misdrijven	- 0.5% (index:99,5)	+ 2.4% (index:102,4)	:
Jeugdcriminaliteit: % minderjarige verdachten	12 %	11,7%	:)

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting op de beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

% Tevreden bewoners over de openbare ruimte

De indicator '% Tevreden bewoners over de openbare ruimte' is een indicator die door meting (DIP) gescoord wordt. Het percentage voor de indicator Tevreden bewoners betreft de scores neutraal, tevreden en zeer tevreden bewoners over de openbare ruimte. In 2024 is licht gedaald ten opzichte van voorgaande jaren met name in Voorhof en Buitenhof op de onderdelen zwerfafval/vegen, onderhoud stoepen en water op straat. Dat laatste is te verklaren door het extreem natte jaar.

% Voelt zich veilig in de buurt

De indicator '% Voelt zich veilig in de buurt' is een indicator die wordt gemeten in de Omnibusenquête. Het percentage geeft aan hoeveel deelnemers de vraag "voelt u zich veilig in de buurt" positief beantwoorden.

Veiligheidsindex: misdrijven

De veiligheidsindex is aan het begin van de periode 100. Als de veiligheidsindex stijgt, naar bijvoorbeeld 102, dan neemt de criminaliteit toe. Als de veiligheidsindex zakt naar 98, dan neemt de criminaliteit af. We streven dus naar een afname van de criminaliteit in 2024: van 100 naar 99,5.

Jeugdcriminaliteit: % minderjarige verdachten

De indicator Jeugdcriminaliteit is een indicator die uit het incidentenregistratiesysteem van de politie komt en het aandeel minderjarigen weergeeft in het totale aantal geregistreerde verdachten. Het streven voor het percentage minderjarige verdachten voor 2030 is naar beneden bijgesteld, omdat we verwachten dat de extra impuls preventie met gezag impact gaat hebben.

4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Doelstellingen

Beheer en onderhoud openbare ruimte

Specifiek voor de beheerplannen Groen en Water, Wegen, Civiele Constructies gaan we nader in op de besteding van de middelen. Daarnaast lichten we nog enkele specifieke werkzaamheden toe.

Beheerplan Groen en water

Er is gestart met het inlopen van de achterstand bij de vervanging van bomen. In het plantseizoen (oktober 2023 - maart 2024) zijn circa 600 nieuwe bomen aangeplant. De voorbereidingen zijn getroffen om in het volgende plantseizoen (oktober 2024-maart 2025) opnieuw bomen aan te planten. Bij de vervanging en aanplant van bomen is geïnvesteerd in het zoveel als mogelijk optimaliseren van de groeiplaats. Bij bosplantsoen, parkverhardingen en beschoeiing zijn maatregelen genomen om de achterstanden in het onderhoud in te lopen. Het ecologisch maaibeheer is geïmplementeerd in de integrale bestekken. Het eerste park waarmee gestart is, is het Hertenkamp, hier worden onder andere beschoeiing, hekwerk en dichtgegroeide zichtlijnen hersteld.

Beheerplan Wegen

In het beheerplan wegen is geconstateerd dat er sprake is van achterstanden in onderhoud: het niveau zit voor een deel namelijk op CROW-niveau D (12%). Wanneer iets onder het niveau C zakt, is er sprake van achterstallig onderhoud. Het is niet acceptabel dat meer dan 10% van een areaal onder de grens van duurzaam technische instandhouding (niveau C) zakt. De locaties zijn voor een aanzienlijk deel meegenomen in de gevel-tot-gevelaanpak. Daarnaast is op diverse locaties in de stad herstraat, waarbij extra aandacht is gegeven aan vergroening.

Beheerplan Civiele Constructies

De geplande vervangingswerkzaamheden zijn uitgevoerd. De monumentale Hoogbrug is opgeleverd en de renovatie van de kademuren binnenstad is nagenoeg afgerond. Bij de uitgevoerde vernieuwingen is de Delftse Standaardbrug toegepast.

Beheerplan Openbare verlichting

De voorbereidingen voor het vervangen van de spanverlichting binnenstad zijn ver

gevorderd. De uitvoering start in 2025. Daarnaast zijn ruim 1.500 bestaande armaturen vervangen voor led-verlichting.

Maatregelen

Aanpak Gevel tot Gevel

In 2024 hebben we verder gewerkt aan de voorbereiding van de rioolvervanging in Voorhof en Buitenhof. Er is de tijd genomen voor een uitgebreid participatietraject in Voorhof om tot een gedragen Definitief Ontwerp te komen. De uitvoering is daarom nog niet gestart. Voor Buitenhof zijn de uitgangspunten voor het Schetsontwerp opgewerkt in participatie met de wijk. Gevel-tot-gevelproject Tanthof Fuutlaan en omgeving is uitgevoerd en Hof van Delft fase 2 is afgerond.

Beheervisie Openbare Ruimte

In 2024 is er voor gekozen te starten met het opstellen van een nieuwe Visie Openbare Ruimte. Het bijbehorend beleid met betrekking tot beheer zal hierop gaan aansluiten.

Vergroenen openbare ruimte

We hebben in 2024 volgens het beheerplan Groen en Water budget vrijgemaakt. Dat deden we om groene initiatieven van bewoners en bedrijven op locaties waar we de komende jaren niet aan de slag gaan, te ondersteunen en realiseren. Hiervoor zijn 2 sporen gevolgd: initiatieven vanuit de gemeente en initiatieven van bewoners. De voorbereidingen zijn getroffen om op korte termijn op 18 plekken te starten met vergroenen (binnen het project 100 groene Delftse straten). Vanuit het spoor bewonersinitiatieven zijn dat onder andere Caspar Fagelplein, Schuttersveld, Raamstraat en Antonia Veerstraat.

Doelstellingen

Openbare orde en veiligheid

Algemeen

De gebeurtenissen in de wereld en conflicten elders hebben ook impact in Delft. Mede door deze gebeurtenissen is het aantal betogingen in de stad flink toegenomen. Afgelopen jaar waren er 21 betogingen die gepaard gingen met de nodige inzet vanuit de gemeentelijke diensten alsook de inzet vanuit de politie. In 2023 waren dat er 11; een verdubbeling dit jaar

dus. Naast de 21 betogingen in de openbare ruimte zijn er op het TU-terrein 8 betogingen gehouden, waren 3 bezettingen waarbij de politie moest ingrijpen en was er 23 dagen lang sprake van een tentenkamp.

De toename van dergelijke demonstraties heeft een behoorlijk druk opgeleverd op de ambtelijke capaciteit en had daarmee effect op de doorlooptijd van andere reguliere onderwerpen. Het afgelopen jaar is zoals bekend het nieuwe terrassenbeleid en het terrasbotenbeleid ingevoerd. De tweede helft van 2024 is ingezet op de implementatie ervan.

Maatregelen

Crisisbeheersing

In 2024 is in regionaal verband gewerkt aan het doorvoeren van de aanbevelingen uit het Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg. Dit gebeurt in samenspraak met de gemeentesecretarissen en met oog op de aankomende nieuwe Wet Veiligheidsregio's. Dit heeft ertoe geleid dat de nieuwe gemeentelijke crisisorganisatie per 1 juli in Delft is ingevoerd. Hiervoor zijn ook nieuwe bereikbaarheidsafspraken gemaakt en de inzetbaarheid van de crisisorganisatie is beter geborgd. Als onderdeel van de implementatie zijn de leden van de crisisorganisatie (opnieuw) opgeleid en getraind en voor het behoud van de kwaliteit en kunde zal er jaarlijks worden geoefend.

Gedigitaliseerde criminaliteit

In 2024 hebben we verschillende interventies uit de bestaande aanpak ingezet. Zo zijn er op middelbare scholen in Delft meerdere gastlessen gegeven over gedigitaliseerde criminaliteit (onder meer Framed) en heeft in april het event 'de re_B00TCMP' plaatsgevonden. Daarnaast zijn we gestart met HackShield; deze game richt zich op 8-12-jarigen en vergroot al spelenderwijs de kennis van deze doelgroep over dit thema. De aanpak voor gedigitaliseerde criminaliteit focust zich met name op preventie en het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid tegen gedigitaliseerde criminaliteit. De inzet richt zich daarmee op bewustwording en herkenning van signalen, zodat inwoners zich kunnen weren tegen gedigitaliseerde criminaliteit. Dit doen we onder meer door het organiseren van informatieavonden digitale weerbaarheid, zoals 'Echt of Nep' dat in 2024 georganiseerd is samen met de Stichting Samenwerkende Bonden van Ouderen en verdere interventies op middelbare scholen.

Jeugdcriminaliteit en voorkomen jonge aanwas

In het kader van Preventie met Gezag is de Persoonlijke Aanpak Delft (PAD) verbreed en verstevigd. De Persoonlijke Aanpak Delft is onderdeel van de Zorg- en Veiligheidskamer Delft (ZVKD) en heeft als doel het (afglijden naar) overlastgevend en/of crimineel gedrag van Delftse jongeren te doen stoppen en hiermee de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. De criteria van de aanpak zijn herijkt om eerder te kunnen interveniëren en voorkomen dat jongeren doorgroeien in de criminaliteit. Ook is de samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en Reclassering Nederland (RN) versterkt. De intensieve samenwerking zorgt voor een snelle informatie-uitwisseling en het gebruik van elkaars

kennis en expertise. Naast het versterken van de samenwerking met bestaande partners onderzoeken we ook mogelijkheden met nieuwe partners. Ook loopt er binnen de aanpak een pilot waarbij een intensieve variant van jeugdreclassering wordt ingezet, genaamd Straatkracht. Deze werkwijze is gericht op het ondersteunen van jongeren in het weg bewegen van een (georganiseerde) criminele en gewelddadige context, naar een positief, veiliger pro-sociaal leven.

Ook is in 2024 de netwerkaanpak gericht op rivaliserende jeugd voortgezet. De integrale netwerkaanpak heeft het doel om de overlast en het criminele gedrag van het netwerk en de individuele netwerkleden te stoppen en het risico op escalatie en nieuwe incidenten weg te nemen. Sinds 2024 heeft Delft de pilot 'Dealbreakers' als vast onderdeel van de aanpak tegen jonge aanwas in (drugs)criminaliteit opgenomen. Binnen deze aanpak is een doorlopende leerlijn opgenomen, waarin voorlichtingen worden gegeven in ieder leerjaar van het voortgezet onderwijs aan leerlingen en daarnaast aan ouders en schoolpersoneel. Op deze manier kunnen deze voorlichtingen echt het verschil maken. Op dit moment zijn 5 scholen in Delft bezig met het implementeren van de gehele doorlopende leerlijn. Andere scholen nemen momenteel onderdelen van deze leerlijn af. In het basisonderwijs is een pilot gestart met een module van 5 lessen gericht op weerbaarheid tegen verschillende vormen van criminaliteit.

Om dit probleem daadkrachtig en regionaal aan te pakken, hebben de gemeenten Delft, Zoetermeer en Den Haag, het Openbaar Ministerie, AP Den Haag (OM), de politie en het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden (ZVHH) de handen ineengeslagen en een regionale aanpak op gewelddadige rivaliserende jeugd(groepen) ontwikkeld. Doel van onze regionale aanpak is een veiligere regio door parallel aan de lokale aanpakken op deze jeugdgroepen samen te werken, kennis en expertise te bundelen, en trends en knelpunten te signaleren.

Ondermijning

In 2024 hebben we ingezet op bewustwording en signaalherkenning.

Bewustwordingstrajecten dragen bij aan een groeiend bewustzijn van de verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit. Door deze trajecten worden signalen van ondermijning steeds vaker herkend door inwoners, ketenpartners met wie we in deze samenwerken. Deze signalen weten ons vervolgens ook steeds beter te bereiken. Voor de gemeente meer dan genoeg reden om deze koers door te zetten. Zo hebben we dit jaar de signaalherkenningstrainingen uitgebreid naar jongerenwerkers en buurpreventen. Op het thema bewustwording hebben we voor de zomer versterkt ingezet middels een huis-aan-huiskrant met een bijbehorend Augmented Reality-spel waarin virtueel een misdrijf kon worden opgelost. Naast inwoners zijn ook ondernemers benaderd middels een bewustwordingscampagne over Meld Misdaad Anoniem op bedrijventerreinen. Afgelopen najaar stond in de 'COKE Show' het middelengebruik onder studenten maar ook de bijdrage die daarmee onbedoeld geleverd wordt aan de georganiseerde criminaliteit centraal. Tijdens drie voorstellingen van een interactieve theatershow werden 464 studenten uit het hoger onderwijs op een laagdrempelige en toegankelijke manier benaderd. Daarnaast waren er ook verschillende professionals aanwezig om het open en eerlijke gesprek na de show aan te gaan.

Naast de inzet op bewustwording is ook bestuurlijk opgetreden om ondermijning tegen te gaan. Zo hebben op basis van de Opiumwet in 2024 6 sluitingen plaatsgevonden. In 2023 waren dat er 8. De spoedsluiting uit de Gemeentewet (bijvoorbeeld beschieting of andere dreiging) is in 2024 4 keer toegepast (in 2023 niet). Aan straatdealers zijn in 2024 10 lasten onder dwangsom uitgedeeld, 12 in 2023. En verder is in 2024 stevig opgetreden tegen illegale prostitutie met risico op mensenhandel door 8 lasten onder dwangsom op te leggen in 2024, tegen 5 in 2023.

Overlast

Zoals voorgaande jaren is ook in 2024 ingezet op het bestrijden van verschillende vormen van overlast. Daarnaast wordt bij alle soorten overlast met alle betrokken partners structureel het proces en de samenwerking besproken en indien nodig aangepast. Zo wordt in de werkgroep Veilig Uitgaan (Koninklijk Horeca Nederland, politie, Handhaving, SUS-team) horecaoverlast gemonitord en in gezamenlijkheid ingezet op het voorkomen ervan. Bij woonoverlast is, naast het gezamenlijk met partners inzetten op casuïstiek, ook stilgestaan bij de huidige werkwijze en de samenwerking daarin. De ervaren knelpunten zijn gezamenlijk in kaart gebracht. De opbrengsten van deze verkenning zullen worden geïntegreerd binnen de bestaande werkwijze. Overlast door personen met verward of onbegrepen gedrag is en blijft een onderwerp wat veel inzet vraagt van alle partners. Vanuit de politie wordt aangegeven dat de inzet op deze doelgroep veel capaciteit vergt. Om het beheersbaar te houden, zijn en worden nieuwe werkafspraken gemaakt maar in de praktijk blijkt dat de overlast veroorzaakt door deze groep hardnekkig is; vooral omdat deze personen ook hulpverlening weigeren.

Preventie met Gezag (Opgave Delft-West)

Preventie met Gezag is één van de programma's die worden uitgevoerd binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid in Delft-West. In 2024 zijn er voor jongeren meer momenten gecreëerd om een jongereninloop te bezoeken bij de verschillende jongerenwerkorganisaties. Ook is een bewoner in samenwerking met het jongerenwerk een inloop gestart in wijkcentrum De Vleugel. Deze openstellingen stellen jongerenwerkers in staat om in contact te komen met jongeren en een vertrouwensband op te bouwen, zodat benodigde hulp of ondersteuning geboden kan worden. Een andere vindplaats waar jongeren zich begeven en waar preventie en signalering van belang zijn, is het onderwijs. In 2024 hebben de middelbare scholen in Delft, de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente het convenant 'Veiligheid in en om de school Delft' ondertekend. Het dient als leidraad om de samenwerkingsafspraken nader vorm te geven en vast te leggen ten behoeve van goede samenwerking, afstemming en gedeelde verantwoordelijkheid. In samenwerking met een middelbare school en een voetbalvereniging is de (bewezen effectieve) gedragsinterventie 'Alleen jij bepaalt wie je bent' van start gegaan. In dat kader wordt jongeren een veilige en positieve gestructureerde vrijetijdsbesteding geboden en krijgen zij steun bij de weg naar volwassenheid. Naast deze preventieve activiteiten zijn we gestart met een pilot gericht op gedetineerde jongeren. Detentie is een risicofactor voor herhaald delictgedrag en onderdak, dagbesteding en een stabiele financiële situatie beschermen daartegen. In de pilot worden alle gedetineerde jongeren tot 27 jaar zo snel mogelijk na de melding van detentie bezocht door Delft Support en wordt – waar nodig – hulp en ondersteuning opgestart. De lessen die we hieruit trekken, willen we gebruiken om de nazorg ex-gedeteneerden structureel te verbeteren.

Radicalisering, Extremisme en polarisatie (maatschappelijk ongenoegen)

De aanpak radicalisering, extremisme en polarisatie richt zich op het voorkomen en tegengaan van alle vormen van radicalisering en extremisme via de lijnen preventie, signalen en interveniëren. Vanuit preventie hebben we in 2024 het Strategisch Netwerk Radicalisering

en Polarisatie (SNRP) begeleid in het afronden van hun nieuwe missie en visie. Ook zijn bijeenkomsten georganiseerd waarin signalen zijn gedeeld over sentimenten in de stad en zijn er in 2024 voorbereidingen getroffen om in 2025 een nieuwe ronde van de weerbaarheidstraining BOUNCE te starten (eerder in 2021 al in Delft gefaciliteerd) waarin eerstelijnsprofessionals worden getraind om de weerbaarheid van jongeren tussen de 12 en 18 jaar te versterken. Vanuit het speerpunt interventie zijn naast de reguliere uitvoer van de Persoonsgerichte Aanpak radicalisering (PGA CTER) vier expertisepool-bijeenkomsten georganiseerd voor professionals, waarin intervisie op de casuïstiek centraal stond. Ook hebben er zeven afstemmingsoverleggen plaatsgevonden waarin actuele (inter-)nationale ontwikkelingen rondom het thema werden besproken en zaken rondom de aanpak. Ook is het werkproces PGA CTER vastgesteld waarin alle stappen, resultaten en verantwoordelijkheden binnen de PGA CTER zijn vastgelegd.

In 2024 is er vanuit het speerpunt signaleren volop ingezet op het versterken en trainen van ons netwerk van aandachtfunctionarissen radicalisering. Zo zijn er diverse presentaties gegeven aan verschillende domeinen (KCC, frontoffice, onderwijs, COA, woningbouwcorporaties) over het herkennen en melden van (mogelijke) radicalisering en zijn er drie themabijeenkomsten georganiseerd waarin we samen met onze deelnemers uit de expertisepool en politie inhoudelijk zijn ingegaan op de thema's soevereinenbeweging, jihadisme en links-extremisme. Verder hebben er acht trainingsdagen plaatsgevonden, waarbij diverse professionals (onder meer werkzaam binnen het jongerenwerk, welzijnswerk en de politie) training hebben gehad rond het proces van radicalisering, rechts-extremisme of interculturele professionaliteit. Ook hebben we 20 nieuwe aandachtfunctionarissen opgeleid en is een jaarlijkse bijeenkomst georganiseerd voor alle aandachtfunctionarissen rondom de thema's jihadisme en het uitvoeren van de rol als aandachtfunctionaris. Aan deze bijeenkomst hebben in totaal 75 partners deelgenomen. De huidige aanpak is eind 2024 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld voor de komende vier jaar (2025-2028). In deze aanpak zijn de laatste ontwikkelingen rondom radicalisering, extremisme en polarisatie meegenomen en zijn de bestaande interventies daarop aangescherpt. Ook de methodiekbeschrijving van de PGA CTER is geactualiseerd.

4.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	36.095	35.660	36.330	38.317	1.987
Lasten	67.928	67.402	67.756	71.032	3.276
Gerealiseerd resultaat	-31.833	-31.743	-31.426	-32.715	-1.288

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 1.288.000 negatief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
11 Crisisbeheersing en brandweer	I	36	14	22
12 Openbare orde en veiligheid	I	672	541	131
21 Verkeer en vervoer	I	-745	-1.066	321
57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	I	-562	-757	195
63 Inkomensregelingen	I	126	126	
72 Riolering	I	-874	-1.508	634
73 Afval	I	-97	-774	677
74 Milieubeheer	I	206	206	
75 Begraafplaatsen en crematoria	I	-51	-58	7
Totaal		-1.288	-3.276	1.987

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

12 Openbare orde en veiligheid € 672.000 (lasten + € 541.000, baten + € 131.000)

Door krapte op de arbeidsmarkt is de benodigde handhavingscapaciteit voor Toezicht en handhaving en de benodigde juridische capaciteit niet of later dan voorzien ingevuld.

21 Verkeer en vervoer -/- € 745.000 (lasten -/- € 1.066.000, baten + € 321.000)

Als gevolg van meer aanrijdschades zijn er hogere herstelkosten gemaakt voor de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. De kosten hiervan worden normaliter verhaald op de veroorzaker. Als gevolg van de aanleg van glasvezel en andere ondergrondse infrastructuur zijn er in 2024 meer herstelkosten gemaakt voor verhardingen. Door de algemene stijging van arbeid, bouw en transportkosten zijn de kosten voor onderhoud hoger uitgevallen dan begroot.

57 Openbaar Groen -/- € 562.000 (lasten -/- € 757.000, baten + € 195.000)

Als gevolg van meer leuziekte in de stad en onverwachte schades als het gevolg van stormen zijn de lasten hoger. Daarnaast hebben we dit jaar ingezet op het vergroenen van de openbare ruimte. In de Delftse Hout is een inhaalslag gemaakt in het onderhoud, hiervoor is een deel-subsidie van de provincie Zuid Holland ontvangen. Door de algemene stijging van arbeid, bouw en transportkosten zijn de kosten voor onderhoud hoger uitgevallen dan begroot.

72 Riolering -/- € 874.000 (lasten -/- € 1.508.000, baten + € 634.000)

Binnen het gesloten circuit Riolering verloopt de realisatie van de uitgaven volgens het vastgestelde verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan. Bij het totale verschil op het taakveld riolering is rekening gehouden met de afrekening met het gesloten circuit. Bij het opstellen van het tarief bij de Programmabegroting 2025-2028 is rekening gehouden met een

verrekening met het tarief van € 1 miljoen. De kosten die toegerekend kunnen worden aan het riooltarief waren hoger. Op andere taakvelden worden conform Delfts beleid ook kosten (kwijschelding en schoonmaakkosten) verantwoord, die kunnen worden toegerekend aan het gesloten circuit; ook deze zijn hoger uitgevallen dan begroot. De opbrengst, mede door een hoger aantal huishoudens, is hoger dan geraamd, zodat dit taakveld een nihil resultaat presenteert.

73 Afval -/- € 97.000 (lasten -/- € 774.000, baten + € 677.000)

Het resultaat is inclusief de verrekening met de voorziening met het gesloten circuit voor afval. Op andere taakvelden worden conform Delfts beleid ook kosten (kwijschelding en schoonhouden openbare ruimte) verantwoord die kunnen worden toegerekend aan het gesloten circuit, zodat het taakveld afval een nihil resultaat wordt getoond.

74 Milieubeheer € 206.000 (lasten € 206.000)

De € 206.000 betreft voornamelijk een onderschrijving van kosten voor bodemsanering. Deze kosten zijn wel gemaakt maar abusievelijk geland in programma Goed Wonen.

Voor meer informatie over kwijscheldingen en het percentage van de kostendekkendheid van de riool en afvalstoffenheffingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Investeringsen

Excel-tabel

Investerings	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Schone en veilige stad						
<u>Investeringsplan:</u>						
Begraafplaatsen	200		200	100	-	2024-2025
Beheerplan civiele constructies	27.345	5.410	21.935	7.935	6.323	xx-2028
Beheerplan groen en water	9.848	497	9.351	1.904	558	xx-2028
Beheerplan groen en water t.l.v. reserve	900	178	722	201	359	xx-2027
Waterberging	3.000	478	2.522	500	127	xx-2028
Beheerplan openbare verlichting	13.082	1.486	11.596	2.494	1.614	xx-2028
Beheerplan openbare verlichting t.l.v. reserve	618	6	612	153	-	xx-2027
Beheerplan wegen	20.230	2.460	17.770	3.184	2.310	xx-2028
Bomenwijk (Vestia)	2.500	2.376	124	123	107	xx-2024
Gevel tot gevel	5.600	206	5.394	894	435	2022-2027
Kanaalweg (BHP Wegen)	600	172	428	428	1.006	xx-2024
Poptahof	2.920	507	2.413	173	106	xx-2027
Projecten Tramlijn 19	31.769	31.264	505	505	177	xx-2024
Bijdrage projecten Tramlijn 19	-3.422	-3.423	1		-	xx-2024
Reconstructie Ireneboulevard	500		500		-	2024-2025
Rioolinvesteringen kostenverhaal	9.950	4.423	5.527	1.425	84	2022-2026
Schieoevers bovenwijkse voorzieningen t.l.v. reserve	2.100		2.100		-	xx-2027
Speelplekken	3.000	399	2.601	481	556	xx-2028
Stadsvernieuwing	1.290	221	1.069	329	160	xx-2028
Uitplaatsing Stedin 2020-2024 t.l.v. reserve	1.330	937	393	393	277	xx-2024
Uitbreiding Vulcanusweg	150		150	10	-	2024-2025
Verkeersvoorzieningen	1.815	239	1.576	315	59	xx-2028
Vernieuwen riolen (GRP)	35.475	6.708	28.767	7.101	8.647	xx-2028
Voorziening vernieuwen riolen (GRP)	-35.475	-6.708	-28.767	-7.101	-3.756	xx-2028
Verplaatsen loswal en Gelatinebrug	27.777		27.777		261	xx-2029
Verplaatsen loswal en Gelatinebrug - bijdrage van derden	-13.200		-13.200		-	xx-2029
Vervangen beheersysteem OR	600		600	100	-	2024-2025
<u>Bedrijfsmiddelen:</u>						
Tractie	1.293	32	1.261	149	79	xx-2028
<u>Investeringsagenda:</u>						
Openbare ruimte bovenplanse voorzieningen t.l.v. reserve	4.100		4.100		-	xx-2028
Voorzieningen - Schieoevers	3.400	11	3.389		-11	xx-2028
Totaal	159.295	47.879	111.416	21.796	19.478	

Toelichting Investerings

Omschrijving (toelichting)

Beheerplan Begraafplaatsen

De vervanging van elementen op de begraafplaatsen duurt langer dan gepland door de complexiteit van de betreffende locatie.

Beheerplan Civiele Constructies

De vervanging van het areaal aan bruggen, kadarmuren en andere constructies. In het afgelopen jaar zijn diverse vervangingsprojecten op gang gekomen. Zo is in een groot deel van de binnenstad gewerkt aan de kades en bruggen. Hierdoor heeft een overbesteding plaatsgevonden. Ook is de provincie Zuid-Holland gestart met de werkzaamheden aan de bruggen over de Schie.

Beheerplan Groen en Water

Een aanzienlijk deel van de investering betreft bijdragen aan integrale projecten die nog in voorbereiding zijn. Hierdoor is er een onderbesteding ontstaan.

Waterberging

Het creëren van waterberging in de openbare ruimte. Een aanzienlijk deel betreft bijdragen aan integrale projecten die nog in voorbereiding zijn. Hierdoor is er een onderbesteding ontstaan.

Beheerplan Openbare Verlichting en Uitplaatsing Stedin 2020-2024 t.l.v. reserve

Het merendeel van de geplande investeringen is uitgevoerd. De uitplaatsing Stedin (het verplaatsen van de elektra aansluitingen vanuit objecten van Stedin naar zelfstandige objecten in de openbare ruimte) is nagenoeg voltooid. Op het vervangingsbudget voor de openbare verlichting is sprake van een onderschrijding, door bijdragen aan GIP-projecten die nog in voorbereiding zijn.

Beheerplan wegen en Kanaalweg (BHP wegen)

De investering Kanaalweg is onderdeel van het beheerplan wegen. Het merendeel van de geplande investeringen is uitgevoerd. Een aanzienlijk deel betreft daarbij ook bijdragen aan integrale projecten. Het project voor de renovatie van de Kanaalweg is door de complexiteit in de ondergrond, afstemming met grondeigenaren en de inflatie duurder geworden dan initieel begroot.

Bomenwijk (Vestia)

Afsluiting van het krediet eind 2024.

Gevel tot Gevel

Het van gevel tot gevel aanpassen van de openbare ruimte bij de grote rioolwerkzaamheden in onder andere Voorhof, Buitenhof en Tanthof. De gevel-tot-gevel-gelden worden benut in de diverse integrale projecten in de stad. Hierbij worden werkzaamheden aan riolering, groen, water, wegen gecombineerd om zo minimale overlast te creëren voor de gebruikers van de openbare ruimte. Er is minder besteed omdat de projecten Voorhof en Buitenhof nog in voorbereiding zijn. Het project in Tanthof is echter wel afgerond en ook de werkzaamheden in Hof van Delft gaan gestaag verder.

Poptahof

Het project De Reiger is in voorbereiding, waarna we over kunnen gaan tot verdere voltooiing van het Poptapark.

Projecten Tramlijn 19

In 2023 is gestart met de aanleg van tramlijn 19 op de TU Campus. De aanleg heeft vertraging opgelopen door technische problemen met leveranties en de samenstelling van de onderbaan. De trambaan wordt in 2025 aangelegd.

Reconstructie Ireneboulevard

Er is een tijdelijke maatregel genomen waardoor het herstel van de Ireneboulevard uitgesteld is en tegelijkertijd met een buitengebruikstelling van de tram in 2025 gerealiseerd kan worden.

Rioolinvesteringen kostenverhaal

Investerings in uitbreiding van rioolcapaciteit worden op basis van de nota kostenverhaal gedekt. De werkzaamheden voor de vergroting van het gemaal Zuidplantsoen zijn in voorbereiding.

Bovenwijkse voorzieningen (Schieoevers)

Voor de ontwikkeling en transformatie van Schieoevers worden investeringen in bovenwijkse voorzieningen aangelegd. Deze investeringen worden gedeeltelijk bekostigd met cofinanciering en bijdragen van ontwikkelaars. In 2024 vonden nog geen investeringen plaats ten laste van dit budget.

Speelplekken

Alle geplande speelplekken zijn vervangen.

Stadsvernieuwing

Met dit budget is het mogelijk om binnen projecten specifieke aanpassingen te doen, onder andere op basis van wensen van bewoners. Veelal zijn de werkzaamheden gekoppeld aan projecten. Bij uitstel van de realisatie van projecten zal ook vertraging ontstaan in de besteding van dit budget.

Uitbreiding Vulcanusweg

Om de integratie tot één serviceteam te bevorderen, is ervoor gekozen om in 2024 alle buitendienstmedewerkers te huisvesten aan de Vulcanusweg. Om dit mogelijk te maken en de locatie geschikt te maken, is een investering in het pand nodig.

Verkeersvoorzieningen

De besteding van deze investering betreft het parkeerroute-informatiesysteem en de diverse investeringen die gedaan moeten worden in de verkeersregelininstallaties. Waar mogelijk proberen we deze werkzaamheden te koppelen, zodat gebruik gemaakt kan worden van subsidies.

Vernieuwen riolen (Gemeentelijk Rioleringsplan)

Het uitvoeringsprogramma is volgens het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan gerealiseerd. Op verschillende locaties in Delft is gewerkt aan de riolering. Waar mogelijk worden de werkzaamheden gecombineerd met groen, wegen, waterberging en andere werkzaamheden. De voorbereiding van de twee integrale projecten Voorhof-Zuid en Buitenhof loopt door. Ook is sprake geweest van calamiteiten op diverse locaties die voor een stijging van de lasten zorgen. Zo zorgt de slechte staat van het riool in de Brahmsslaan voor € 250.000 aan extra kosten. Naast Voorhof-Zuid en Buitenhof zijn de werkzaamheden in Tanthof-Oost afgerond en zijn we verder gegaan met de werkzaamheden in Hof van Delft-Westerkwartier.

Verplaatsen Loswal en Gelatinebrug

De realisatie van de Gelatinebrug inclusief het verplaatsen van de loswal door de provincie Zuid-Holland. Het uitwerken van het ontwerp en de realisatie van de Gelatinebrug is mede

afhankelijk van de verplaatsing van de loswal door de provincie. De provincie is bezig met de voorbereidingen hiervoor.

Vervangen beheersysteem Openbare Ruimte

Het huidige beheersysteem is aan het einde van de levensduur en moet vervangen worden. In 2024 is een marktverkenning gedaan, waarna we in 2025 gaan aanbesteden en implementeren.

Tractie

In 2024 zijn conform planning twee nieuwe voertuigen voor de buitendienst aangeschaft.

Openbare ruimte bovenplanse voorzieningen

Dit budget is gereserveerd voor de aanpassing van de Kruithuisweg ter hoogte van de aansluiting van Campus-Zuid en maakt onderdeel uit van de met de TU Delft afgesloten anterieure overeenkomst behorende bij het bestemmingsplan Campus-Zuid.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

We zetten in op een woon- en leefomgeving die aantrekkelijk is voor bewoners, bezoekers en mensen die hier werken. De inzet is een schone leefomgeving waar mensen prettig kunnen verblijven. En we werken aan een veilige stad, waarin criminaliteit en onveiligheid het dagelijks leven niet belemmeren (opgave Delft-West). Dit programma sluit aan bij de bestuurlijke accenten 'een gezonde en veilige stad' en 'een duurzame stad'.

5. GEZONDE EN SOCIALE STAD

5.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Gezonde en sociale stad	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Jeugdzorg: aandeel geslaagde hulpverlening	71 %	72%	:)
Waardig oud worden: % eenzaamheid 75+	49 %	53%	:(
% Eenzaamheid	39 %	44%	:(
%Voelt zich vaak/soms gediscrimineerd	10 %	12%	:
% Goede ervaren gezondheid	79%	74%	:(

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Jeugdzorg: aandeel geslaagde hulpverlening

We streven ernaar om het percentage van de geslaagde jeugdhulptrajecten (waarvan jongeren aangeven zich beter te redden door de geboden hulp) boven de 71% te hebben. In 2024 was dit 72%.

Waardig oud worden: % eenzaamheid 75+

We streven ernaar de eenzaamheid onder ouderen te verkleinen. In Delft hebben we te maken met vergrijzing. Deze specifieke doelgroep, naast studenten, is gemiddeld vaker eenzaam en is onderdeel van de aanpak tegen eenzaamheid.

% Eenzaamheid

Met de aanpak tegen eenzaamheid streven we ernaar de eenzaamheid in Delft te verlagen. Over de voortgang van de aanpak wordt jaarlijks gerapporteerd. Via de Omnibusenquête wordt tweejaarlijks gemeten. Het percentage van 44% komt voort uit de Omnibus 2023 en is daarom onveranderd ten opzichte van de stand in 2023. Het thema had in 2024 veel aandacht van de gemeenteraad; bij de Kadernota 2024 zijn middelen structureel beschikbaar gemaakt voor de aanpak eenzaamheid.

% Goede ervaren gezondheid

Oordeel van Delftenaren over de eigen algemene gezondheid. Dit wordt tweejaarlijks gemeten in de Omnibusenquête.

5.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Doelstellingen

Gezondheid, preventie en sociale basis

We hebben in 2024 ingezet op fysieke en mentale gezondheid, preventie en het versterken van de sociale basis in Delft. We hebben uitvoering gegeven aan een lokaal plan van aanpak (Brede Specifieke Uitkering voor de thema's sport en bewegen, cultuur, gezondheid en sociale basis) als onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Ook is uitvoering gegeven aan een regionaal plan van aanpak (RIGA). Met de akkoorden wordt ingezet op een gezonde generatie in 2040. Ook is met ca. 40 partners uit zorg en welzijn in de DSW regio gewerkt aan het opstellen van een regionaal transitieplan RIGA.

In 2024 hebben we de volgende zaken opgepakt rondom uitvoering van de vijf ketenaanpakken uit het GALA:

- **Kansrijke Start** - Mijlpaal 5 jaar Kansrijke Start, start Go poli als gezamenlijke poli kinderartsen Reinier de Graaf en jeugdartsen JGZ voor prematuren en dysmaturen, verbinding (preventieve) mondzorg aan JGZ (spreekuur mondhygiënist op locatie voor kinderen die niet/onvoldoende in beeld komen bij tandartsen).
- **Valpreventie** - Samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeente, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en aanbieders van valpreventie beweeginterventies, coördinator is gestart, groot aantal trainingen verzorgd en senioren getest op verhoogd valrisico.
- **Kind naar Gezond Gewicht** - Samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeenten, zorgverzekeraars en aanbieders, één centrale zorgverlener is opgeleid en begeleiding kinderen en gezinnen is gestart, verder is er een speeltuinkaart ontwikkeld die verspreid is onder alle basisscholen in Delft, een extra stimulans voor ouders en kinderen voor buiten spelen en ontmoeten.
- **Gecombineerde Leefstijlinterventie overgewicht en obesitas volwassenen** - Coördinator is gestart om de samenwerking tussen de betrokken organisaties tot stand te brengen en te versterken. Tevens analyse van aanmelding tot uitval uitgevoerd om beter te sturen op interventie.
- **Welzijn op recept** - Samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeente, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en welzijnsorganisatie, coördinator is gestart, en welzijnscoaches zijn aangesteld en opgeleid.

Regionaal werken partners en gemeenten vanuit de programmalijn Gezond Leven uit het RIGA ook samen aan deze ketenaanpakken. Hiermee wordt de verbinding gemaakt tussen het medisch en het zorgdomein (bijvoorbeeld huisartsen, ziekenhuis en ouderenzorg).

Als onderdeel van het GALA zijn we in 2024 gestart met het opstellen van een beleidsvisie op de sociale basis in Delft. De visie wordt in 2025 opgeleverd en zet in op sterke gemeenschappen en netwerken. Hiermee sluiten we aan bij de transformatie van het sociaal domein. Ook zijn we gestart met het versterken we de bestaande sociale structuren in de

wijken door het organiseren van meer informele en formele ondersteuning dichtbij inwoners in de wijk. Dit vraagt om een hernieuwde welzijnsaanpak per 2026.

De Delftse inclusieagenda voor een toegankelijker Delft is in 2024 opgeleverd. Deze agenda is tot stand gekomen met ervaringsdeskundigen en in de stad en in de organisatie is vervolgens met de agenda aan de slag gegaan. Voor de tweede keer is de Week van de Toegankelijkheid georganiseerd.

Doelstellingen

Uitvoering gezondheidszorg

GGD Haaglanden en Stichting Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West (JGZ) zijn de uitvoerende partijen voor de wettelijke taak preventieve gezondheidszorg.

Voor de jeugdgezondheidszorg voert de JGZ als basis de preventieve wettelijke taken uit voor gemeente Delft en de omliggende regio. De reguliere vaccinaties zijn uitgevoerd, zowel individueel op de spreekuren als met de groepsvaccinaties zoals voor alle 9-jarigen en jongeren in Delft. In 2024 heeft de JGZ ook bijgedragen aan de samenwerking tussen het medische en sociale domein zoals die voortkomt vanuit GALA en IZA. Tegelijkertijd hebben zij uitvoering gegeven aan de ketenaanpak overgewicht en interventies als Kansrijke Start voor Ouders (ongeveer 25 gezinnen begeleid), Prenataal Huisbezoek en Regie op preventie (voorlichting op scholen vrijwel alle voortgezet onderwijs (VO)). Via deze interventies hebben we zowel de focus op het versterken van de rol van de ouders in de opvoeding als het informeren van kinderen en jongeren zelf over thema's als social media, weerbaarheid, mentaal welzijn en verslaving. Hiermee ondervangen we zoveel mogelijk vragen in het preventieve domein en voorkomen we jeugdhulp inzet.

De GGD heeft ook in 2024 ingezet op preventieve maatregelen voor de gezondheid van de bevolking (18+) en risicogroepen. Het gaat onder andere om gezondheidsonderzoek van grote groepen mensen. In 2024 heeft de GGD bijvoorbeeld de gezondheidsmonitor jeugd uitgevoerd. De GGD heeft ook geadviseerd over publieke gezondheid, denk aan gezonde woonomgeving en hittestress. Verder heeft de GGD in 2024 uitvoering gegeven aan lokale taken op het gebied van de gezonde-schoolaanpak en geweld in afhankelijkheidsrelaties. In samenwerking met de regio Haaglanden heeft de GGD het plan van aanpak luchtkwaliteit uitgewerkt, met voor elke gemeente zijn eigen lokale invulling.

In 2024 is verder uitvoering gegeven aan de notitie Gezondheidsbeleid 2020-2026 met als uitgangspunt Positieve Gezondheid in de wijk. In de wijken Voorhof en Buitenhof hebben we in 2024 samen met bewoners en maatschappelijke partners interventies uitgevoerd. De derde editie van het Gezondheidsfestival heeft plaatsgevonden. In 2024 hebben we de integrale aanpak van eenzaamheid verstevigd door samenwerking met plannen vanuit Positieve Gezondheid nadat in 2023 het landelijke programma is uitgebreid naar alle doelgroepen in plaats van alleen senioren. Tevens is de coalitie tegen eenzaamheid verbreed met partners vanuit de cultuursector en met organisaties die zich richten op bezoekers met een niet-westerse migratieachtergrond. Ook heeft de Week van de Ontmoeting plaatsgevonden.

Maatregelen

Hervormingsagenda en toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

In 2024 zijn we verder aan de slag gegaan met de opgaven uit de Hervormingsagenda:

- toegankelijke en beschikbare jeugdzorg voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen;
- gezinsgerichte zorg;
- stevige lokale teams die waar nodig ook zelf hulp bieden;
- kinderen groeien zo thuis mogelijk op;
- jeugdigen en ouders kunnen vertrouwen op goede kwalitatieve zorg die daadwerkelijk helpt;
- samenwerking tussen gemeente en aanbieders wordt versterkt;
- verminderen van de bureaucratie en houdbaar financieringsmodel.

Als gemeenten in Haaglanden zien we dit niet enkel als een opgave voor individuele gemeenten, maar voelen we ook een regionale verantwoordelijkheid. In 2024 hebben we de aanpak kostenbeheersing aangegrepen om ook een aantal van de bovengenoemde opgaven op te pakken. Zo werken we toe naar meer kleinschalige verblijfsvoorzieningen (open en gesloten) voor jeugdigen en proberen we zoveel mogelijk kinderen in de vertrouwde omgeving op te laten groeien. Verder hebben we aandacht voor de mogelijkheden om ouders en jeugdigen meer regie in het hulpverleningstraject te geven. Met de Toezichthouder Jeugd en Wmo sturen we niet alleen op rechtmatigheid in de declaraties, maar ook op doelmatigheid in de geleverde zorg.

In de regio Haaglanden werken we toe naar de vervlechting tussen het programma Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) en de jeugdbeschermingsketen, als grote opgave vanuit het Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming. We hebben met de negen betrokken gemeenten gekeken naar welke opgaven we in dit kader de komende jaren op moeten pakken om dit vorm te geven, zowel in beleid, uitvoering als in de governance.

Het meest praktische voorbeeld is dat we samen met onze uitvoerende partners de (on)mogelijkheden verkennen van de voorgenomen veranderingen (inrichting en werkwijze) in de jeugdbeschermingsketen. Hierbij is aandacht voor gezinnen met kinderen in complexe veiligheidscasussen. Inmiddels zijn er in onze regio ongeveer 20 casussen via de nieuwe werkwijze opgepakt, in vrijwel alle casussen is hiermee een kinderbeschermingsmaatregel voorkomen. We verkennen hoe we in 2025 deze werkwijze kunnen verbreden om de impact hiervan te vergroten.

Vanuit de twee centrumgemeenten Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Delft en Den Haag hebben we ook in 2024 gefocust op preventie, het aanpakken van de oorzaken van geweld en de risicofactoren om zo het geweld duurzaam te stoppen. In de uitvoering hebben we de verschillende werkwijzen vanuit jeugd en HGKM steeds meer samengebracht. Zo is de routekaart naar Veiligheid volledig geïntegreerd in de werkwijze van Delft Support en hebben we vanuit de landelijke leidraad 'werken aan veiligheid' een inventarisatie gemaakt van wat er in de uitvoering al goed gaat en wat aandacht nodig heeft.

Doelstellingen

WMO

Wmo hulpmiddelen

We blijven inwoners die dat nodig hebben ondersteunen met maatwerkvoorzieningen, zoals sociaal en persoonlijk functioneren, ondersteuning en regie bij het huishouden, dagbesteding, woningaanpassingen, vervoer en hulpmiddelen. In 2024 hebben 799 inwoners een hulpmiddel ontvangen (2023: 705). Dit zijn onder andere 343 scootmobielen (2023: 247), 50 driewielfietsen (2023: 37), 160 handbewogen rolstoelen (2023: 171) en 95 trapliften (2023: 98).

Wmo diensten

In 2024 hebben 3489 cliënten hulp bij het huishouden gehad (2023: 2901) en 1791 cliënten hulp in het sociaal en persoonlijk functioneren (2023: 1731). Het aantal cliënten hulp bij het huishouden stijgt, ook als gevolg van de vergrijzing. Er is geen significante af- of toename in intensiteit van de zorg. Er zijn verdere stappen gezet in het verbeteren van de nazorg voor ex-gedetineerden en de verbinding met Wmo ondersteuning, waar dat nodig is, is makkelijker gemaakt.

Maatregelen

Toegang

Delft Support was ook in 2024 toegangspoort (0-100 jaar) om zowel voor jeugd als Wmo laagdrempelige en passende ondersteuning bieden (jeugd) dan wel daar naartoe leiden (Wmo en jeugd). Specifiek is er ingezet op de pilot 'Een goed begin' waarbij een nieuwe werkwijze is toegepast voor gezinnen waarbij (complexe) scheidingen ten grondslag liggen aan overige zorgvragen. In deze pilot zijn inmiddels 44 casussen opgepakt. Scheidingsvraagstukken drukken op dit moment zwaar op de jeugdhulp en jeugdbescherming, met deze nieuwe werkwijze maken we de beweging om ouderproblematiek ook als dusdanig aan te pakken.

Ook de inzet van de doorbraakmethode is gecontinueerd. Deze wordt met name door het Sociaal Team ingezet bij multidisciplinaire problemen van inwoners. Delft Support werkt nauw samen met preventie-, onderwijs-, zorg- en veiligheidspartners. Daarnaast bouwt Delft Support, in het kader van het RIGA, mee aan de verdere verbinding van het medisch en sociaal domein. Dit doen zij bijvoorbeeld door de inzet van de transmuraal maatschappelijk werker in het Reinier de Graaf Gasthuis.

Wmo Centrumgemeentetaken

Delft voert voor, en in samenwerking, met de gemeenten in de DWO-regio (Delft, Westland, Oostland) enkele taken uit als centrumgemeente. De taak van de centrumgemeente is het financieren van voorzieningen die hieronder vallen en het voeren van regie op het beleid. De centrumgemeentetaken gaan over Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en

hieraan gelieerde taken, zoals verslavingszorg en ketenzorg GGZ, maatschappelijke opvang, beschermd wonen beschermd thuis en vrouwenopvang/huiselijk geweld kindermishandeling en Veilig Thuis (zie kopje toekomstscenario kind- en gezinsbescherming).

Vanuit OGGZ is verder gewerkt aan de ketenaanpak GGZ/bemoeizorg. Met ZonMw subsidie is gestart met een buurt-GGZ'er, een professional met kennis van psychische problematiek en verward gedrag. In samenwerking met ervaringsdeskundigen en in verbinding met Vangnet in de Buurt en Meldpunt Bezorgd kunnen meer cases worden opgepakt en wordt een kwaliteitsslag gemaakt in de methodische aanpak en preventief werken.

Voor Beschermd wonen beschermd thuis is in 2024 voortgang gemaakt met de ontwikkeling naar 'zo thuis en lokaal mogelijke ondersteuning in de wijken'. In 2024 hadden ?? cliënten een Beschermd wonen indicatie en ?? cliënten een Beschermd thuis indicatie.

Vanuit de landelijke aanpak 'Iedereen onder een dak' is begin 2024 de jongerenopvang aan de Spoorsingel geopend. Deze voorziening biedt noodopvang aan dakloze jongeren van 18-23 jaar. Halverwege het jaar is de opvangcapaciteit vanwege de toenemende vraag uitgebreid naar 20 plekken. Ook zijn er dit jaar 5 cliënten via Housing First in Delft geplaatst. De overige (flex-)woningen zijn deels onderdeel van verdere implementatie Housing First en deels onderdeel van toekomstige planvorming flex-woningen. Daarnaast kijken we met woningcorporaties en zorgaanbieders naar wat nodig is om mensen duurzaam te laten uitstromen. Hierbij wordt het belang van zowel de cliënt, als de buurtbewoners alsook de buurt als geheel, in ogenschouw genomen.

Naast de genoemde (landelijke) ontwikkelingen en preventieve inzet hebben we de taken uitgevoerd waartoe we volgens de Jeugdwet, Wmo en Wet Publieke Gezondheidszorg verplicht zijn.

Doelstellingen

Delft-West

Binnen Delft-West zetten we met inwoners van de stad op dit beleidsterrein in op een gezondere en socialere stad. Dit betekent dat we in 2024 extra inzet hebben gepleegd op bijvoorbeeld collectieve jeugdhulp- en onderwijsvoorzieningen (specifiek groepen Horizon). Op deze manier voorkomen we thuiszittende leerlingen en kijken we vanuit zowel zorg- als onderwijsperspectief naar wat de best passende plek voor leerlingen is. Verder is vanuit Preventie met gezag versterking op jongerenwerk en maatschappelijke diensttijd gerealiseerd, een groepsaanpak en groepsinterventie (boksen) voor een overlastgevende groep gestart en zijn we verder gegaan met inzet door (nieuwe) sleutelfiguren in de wijk. Voor jongeren hebben we hiermee meer aanbod voor vrijetijdsbesteding gecreëerd en verbinding met positieve rolmodellen die hen kunnen ondersteunen bij (hulp)vragen.

5.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	5.064	999	7.087	7.808	720
Lasten	106.526	115.800	118.687	118.689	2
Gerealiseerd resultaat	-101.462	-114.801	-111.599	-110.881	718

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 718.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
62 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	I	389	389	
66 Maatwerkvoorziening (WMO)	I	75	-173	248
71 Volksgezondheid	I	43	158	-116
671a Huishoudelijke hulp (WMO)	I	-83	-83	
671b Begeleiding (WMO)	I	-117	-117	
671c Dagbesteding (WMO)	I	152	152	-
671d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	I	245	636	-391
672a Jeugdhulp begeleiding	I	510	510	
672b Jeugdhulp behandeling	I	-29	-29	
672c Jeugdhulp dagbesteding	I	-1.052	-1.052	
672d Jeugdhulp zonder verblijf overig	I	1.384	1.133	251
673a Pleegzorg	I	-	-	
673b Gezinsgericht	I	17	17	
673c Jeugdhulp met verblijf overig	I	-991	-991	
674a Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	I	317	317	
674b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ verblijf	I	-860	-860	
674c Gesloten plaatsing	I	-586	-538	-48
681a Beschermd wonen (WMO)	I	272	427	-155
681b Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO)	I	1.038	237	801
682a Jeugdbescherming	I	-47	-177	130
682b Jeugdreclassering	I	41	41	
Totaal		718	-2	720

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

Sociaal domein breed

62 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen (lasten + € 389.000)

Er zijn 2 voordelen:

- € 212.000 aan incidentele middelen die beschikbaar waren gesteld vanuit de reserve Sociaal domein om initiatieven te starten, die mogelijk structureel kosten gaan besparen. Verschillende initiatieven zijn gestart, maar zitten nog in een opstartfase. Hierdoor wordt een deel van de kosten in 2025 gemaakt.
- € 177.000 op de eerstelijnsvoorzieningen regionale jeugdhulp. Dit voordeel wordt als totaalpost regionale jeugdhulp onderaan bij jeugdhulp toegelicht.

Wmo

66 Maatwerkvoorziening hulpmiddelen (WMO) € 75.000 (lasten -/- € 173.000, baten + € 248.000)

Zowel de baten als de lasten laten een afwijking zien. De uitgaven stijgen door hogere prijzen, maar ook door een stijging van verstrekkingen als gevolg van de vergrijzing. Met deze stijging van lasten gaan ook de baten omhoog, omdat een toename van het aantal cliënten (als gevolg van de vergrijzing) leidt tot een stijging van inkomsten uit de eigen bijdrage.

671d Overige maatwerkarrangementen (WMO) € 245.000 (lasten + € 636.000, baten -/- € 391.000)

De afwijking op de baten is het gevolg van onderbestedingen op de specifieke uitkeringen (SPUK's) Domein Overstijgend Samenwerken (DOS) en Integraal ZorgAkkoord (IZA). Het resterende deel wordt terugbetaald aan het Rijk. De afwijking op de baten (a.g.v. terugbetaling) is gelijk aan de afwijking op de lasten (minder besteed). Per saldo is geen sprake van een voor- of nadeel voor de gemeente.

Het resterende positieve resultaat op de lasten is € 245.000. Dit wordt veroorzaakt doordat diverse lasten dit jaar incidenteel ten laste konden worden gebracht van de middelen die zijn ontvangen via de Brede SPUK en de SPUK Integraal ZorgAkkoord (IZA).

681a Beschermd wonen (WMO) € 272.000 (lasten + € 427.000, -/- € 155.000 baten)

Ten behoeve van de voorbereidingen op de doordecentralisatie Beschermd wonen zijn middelen geraamd voor de regiogemeenten. Doordat het Rijk de besluitvorming hierover wederom een jaar heeft doorgeschoven, hebben de regiogemeenten minder kosten bij ons in rekening gebracht (circa € 600.000). Dit is een verschuiving van de activiteiten en kosten naar 2025.

Daarnaast is er een klein tekort op de lasten, omdat er iets meer zorg is geleverd dan verwacht werd bij de Najaarsrapportage 2024. Ook zijn er minder baten (eigen bijdragen) dan verwacht werd.

681b Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO) € 1.038.000 (lasten + € 237.000, baten + € 801.000)

In 2024 zijn middelen begroot voor flexwoningen in de regio (€ 800.000) ten behoeve van de transformatie naar Maatschappelijk Wonen conform de landelijke aanpak Dakloosheid. Het voorstel was gepland voor Q4 2024, maar is doorgeschoven naar Q1 2025. De besteding van deze middelen schuift daarmee ook door naar 2025.

Bij Vrouwenopvang zien we een afwijking op de baten en de lasten van € 500.000. Dit wordt veroorzaakt doordat Delft kosten maakt voor de hele regio Haaglanden (lasten) waar de

gemeente Den Haag vervolgens 83% aan bijdraagt (baten). Tegenover deze baten staan dus hogere lasten en is per saldo sprake van evenwicht.

De resterende € 300.000 als afwijking op de baten is veroorzaakt door bijdragen vanuit partners (bijvoorbeeld ZonMW en de GR GGD-VT), die we via subsidies doorgezet hebben naar partijen die de uitvoering doen (GGZ Delfland en Delft Support). Deze inkomsten waren niet bij ons begroot.

Jeugdhulp (672a t/m d, 673a t/m c, 674a t/m c en 682a t/m b)

Welke zorg precies nodig is, is aan het begin van het jaar moeilijk te voorspellen. De Jeugdwet is een open einderegeling en gemeenten hebben een zorgplicht als het gaat om jeugdhulp. In 2024 zien we een lichte stijging van het aantal cliënten met jeugdhulp, het aantal verstrekte voorzieningen daalt echter. Dat betekent een stijging van de gemiddelde kosten per voorziening.

De afwijkingen worden met name veroorzaakt door de stijgende kosten op de percelen Jeugdhulp Dagbesteding/dagbehandeling, Jeugdhulp met verblijf, Landelijk arrangement Jeugd, gesloten instellingen en crises. De oorzaak van de stijgende kosten zit voor een belangrijk deel in indexering/tariefwijzigingen. Ook de lichte stijging van het aantal cliënten heeft hier invloed op.

Deze percelen hebben samen over 2024 meer gekost dan verwacht. Deze kostenstijging werd echter in grote mate teniet gedaan door extra inkomsten waaronder een specifieke uitkering, alsmede de in de Jaarstukken 2023 aangekondigde extra declaratie bij de wet Langdurige Zorg (WLZ).

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Wij werken aan een gezonde, veilige en inclusieve stad, met inzet op ontmoeting en preventie. We streven naar een gezonde leefomgeving, waarin Delftenaren prettig en actief kunnen wonen, opgroeien en ouder worden. Een gezonde stad is een waardevolle investering in gezonde mensen die in de toekomst de vraag naar extra zorg kan beperken. We blijven inzetten op een stad waar iedereen kan meedoen en maken werk van inclusie. Dit geldt vanzelfsprekend voor de gehele stad, maar in het bijzonder voor de opgave die de gemeente heeft met betrekking tot Delft-West. Hiermee geven we invulling aan de bestuurlijke accenten 'Delft kansrijk voor iedereen' en 'een gezonde en veilige stad'.

6. SAMENLEVEN, ONDERWIJS EN CULTUUR

6.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Samenleven, onderwijs en cultuur	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
% Voortijdig schoolverlaters	2,35 %	2,8%	:
VVE doelgroeppeuters	74 %	79%	:)
% Niet sporters	41 %	38%	:
Cultuurwaardering	7,1	7,0	:

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Startkwalificatie/voortijdig schoolverlaten

De aanpak Voortijdig School Verlaten (VSV) is een regionale aanpak met de RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) regio Haaglanden. Onderwijs en gemeenten in deze regio zetten zich samen in om het percentage schoolverlaters omlaag te brengen en zoveel mogelijk jongeren met een startkwalificatie op zak het onderwijs uit te laten stromen. De genoemde cijfers zijn gebaseerd op regionale afspraken. Voor wat betreft het streefcijfer startkwalificatie is de hoogst mogelijk ambitie geformuleerd. Er is helaas altijd een percentage jongeren voor wie dit door omstandigheden niet haalbaar is.

Cultuurwaardering

Dit is de waardering in een rapportcijfer van de Delftenaar voor het totale cultuuraanbod in Delft. De cultuurwaardering wordt tweejaarlijks gemeten via een meting van het Delft Internet Panel (DIP). De laatste DIP-meting Cultuur is in oktober 2023 uitgevoerd. Gemiddeld beoordelen Delftenaren het cultureel aanbod met een 7,0. Een gemiddeld cijfer uitgesplitst naar leeftijdsgroepen varieert nauwelijks. Het cijfer laat al sinds de eerste meting in 2015 een stabiel beeld zien. Het streven is om richting 2030 uit te komen op een 8.

6.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Doelstellingen

Maatschappelijke voorzieningen

Goed toegankelijke en bereikbare maatschappelijke voorzieningen dragen bij aan een leefbare en inclusieve stad. De groei van het aantal inwoners in de stad vraagt om het laten meegroeien van het aanbod van maatschappelijke voorzieningen op zowel buurt- als stedelijk niveau enerzijds en het intensiever gebruiken van de bestaande voorzieningen anderzijds.

In navolging op het rapport 'Referentienormen Maatschappelijke Voorzieningen Delft' is het ontwikkelperspectief Maatschappelijke Voorzieningen (voorheen Koersdocument Maatschappelijke Voorzieningen) opgewerkt en is in december 2024 aangeboden aan het college. In 2024 hebben we bij diverse (gebieds)ontwikkelingen gestuurd op het programmeren van maatschappelijke voorzieningen.

Maatregelen

Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft de wettelijke taak voor bekostiging van voorzieningen voor onderwijshuisvesting. De basis hiervoor ligt in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Delft (2021). Daarnaast is aan deze wettelijke zorgplicht invulling gegeven met het, in consensus met schoolbesturen, opgestelde Integraal huisvestingsplan (IHP) 2020-2035. In 2024 hebben we het IHP 2025-2041 herijkt en is in januari 2025 in de raad behandeld.

In 2024 zijn diverse plannen en ontwikkelingen verder uitgewerkt, waaronder de nieuwbouw van de ISK (Internationale Schakelklas)/Pleysier, Delftse Tuin (voorheen Jan Vermeerschool), en met een haalbaarheidsonderzoek voor de nieuwbouw voor het VMBO van Stanislas College binnen de gebiedsontwikkeling Kabeldistrict. Is gestart met de bouw van International School Delft Secondary (ISD). Voor de nieuwbouw scholen Tanthof West is in 2024 een Plan Uitwerkingskader (PUK) opgesteld en gestart met de verkenning van Innovatiepartnerschap schoolgebouwen (IPS) voor nieuwbouw van de scholen in Tanthof-West en Tanthof-Oost.

De Maurice Maeterlinckschool voor (voortgezet) speciaal onderwijs en Basalt Revalidatie gaan nieuwbouw realiseren binnen de gebiedsontwikkeling Kop van de Buitenhof. De ontwerpfase is in 2024 gestart.

Een aantal (kleine) aanpassingen zijn gedaan in de tijdelijke huisvesting van basisschool De Nieuwe Maan en het Karrepad zodat de scholen verder kunnen ingroeien.

Voor de uitvoering van het IHP wordt er in gebiedsontwikkelingen rekening gehouden met ruimte voor onderwijsvoorzieningen. Ook wordt er voor de korte en middellange termijn gekeken naar de mogelijkheid om gebouwen te huren en/of te kopen en geschikt te maken voor onderwijs. Het pand aan de Marlotlaan is aangekocht en is gestart met de voorbereidingen voor aanpassingen als tijdelijke huisvesting en groei van het Mercuriuscollege per schooljaar 2025-2026.

Algemeen onderwijsprojecten

Voor alle onderwijsprojecten geldt dat deze duurder uitvallen dan het normbudget. De belangrijkste oorzaken zijn de kosten die moeten worden gemaakt voor stedenbouwkundige inpassing en om te voldoen aan de eigen gemeentelijke eisen (klimaatadaptatie, natuurinclusief bouwen) en de prijsindexatie. Daarnaast is de norm voor onderwijsgebouwen nu nog BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen). Deze gebouwen worden neergezet voor een periode van zestig jaar. De landelijke plannen om in 2050 aardgasvrij en energieneutraal te zijn, vallen dus in deze periode. Het is dan ook noodzakelijk om voor de gebouwen die nu worden neergezet, hiermee rekening te houden. Ook dat werkt een verhoging van de bouwkosten in de hand. Zie hiertoe ook het risico “Prijsstijgingen onderwijshuisvesting” in het risicoprofiel, verderop in dit jaarverslag.

Librijn, Delftse Tuin (Maria Duystlaan)

Het Technisch Ontwerp (TO) is verder uitgewerkt en is op basis van het TO afgelopen jaar een aannemer geselecteerd. Naar verwachting wordt eind eerste kwartaal 2025 gestart met de bouw met een bouwtijd van circa 1 jaar.

Sportzaal Tanthof – bewegingsonderwijs

Vanwege diverse ontwikkelingen voor onderwijshuisvesting is uitbreiding van de beschikbare capaciteit voor sporthal Tanthof noodzakelijk. Er is in 2024 een tussenwand geplaatst, zodat twee scholen gelijktijdig gebruik kunnen maken van de sporthal.

International School Delft (ISD)

In 2024 is gestart met de bouw van International School Secondary (IGVO). Volgens planning wordt de school vanaf schooljaar 2025-2026 in gebruik genomen.

Tanthof scholen

Op twee verschillende locaties in Tanthof 3 basisscholen worden gerealiseerd. Vanwege terugloop van leerlingen is, op verzoek van de schoolbesturen, gestart met het vervroegd inzetten van tijdelijke huisvesting voor het volgende schooljaar. Het onderzoek naar vormen voor bewegingsonderwijs (in Oost) is afgerond, evenals de gebiedsverkenning en het planuitwerkingskader Oost. De voorbereiding voor de aanbesteding van begeleiding van Innovatief Partnerschap Scholen (IPS) is gestart.

ISK/Pleysier college (Aart van der Leeuwlaan)

De aannemer is geselecteerd en de omgevingsvergunning is in 2024 aangevraagd. Begin 2025 wordt gestart met de bouw.

Delftse Montessorischool

Er is gestart met een onderzoek naar de renovatie van het gemeentelijk monument. Er wordt op basis van een historisch-waarde onderzoek randvoorwaarden opgesteld om met respect voor het monument de school toekomstbestendig te maken.

Sportcomplex Stanislas Westplantsoen en CLD Molenhuispad

De huidige capaciteit voor het bewegingsonderwijs van beide scholen is niet toereikend. En de gymvoorziening van Stanislas Westplantsoen is verouderd. Om een kwantitatieve en kwalitatieve inhaalslag te maken is gestart met een locatieonderzoek voor een nieuw sportcomplex.

Renovatie diverse gymzalen

De gemeente heeft een wettelijke taak om op basis van genormeerde klokuren een voorziening voor het bewegingsonderwijs aan te bieden. De gemeentelijke voorzieningen zijn verouderd en voldoen niet aan de huidige eisen. Er worden 7 gymzalen gerenoveerd en in

2024 is gestart met de uitwerking van de Gaullelaan. Deze dient als pilot voor de daarop volgende renovaties.

Overige maatschappelijke voorzieningen

Kinderboerderijen

De kinderboerderijen hebben een verzoek ingediend bij het college om structurele financiële ondersteuning en een eenmalige bijdrage in een noodzakelijk investering om de waterspeeltuinen om te vormen in het kader van gewijzigde wet- en regelgeving. Dit om beide kinderboerderijen financieel toekomstbestendiger te maken. In 2024 is besloten om beide voor kinderboerderijen een structurele financiële exploitatievergoeding ter beschikking te stellen. Daarnaast hebben beide kinderboerderijen een incidentele subsidie ontvangen voor de renovatie van de waterspeeltuinen. De gemeente is met kinderboerderij Tanthof in gesprek over de haalbaarheid van en bijdrage aan de realisatie van een maatschappelijke ruimte, waarmee de maatschappelijke waarde van de kinderboerderij verder uitgebreid kan worden.

Huisartsenzorg

In 2024 hebben de gemeente, DSW en Zorg Organisatie Eerstelijn (ZEL) een structureel overleg opgestart om de vraagstukken ten aanzien van de continuïteit van de huisartsenzorg in Delft te waarborgen. Het gaat daarbij om huisvestingsvraagstukken en om vraagstukken rondom capaciteit aan huisartsen (in fte). Voor de acute huisvestingsproblematiek in de wijk Buitenhof is momenteel een initiatief in voorbereiding rondom de locatie Rossinistraat.

Sportaccommodaties

In 2024 heeft een gezamenlijke projectgroep, bestaande uit Blue Birds en de gemeente, zich ingespannen voor de vaststelling van het Crisis- en herstelwet (Chw) omgevingsplan TU Delft Campus Zuid. Na vaststelling van dit omgevingsplan is gestart met het verder inventariseren van de begroeiing van het beoogde perceel aan de Thijsseweg. Voor de realisatie van een extra hockeyveld voor Ring Pass heeft een aanbestedingstraject plaatsgevonden voor het ontwerp van het complex en directievoering en toezichthouding tijdens de realisatie.

Voor beide opgaves heeft een verdere verdieping plaatsgevonden van de financiële opgaves om de ontwikkelingen te realiseren, zowel voor het terrein als de verenigingsopstal. In dat kader zijn voorstellen opgewerkt ten behoeve van de Kadernota 2024.

Het college heeft het handelingsperspectief 'Gemeentelijke financiële ondersteuning opstellen sportverenigingen' voor het zomerreces vastgesteld. Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college de bijbehorende subsidieregeling ingetrokken om sportverenigingen meer mee te nemen in de werkwijze van het handelingsperspectief en de subsidiemogelijkheden. In oktober 2024 heeft het college de gewijzigde Subsidieregeling gemeente Delft 2024 vastgesteld, waarin hoofdstuk 14 'Investeringen opstellen sportverenigingen Delft' is toegevoegd.

Er is verder gewerkt aan het opstellen van een 'Visie Spelen, Ontmoeten en Bewegen in de openbare ruimte'. Deze visie vormt een nadere uitwerking van de thema's spelen, ontmoeten en bewegen in de openbare ruimte die onderdeel zijn van de nog op te stellen Visie Openbare Ruimte. De 'Visie Spelen, Ontmoeten en Bewegen in de Openbare ruimte' wordt in het eerste half jaar van 2025 afgerond.

Beheerplan Buitensport

In 2024 is op sportpark Brasserskade bij voetbalvereniging DVC een natuurgrasvoetbalveld omgebouwd naar een kunstgrasvoetbalveld met kurk blend als infillmateriaal. Ook zijn de natuurgrasvelden van de Kynologenclub Delft gerenoveerd. Verder is in 2024 een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen voor 'het onderhoud van de gemeentelijke sportparken: sportpark Tanthof-Zuid, sportpark Kruithuisweg, sportpark Brasserskade, sportpark Biesland, sportpark Kerkpolder en sportpark Pauwmolen'. Uit de aanbesteding is een nieuwe contractant gekomen. De raamovereenkomst gaat in op 1 maart 2025 en heeft een looptijd van 4 jaar met een optie tot verlengen van maximaal twee keer één jaar.

Sportbeleid en activering

Ook in 2024 is samen met sportverenigingen en maatschappelijke partners verdere uitvoering gegeven aan de ambities uit het Delfts Sportakkoord II. Diverse activiteiten en projecten zijn uitgevoerd om samen de sport te versterken en de waarde van sport in te zetten voor bredere maatschappelijke vraagstukken. Met de inzet van een sportpedagoog is bijgedragen aan het versterken van een sociaal veilig sportklimaat. Daarnaast is extra aandacht geweest voor sporten en bewegen voor meiden tijdens de herfst- en kerstvakantie. De combinatiefunctionarissen van Delft voor Elkaar vervulden een belangrijke rol als intermediair voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur en het Volwassenenfonds.

Wijkcentra

De opdracht voor het beheer en exploitatie van de wijkcentra en het toezichthouderschap van de bewaakte speeltuinen is in 2024 verlengd aan Sportfondsen Welzijn Delft. Om een nieuwe aanbesteding van de opdracht uit te kunnen zetten, zijn verschillende varianten van de beheer- en exploitatieopzet in kaart gebracht om te komen tot een toekomstig model passend bij de maatschappelijke opgaven en rolneming van de gemeente Delft. Het advies met kaders en uitgangspunten voor het beheer van de wijkcentra.

Doelstellingen

Onderwijs

Eén van de bestuurlijke accenten is het bevorderen van kansengelijkheid voor kinderen en het bieden van perspectief aan kinderen die opgroeien in armoede. In dit kader hebben we in 2024 verder ingezet op het versterken van de voorschoolse educatie en investeren we in lopende programma's, zoals het Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB) en de Gelijke Kansen Agenda Delft. Ook versterken we in 2024 de verbinding met het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Delft-West. Samen met scholen en andere partners blijven we werken aan kansengelijkheid in Delft. De afronding van de pilot Rijke Leerdag en de start van de extra activiteiten voor de jonge kinderen in Delft-West via de subsidieregeling SPUK Kansrijke Wijk zijn hier mooie voorbeelden van. In januari 2024 heeft het college de Delftse Educatieve agenda 2024-2027 vastgesteld. In deze agenda zijn de lokale afspraken tussen de gemeente, onderwijs en de voor- en voorschoolse educatie opnieuw vastgelegd. Vanuit

de gezamenlijk ambitie om de aansluiting zorg-onderwijs te verbeteren, is een tijdelijke voorziening brugfunctionaris voor het onderwijs beschikbaar gesteld. Met de groepen op de Horizon hebben we de beweging gemaakt van individuele jeugdzorgvoorzieningen in het onderwijs naar een gezamenlijke jeugd-onderwijsvoorziening (collectief). Op die manier zorgen we dat de zorg en het onderwijs voor jeugdigen die dat nodig hebben in samenhang zijn vormgegeven.

Maatregelen

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het onderdeel onderwijsbeleid en leerlingenzaken is gericht op het bieden van ondersteuning aan de kwetsbare groep leerlingen. Het betreft (wettelijke) taken waarvoor we rijksmiddelen krijgen. Het gaat hier onder meer om de inzet op de volgende gebieden:

Leerlingenvervoer De nieuwe beleidsregels zijn opgesteld met als doel ervoor te zorgen dat aanvragen op een gelijke manier worden beoordeeld. Hiermee willen we meer tegemoet komen aan de vraag van de ouders/verzorgers die een beroep doen op het leerlingenvervoer. Ook is een start gemaakt in regionaal verband met het aanbestedingstraject leerlingenvervoer.

Voortijdig Schoolverlaten (VSV):

Samen met het onderwijs streven we naar het voorkomen van schooluitval (vsv). De inzet van de gemeente richt zich op het begeleiden van uitvallers op scholen en het begeleiden van jongeren naar het behalen van een startkwalificatie en/of uitstroom naar betaald werk. In 2024 zijn de preventieve verzuimspreekuren door de leerplichtambtenaar uitgebreid naar alle VO scholen. Met het samenwerkingsverband VO Delflanden is de notitie zorgwekkend verzuim en thuiszitters opgesteld. Doel van de notitie is om de focus te verplaatsen van schoolafwezigheid naar schoolaanwezigheid. Rapportage over inzet en resultaten is in 2024 via het jaarverslag leerplicht/doorstroompunt aangeleverd.

Aanpak van onderwijsachterstanden

Vroeg en vroegschoolse educatie (VVE): We streven in 2024 naar een hoger bereik van de doelgroep-peuters (voor- en vroegschoolse educatie). Doordat Peutermonitor geïmplementeerd hebben we beter zicht op het bereik van de doelgroep peuters. Het uiteindelijke bereik van 2024 is pas begin 2025 bekend. De cijfer tot en met het derde kwartaal 2024 laten een lichte stijging zien (75.9 %) van het bereik. Daarmee zijn de doelstellingen van 2024 behaald.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO): de periode waarin de gemeentelijke NPO-middelen ingezet kunnen worden, is verlengd tot met december 2025. Dit betekent dat de scholen die in schooljaar 2023-2024 en 2024-2025 nog gebruik wilde maken van het aanbod dit via de gemeentelijke menukaart Nationaal Programma Onderwijs hebben aangevraagd. De scholen hebben zich ingeschreven op aanbod van Delftse organisaties op het gebied van: (1) Zorg in en om de school, (2) Sport, bewegen en gezondheid, (3) Taal-, natuur- en cultuureducatie.

Nieuwkomers In 2024 is verder ingezet op de expertise-ontwikkeling van de opvangscholen in het primair onderwijs en het expertisecentrum NT2 ISK Delft ten behoeve van het

onderwijs in Delft. Doel van deze ontwikkeling is om scholen te ondersteunen in het ontwikkelen van kwalitatief goed NT-2 beleid en passende begeleiding.

Openbaar (basis) onderwijs

Het onderdeel openbaar (basis)onderwijs is gericht op het versterken van het onderwijs, ten overvloede dit betreft alle denominaties binnen het primair onderwijs. Hiertoe wordt de gemeentelijke bekostiging van het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs gecontinueerd (schoolzwemmen voor onderwijsachterstands- en speciaal (basis)onderwijsscholen), extra middelen voor de inzet van gymzalen en de inzet van buurtsportcoaches).

Smart Makers Delft

Verder werken we aan een goede aansluiting met de technologieketen – van vmbo tot wetenschappelijk onderwijs – door middel van het initiatief Smart Makers Delft (SMD). Hiervoor werken de initiatiefnemers (ROC Mondriaan, Lucas Onderwijs en gemeente Delft) gezamenlijk aan een duurzaam netwerk tussen primair, voortgezet en hoger onderwijs in Delft. In 2024 is in dit kader gestart met een behoefte inventarisatie op techniek en technologisch onderwijs binnen primair -en voortgezet onderwijsinstellingen en hebben we samen met New Future Lab de verbinding tussen het lokale bedrijfsleven en Smart Makers Delft onderzocht. Hieruit zijn concrete ideeën naar voren gekomen waar het onderwijs samen met het bedrijfsleven komend jaar onderwijs mee ontwikkelen, uitvoeren en in diverse gemeenschappelijke technohub locaties onderwijs vorm aan geven.

Doelstellingen

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het culturele veld in Delft bestaat voor een gedeelte uit gesubsidieerde organisaties. De grootste subsidiebijdragen van de gemeente gaan naar Theater de Veste, DOK en coöperatie De VAK. Het Cultuurkader is ons spoorboekje. De in de bestuurlijke accenten ingezette lijn om te bouwen aan een sterke culturele basis, wordt voortgezet.

Maatregelen

Beeldende kunst

In 2024 is een subsidieregeling opengesteld waarop beeldende kunstorganisaties die al deel uitmaken van de culturele infrastructuur een aanvraag konden doen. Met deze regeling kunnen de organisaties de komende vier jaar een programma voor hedendaagse kunst realiseren. De subsidie bestaat deels uit de bijdrage van de Rijksregeling Beeldende kunst en deels uit de gemeentelijke subsidie waarmee de bijdrage van het Rijk gematcht wordt.

Cultuur in de wijken

In Delft-West hebben we een impuls gegeven aan laagdrempelige cultuuractiviteiten die bijdragen aan verbinding, inclusie en talentontwikkeling en goed aansluiten bij de doelen van Delft-West, het cultuurnetwerk, versterken van de sociale basis en de doelen van de rijksregeling Brede SPUK en de SPUK Kansrijke Wijk (specifieke uitkering). Dit is gerealiseerd door het ondersteunen van de cultuurhuizen, de combinatiefunctionarissen cultuur en binnen- en buitenschoolse cultuureducatie. Culturele organisaties zijn betrokken bij het initiatief de Buurtfabriek.

Cultuurnetwerk 2021-2030

In het Cultuurnetwerk Delft 2021-2030 is vastgelegd om in 2024 de resultaten tussentijds te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat er eerste stappen zijn gezet om de ambities uit het Cultuurnetwerk te verwezenlijken. Ook doet de evaluatie diverse aanbevelingen. Niet alle aanbevelingen uit de evaluatie kunnen echter opgevolgd worden. Hier ontbreken voornamelijk middelen voor. Wel is bijvoorbeeld budget beschikbaar gekomen voor Fair Pay en voor de adequate indexering van subsidies. Ook is een tenderregeling opgesteld voor de periode 2025-2028. Met de cultuursector zijn gesprekken in gang gezet om te bespreken hoe verder samen te werken aan de uitvoeringsagenda cultuur. De raad heeft bij het vaststellen van de programmabegroting 2025-2028 het college de opdracht gegeven bij de Kadernota in 2025 met een uitwerking te komen hoe de gemeentelijke aanjagende rol voor de uitvoeringsagenda cultuur kan worden voortgezet.

Podiumkunsten

Theater de Veste

Met Theater de Veste is veelvuldig overlegd over de scenario's voor de toekomst, waarvan het college de voorkeur voor nieuwbouw op termijn heeft uitgesproken. De raad is nog niet zover, maar heeft in de raadsvergadering van 3 november wel ingestemd met een gewijzigde versie van het raadsbesluit waarin geen voorkeur voor nieuwbouw meer wordt uitgesproken, maar op basis waarvan wel doorgegaan kan worden met het onderzoeken van de meest logische toekomstrichting, door onder andere het ontwikkelen van een financiële strategie. Qua bezoek heeft Theater de Veste het niveau van het recordjaar 2023 weten vast te houden en dit loopt dus goed, ondanks de beperkingen waarmee men in het huidige pand te maken heeft. Door het succes is het voor mensen in de stad wel steeds lastiger om aan kaartjes te komen (de zaal is vaak uitverkocht).

Rietveld Theater

In 2024 is verder gewerkt aan de scenario-afweging voor het Rietveld Theater, locatie Rietveld 49. In de raadsvergadering in juni 2024 is een viertal scenario's afgevalen en heeft de raad besloten om het scenariobesluit in 2025 te nemen door middel van de integrale afweging in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Cultuur en op basis daarvan een go/no go besluit te nemen om het pand Rietveld 49 te verbouwen of niet. Gedurende 2024 heeft het Rietveld Theater geprogrammeerd in Hal 015. Over het algemeen is Hal 015 een groot succes, maar met een duidelijk onderscheiden eigen profiel en publiek.

Delfts popmotor (motie 4.1.5 Laat de Delftse popmotor weer draaien, 10 november 2022)

In 2024 zijn middelen ter beschikking gesteld aan de Delftse pop-organisaties Popdelft en Stichting Popoefenruimten Delft (SPOD) en diverse andere aan pop verwante initiatieven (o.a. in Hal 015). Door Popdelft is een aantal popconcerten georganiseerd met als belangrijkste moment de Delftse popweek, culminerend in de Pop Delfts Music Awards, een evenement dat is georganiseerd in Theater de Veste. Hoewel er regelmatig activiteiten worden georganiseerd blijft het bezoek nog achter bij de verwachtingen. Mogelijk draagt het meerjaarlijkse perspectief van een vierjarige subsidieperiode per 2025 bij aan het kunnen realiseren van een herkenbaar programma waar meer doelgroepen zich door aangesproken voelen.

Doelstellingen

Musea

Delft herbergt diverse musea. Hun waardevolle collecties en activiteiten dienen als inspiratiebron voor het eigentijdse gezicht van Delft en de wijze waarop de stad zich profileert. Museum Prinsenhof Delft behoort tot de culturele kern van de stad. Museum Prinsenhof Delft vertelt verhalen aan de hand van drie thema's die onmisbaar zijn in Delft: Willem van Oranje, Delfts Blauw en Delftse Meesters. Het museum inspireert met wisselende tentoonstellingen en met projecten, zoals de Delftse Blik.

Daarnaast heeft Delft een breed scala aan andere musea, zoals Museum Paul Tétar van Elven, Huis Van Meerten en Royal Delft Museum, om enkele te noemen. De musea zijn aangesloten bij het Erfgoednetwerk Delft. Dit netwerk draait om kennisuitwisseling, het elkaar kennen en op de hoogte zijn van een ieders activiteiten, en het stimuleren van samenwerking tussen erfgoedpartijen. Erfgoed Delft faciliteert het netwerk, waar ook andere organisaties zonder museale doelstelling bij aangesloten zijn.

Maatregelen

Museum Prinsenhof Delft

Museum Prinsenhof Delft

Museum Prinsenhof Delft programmeerde in 2024 meerdere kleinere presentaties en twee grote tentoonstellingen: 'Pioniers in keramiek' (16 februari - 8 september 2024) en 'De KunstParade' (18 oktober 2024 - 5 januari 2025). De tentoonstelling 'Lothar Wolleh ziet Jan Schoonhoven' was nog tot 7 januari 2024 te zien. Ook toonden we de werken van kunstenaars die genomineerd waren voor de landelijke keramiekprijs De Kei 2023 (12 november 2023 - 30 juni 2024). Het museum presenteerde rondom de tentoonstellingen en presentaties een divers publieksprogramma met daarin onder meer lezingen, workshops, rondleidingen en filmavonden. In 2024 is de nieuwe website van het museum gelanceerd. Hiermee is het museum en haar collectie – ook tijdens sluiting – digitaal toegankelijk.

Met De Delftse Blik geeft het museum invulling aan het diversiteit- en inclusiebeleid waarmee het museum nieuwe doelgroepen (inwoners uit Delft met een migratieachtergrond en inwoners met een lagere sociaaleconomische status) aan zich verbindt.

In juni werd er een nieuw community-kunstwerk gepresenteerd: *Monutotam*. Dit werk is

gemaakt door Yuro Moniz, keramist, in co-creatie met Delftenaren uit diverse gemeenschappen.

In de Delftse wijk Buitenhof werd de muurschildering de naam *Cherished* gerealiseerd, een samenwerkingsproject tussen het museum, stichting CANIDREAM, kunstenaar BEYOND en Museum Murals.

Samen met nazaten van het kolonialisme in het Caribische gebied en Suriname werd de nieuwe rondleiding 'Sporen van Slavernij' ontwikkeld.

Het museum heeft in diverse projectgroepen gewerkt aan de voorbereidingen voor de verbouwing die in 2025 van start gaat. Dit behelst onder andere het definitief en technisch ontwerp, werving, marketing en herinrichting van het nieuwe museum en programmering na heropening.

Renovatie Museum Prinsenhof Delft

Museum Prinsenhof Delft is één van onze belangrijkste monumenten: het gebouw vertelt het verhaal van Delft en het verhaal van Nederland. Hier brengen we de basis op orde. We investeren nu om deze gebouwen in goede staat te houden voor de toekomst.

We maken van het Prinsenhof een aantrekkelijk en eigentijds museum voor iedereen, met versterking van het monumentale karakter. Zo investeren we in een toeristische trekpleister die ook economisch van groot belang is voor vele ondernemers en inwoners.

Om tot realisatie te komen, is op de gemeentelijke investering (€ 18 miljoen) en de al gedane private schenking (€ 10 miljoen) aanvullend € 10 miljoen financiering door derden (private partijen, fondsen, provincie en Rijk) vereist. Hiertoe is in 2022 een wervingstraject ingezet, dat in de komende jaren wordt voortgezet. De reservering stelt de gemeente in staat om met passende liquiditeit de continuïteit van het project te waarborgen. Na afronding van de aanbestedingen en de invulling van de taakstellende financiering door private partijen, fondsen, provincie en Rijk volgt een nieuwe beoordeling van de noodzaak van de reservering.

Doelstellingen

Cultureel erfgoed

Erfgoed Delft maakte de historie van de stad zichtbaar op druk bezochte publieksactiviteiten, zoals open dagen en onderwijsprogramma's, en leverde erfgoedkennis in diverse stedelijke projecten. De publieksversie van het onderzoek naar het Delftse slavernijverleden is breed verspreid. Samen met partners in de stad schreven we de Toekomstvisie religieus erfgoed. Beheer en hergebruik van archief- en archeologiecollecties verbeterde door digitalisering en conservering. De voorlichting aan eigenaren over verduurzaming van monumenten is geïntensiveerd. Om de wettelijke taken en dienstverlening op het gebied van archeologie, monumentenzorg en archieven te kunnen blijven uitvoeren is gestart met de voorbereiding van de noodzakelijke herhuisvesting van de hele afdeling.

Voor 2023-2024 is budget toegekend om met betrokkenen in de stad vervolg te geven aan onderzoek naar Joods vastgoed in en na de Tweede Wereldoorlog, met aandacht voor onder andere nabestaandenonderzoek en bredere bewustwording van dit deel van de Delftse

geschiedenis. Dit budget is niet ingezet in 2024, maar de wens is om dit geld vanaf 2025 via een subsidieregeling te verstrekken aan projecten rond Joods erfgoed in de stad.

Doelstellingen

Media

Onder Media vallen de subsidies aan DOK, Omroep Delft en het Mediafonds.

Maatregelen

Mediafonds Delft

Het Mediafonds zorgt voor diversiteit in het medialandschap door onafhankelijke journalisten, ook van buiten Delft, de mogelijkheid te bieden onderzoek te laten doen naar een onderwerp over Delft. Een voorwaarde bij de subsidie is dat één of meer bestaande lokale media betrokken zijn bij de verspreiding van het onderzoek. Dit heeft al mooie onderzoeken en bijzondere rapportages opgeleverd, terug te vinden op de website (Mediafonds Delft). Het Mediafonds Delft ondersteunde in 2024 onderzoeksprojecten met subsidie vanuit de gemeente en de provincie Zuid-Holland.

Omroep Delft

Het ministerie van OCW heeft eind 2024 bekendgemaakt dat het nieuwe stelsel niet vanaf 1 januari 2027, maar vanaf 1 januari 2028 in werking zal treden. 2027 geldt voor Omroep Delft als een overgangsjaar tussen het huidige stelsel, waarin de lokale omroepen vanuit de gemeenten worden gesubsidieerd en de stelselwijziging per 1 januari 2028, waarbij het Rijk de financiering overneemt.

Doelstellingen

Welzijn

In het kader van de welzijnsaanpak is subsidie verstrekt aan de netwerkorganisatie Delft voor Elkaar voor een integrale aanpak op het gebied van welzijn en preventie. Hieronder valt het maatschappelijk werk, het jongerenwerk en ouderenwerk, individuele cliëntondersteuning, en ondersteuningsactiviteiten en laagdrempelig beweegaanbod in de wijken. Vanuit welzijn worden initiatieven ondersteund die een bijdrage leveren aan de sociale basis, denk aan vrijwilligersinitiatieven en speeltuinverenigingen.

In 2024 is versterkte inzet op welzijn in Delft-West gepleegd en is gestart met de functie van gebiedsmanager in pilotvorm in Delft-West.

Voor de versterking van de sociale basis verwijzen we naar beleidshoofdstuk (Gezonde en sociale stad / Gezondheid, preventie en sociale basis).

6.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	10.008	5.068	11.770	12.275	504
Lasten	58.985	48.664	58.536	59.106	571
Gerealiseerd resultaat	-48.977	-43.596	-46.765	-46.832	-67

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 67.000 negatief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
41 Openbaar basisonderwijs	I	124	112	12
42 Onderwijshuisvesting	I	-186	-394	208
43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	I	92	-9	101
52 Sportaccommodaties	I	-23	-35	12
53 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	I	-270	-344	74
54 Musea	I	-287	-290	3
55 Cultureel erfgoed	I	-878	-861	-17
56 Media	I	10	142	-132
61 Samenkracht en burgerparticipatie	I	1.352	1.109	243
Totaal		-67	-571	504

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

42 Onderwijshuisvesting -/- € 186.000 (lasten -/- € 394.000, baten + € 208.000)

Gemeenten hebben een verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting. Hier valt ook onder de verantwoordelijkheid voor de huisvesting van (voortgezet) onderwijs voor nieuwkomers. De oplevering van de tijdelijke huisvesting internationale schakelklassen (ISK) heeft meer gekost door een hogere instroom van leerlingen en langere looptijd dan verwacht.

Voor nieuwe voorzieningen in de huisvesting, noodzakelijk voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen die (voortgezet) onderwijs volgen, heeft de gemeente een vergoeding van de investeringskosten en deel van de huurlasten aangevraagd bij het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

53 Cultuurpresentatie -/- € 270.000 (lasten -/- € 344.000, baten + € 74.000)

Als last is een bedrag van € 299.000 genomen dat voortkomt uit voorbereidingskosten voor de verbouwing van Theater Rietveld, welke conform de regelgeving niet bijdragen aan de totstandkoming van een materieel vast actief en daarom niet geactiveerd mogen worden. Deze kosten kunnen slechts gedeeltelijk gecompenseerd worden binnen het cultuurbudget. Omdat de gestegen energielasten onevenredig drukten op de exploitatie van culturele organisaties is via de Najaarsrapportage 2024 voor het jaar 2024 een incidenteel budget toegekend van € 100.000. Dit budget was bestemd voor het opzetten van een energiekostenregeling, maar is niet besteed, vanwege gebrek aan capaciteit in 2024. Dit levert in 2024 een voordeel van € 100.000 op. De kosten worden pas in 2025 verwacht.

54 Musea -/- € 287.000 (lasten -/- € 290.000, baten + € 3.000)

Uitgaven voor de activiteiten rond Joods erfgoed worden pas in 2025 verwacht vanwege uitgebreide afstemming met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap. Dit levert in 2024 een voordelige afwijking op van € 100.000. Tevens zijn voor een bedrag van € 83.000 kunstankopen voor de collectie van Museum Prinsenhof gedaan. De huisvestingskosten bij Erfgoed laten als gevolg van de noodzakelijke herhuisvesting (voorbereiding vastgoed gerelateerde projectkosten) een nadelige afwijking zien van € 103.000.

Het resterende verschil (ca. € 200.000) betreft diverse kleinere afwijkingen binnen het onderdeel Musea.

55 Cultureel Erfgoed -/- € 878.000 (lasten -/- € 861.000, baten -/- € 17.000)

In 2024 heeft een correctie op de afschrijvingen restauratie Nieuwe Kerk (bijdrage aan activa in eigendom van derden) plaatsgevonden voor een bedrag ad € 963.000. Op basis van de BBV-regelgeving dienen wij dezelfde afschrijvingstermijn te hanteren als de partij waar wij aan bijdragen. Omdat de Nieuwe Kerk niet afschrijft maar de uitgaven direct verantwoordt, dienen wij hetzelfde te doen.

Het resterende saldo betreft verschillende kleine afwijkingen binnen het gehele onderdeel Cultureel Erfgoed.

61 Samenkracht en burgerparticipatie € 1.352.000 (lasten + € 1.109.000 en baten + € 243.000)

Bij de overige maatschappelijke voorzieningen is sprake van een voordelige afwijking van € 225.000. Met name zijn de kosten voor advies, onderzoek en beheer van de wijkcentra lager uitgevallen door efficiënt werken vooruitlopend op de aanbesteding van het beheer van de welzijnscentra en de bewaakte speeltuinen. Tevens is de herontwikkeling van het Zoek & Boek-reserveringssysteem voor de welzijnscentra niet volledig afgerond in 2024 en loopt deze door in 2025.

Bij Wijken is er aan de lastenkant een onderschrijding van € 767.000 en er zijn hogere baten ad € 95.000.

Wijkbudgetten laten een onderschrijding van circa € 215.000 zien. Dit heeft voor een deel te maken met het pas laat opleveren van de wijkagenda's (4^e kwartaal 2024) maar ook met het moeizaam op gang brengen van concrete acties.

Budget gebiedsgerichte aanpak (incidenteel € 1.100.000 voor de jaren 2023 tot en met 2025) : onderschrijving ad € 667.000 heeft deels te maken met het pas laat opleveren van de uitvoeringsplannen Delft-West, maar ook het feit dat de besteding deels (subsidie Buurtfabriek) is aangehouden in verband met de cofinancieringseis van de regiodeal vanaf 2025.

Investerings

Excel-tabel

Investerings	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Samenleven, onderwijs en cultuur						
Investeringsplan:						
Archeologie - Kluizenaarsbocht	234	37	197	30	-	2023-2026
Binnen- en buitensport	180	120	60	60	-	2022-2024
Gele scheikunde	1.545	949	596	596	-	2020-2024
IHP ISD/IGVO	15.800	2.125	13.675	8.400	6.993	2020-2025
IHP De Delftse Tuin	7.700	1.062	6.638	500	190	2024-2026
IHP Delftse Montessori	7.052		7.052	500	78	2024-2026
IHP Maurice Maeterlinckschool	14.844		14.844	150	197	2024-2027
IHP Mercurius met sportzaal	29.033	574	28.459		4	2023-2029
IHP Pleysier/ISK	17.400	1.357	16.043	1.000	4.697	2022-2026
IHP Stanislas VMBO /Junius (v)mbo-school vervroegd	20.228		20.228	200	39	2024-2029
IHP Tanthof complexen	30.976	363	30.613	265	246	2022-2028
Kwaliteitsverbetering gymzalen (7x 700K)	4.900		4.900	700	45	2024-2030
Marlotlaan - wissellocatie	4.950		4.950	2.800	2.432	2024-2025
OHP 2025 1e inrichting Spinoza ISK	335		335	-	-	2025-2025
OHP 2025 1e inrichting Mercurius college	115		115	-	-	2025-2025
Museum Prinsenhof	34.500		34.500	2.500	2.240	2024-2026
Rietveldtheater	1.694	298	1.396	756	-	2020-2025
RingPass velden	5.700	267	5.433	300	166	2022-2027
Sportaccommodaties KN2021	7.890	575	7.315		-	2023-2028
Sportpark Kruithuisweg (Blue Birds)	4.600	72	4.528	300	207	2022-2027
Sportzaal Tanthof - bewegingsonderwijs	407	336	71	71		2022-2024
Sporthal Tanthof - scheidingswand				235	235	2024-2024
Tijdelijke huisvesting Gebouw Het Kristal	1.367	1.342	25	25	1	2022-2024
Tijdelijke huisvesting Griegstraat				363		2024-2025
Tijdelijke uitbreiding ISD	523	261	262	262	261	2023-2024
Tijdelijke uitbreiding ISK	2.594	2.429	165	165	31	2022-2024
Investeringsagenda:						
IHP CLD Hof van Delft	14.000		14.000	-	-	
IHP Grotius Juniusstraat	31.906		31.906	-	-	
IHP Grotius Juniusstraat -grond	3.100		3.100	-	-	
IHP Maurice Maeterlinckschool - grond	900		900	-	-	
IHP Sporthal Grotius	6.347		6.347	-	-	
IHP stelpost	50.764		50.764	-	-	
Totaal	321.584	12.167	309.417	20.178	18.062	

Toelichting Investerings

Omschrijving (toelichting)

Binnen- buitensport

Geplande werkzaamheden betreffen opstellen van een visie voor sporten en bewegen in de openbare ruimte. Het opstellen van de visie loopt door in 2025, maar bevindt zich wel in de afrondende fase.

Gele scheikunde

Afsluiting krediet per eind 2024. De resterende werkzaamheden zijn uitgevoerd ten laste van de exploitatie met als dekking middelen uit de reserve Beleid en Uitvoering. Zie ook de Najaarsrapportage 2024.

IHP ISD/IGVO

Realisatie van nieuwbouw voor de International School Delft Secondary (ISD), uitvoering verloopt volgens planning. Verwachte oplevering zomer 2025.

IHP Pleysier/ISK

De aannemer is geselecteerd en de uitvoering is gestart in 2024. Verwachte oplevering begin 2026.

Kwaliteitsverbetering gymzalen (7x 700K)

In 2024 is gewerkt aan de voorbereiding van de renovatie en verduurzaming van de (eerste) gymzaal De Gaullelaan. De uitvoering hiervan start in 2025.

Rietveldtheater

Het pand geschikt maken voor podiumkunstvoorstellingen en een toekomstige plek voor repetities, ontmoeten en optreden.

Sportzaal Tanthof - scheidingswand

Het budget voor deze investering is aangevraagd bij de Najaarsrapportage 2024. De uitvoering heeft gelijk plaatsgevonden.

Tijdelijke huisvesting Gebouw Het Kristal, tijdelijke uitbreiding ISD en tijdelijke uitbreiding ISK

Kredieten worden eind 2024 afgesloten.

Tabel afrekening van het resultaat

Excel-tabel

Voorstellen tot afrekening van het rekeningresultaat		
Bedragen x € 1000	Storting / Lasten	Onttrekking / Baten
Reserve Beleid & Uitvoering ivm Energiekostenregeling cultuur	100	
Reserve Cultureel Erfgoed ivm Joods Erfgoed	100	
Algemene Reserve; budget DW naar 2026	667	
Totaal afrekening bestemmingsreserve:	867	-

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

Energiekostenregeling cultuur

Omdat de gestegen energielasten onevenredig drukten op de exploitatie van culturele organisaties is via de Najaarsrapportage 2024 voor het jaar 2025 een incidenteel budget toegekend van € 100.000. Dit budget was bestemd voor het opzetten van een energiekostenregeling, maar is in 2024 niet besteed, vanwege gebrek aan capaciteit in 2024. De noodzaak om te komen tot zo'n regeling is er nog steeds. In 2025 zullen we de regeling alsnog in werking stellen, zodat instellingen hier met terugwerkende kracht gebruik van kunnen maken. Het is immers duidelijk dat de behoefte aan een dergelijke regeling er bij instellingen wel is. Zo zijn er verschillende instellingen die er vragen over hebben gesteld. Daarom stellen we voor om het niet-bestede, incidentele, budget van € 100.000 te storten in de reserve Beleid & uitvoering, en dit budget in 2025 weer uit de reserve te onttrekken voor hetzelfde doel, zodat de wens van de gemeenteraad om tegemoet te komen aan de gestegen energielasten alsnog vervuld kan worden.

Joods vastgoed

Uitgaven voor de activiteiten rond Joods erfgoed worden pas in 2025 verwacht vanwege uitgebreide afstemming met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap. We stellen voor om het niet-bestede, incidentele budget van €100.000 te storten in de reserve Cultureel Erfgoed, en dit in 2025 weer te onttrekken voor hetzelfde doel. In 2025 zal dit via een subsidieregeling 'Bescherming, behoud en beleving Joods erfgoed' beschikbaar worden gemaakt. Deze regeling maakt mogelijk dat partijen die zich inzetten voor het Delftse Joodse erfgoed financiële ondersteuning kunnen krijgen. Een voorstel of initiatief moet zowel ten goede komen aan behouden of beleven van Joods erfgoed in brede zin van het woord, als aan de verbinding van het Joods erfgoed met Delft en haar inwoners. Subsidie kan verstrekt worden voor de volgende activiteiten:

a. informatieve, educatieve, sociaal-maatschappelijke en culturele activiteiten die in Delft plaatsvinden; b. activiteiten die bijdragen aan onderhoud, behoud of herstel van ontmoetingsplekken die een essentieel onderdeel uitmaken van Delfts Joods erfgoed en openbaar toegankelijk zijn.

Delft-West

Incidenteel Budget gebiedsgerichte aanpak: onderschrijving ad € 667.000 in 2024 heeft deels te maken met het pas laat opleveren van de uitvoeringsplannen DW maar ook het feit dat de besteding deels (bijvoorbeeld subsidie Buurtfabriek) is aangehouden in verband met de cofinancieringseis van de regiodeal vanaf 2025. Het voorstel is om dit bedrag te storten in de Algemene Reserve en dit over te hevelen naar 2026.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Algemeen maatschappelijke voorzieningen dragen bij aan een leefbare en inclusieve stad. We streven naar een passend voorzieningenniveau met kwalitatief goede en voldoende voorzieningen. Ook cultuur in Delft is inclusief en draagt bij aan een stad die aantrekkelijk is om in te wonen, te werken en bezoeken. We stimuleren Delftenaren om meer te bewegen, als onderdeel van een gezonde leefstijl. En we werken eraan om kansen voor Delftenaren te vergroten, in de komende jaren met een focus op Delft-West. Onderwijs is essentieel voor een goede start in het leven. Hiermee dragen we bij aan de bestuurlijke accenten 'Delft kansrijk voor iedereen', 'een gezonde en veilige stad' en 'economische kracht en bruisende stad'.

7. WERK EN INKOMEN

7.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Werk en inkomen	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Armoede, kansenongelijkheid:			
Bijstand per 1000 inwoners Delft	Verschil wordt kleiner	40	:)
Bijstand per 1000 inwoners NL	Verschil wordt kleiner	34	:)
% Kinderen in armoede	9 %	8%	:)
Geslaagde schuldhulpverlening	65 %	50%	:(

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Armoede, kansenongelijkheid: bijstand per 1000 inwoners

In Delft hebben, vergeleken met de landelijke cijfers, meer 50-plussers en alleenstaande ouders een bijstandsuitkering. Ondanks de zeer grote vraag naar personeel op de arbeidsmarkt blijken veel van de mensen in de bijstand moeilijk een plek op de reguliere arbeidsmarkt kunnen bemachtigen, mede door medische/psychische problemen. De aanpak waarbij alleenstaande ouders intensieve begeleiding krijgen, zetten we ook in 2025 door. We streven ernaar dat de Delftse cijfers in 2030 in lijn zijn met de landelijke cijfers.

% kinderen in armoede

In Delft leven meer huishoudens in armoede in vergelijking met het landelijk gemiddelde of gemeenten in de regio Haaglanden (met uitzondering van Den Haag). Eén van de drie ambities uit de in 2023 uitgekomen Nota Armoede is: wij geven perspectief aan kinderen die opgroeien in armoede. Als gemeente verzachten we de gevolgen van armoede voor kinderen door (financiële) ondersteuningsmaatregelen en het vergroten van kansen voor kinderen, bijvoorbeeld in het onderwijs.

Geslaagde schuldhulpverlening

De gemeente heeft de wettelijke taak om zoveel mogelijk inwoners met schulden te ondersteunen. Dat doen we door in te zetten op preventie, vroegsignalering, schuldhulpverlening voor particulieren en zelfstandige ondernemers en het jongerenperspectieffonds. In de Nota Schuldhulpverlening, welke eind 2024 ter vaststelling is aangeboden aan de raad, formuleren we maatregelen om het uitvalspercentage te verlagen en de ondersteuning binnen het schuldhulpverleningstraject te optimaliseren.

7.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Inkomensverstrekking en armoedebestrijding

Omschrijving (toelichting)

De gemeente biedt inkomensondersteuning aan mensen die geen werk en geen andere bron van inkomsten hebben. Daarnaast ondersteunen we mensen met een laag inkomen met bijzondere bijstand. We blijven streven naar een zo groot mogelijk bereik van regelingen voor bijzondere bijstand, ook om de gevolgen van armoede te verzachten, met name voor kinderen. Dit is een manier om de kansengelijkheid voor kinderen te bevorderen.

In de Visiebrief 'Participatiewet in balans' kondigde toenmalig minister Schouten aan dat onder andere de Participatiewet getoetst gaat worden op eenvoud, de menselijke maat en uitvoerbaarheid. De Participatiewet wordt in 2025 in de Tweede en Eerste Kamer behandeld. De Participatiewet in Balans sluit aan bij het Project 'Werken volgens de bedoeling' dat is uitgerold in 2024 en waar in 2025 verder aan wordt gewerkt.

In 2023 heeft het college de Nota Armoede vastgesteld. In 2024 hebben we gewerkt aan de ambities uit de nota en het uitvoeren van de acties en maatregelen die in de Nota Armoede staan beschreven. Zo hebben we de tool 'Bereken Uw Recht' gelanceerd. Met deze tool kan de inwoner online in één overzicht nagaan voor welke gemeentelijke toeslagen en regelingen men in aanmerking komt. Daarnaast zijn we gestart met bijvoorbeeld het Volwassenenfonds Sport en Cultuur, waardoor inwoners met een laag inkomen deel kunnen nemen aan sport- of cultuuractiviteiten. Alle uitgevoerde activiteiten zijn terug te lezen in de voortgangsrapportage Nota Armoede. In 2025 werken we verder aan de acties en maatregelen uit de Nota Armoede.

De Delftpas biedt alle Delftenaren de kans om mee te doen in de samenleving. Met de pas kunnen mensen in Delft en omgeving gratis of met korting activiteiten doen. Voor kinderen die in een huishouden wonen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm is de schoolkostenregeling gekoppeld aan de Delftpas. Het gebruik van het tegoed op de Delftpas is gestegen: ruim 92% van het beschikbare budget op de passen is opgemaakt.

De ondersteuning van mensen die gedupeerd zijn door de kinderopvangtoeslagenaffaire bij de Belastingdienst is ook in 2024 doorgegaan.

Werk en re-integratie

Omschrijving (toelichting)

We financieren de werkgelegenheid voor de werknemers Sociale Werkvoorziening (SW), beschut werk en van de ID-banen (Instroom-Doorstroombanen, een oude regeling die langzaam afloopt). De SW-medewerkers en Beschut Werk-medewerkers zijn allen in dienst van Werkse!. Bij de start van de Participatiewet is de toegang tot de sociale werkvoorziening afgesloten. Het aantal SW-medewerkers daalt door natuurlijk verloop daardoor jaarlijks. Voor de instroom in het nieuwe beschut werk geldt een rijksaakstelling. De uiteindelijke omvang van het nieuwe beschut werk zal één derde zijn van het bestand van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Dit jaar zijn we bijvoorbeeld gestart met de pilot 'zonder geldzorgen naar werk'.

Schuldhulpverlening

Omschrijving (toelichting)

Om het risico te verkleinen dat mensen (problematische) schulden maken, is voorlichting over het omgaan met geld en de mogelijkheden voor hulp belangrijk. We hebben ingezet op extra communicatie hierover en over de ondersteuning die de gemeente kan bieden, onder andere in Delft-West. De gemeente heeft die voorlichting aangeboden via verschillende kanalen. In 2024 hebben we gewerkt aan een nieuwe nota schuldhulpverlening, die zijn beslag gaat krijgen in 2025.

Integratie, emancipatie, taal en inburgering

Omschrijving (toelichting)

In 2024 hebben we onze inwoners ondersteund om zélf de regie over hun eigen leven te hebben en naar vermogen te kunnen meedoen in de samenleving. Goede basisvaardigheden dragen bij aan gelijke kansen, bevorderen inclusie en verminderen de tweedeling. Zo hebben we inwoners ondersteund in onder andere taal-, digivaardigheden en participatieplekken. Sinds de invoering van de nieuwe wet Inburgering zijn ruim 700 Delftse nieuwkomers bij hun inburgeringstraject begeleid. In 2024 hebben de eersten hiervan hun traject succesvol afgerond.

7.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	81.608	60.392	84.115	79.542	-4.573
Lasten	115.636	96.196	120.548	110.606	-9.942
Gerealiseerd resultaat	-34.029	-35.804	-36.433	-31.064	5.369

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 5.369.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
61 Samenkracht en burgerparticipatie	I	3.084	1.145	1.939
62 Toegang en Eerstelijnsvoorziening	I	396	-109	505
63 Inkomensregelingen	I	784	471	313
64 WSW en beschut werk	I	544	7.564	-7.020
65 Arbeidsparticipatie	I	561	871	-310
Totaal		5.369	9.942	-4.573

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

61 Samenkracht en burgerparticipatie € 3.084.000 (lasten + € 1.145.000, baten + € 1.939.000)

De rijksbijdrage voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is net als voorgaande jaren hoger dan de kosten die de gemeente maakt.

62 Toegang en eerstelijnsvoorziening € 396.000 (lasten - € 109.000, baten + € 505.000)

Er valt een bedrag van € 408.000 vrij van de balans met betrekking tot de Kinderopvangtoeslagaffaire (SPUK KOTA). In 2021-2022 is gewerkt met normbedragen en die waren iets hoger dan onze werkelijke kosten. Dit jaar is de vaststelling vanuit het Rijk binnengekomen voor die jaren. Daarmee valt nu het verschil tussen de gemaakte kosten en het ontvangen bedrag vrij.

63 Inkomensverstrekkingen € 784.000 (lasten + € 471.000, baten + € 313.000)

Er is een overschot doordat de definitieve beschikking vanuit het Rijk over de BUIG in oktober hoger was dan de uitgaven die de gemeente in totaliteit moet maken voor de Participatiewet. Wel zijn de kosten, met name als gevolg van indexatie, ook fors gestegen, maar heeft de verwachte stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden lager uitgepakt dan voorzien.

64 WSW en beschut werk € 544.000 (lasten € 7.564.000, baten - € 7.020.000)

De afwijking op de baten en de lasten is met name het gevolg van de verrekeningen met de administratie van Werkse! Per saldo is er een voordelig resultaat op Werkse! en zit er een voordeel op de ID-banen.

65 Arbeidsparticipatie € 561.000 (lasten + € 871.000, baten - € 310.000)

Het voordeel op arbeidsparticipatie bestaat uit verschillende onderdelen:

- € 331.000 voordeel op de lasten. De rijksmiddelen voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening worden één op één doorgezet naar Werkse! Mochten deze middelen niet toereikend zijn, dan financiert de gemeente de onrendabele top. Dat bleek afgelopen jaar minder nodig te zijn dan verwacht.

- € 371.000 voordeel op de lasten bestaat uit diverse kleine voordelen op uitgevoerde werkzaamheden uit de prestatieovereenkomst met Werkse!
- Het overige verschil is het gevolg van diverse kleine over en onderbestedingen op zowel de baten als de lasten.

Resultaatbestemming

Excel-tabel

Voorstellen tot afrekening van het rekeningresultaat		
Bedragen x € 1000	Storting / Lasten	Onttrekking / Baten
Alleenverdienersproblematiek	123	
Opvang Oekraïne	1.880	
Totaal afrekening bestemmingsreserve:	2.003	-

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

Alleenverdienersproblematiek

In 2024 hebben we compensatie geboden aan huishoudens die netto onder het sociaal minimum uitkomen. In 2025 gaan we hiermee door. Het Rijk zal voor 2025 een bedrag beschikbaar stellen bij de meicirculaire. De hoogte van dit bedrag, weten we nog niet. Ook kan het zijn dat er nog huishoudens in beeld komen, die we in 2024 nog niet hebben gecompenseerd. Daarom stellen we voor om dit bedrag in de reserve te storten, zodat het beschikbaar blijft voor deze opdracht.

Opvang Oekraïne

Voorgesteld wordt het overschot van de opvang Oekraïne-middelen te storten in de reserve Beleid en Uitvoering om de uitbreiding van het aantal flexwoningen voor opvang van Oekraïners en andere doelgroepen mogelijk te maken. Op basis van de inspanningsverplichting voor het opvangen van Oekraïense ontheemden is uitbreiding van het aantal opvangplekken nodig. Daarnaast is er dringend uitbreiding van sociale huurwoningen nodig voor diverse doelgroepen. We zien mogelijkheden om dit te doen op de locatie van de voormalige sporthal Brasserskade. De storting in de reserve is nodig om de businesscase rond te krijgen.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

We werken aan een stad waar iedereen mee kan doen. Dit doen we door mensen als dat kan aan het werk te helpen of actief te laten deelnemen aan de samenleving. We bieden ondersteuning aan mensen die geen werk of andere inkomsten hebben, zodat ook zij de kans krijgen om mee te blijven doen. Ook helpen we inwoners die te maken hebben met bijvoorbeeld schulden. En we bieden ondersteuning met taallessen en inburgering, zodat alle

inwoners zoveel mogelijk mee kunnen doen. Waar nodig organiseren we ons dichterbij, zoals in Delft-West. Dit draagt bij aan het bestuurlijk accent 'Delft kansrijk voor iedereen'.

8. ECONOMIE EN VASTGOED

8.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Economie en vastgoed	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Overnachtingen toeristen	405.000	342.394	:(
Vierkante meter bedrijfsruimte (VBO-industriefunctie)	363.000	328.517	:(
Groei aantal banen (werkzame personen)	57.000	61.438	:)

Deze indicatoren in het jaarverslag beslaan één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Groei aantal banen (werkzame personen)

De werkgelegenheid in Delft groeit en is in lijn met de ambities en ligt boven de doelstelling. Dat maakt dat het realistisch lijkt om de doelstelling te behalen om in de periode tot aan 2040 10.000 banen toe te voegen.

Vierkante meter bedrijfsruimte (VBO-industriefunctie)

Deze doelstelling is niet behaald. De ruimte in Delft staat onder druk en het toevoegen van vierkante meters voor werk is in 2024 wederom gestagneerd. De oorzaken zitten met name in het later opleveren van gebiedsontwikkelingen en de prijsstijgingen in de markt waardoor de businesscase van een ontwikkeling verandert ten gunste van niet-bedrijfsruimte.

Overnachtingen toeristen

Deze doelstelling is in 2024 helaas niet behaald. Naar verwachting is dit het gevolg van een aantal redenen, waaronder het relatieve slechte weer in het voorjaar waardoor het toeristisch seizoen later op gang kwam. Dit heeft met name op de kampeerterreinen effect gehad (- 12.000 overnachtingen ten opzichte van 2023). Maar ook de onttrekking van hotelkamerruimte in het Campanile Hotel voor gebruik door het COA geheel 2024 zorgt voor minder overnachtingen ten opzichte van 2023. Deze ontwikkeling was nog niet voorzien bij het opstellen van de doelstellingen voor 2024. De derving in toeristenbelasting is gecompenseerd door het COA.

8.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving (toelichting)

Ondernemersfonds

De gemeente heeft een opslag op de onroerendezaakbelasting niet-woningen en keert deze uit aan het Ondernemersfonds. Het Ondernemersfonds heeft in 2024 onder andere een bijdrage geleverd aan de volgende projecten: marktconcert van het Chamber Music Festival, netwerkbijeenkomsten van Delft Verbindt, Matthäus Passion, Fringe Festival, Delft Verlicht, marketingactiviteiten voor de Delftse Festivalzomer, het evenement Politiek en ondernemers, thema-avond winkelcriminaliteit en de Dag van de Ondernemer. Ook is de stad weer voorzien van bloemen en sfeerverlichting.

Daarnaast heeft het Ondernemersfonds een bijdrage geleverd aan het project Lokaal Inkopen en opnieuw aan Innovatiedistrict Delft.

Accountmanagement bedrijven

In 2024 was accountmanagement actief op alle terreinen van de economie: er werd ingezet op de kennisintensieve economie door versterking van het ecosysteem en op de stadsverzorgende economie door gericht accountmanagement op het midden- en kleinbedrijf in de binnenstad en op de bedrijventerreinen.

Waar het gaat om de kennisintensieve economie lag de focus op het laten landen en behouden van (internationale) bedrijven in en voor Delft die goed passen in het Delftse (kennis) ecosysteem.

Bij stadsverzorgende economie lag de focus op het versterken van de relatie, het ophalen van signalen, het zorgen voor onderlinge interactie en het leggen van verbindingen die bijdragen aan de zichtbaarheid van het midden- en kleinbedrijf. Daarin is in het bijzonder veel tijd en aandacht gegaan naar de implementatie van het terrassenbeleid in de binnenstad.

Economische ontwikkeling

Omschrijving (toelichting)

Ruimte om te ondernemen

Het realiseren van ruimte om te ondernemen is de grootste opgave voor economie in de komende jaren. De cijfers laten zien dat het behalen van de in 2018 gestelde ambitie om 100.000 vierkante meter bedrijfsruimte toe te voegen, nog niet in zicht is. De aanscherping van de beleidslijn zoals die is opgenomen in het in 2024 vastgestelde Actieprogramma Ruimtelijke-Economische Visie 2024-2026 is in werking getreden. Zo wordt er terughoudend omgegaan met transformatie van bedrijfsruimte, dient elke ontwikkeling ten minste 10% van de ruimte aan niet-wonen toe te kennen en wordt strenger toegezien op de naleving van de gemaakte afspraken over vierkante meters met projectontwikkelaars. Dit heeft in 2024 nog

niet geleid tot daadwerkelijke resultaten in de vorm van vierkante meters, maar het effect is merkbaar aan alle gebiedsontwikkelingstafels en zal in de komende jaren leiden tot de daadwerkelijke realisatie van vierkante meters bedrijfsruimte.

Naast de oplevering van het Actieprogramma Ruimtelijk-Economische Visie 2024-2026, is in 2024 de eerste fase van het Programma betaalbare bedrijfsruimte gedeeld met de raad. Deze fase heeft geresulteerd in een lijst met 20 mogelijke instrumenten die de gemeente in kan zetten voor de realisatie van betaalbare bedrijfsruimte. Momenteel wordt gewerkt aan de uitwerking van een aantal van deze instrumenten in fase 2.

Werkgelegenheid

Het tweede doel van het economische beleid is om werkgelegenheid te realiseren op alle niveaus. Daarvoor is voldoende ruimte voor groei van bedrijven een belangrijke voorwaarde. De resultaten laten zien dat er in 2024 boven de gestelde doelstelling aan werkgelegenheid is toegevoegd. Een precieze analyse hiervan wordt momenteel uitgewerkt en zal in de eerste helft van 2025 met de raad worden gedeeld.

Versterking ecosysteem

Delft heeft een krachtig ecosysteem dat werkt als permanente kraamkamer voor innovaties en innovatieve bedrijven. Daar worden lokaal, regionaal, landelijk en internationaal de vruchten van geplukt. Delft heeft hiermee een belangrijke en zeer waardevolle positie in de regio en daarbuiten. Om die positie te behouden, is het zaak om blijvend in te zetten op versterking van dit ecosysteem. Dit is in 2024 voornamelijk gedaan binnen de opgave van het Innovatiedistrict Delft.

In 2024 hebben we opnieuw een bijdrage verleend aan YES!Delft, InnovationQuarter en Planet B.io voor hun rol in de versterking van het Delftse ecosysteem.

Internationaal beleid

Er is afgelopen jaar blijvend ingezet op de pijlers Samenwerking, Beïnvloeding & Uitvoering. In 2024 heeft de nadruk van de inzet gelegen op het binnenhalen en verantwoorden van subsidies. Daarnaast is onderzoek gedaan naar kennis over benutting van kansen in Europa. Met betrekking tot de Europese subsidie zijn middelen uit het ESF verkregen. Samen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zijn verkennende gesprekken gevoerd voor geschikte subsidieopenstellingen ten behoeve van de ontwikkeling van het Gemeentelijke Gegevens Model waar internationale belangstelling voor is.

Economische promotie

Omschrijving (toelichting)

Evenementenbeleid

In 2024 is de kadernota Evenementen opgesteld. Bij het vaststellen van deze nota zijn twee moties aangenomen. Dat zijn de motie 7.3.1 Verduurzamingsduwtje in de rug voor evenementen en de motie M 5.3.3 Delftse evenementen bekend bij iedereen. In 2024 is gestart met de uitvoering hiervan. Hiermee wordt gewerkt aan het verder bekend maken van de evenementen bij inwoners en bezoekers en aan het opzetten van een programma dat de bijdrage van evenementen aan de Delftse duurzaamheidsdoelen verhoogt. In dit kader is de pilot om met duurzame bekers te werken tijdens Koningsdag en Lichtjesavond verder uitgevoerd. In 2024 is ook gestart met het updaten van de huidige locatieprofielen.

In 2024 hebben 14 evenementen een bijdrage gekregen uit het budget voor evenementenbeleid (waarvan 9 middels subsidie en 5 middels inkoop).

Toerisme

Delft Marketing was in 2024 wederom de belangrijkste uitvoeringsorganisatie als het gaat om de bezoekerseconomie. Hoogtepunten voor Delft Marketing uit 2024 zijn de lancering van de nieuwe website, de verhuizing van het kantoor naar Huis van Delft en de diverse succesvolle marketingcampagnes als de Festivalzomer, 365 dagen Delft, Delft Verlicht, Koop & geniet lokaal en Hartje Delft.

Ook is in 2024 succesvol samengewerkt om de bezoekerseconomie te versterken om zo de Visie Toerisme 2030 uit te voeren. De coördinatie daarvan werd opnieuw opgepakt door het Platform Bezoekerseconomie. In 2024 konden zij voor het eerst gebruik maken van de bijdrage die afkomstig is uit de verhoging van de toeristenbelasting (het zogenaamde 'kwartje'). Daarvoor is in 2024 ingezet op onder meer:

- Toegankelijke bezoekerseconomie: toileettoegankelijkheid (Hoge Nood) en fysieke toegankelijkheid (Ongehinderd).
- Duurzame bezoekerseconomie: echt Dellufs Bakkie (recyclebare beker die wordt uitgegeven bij onder meer de horeca) en door uitgifte van vogelhuisjes/insectenhôtels die beschikbaar zijn gesteld aan inwoners als cadeau namens de sector.
- Marketingcampagnes: 365 dagen Delft en Festivalzomer.

Binnenstad vitaal en gastvrij

Omschrijving (toelichting)

In 2024 is de samenwerking met de Stichting Centrum Management Delft (SCMD) voortgezet. De focus van SCMD lag in 2024 vooral op communitybuilding. Het contact met de binnenstadsondernemers is versterkt en uitgebouwd. Tevens is ingezet op zichtbaarheid middels een nieuwe online omgeving en een binnenstadscampagne (in samenwerking met Delft Marketing) onder de propositie Hartje Delft. SCMD heeft daarnaast een verkenning gedaan naar de opzet van een BIZ (Bedrijven Investerings Zone) voor de binnenstad. Dit heeft in 2024 nog niet tot resultaat geleid.

Algemeen beheer Vastgoed

Omschrijving (toelichting)

Het Vastgoedbedrijf draagt actief bij aan concrete vastgoedvragen die voortkomen uit de vastgestelde opgaven.

Het jaar 2024 heeft onder andere in het teken gestaan van:

- Het realiseren van een in pandige fietsenstalling aan de Oude Langendijk 13;
- Het aankopen en juridisch leveren van het pand Buitenhofdreef 2. Met de aankoop is, conform het Masterplan Kop van Buitenhof, mogelijk om op termijn een gebied met water en groen te realiseren;
- De juridische levering van het pand Marlotlaan 5 aan de gemeente. Het pand wordt de komende jaren ingezet voor het huisvesten van het Mercurius College. Om dit mogelijk te

maken is gestart met het voorbereiden van de verbouwing.

- Het voorbereiden van het groot onderhoud aan de toren van de Nieuwe Kerk. De aanbesteding heeft vertraging opgelopen, hierdoor zal het groot onderhoud worden uitgevoerd in 2025/2026;
- Het afwickelen van het huurcontract met Stichting Prinsenkwartier voor Sint Agathaplein 4. Kadmium en Kunstsuper blijven, vooralsnog voor een periode van 2 jaar, op deze locatie gevestigd. Het pand wordt verder geschikt gemaakt voor tijdelijke huisvesting van museum Prinsenhof en de gemeente is op zoek naar een horeca-exploitant;
- Het aangaan van nieuwe overeenkomsten voor het object Van Bleyswijkstraat 93-103 voor het project Woondiversiteit;
- Het aangaan van een contract met Stichting Rode Feniks om het initiatief Buurtfabriek ruimte te bieden om hun activiteiten uit te voeren aan de Mozartlaan;
- Het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen aan de objecten Nassaulaan 23 en de voorbereiding van maatregelen aan de Sint Agathaplein 4. Een beeld over de stand van zaken op portefeuilleniveau, een herijking van de routekaart vastgoedbedrijf portefeuille en een nieuw uitvoeringsplan, ontvangt de raad in het 1e kwartaal 2025;
- Het opstellen van de nota Vastgoedbedrijfanalyse,. Het voorbereiden van deze nota heeft meer tijd gekost dan verwacht,. De nota ontvangt de raad in het 1e kwartaal 2025;
- De haalbaarheidsanalyse voor het inpassen van Erfgoed in Westvest 9;
- Het uitwerken van een go/no go-besluit om het pand Rietveld 49 te verbouwen;
- De verkenning naar de toekomst van Theater de Veste en het vervolgproces.

Het is in 2024 niet gelukt om minnelijke overeenstemming te bereiken met de huurder van Schoolstraat 1 irt de renovatie van het Museum Prinsenhof. Het opstellen van een toekomststrategie voor de Oostpoort is doorgeschoven naar 2025, het pand wordt ingezet middels leegstandsbeheer.

8.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	6.936	5.785	5.696	5.223	-473
Lasten	18.562	13.724	17.746	16.232	-1.514
Gerealiseerd resultaat	-11.626	-7.939	-12.050	-11.009	1.041

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 1.041.000 positief af van de begroting.

Verskil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
03 Beheer overige gebouwen en gronden	I	401	923	-522
21 Verkeer en vervoer	I	60	60	
31 Economische ontwikkeling	I	392	354	38
32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	I	25	-5	30
33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	I	34	34	
34 Economische promotie	I	129	148	-19
Totaal		1.041	1.514	-473

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

03 Beheer overige gebouwen en gronden € 401.000 (lasten + € 923.000, baten -/- € 522.000)

Het voordeel bestaat voornamelijk uit:

1. De gemeente heeft succesvol verweer gevoerd tegen de dagvaarding in een civielrechtelijke procedure over de financiële afwikkeling van een regiecontract voor onderhoud. De hiermee samenhangende risicovoorziening valt vanwege de afwikkeling vrij (€ 279.000 voordeel). De feitelijke uitspraak is nog niet binnen maar de voorziening is wel vrijgevallen.
2. Er is sprake van een voordeel van € 183.000 doordat geraamde werkzaamheden uiteindelijk goedkoper zijn uitgevoerd.
3. Voor € 150.000 is sprake van werkzaamheden die in 2024 zijn voorbereid en waarvan de feitelijke realisatie in 2025 zal plaatsvinden. Voorgesteld wordt om het bedrag over te hevelen naar 2025.
4. Het gereserveerde bedrag voor het gebruiksklaar maken van Rietveld 49 voor een andere functie in afwachting van verdere besluitvorming over de verbouwing is niet uitgegeven. Dit komt doordat de voorbereiding meer tijd heeft gekost, waardoor de werkzaamheden te dicht op de besluitvorming voor het project Rietveld is komen te liggen en hierdoor over een te beperkte tijd waarde oplevert. Hierdoor is sprake van een voordeel van € 80.000.
5. De personeelskosten zijn € 260.000 lager uitgevallen door lagere salarislasten, lagere kosten voor inhuur en overige personeelslasten dan waarmee rekening was gehouden bij de Najaarsrapportage 2024.
6. Overig € 29.000 nadeel. Dit zijn afwijkingen kleiner dan €100.000 en behoeven verder geen toelichting.
7. De gegevens van Werkse! levert een lagere huuropbrengst op van € 522.000. Tegenover dit nadeel staat een voordeel voor eenzelfde bedrag op het programma Werk en Inkomen. We laten alleen het netto bedrag zien.

31 Economische ontwikkeling € 392.000 (lasten + € 354.000, baten + € 38.000)

Binnen taakveld Economische Ontwikkeling zijn incidentele uitgaven begroot voor een huurgarantie met ASR (NEXT), waarvoor in 2020 afspraken zijn gemaakt over een garantstelling voor gedeelde huurinkomsten. De dekking voor de huurbijdrage komt uit de reserve Stad. In 2024 heeft ASR (NEXT) een lagere huurbijdrage nodig gehad dan oorspronkelijk begroot als gevolg van goede verhuurcijfers, waardoor zij geen aanspraak hebben gedaan op de beschikbare huurgarantie voor 2024.

Investeringsen

Excel-tabel

Investeringsen	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Economie en Vastgoed						
Investeringsplan:						
Stadskantoor	300		300	300	-	2024-2024
Herhuisvesting cultureel erfgoed	600		600	162	25	2024-2025
Instandhouding gem.vastgoed (OD177)	60		60		-	2025-2025
St.Agathaplein 4 ventilatie	150		150	75	35	2024-2025
Inrichting Willem van Oranje	630	99	531	531	-	2023-2024
Totaal	1.740	99	1.641	1.068	60	

Toelichting Investeringsen

Omschrijving (toelichting)

Stadskantoor

De voorbereiding van het aanpakken van de restpunten stadskantoor, met name onderhoud dak, heeft meer tijd gekost dan eerder gepland. De realisatie zal hierdoor plaatsvinden in 2025.

Herhuisvesting cultureel erfgoed

Dit betreft de voorbereiding van de herhuisvesting van de gemeentelijke afdeling Erfgoed. In 2024 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om Erfgoed te herhuisvesten op Westvest 9. Dit onderzoek wordt in 2025 afgerond, waarna besluitvorming hierover volgt.

Sint Agathaplein 4 ventilatie

Het aanbrengen van ventilatie voor de gebruiksmogelijkheden van het gebouw Sint Agathaplein 4 is vertraagd in afwachting van de vergunning. Hierdoor zijn niet alle geraamde kosten in 2024 uitgegeven.

Inrichting Willem van Oranje

Het theater is na vertraging eind 2024 verder gegaan met de bouw van het theater. In verband hiermee zijn de investeringen vanuit het bouwdepot voor de aanleg van voorzieningen en de buitenruimte vertraagd.

Voorstel tot afrekening van het resultaat

Excel-tabel

Voorstellen tot afrekening van het rekeningresultaat		
Bedragen x € 1000	Storting / Lasten	Onttrekking / Baten
Reserve Beleid en uitvoering - Incidenteel beheer vastgoed portefeuille	110	
Totaal afrekening bestemmingsreserve:	110	-

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

De voorbereiding voor de sloop van de opstal Ezelsveldlaan en het herstel van de bedieningshuis Kolenhavenbrug zijn in 2024 voorbereid. De feitelijke realisatie vindt plaats in 2025.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Het Delftse kennisintensieve ecosysteem is sterk. Het fungeert als kraamkamer voor innovaties én innovatieve bedrijven, waar we regionaal, landelijk en internationaal de vruchten van plukken. Het Innovatiedistrict Delft speelt een belangrijke rol in het blijven behouden van dit innovatieve ecosysteem en het behouden van de koplopersrol hierin.

In de komende jaren groeit de stad verder. 15.000 nieuwe woningen zorgen voor extra vraag naar voorzieningen en werkgelegenheid. Daarvoor houden we vast aan de doelstelling om in de periode 2018-2040 100.000 vierkante meter extra bedrijfsruimte te realiseren en werken we verder aan de doelstelling om 10.000 extra banen op alle niveaus te realiseren. Daarin zetten we onverminderd in op het realiseren van voldoende bedrijfsruimte om te voorzien in de groeiende vraag naar de stadsverzorgende economie, die vooral in Delft-West een inhaalslag nodig heeft. Voldoende, passende en betaalbare ruimte om te ondernemen is daarvoor van cruciaal belang.

Om de stad aantrekkelijk te houden voor Delftenaren en bezoekers, gaan we verder met de inzet op het behoud van het evenementenaanbod en de verdere versterking van de bezoekerseconomie. Hiermee werken we aan het bestuurlijk accent 'economische kracht en bruisende stad'.

9. STAD EN BESTUUR

9.1. Wat hebben we bereikt?

Overzicht beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Stad en bestuur	Streven: PB 2024	Stand: JR 2024	
Met elkaar: vertrouwensscore B&W	6,5	6,4	:

Deze indicator in het jaarverslag beslaat één jaar, terwijl de Staat van Delft (<https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>) een breder perspectief biedt door trends en ontwikkelingen op basis van deze indicatoren te analyseren. De gemeenteraad ontvangt de Staat van Delft eens per twee jaar.

Toelichting beleidsindicator

Omschrijving (toelichting)

Met elkaar: vertrouwensscore B&W

We streven ernaar om tussen 2023 en 2030 het vertrouwen in het college van burgemeester en wethouders te laten stijgen naar het rapportcijfer 7. Dat is ambitieus, maar het laat zien waar we voor staan en waar we op inzetten.

Waardering dienstverlening

Als input voor deze indicator gebruiken we de tweejaarlijks Omnibusenquête. In 2023 waardeerden de Delftenaren de dienstverlening van de gemeente in het algemeen met een 7,8.

9.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

De stad maken we met elkaar

Omschrijving (toelichting)

In 2024 is verder ingezet op het versterken van de relatie tussen stad en bestuur en tussen bewoners onderling. Binnen de organisatie wordt steeds meer gestuurd op handelen volgens het gedachtengoed van Samen maken we de stad. We werken daarbij in 2 lijnen: een organisatie-ontwikkelprogramma en een uitvoeringsprogramma. Samen maken we de stad is onder meer onderdeel geworden van het leiderschapsprogramma, waarbij een deel van de training in de stad heeft plaatsgevonden. Voor het verspreiden van het gedachtengoed zijn ambtenaren aan de slag gegaan met onder meer de factor P-training, waarbij participatie centraal staat. Ook is de interne communicatie op gang gebracht met een reeks interviews van collega's over hun werk in en met de stad en zijn uitgangspunten van Samen maken we de stad geborgd in onze Visie op Delftse Dienstverlening.

In de stad zien we dat veel Delftenaren zich dagelijks inzetten voor de stad en voor elkaar via bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, maar ook door mee te denken bij ontwikkelingen in de stad. We stimuleren participatie, initiatieven van bewoners en maatschappelijke organisaties en bevorderen waar mogelijk gemeenschapszin en onderlinge betrokkenheid. Een aantal voorbeelden zijn:

- Een groenvisie opgesteld in overleg met de stad en in het plan aandacht voor samen maken we de stad (groener).
- Het participatieproces in de Multatulibuurt, waarin samen met de bewoners is gewerkt aan integrale aanpak van de buurt met een warmte-uitvoeringsplan, rioleringsplan, wijkregie en een Plan voor de inrichting van de openbare ruimte.
- De wijze waarop bewoners zijn betrokken om de openbare ruimte te herinrichten in de van-gevel-tot-gevel projecten in Buitenhof en Voorhof. Een van de partners, De Papaver, heeft hiervoor de Steenbreektrofee gewonnen.
- De wijze waarop bewoners zijn betrokken bij gevel-tot-gevel projecten in Buitenhof en Voorhof. De Klimaatmaat, onderdeel van de Papaver, nodigde inwoners en scholen uit om mee te doen met vergroenen van eigen terrein. Zij wonnen daarmee de Steenbreektrofee.
- De wijkregie die vorig jaar is gestart met de leefbaarheids overleggen, spreekuren en initiatiefbegeleiding is verder uitgebreid.
- De samenwerking met de TU Delft en studentenorganisaties om zich meer maatschappelijk in te zetten voor Delft. De Social Impact Hub verbindt studenten en maatschappelijke organisaties en heeft de eerste projecten afgerond.
- Extra inzet voor Delft voor Elkaar voor vrijwilligerswerk. En voor de vrijwilligersorganisaties is sinds dit jaar een onafhankelijke vertrouwenspersoon aangesteld.

Bovengemeentelijke samenwerking

Omschrijving (toelichting)

Delft heeft een bijzondere positie als middelgrote stad tussen Rotterdam en Den Haag, als stad met een centrumfunctie voor woonplaatsen in de omgeving, en als stad met een technische universiteit. Vanuit deze positie gaf Delft ook in 2024 prioriteit aan verbinding in samenwerkingsverbanden en contact met buurgemeenten.

Voor de (netwerk)samenwerkingen VNG, G40 en GR MRDH dragen we bij via contributie vanuit het programma Stad en Bestuur.

We vertegenwoordigen Delft binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in de algemene ledenvergaderingen (ALV). Daar bepalen gemeenten samen de koers voor contacten met het Rijk over rijksbeleid, regelgeving, uitvoeringskaders en financiering én maken we keuzes voor gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU).

In de juni-ALV - net na de presentatie van het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet - was de VNG-boodschap aan het Rijk: 'er moet óf geld bij óf er moeten taken af.' In de najaars-ALV was de oplossing nog niet dichterbij. Daarom steunde Delft met de andere gemeenten het VNG-besluit om de samenwerking met het Rijk aan het vervolg op het Integraal Zorgakkoord te stoppen. Voorafgaand aan de ALV werd met het Rijk over de jeugdzorg afgesproken dat het Rijk niet langer kijkt óf er geld bij moet, maar hóe dat geregeld kan worden. De VNG kondigde een gang naar de rechter aan, indien er in februari geen oplossing is vanuit het Rijk. Er was er massale steun van de gemeenten (98%) voor de oproep aan het Rijk om het bestaande asielinstrumentarium (de 'spreidingswet') te behouden tot de keten op orde is. En er werd opgeroepen tot een langetermijnplan voor de huisvesting van Oekraïners. Delft steunde deze oproepen.

In het G40-netwerk van (middel)grote steden bepalen we op stedelijke vraagstukken ook de koers voor bovenlokale belangenbehartiging en kennisvergroting. Een samenwerking waarbij de G40 en de VNG elkaar complementeren en versterken.

In 2024 werd de 10 jaar samenwerking binnen de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (GR MRDH) geëvalueerd met een extern feitenonderzoek en gesprekken met bestuurders en raden in de regio. Het actieplan naar aanleiding van de evaluatie komt in 2025 voor zienswijze langs de raden van de deelnemende gemeenten. Ook werd in 2024 de nieuwe MRDH-bijdrageregeling economisch vestigingsklimaat vastgesteld. We bepalen de Delftse inbreng in de MRDH, samen met de Delftse Delegatie van gemeenteraadsleden, die lid zijn van de MRDH-adviescommissies binnen de MRDH voor verkeer en economisch vestigingsklimaat.

Delft is in meer (tijdelijke) netwerkverbanden actief. Ook is de gemeente partij in diverse publiekrechtelijke Gemeenschappelijke Regelingen, die een aantal gemeentelijke taken realiseren. De inhoudelijke advisering op bestuurlijke samenwerking- en netwerkverbanden heeft betrekking op diverse doelstellingen in de programmabegroting.

In de paragraaf Verbonden Partijen, treft u een overzicht van onder andere gemeenschappelijke regelingen.

Lobby en public affairs

Omschrijving (toelichting)

Delft kent drie grote en langjarige opgaven. Om deze opgaven te realiseren hebben we andere partijen nodig. In 2024 zijn de public affairs-activiteiten (lobby, bilaterale en netwerksamenwerking en een passende organisatie) versterkt en meer met elkaar in verband gebracht. De inzet op de grote en langjarige opgaven is nog meer verbonden met de samenwerking in netwerkverbanden.

Ook de inzet op externe samenwerking op public affairs met de Economic Board Zuid-Holland, en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en de TU Delft zijn versterkt. De gemeente Delft heeft daarnaast - vanuit verschillende taken en doelen - contact met de provincie Zuid-Holland. In het kader van de brede public affairs-aanpak, ook op het gebied van strategische partners, is in 2024 nadrukkelijk gewerkt aan intensivering en coördinatie van de contacten met de provincie.

In 2025 zetten we vervolgstappen in de professionalisering, om de uitvoering van de gemeentelijke (lobby-)agenda effectiever en efficiënter vanuit public affairs te ondersteunen.

Gemeentelijke dienstverlening

Omschrijving (toelichting)

Met onze dienstverlening ondersteunen wij inwoners, ondernemers, organisaties en bezoekers om hun zaken eenvoudig te regelen. De organisatie werkt hieraan op basis van een visie, met vier leidende principes: in onze dienstverlening werken we voor en samen met

de stad, we zijn er voor iedere Delftenaar, onze dienstverlening is toegankelijk én is eigentijds.

We hebben gewerkt aan het uitvoeren van de visie op dienstverlening, concreet aan de volgende trajecten:

Selfservicezuil

Eerder werkten we met de selfservicezuil (onbemand loket) in de publiekshal, naast onze dienstverlening via website, balie, telefoon en sociale media. Dat blijkt echter niet voldoende. Mensen hebben in bepaalde gevallen behoefte aan persoonlijk contact. De gemeente opende daarom begin oktober een informatiebalie in het stadskantoor waar mensen met vragen over gemeentelijke dienstverlening terecht kunnen. Dit sluit ook aan bij onze visie op dienstverlening. We leveren passende dienstverlening voor iedereen, laagdrempelig en eenvoudig in gebruik. Zo zijn we toegankelijk voor iedere Delftenaar.

Dienstverleningsplatform (eigen ontwikkelomgeving)

De gemeente heeft veelal in eigen beheer een groot deel van haar dienstverlening gedigitaliseerd. We gaan deze eigen ontwikkelde dienstverleningsomgeving vervangen. In 2024 hebben we een advies opgesteld over de mogelijke scenario's voor de nieuwe omgeving. In 2025 maken we een keuze uit de voorgestelde scenario's en starten we met de realisatie.

Artificial intelligence

We hebben een verkenning gedaan naar de toepassingen van artificial intelligence (AI) in dienstverlening, zoals chatbots en voice-assistenten. Deze toepassingen bieden kansen, maar bevinden zich vaak nog in de pilotfase. We blijven de ontwikkelingen in de komende periode volgen en onderzoeken verder, binnen de wettelijke kaders van informatiebeveiliging en privacy, of ze meerwaarde hebben voor de Delftse dienstverlening.

Bedrijfsvoering

Omschrijving (toelichting)

Als gevolg van BBV-regelgeving met betrekking tot overhead is net als vorige jaren een groot deel van de informatie over dit programma opgenomen bij het programma 'Overhead'. Daarnaast verwijzen we voor een nadere invulling van wat we gaan doen naar de paragraaf 'Bedrijfsvoering'.

9.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	1.925	1.324	2.354	2.800	446
Lasten	10.027	10.878	12.590	12.321	-269
Gerealiseerd resultaat	-8.103	-9.554	-10.237	-9.522	715

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 715.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
01 Bestuur	I	202	102	100
02 Burgerzaken	I	116	-233	349
08 Overige baten en lasten	I	365	367	-2
63 Inkomensregelingen	I	9	9	
83 Wonen en bouwen	I	24	24	
Totaal		715	269	447

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

01 Bestuur € 202.000 (lasten + € 102.000, baten + € 100.000)

De onderschrijding op het taakveld Bestuur van € 202.000 is deels het gevolg van krapte in capaciteit. Enerzijds is iets minder capaciteit ingezet op het versterken van de relatie tussen stad en bestuur en tussen bewoners onderling. In de public affairs-doorontwikkeling hebben we ons gericht op het verstevigen van de bestuurlijke kernboodschappen, en de bilaterale-/netwerksamenwerking. Komende jaren willen we alsnog invulling geven aan de verdere professionalisering van de eigen organisatie en het regelen van externe kennis op dossierbasis. Het werkbudget Agenda Delft 2040 is niet gebruikt.

02 Burgerzaken € 116.000 (lasten -/- € 233.000, baten + € 349.000)

Het taakveld Burgerzaken heeft per saldo een onderschrijding van € 116.000. Dit wordt veroorzaakt door de piek in het aantal vragen voor de reisdocumenten. Dit is een rechtstreeks gevolg van het aflopen van de 10 jaar geldigheidsduur van deze reisdocumenten. Dit had tot gevolg meer legesopbrengsten dan begroot en meer lasten voor extra inhuur om de piek in reisdocumenten op te vangen. De overschrijding van de baten en lasten is het gevolg van de "paspoortenpiek". Deze past binnen bestaand beleid.

08 Overige baten en lasten € 365.000 (lasten + € 367.000, baten -/- € 2.000)

De overige baten en lasten hebben een onderschrijding van € 365.000. Dit wordt veroorzaakt door minder uitstroom van personeel, welke kwalificeren om ten laste van dit budget te worden gebracht. De onderschrijding van de lasten is het gevolg van minder uitstroom, welke voldoen aan de interne voorwaarden. Deze past binnen bestaand beleid.

Investerings

Excel-tabel

Investerings	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Stad en bestuur						
Bedrijfsmiddelen:						
KCC Investerings	141	12	129	129	-	2022-2024
Meubilair	300	49	251	50	-	2022-2024
Toegangscontrole systeem	410		410		-	2023-2025
Renovatie / vervanging raadstafel	150		150	20	-	2024-2025
Totaal	1.001	61	940	199	-	

Toelichting Investerings

Omschrijving (toelichting)

Investerings bedrijfsmiddelen

De begrote investeringen voor 2024 zijn niet gerealiseerd en worden geherfaseerd naar 2025. De onderschrijving van de investeringen is het gevolg van gebrek aan capaciteit. Deze past binnen bestaand beleid.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Mensen maken de stad. De stad maken we met elkaar. Samen bepalen we hoe iedereen in Delft leeft, werkt en hoe Delft zich daardoor ontwikkelt. We zien dit uitdrukkelijk als gezamenlijke opgave van de gemeenteraad en het college. Daar waar het nodig is, willen we de kracht van de samenleving versterken. Daar waar die kracht al aanwezig is, willen we ruimte geven aan initiatieven, bijvoorbeeld via participatietrajecten waarbij omwonenden en ondernemers meedenken over de thema's werken én wonen, leefkwaliteit, bereikbaarheid, alsmede met het verstrekken van subsidies.

Wij staan als college voor de waarden van goed bestuur. Dat betekent voor ons dat we als college zichtbaar zijn, betrouwbaar zijn, verantwoordelijkheid nemen en echt luisteren. Wij willen meer met bewoners en bedrijven samen oppakken en zichtbaar zijn in de wijken. Dus dichtbij alle Delftenaren en dichtbij de uitvoering. We werken samen met de stad en partners aan een aantrekkelijk Delft, ook voor toekomstige generaties. Tegelijkertijd: er gebeurt al veel moois in Delft. Met de aanpak 'Wij West - Gelijke kansen in Delft' bijvoorbeeld. Waarin we samen met bewoners, instellingen en organisaties uit Delft-West vorm en inhoud geven aan de opgaven, vanuit vertrouwen.

Voor het toekomstbestendig versterken van de stad werken we samen met, en behartigen we belangen bij, mede-overheden. Dit met oog voor de (wijdere) omgeving. Daartoe zorgen we ook dat we de kansen in beeld hebben die samenwerking op bovengemeentelijk niveau en in netwerkverbanden met zich mee kan brengen.

10. RAAD

10.1 Wat hebben we bereikt?

Griffie

Omschrijving (toelichting)

De doelstelling van het programma Raad omvat het waarborgen van een democratisch bestuur, dat effectief, doelmatig, transparant en betrouwbaar functioneert. De betrokkenheid van inwoners bij het politiek bestuur van de gemeente is daarbij van wezenlijk belang voor het draagvlak van genomen besluiten.

Beleidstoelichting

De gemeenteraad heeft 39 leden die allemaal inwoner zijn van Delft. Gezamenlijk vertegenwoordigen zij alle inwoners van onze stad. De gemeenteraad is het hoogste bestuurlijke orgaan van de gemeente en vormt samen met de burgemeester en het college het bestuur van Delft. De gemeenteraad bepaalt de (financiële) kaders waarbinnen het college van burgemeester en wethouders het beleid voor Delft moet uitwerken en uitvoeren. Daarnaast controleert de gemeenteraad of het college het beleid naar behoren uitvoert en (onvoorziene) problemen afdoende aanpakt. Hierbij geeft de gemeenteraad ook invulling aan haar volksvertegenwoordigende rol door in actieve verbinding met de stad te staan. Bij deze taken worden de gemeenteraadsleden ondersteund door een aantal commissieleden.

10.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Griffie

Omschrijving (toelichting)

Het programma Raad omvat de activiteiten en bijbehorende kosten die samenhangen met het goed functioneren van de gemeenteraad, waaronder de vergoedingen voor gemeenteraads- en commissieleden, fractievergoedingen, vergaderkosten, werk- en wijkbezoeken, voorlichtingsbijeenkomsten, de kosten voor de externe accountant, communicatiemiddelen en audiovisuele apparatuur, het budget van de Delftse Rekenkamer, de inzet van de Stadsbouwmeester en de ondersteuning en advisering door de medewerkers van de griffie. De griffie bestaat uit ambtenaren die de gemeenteraad ondersteunen. De griffie brengt zelf een kort jaarverslag uit over 2024 in de vorm van een infographic waarin wordt teruggeblikt op de belangrijkste activiteiten van de gemeenteraad in 2024.

Naast de reguliere werkzaamheden, is in 2024 voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 een start gemaakt met de campagne 'Ja, ik wil!' waarbij nieuwe potentiële raadsleden worden gezocht die in 2025 een opleidingstraject krijgen aangeboden. Voor dit opleidingstraject hebben 70 mensen zich aangemeld waaruit 60 mensen zijn geloot die het traject ook daadwerkelijk kunnen gaan volgen.

Delftse Rekenkamer (DRK)

De DRK werkt voor de gemeenteraad en doet onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentebestuur. Daarnaast adviseert de DRK de gemeenteraad over hoe het beleid en uitvoering beter kunnen. Het Jaarverslag 2024 van de

DRK bevat een uitgebreide toelichting op het werk van de DRK in 2024 en wordt separaat aan de raad aangeboden.

Stadsbouwmeester

De Stadsbouwmeester is een onafhankelijk adviseur van de gemeenteraad, het college en ambtelijke organisatie die de samenhang tussen verschillende projecten binnen de stad stimuleert en hierbij zo veel mogelijk samenwerkt met de stad. Hij heeft een vrije, inspirerende, verbindende en agenderende rol naar zowel de raad, het college als de ambtelijke organisatie en stimuleert het debat met de stad. De Stadsbouwmeester brengt ongeveer eens per kwartaal een verslag uit dat aan de raad wordt aangeboden en wordt besproken in de raads werkgroep Leefomgeving.

Accountant

De gemeente heeft een externe accountant die werkt voor de gemeenteraad en ook door de gemeenteraad wordt geselecteerd. Sinds medio 2024 heeft de raad na een openbare aanbestedingsprocedure in Deloitte een nieuwe accountant gevonden. De accountant vormt een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarstukken, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording. Daarmee heeft de accountant een ondersteunende rol in de planning- en controlcyclus.

10.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Lasten	2.546	2.692	2.794	2.793	-1
Gerealiseerd resultaat	-2.546	-2.692	-2.794	-2.793	1

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 1.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
01 Bestuur	I	1	1	
Totaal		1	1	-

Toelichting verschillen

Omschrijving (toelichting)

Het programma Raad laat over 2024 een positief resultaat zien van afgerond € 1.000. Binnen het programma zijn er diverse over- en onderschrijdingen. De belangrijkste overschrijdingen bestaan uit accountantskosten en vergaderkosten voor de raad. De accountantskosten zijn afgerond € 50.000 hoger dan geraamd, omdat met de nieuwe accountant een andere wijze van factureren is afgesproken waardoor de kosten anders over de jaren worden verdeeld. Volgend jaar zal deze overschrijding naar verwachting dan ook niet meer plaatsvinden. Daarnaast zijn de vergaderkosten voor de raad afgerond € 45.000 hoger dan geraamd vanwege de stijging van de tarieven van de interne doorberekening. Voorgesteld zal worden dit bedrag in de Kadernota 2026 structureel bij te ramen. De belangrijkste onderschrijdingen bestaan uit het budget van de Delftse Rekenkamer en de kosten voor de griffie. De onderschrijding van de kosten voor de griffie bedraagt afgerond € 55.000. De ongebruikte loonruimte wordt de komende jaren echter steeds kleiner in verband met de doorontwikkeling van de griffie. Het restant van de Delftse Rekenkamer bedraagt afgerond € 42.000 dat conform de Verordening Delftse Rekenkamer 2023 wordt overgeheveld naar 2025.

Tabel afrekening van het resultaat

Excel-tabel

Voorstellen tot afrekening van het rekeningresultaat		
Bedragen x € 1000	Storting / Lasten	Onttrekking / Baten
Overheveling restant budget Delftse Rekenkamer naar 2025 op basis van de verordening	42	
Totaal afrekening bestemmingsreserve:	42	-

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

Conform artikel 6, tweede lid van de Verordening Delftse Rekenkamer 2023 wordt voorgesteld het restant van het budget van de Delftse Rekenkamer van 2024 over te hevelen naar het budget voor 2025. Dit betreft een bedrag van afgerond € 42.000.

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Het programma Raad omvat de uitgaven die nodig zijn om de gemeenteraad goed te laten functioneren waaronder de vergoedingen van de raads- en commissieleden, fractievergoedingen, vergaderkosten, opleidingskosten, de kosten voor het raadsinformatiesysteem en audiovisuele middelen, communicatiekosten, de kosten voor de accountant, de ondersteuning door de griffie, de advisering door de Stadsbouwmeester en het budget voor de Delftse Rekenkamer.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERHEAD

FINANCIËN

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Excel-tabel	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten		316.891	311.765	336.043	337.795	1.751
Lasten		6.180	2.968	7.708	6.339	-1.369
Onttrekkingen		-51.831	-23.682	-29.035	-19.667	9.368
Storting		57.449	18.411	34.679	37.165	2.486
Gerealiseerd resultaat		305.094	314.068	322.692	313.958	-8.734

Toelichting begroting versus realisatie

Omschrijving (toelichting)

Het grootste verschil (op taakveld 08 Overige baten en lasten) wordt veroorzaakt door de werkelijke dotatie aan de voorziening Omzetbelasting van € 1.994.000 .

Verschillen tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
010 Mutaties reserves		-11.854	-2.486	-9.368
05 Treasury	I	334	-156	490
061 OZB woningen	I	53	-44	97
062 OZB niet-woningen	I	124	-	124
063 Parkeerbelasting	I	-93	-	-93
064 Belastingen overig	I	404	127	277
07 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	I	253	-	253
08 Overige baten en lasten	I	1.414	1.357	57
09 Vennootschapsbelasting (VpB)	I	105	105	
34 Economische promotie	I	527	-20	547
Totaal		-8.734	-1.117	-7.617

Toelichting Gemeentefonds

Excel-tabel

Gemeentefondsuitkering 2024	
bedragen * € 1.000	
BZK - uitbetaling gemeentefonds	288.205
Begroting Delft - uitkering gemeentefonds	287.953
	252
<i>Afwijkingen a.g.v.</i>	
Maatstafeffecten (niet in de raming)	762
Verrekening oude jaren (niet in de raming)	-510
Afwijking algemene uitkering gemeentefonds bij jaarrekening	252

Gemeentefonds

Omschrijving (toelichting)

Per saldo is € 252.000 meer ontvangen dan begroot. De verklaring hiervoor is:

- De gevolgen van de decembercirculaire zijn voor 2024 niet volledig verwerkt in de begroting, met name een aantal nieuwe decentralisatie-uitkeringen.
- De laatste verrekeningen over voorgaande uitkeringsjaren zijn niet volledig in de begroting geraamd, hierdoor ontstaat een nadeel van € 510.000.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Realisatie 2023	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2024	Verschil begroot na wijziging / realisatie
Lokale heffingen	35.125	36.454	36.721	37.736	1.014
Algemene uitkering	272.654	268.886	287.953	288.205	253
Dividend	1.303	1.032	1.900	1.973	73
Saldo financieringsfunctie	4.476	-228	1.090	1.351	262
Deelnemingen	-94	-43	-	-	-
Onvoorzien	-75	-100	-100	-	100
Overige Algemene dekkingsmiddelen	1.162	2.530	897	117	-780
Heffing vennootschapsbelasting	-237	-126	-126	-21	105
	-3.604	-	-	2.095	2.095
Saldo van baten en lasten	310.711	308.405	328.336	331.456	3.120
Onttrekkingen reserves	51.831	23.682	29.035	19.667	-9.368
Toevoegingen reserves	-57.449	-18.411	-34.679	-37.165	-2.486
Saldo reservemutaties	-5.618	5.271	-5.644	-17.498	-11.854
Resultaat na bestemming	305.094	313.676	322.692	313.958	-8.734

Overzicht stortingen en onttrekkingen van reserves

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Realisatie 2023	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2024	Vershil begroot na wijziging / realisatie
Algemene reserve Weerstandscapaciteit	15.158	12.200	5.520	2.483	-3.036
Reserve Energie in de wijken	-	-	641	310	-331
Reserve Bomenfonds				6	6
Reserve Degeneratievergoeding				221	221
Reserve Automatiseringsmiddelen	50	75	-	-	-
Reserve Beleid en Uitvoering	20.692	725	4.600	4.290	-310
Reserve Corona-maatregelen	573	-	4.056	4.056	-
Reserve Dekking Kapitaallasten	744	726	2.957	2.957	-
Reserve Delfts Erfgoed	413	-	62	62	-
Reserve DUVO	-	250	250	100	-150
Reserve Gemeentelijke Huisvesting	82	-	35	35	-
Reserve Investeringsplan	191	59	59	59	-
Reserve Kostenverhaal	-	25	-	-	-
Reserve Maatschappelijke Voorzieningen	75	125	407	317	-90
Reserve MO/BW/Begeleiding	1.000	1.100	2.260	600	-1.660
Reserve Onderwijshuisvesting	1.336	516	546	442	-105
Reserve Openbare Ruimte	573	1.000	1.000	-	-1.000
Reserve organisatie ontwikkelingen (Werkse!)	-	-	-	48	48
Reserve Project Prinsenhof	1.924	-	-	-	-
Reserve Schieoevers	1.575	2.467	1.667	1.635	-31
Reserve Slapende dienstverbanden (Werkse!)	-	-	230	230	-
Reserve Sociaal domein	1.984	832	832	251	-581
Reserve Stad	822	3.027	3.127	-	-3.127
Reserve VAK	-	-	31	-	-31
Reserve Vastgoed	4.386	-	-	-	-
Reserve Voorbereidingskosten FD 2040	125	125	325	1.134	809
Reserve WGA-ERD	130	430	430	430	-
Onttrekkingen reserves	51.831	23.682	29.035	19.667	-9.368
Algemene reserve Weerstandscapaciteit	8.371	14.875	16.532	16.532	-
Reserve Energie in de wijken	5.500	-	543	543	-
Reserve Flexwoningen				1.300	-1.300
Reserve Automatiseringsmiddelen	565	-	349	349	-
Reserve Beleid en Uitvoering	11.923	-	2.120	2.120	-
Reserve Corona-maatregelen	179	-	-	-	-
Reserve Dekking Kapitaallasten	13.127	-	1.602	1.602	-
Reserve Delfts Erfgoed	226	72	184	184	-
Reserve DUVO	434	-	250	250	-
Reserve Investeringsplan	-	-	2.000	2.032	-32
Reserve Kostenverhaal	-	1.000	1.097	1.097	-
Reserve MO/BW/Begeleiding	5.000	-	4.290	4.290	-
Reserve Onderwijshuisvesting	1.213	312	512	512	-
Reserve Openbare Ruimte	900	900	900	900	-
Reserve organisatie ontwikkelingen (Werkse!)	222	-	-	-	-
Reserve Project Prinsenhof	330	255	255	475	-220
Reserve Schieoevers	6.478	-	1.214	1.214	-
Reserve Sociaal domein	1.650	-	1.500	1.500	-
Reserve Stad	900	566	900	1.834	-934
Reserve WGA-ERD	430	430	430	430	-

(bedragen × 1.000)	Realisatie 2023	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2024	Vershil begroot na wijziging / realisatie
Toevoegingen reserves	57.449	18.411	34.679	37.165	-2.486
Saldo reservemutaties	-5.618	5.271	-5.644	-17.498	-11.854

Algemene reserve Weerstandscapaciteit

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Vershil
Algemene reserve Weerstandscapaciteit			
Buffer	14.500	14.500	-
Amendement 4.1.D PB 2023 (onderwerp: eenzaamheid)	-50	-50	-
Units SIC (Stichting Islamitisch College)	425	425	-
Resultaat 2023	7.336	7.336	-
Afrekening resultaat jaarstukken 2023	-2.499	-2.499	-
Leegstandskosten 2025-2026	100	100	-
Vrijval reserve corona maatregelen.	4.056	4.056	-
Toevoegingen reserves	23.868	23.868	-
Herstepan - compensatie dividend	513	513	-
OHV Karrepad 2 - huur	167	167	-
Innovatiedistrict Delft (IDD)	925	460	465
Begrotingssaldo- inzet incidentele middelen voor begrotingssaldo 2024	2.200	-	2.200
Delft-West (DW)	1.547	1.193	354
Internationale Schakelklas (ISK) - tijdelijke huisvesting	150	150	-
Amendement oprichting Delftse volwassenenfonds sport en cultuur	117	-	117
Actief werken aan de stad (strategisch grondbeleid) - verminderde onttrekking	-100		-100
Onttrekkingen reserves	5.519	2.483	3.036
Saldo reservemutaties	18.349	21.385	-3.036

Reserve Automatiseringsmiddelen

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Vershil
Reserve Automatiseringsmiddelen			
Ontwikkelkosten dienstverlening	50	50	-
Uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)	299	299	-
Toevoegingen reserves	349	349	-
Saldo reservemutaties	349	349	-

Reserve Beleid en Uitvoering

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Beleid en Uitvoering			
JRK 2023-communicatie en fietscoaches	60	60	-
JRK 2023-aanpak armoede en schulden	205	205	-
JRK 2023-kansen voor kinderen	115	115	-
JRK 2023-economische ontwikkeling	70	70	-
Herfasering cofin. Volkshuisvestingsfonds	1.550	1.550	-
Implementatie Omgevingswet	120	120	-
Toevoegingen reserves	2.120	2.120	-
Internationale Schakelklas (ISK)	125	125	-
Energietransitie	3.627		3.627
Correctie energietransitie	-3.027		-3.027
Motie STIP-energietoelage	3.180	3.070	110
IGVO Gele Scheikunde	340	340	-
Programma betaalbare ruimte	70	63	7
M13 Betaalbare koopwoningen	100	41	59
IO Teding v Berkhoutlaan	88	79	9
IGVO Gele Scheikunde	360	360	-
Herfasering isolatieplan	-475	-	-475
Teding v Berkhoutlaan	212	212	-
Onttrekkingen reserves	4.600	4.290	310
Saldo reservemutaties	-2.480	-2.170	-310

Reserve Dekking kapitaallasten

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Dekking kapitaallasten			
Bestemming resultaat jaarstukken 2023	428	428	-
Flexwoningen Brasserskade	962	962	-
Teding van Berkhoutlaan	212	212	-
Toevoegingen reserves	1.602	1.602	-
Overname begroting 2023	1.128	1.128	-
Investeren Flexwoningen	594	594	-
Actualisatie afschrijvingen	-402	-402	-
Herfasering investeringen	1.757	1.757	-
Vrijval sloop Junisstraat	1.200	1.200	-
Herfasering investeringen	-1.319	-1.319	-
Onttrekkingen reserves	2.958	2.957	-
Saldo reservemutaties	-1.356	-1.355	-

Reserve DUVO (Vrouwenopvang)

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve DUVO (Vrouwenopvang)			
Bestemming resultaat 2023	250	250	-
Toevoegingen reserves	250	250	-
Dekking verwacht negatief resultaat	250	100	-150
Onttrekkingen reserves	250	100	-150
Saldo reservemutaties	-	150	150

Reserve Gemeentelijke huisvesting

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Gemeentelijke Huisvesting			
Herfasering gemeentelijke huisvesting	35	35	-
Onttrekkingen reserves	35	35	-
Saldo reservemutaties	-35	35	-

Reserve Delfts Erfgoed

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Delfts Erfgoed			
Jaarlijkse storting	72	72	-
Joods vastgoed	50	50	-
Herhuisvesting erfgoed	62	62	-
Toevoegingen reserves	184	184	-
Herhuisvesting Erfgoed	62	62	-
Onttrekkingen reserves	62	62	-
Saldo reservemutaties	122	122	-

Reserve investeringsplan

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Investeringsplan			
Rentevoordeel	2.000	2.032	-32
Toevoegingen reserves	2.000	2.032	-32
Klimaatplan	202	59	-143
Klimaatplan - actualisatie reserve	-143	-	143
Onttrekkingen reserves	59	59	-
Saldo reservemutaties	1.941	1.973	-

Reserve Maatschappelijke voorzieningen

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Maatschappelijke Voorzieningen			
Externe advisering wijkcentra	75	-	-75
Integraal huisvestingsplan cultuur	50	50	-
Wijkcentra	282	267	-15
Onttrekkingen reserves	407	317	-90
Saldo reservemutaties	-407	-317	90

Reserve Onderwijshuisvesting

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Vershil
Reserve Onderwijshuisvesting			
Jaardotatie	312	312	-
IHP 2024-2035	200	200	-
Toevoegingen reserves	512	512	-
jaarlijkse onttrekking	312	312	-
Dekking Islamitische school	104	-	-104
Dekking huur Karrepad 2	100	100	
IHP 2024-2035 - hogere lasten voorzieningen	30	29	-1
Onttrekkingen reserves	546	442	-105
Saldo reservemutaties	-34	70	105

Reserve Openbare ruimte

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Vershil
Reserve Openbare Ruimte			
Vervangingsinvesteringen beheer van de stad	1.500	1.500	-
Extra bestaand beleid-correctie storting	-600	-600	-
Toevoegingen reserves	900	900	-
Beheerplan Groen en Water	1.000	-	-1.000
Onttrekkingen reserves	1.000	-	-1.000
Saldo reservemutaties	-100	900	1.000

Reserve Schieoevers

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Vershil
Reserve Schieoevers			
Resultaatbestemming 2023	174	174	-
Actualisatie businesscase	1.040	1.040	-
Toevoegingen reserves	1.214	1.214	-
Actualisatie businesscase 2023	1.484	1.635	-151
Actualisatie businesscase 2024	983	-	983
Ruimtelijke leefomgeving Schieoevers	-800	-	-800
Onttrekkingen reserves	1.667	1.635	32
Saldo reservemutaties	-453	-421	32

Reserve Sociaal domein

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Sociaal domein			
Inzet voor transitie	1.500	1.500	
Toevoegingen reserves	1.500	1.500	-
Actualisatie bestedingen	82	-	-82
Bestedingen	500	200	-300
Actualisatie bestedingen	250	51	-199
Onttrekkingen reserves	832	251	-581
Saldo reservemutaties	668	1.249	581

Reserve Stad

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Stad			
Financieel kader Agenda Stad	1.575	1.575	-
Herstelplan - jaarlijkse dotatie	-675	-675	-
Opheffen reserve Fonds2040 cf jrk 2024		934	-934
Toevoegingen reserves	900	1.834	-934
Energietransitie	3.027	-	-3.027
Bijdrage huurgarantie NEXT-ASR	100	-	-100
Onttrekkingen reserves	3.127	-	-3.127
Saldo reservemutaties	-2.227	1.834	-4.061

Reserve MO/BW/Begeleiding

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve MO/BW/Beg			
Resultaatbestemming 2023	830	830	-
Bescherm wonen	2.000	2.000	-
Meicirculaire 2024 - Nationaal actieplan dakloosheid (DU)	379	379	-
Meicirculaire 2024 - Beschermde wonen (IU)	1.081	1.081	-
Toevoegingen reserves	4.290	4.290	-
40 trajecten flexwoningen	1.100	-	-1.100
Flexwoningen Brasserskade	560	-	-560
Dekking voor inzet van transitie	600	600	-
Onttrekkingen reserves	2.260	600	-1.660
Saldo reservemutaties	2.030	3.690	1.660

Reserve VAK

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve VAK			
Onderzoek geluidsoverlast	31		-31
Onttrekkingen reserves	31	-	-31
Saldo reservemutaties	-31	-	31

Reserve Kostenverhaal

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Kostenverhaal			
Reservering voor investeringen in de stad	1.000	1.000	-
IO Paradijspoort	42	42	-
Correctie opbrengst kostenverhaal Trafo en WPC	55	55	-
Toevoegingen reserves	1.097	1.097	-
Saldo reservemutaties	1.097	1.097	-

Reserve Project Prinsenhof

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Project Prinsenhof			
Vrijval kapitaallasten MPD	255	475	-220
Toevoegingen reserves	255	475	-220
Saldo reservemutaties	255	475	-220

Reserve Energie in de Wijken

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Energie in de wijken			
Resultaatbestemming 2023- Futureproof Open Warmtenet Delft	200	200	-
Resultaatbestemming 2023- Flankerend beleid energiearmoede	343	343	-
Toevoegingen reserves	543	543	-
Energietransitie (meerjarenprogramma Klimaatmaat)	98	98	-
Flankerend beleid energiearmoede-corr. hfd rek	343	212	-
Vorbereidingskosten Warmtenet	200		-
Onttrekkingen reserves	641	310	-
Saldo reservemutaties	-98	233	-

Reserve WGA

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve WGA-ERD			
Begroting 2023	430	430	-
Toevoegingen reserves	430	430	-
Actualisatie	430	430	-
Onttrekkingen reserves	430	430	-
Saldo reservemutaties	-	-	-

Reserve Werkse! - slapende dienstverbanden

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Werkse!			
Vrijvallen Werkse! - slapende dienstverbanden	230	230	-
Onttrekkingen reserves	230	230	-

Reserve voorbereidingskosten Fonds Delft 2040

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Voorbereidingskosten Fonds Delft 2040			
Werkbudget Agenda Delft 2040	125	-	-125
Vrijval reserve	200	200	-
Opheffen reserve cf jrk 2024		934	934
Onttrekkingen reserves	325	1.134	809
Saldo reservemutaties	-325	-1.134	-809

Reserve Werkse! - organisatie ontwikkeling

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve Werkse!			
Resultaat Werkse! 2024	-	48	48
Onttrekkingen reserves	-	48	48

Reserve Bomenfonds

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve WGA-ERD			
Omzetting vz bomenfonds			-
Toevoegingen reserves	-	-	-
		6	6
Onttrekkingen reserves	-	6	6
Saldo reservemutaties	-	-6	-6

Reserve Degeneratievergoeding

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve WGA-ERD			
Omzetting vz degeneratieverg.			-
Toevoegingen reserves	-	-	-
		221	221
Onttrekkingen reserves	-	221	221
Saldo reservemutaties	-	-221	-221

Reserve Flexwoningen

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Reserve WGA-ERD			
Omzetting flexwoningen		1.300	-1.300
Toevoegingen reserves	-	1.300	-1.300
			-
Onttrekkingen reserves	-	-	-
Saldo reservemutaties	-	1.300	-1.300

OVERHEAD

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten	5.713	3.829	6.918	5.959	-959
Lasten	47.746	48.198	53.362	52.198	-1.164
Gerealiseerd resultaat	-42.033	-44.369	-46.445	-46.239	205

Resultaat

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat wijkt € 205.000 positief af van de begroting.

Verschil tussen begroting en realisatie

Excel-tabel

Verschillen tussen begroting en realisatie naar oorzaak	I/S	Totaal	Lasten	Baten
Bedragen x € 1.000				
04 Overhead	I	205	1.164	-959
Totaal		205	1.164	-959

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

Interne dienstverlening

Bij de afdeling Financiën is een overschrijding op de lasten van € 315.000. Dit is veroorzaakt door de externe inhuur en aanloopkosten voor de implementatie van het nieuwe financiële systeem. Het restant van de overschrijding ziet op loonkosten van interne verschuivingen binnen de organisatie, waarvoor geen toereikend budget is begroot.

Bij de afdeling HRM is er een overschrijding op de lasten van € 213.000. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door de lasten van de externe inhuur voor specialistische inzet en tijdelijke invulling van openstaande vacatureruimte.

In 2024 is er een overschrijding op de lasten op het budget van de directie van Samenleving voor een bedrag van € 365.000. Oorzaken van deze overschrijding betreffen doorbelastingen van Programma's en Projecten voor personele inzet en overige gerelateerde managementlasten.

Bij de afdeling Controlling is er een overschrijding op de lasten van € 167.000. Oorzaken van deze overschrijding betreffen doorbelastingen van Programma's en Projecten voor personele inzet voor een proces manager Kadernota 2024 en overige onvermijdelijke lasten ten behoeve van Controlling.

Bij de afdeling Besturing is er een onderschrijding op de lasten van € 304.000. Deze onderschrijding is het gevolg van herstel begrotingswijzigingen gedurende het jaar, waarvoor (ook tijdsevenredig) nog geen lasten zijn gerealiseerd.

Op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen is een vrijval verwerkt voor een bestaande voorziening ten behoeve van juridische claims (€ 418.000). Deze vrijval veroorzaakt incidenteel een onderschrijding van de lasten op het budget van Facilitair.

Binnen de afdelingen van Informatievoorziening is er een onderschrijding van circa € 500.000. Deze onderschrijding is het gevolg van het niet geheel kunnen uitvoeren van verbeteringen en ontwikkelingen binnen de oorspronkelijke planning van Informatievoorziening, welke grotendeels afhankelijk zijn van de beschikbaarheid op de (arbeids-)markt en alsmede impact hebben op werkzaamheden die opnieuw geherfaseerd zijn.

De ontvangen overhead op projecten is hoger dan begroot (€ 470.000,, door een toename van het aantal directe projecturen. Indirect staan hier verhoudingsgewijs ook meer lasten tegenover.

De lagere baten zijn grotendeels het gevolg van de lagere doorbelastingen aan de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering (GRB) Delft- Rijswijk. Dit staat in verhouding met de lagere lasten ten opzichte van deze begroting in verband met herfasering van ICT werkzaamheden en uitgaven.

Vastgoedportefeuille (€ 229.000 voordeel)

1. Het vervangen van 3 glazen vormglaspanelen in de gevel van het stationsplein vanwege glasbreuk was geraamd op een bedrag van € 150.000. In 2024 is dit nog niet uitgevoerd. Dit zal in 2025 plaatsvinden. Voorgesteld wordt om het bedrag over te hevelen naar 2025.
2. Overig voordeel € 79.000. Dit zijn afwijkingen kleiner dan € 100.000 en behoeven verder geen uitleg.

Gemeentebrede personele uitgaven

De hogere lasten (€ 587.000) zijn veroorzaakt door het uitvoeren van wettelijke en organisatorische taken binnen de gemeentebrede personele uitgaven (Arbo-kosten, WKR, diverse uitkeringen), door diverse lasten van nagekomen afrekeningen van voorgaande jaren (onder andere sociale premies) en gestegen lasten van onder andere de ziektekostenverzekering.

Investerings

Excel-tabel

Investeringsplan	Toegekend bedrag	Realisatie t/m 2023	Beschikbaar vanaf 1-1-2024	Begroot 2024	Realisatie 2024	Jaar van start en gereed
(bedragen × € 1.000)						
Overhead						
Investeringsplan:						
Het nieuwe kantoor (HNK)	3.012	2.643	369	100	82	xx- 2026
IT-vergaderfaciliteiten	80	56	24	24	24	2023-2024
Bedrijfsmiddelen:						
ICT Investeringsplan	13.925	2.316	11.609	984	616	xx- 2028
Totaal	17.017	5.015	12.002	1.108	722	

Toelichting Investeringsplan

Omschrijving (toelichting)

Het nieuwe kantoor (HNK)

De resterende investeringsgelden voor het HNK zijn bij de begroting 2025-2028 herverdeeld voor de jaren 2024, 2025 en 2026.

IT-vergaderfaciliteiten

Krediet wordt afgesloten eind 2024.

ICT-investeringsplan

Bestemd voor de gemeentebrede vervangingsinvesteringen voor voornamelijk hard- en software.

PARAGRAFEN

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

De paragraaf start met een algemene toelichting op het weerstandsvermogen en de financiële positie van de gemeente Delft. Dit gebeurt aan de hand van de Algemene reserve, het EMU-saldo, de meerjarige balans en de financiële kengetallen. Daarna volgt een overzicht van het actuele risicoprofiel en het beslag van de risico's op de beschikbare weerstandscapaciteit. De paragraaf eindigt met een toelichting op het Delftse risicomangement, de strategische risicoagenda en de kerndossiers.

Weerstandsvermogen

Omschrijving (toelichting)

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de *beschikbare* weerstandscapaciteit en de *benodigde* weerstandscapaciteit.

De *beschikbare* weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om onverwachte en substantiële kosten te dekken die niet zijn opgenomen in de begroting:

- Incidentele weerstandscapaciteit
Het saldo van de Algemene reserve is eind 2024 € 104,5 miljoen. Na aftrek van de buffer die is ingesteld in 2023 voor onder meer cofinanciering en nieuw beleid, bedraagt de incidentele weerstandscapaciteit € 81,7 miljoen. De nadere toelichting op de Algemene reserve en de financiële ruimte op basis van incidentele dekkingsmiddelen volgt hieronder.
- Structurele weerstandscapaciteit
Dit betreft de post Onvoorzien (€ 100.000) en onbenutte belastingcapaciteit. De post Onvoorzien is structureel beschikbaar voor incidentele tegenvallers die onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. Als de tegenvaller toch structureel is, dan moet deze in het volgende begrotingsjaar op een andere wijze worden gedekt.
De onbenutte belastingcapaciteit voor onroerendezaakbelasting (OZB), afvalstoffen- en rioolheffingen is gelijk aan de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau dat een gemeente moet heffen om voor toelating van een artikel 12-aanvraag in aanmerking te komen (OZB) of totdat 100% kostendekkendheid is gerealiseerd (Afvalheffing en Rioolheffing). Voor Delft is de onbenutte belastingcapaciteit circa € 3,1 miljoen (0,6% van de totale baten).

De *benodigde* weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard, kans van optreden en de omvang van de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd. De risico's komen zowel voor bij lijnactiviteiten als bij (ruimtelijke) projecten. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen gevormd omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en/of onzeker in omvang en aanvang zijn. De optelling van de risico's is € 37,7 miljoen (zie het risicoprofiel voor het actuele overzicht van de risico's).

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding tussen de *beschikbare* weerstand (2024: € 81,7 miljoen na aftrek buffer) en de *benodigde* weerstand. De benodigde weerstand bestaat uit de som van de risico's in het risicoprofiel (€ 37,7 miljoen) plus de

risico's die moeilijk financieel in te schatten zijn en de strategische dossiers die als PM-post zijn opgenomen. Bij het opmaken van de jaarstukken is de weerstandsratio 2,2 en daarmee als 'uitstekend' te karakteriseren. Na aftrek van de benodigde weerstandscapaciteit is de totaal vrij besteedbare ruimte € 38,7 miljoen. Deze ruimte is betrokken bij de incidentele dekkingsmiddelen.

Algemene Reserve

Omschrijving (toelichting)

Het overzicht van de Algemene reserve houdt rekening met de mutaties in 2024 (stortingen en onttrekkingen) als gevolg van eerder genomen besluiten, het rekeningresultaat en het voorstel voor bestemming van het resultaat.

Tabel Algemene reserve

Excel-tabel

Weerstandscapaciteit	
Bedragen x € 1 miljoen	
Saldo per 1 januari 2024	83,1
Jaarstukken 2023 - rekeningresultaat 2023	7,3
Jaarstukken 2023 - resultaatbestemming	-2,5
Herstelplan 2021-2024 - compensatie dividend	-0,5
Ophoging Buffer	14,5
Inzet Buffer voor Delft-West	-1,2
Inzet Buffer voor IDD	-0,5
Inzet Buffer voor begrotingssaldo	-
Units SIC	0,4
OHV Karrepad	-0,2
ISK	-0,2
Vrijval bestemmingsreserve Maatregelen coronacrisis	4,1
Tijdelijke huisvesting Museum Prinsenhof Delft	0,1
Verwerkte besluiten	21,4
Saldo	104,5
Jaarstukken 2024 - rekeningresultaat 2024	9,5
Jaarstukken 2024 - resultaatbestemming	-3,0
Jaarstukken 2024	6,5
Saldo per 1 januari 2025	111,0

Algemene reserve

Omschrijving (toelichting)

Toelichting

Na de mutaties (per saldo een toename van € 21,4 miljoen) en de verwerking van de Jaarstukken 2024 (rekeningresultaat en resultaatbestemming) is het saldo van de Algemene reserve € 111 miljoen.

Begin 2024 was de stand van de Algemene reserve € 83,1 miljoen. De belangrijkste toevoegingen zijn de Jaarstukken 2023, middelen voor de buffer en het saldo van de opgeheven bestemmingsreserve Maatregelen coronacrisis. De Algemene reserve is ingezet als dekking voor Delft-West en IDD en eerder genomen besluiten over incidenteel beleid.

EMU-saldo

Omschrijving (toelichting)

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomende en de uitgaande geldstromen die samenhangen met transacties en investeringen in een bepaalde periode, overeenkomstig de voorschriften van de EU. Het EMU-saldo geeft aan met welk bedrag de schuldpositie van een gemeente in een bepaalde periode is gemuteerd (een nadelig saldo betekent een afname van het eigen vermogen en een toename van de schuld). Conform deze voorschriften is het beeld van het EMU-saldo van de gemeente Delft als volgt.

Het EMU-saldo is in 2024 € 41,8 miljoen positief. Dit betekent dat op kasbasis de uitgaven lager zijn dan de inkomsten. Uitgaven voor investeringen zijn hiervoor de belangrijkste verklarende factor. Met het EMU-saldo is rekening gehouden in de financieringsbehoefte van de gemeente.

In het bestuurlijk overleg tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen (18 januari 2013 en 14 september 2015) is afgesproken dat er geen sturingsmaatregelen door het Rijk op basis van EMU-saldo en geen referentiewaarden op het individueel niveau van de decentrale overheden meer worden bepaald. Op basis van eerder bepaalde referentiewaarden zou het EMU-saldo in 2024 € 25,74 miljoen negatief mogen zijn (bron: septembercircular 2024).

Doelstellingen

Tabel EMU-saldo

Excel-tabel

EMU saldo						
(bedragen × 1.000)	Mutatie	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q.onttrekking aan reserves (BBV, art.17c)	+/+	12.953	26.990	6.251	-8.546	- 15.027
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+/+	15.892	17.561	18.566	20.696	21.438
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+/+	18.440	30.416	11.841	10.025	11.525
Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	1.374	2.164	30.000	30.000	30.000
De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van Rijk, Provincies, Europese Unie en overigen	+/+					
Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	+/+					
Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	+/+					
Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d.	-/-	7.452	5.359	9.276	6.192	3.484
Verkoopopbrengsten van grond (verkoopprijs)	+/+	-	-	14.314	3.686	449
Boekwinst op grondverkoop						
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-/-	17.655	25.656	9.036	9.279	11.940
Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	-/-			5.000	5.000	5.000
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	+/+	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		20.804	41.788	-2.340	- 24.610	- 32.039

Incidentele Dekkingsmiddelen

Omschrijving (toelichting)

In de Kadernota 2023 is de keuze gemaakt om incidentele dekkingsmiddelen te gebruiken voor cofinanciering, reserveringen voor Delft-West, Innovatiedistrict Delft, Prinsenhof, Gelatinebrug en voor het sluitend maken van de begroting. Samen met de extra middelen van het Rijk voor onze woningbouwopgave, infrastructuur en openbare ruimte, voor de sociale opgave in Delft-West en de energietransitie is hiermee het fundament gelegd om stevig te investeren in de stad.

De incidentele dekkingsmiddelen zijn beschikbaar in de Algemene reserve (buffer en vrije ruimte na aftrek risicoprofiel) en de reserve Stad (vrij besteedbare ruimte).

Hierna volgt een actueel overzicht van de stand van zaken in de Programmabegroting 2025-2028 en de actuele situatie na het opmaken van de Jaarstukken 2024 (exclusief het rekeningresultaat 2024 en het voorstel voor bestemming van het resultaat 2024).

Tabel Incidentele dekkingsmiddelen

Excel-tabel

Incidentele dekkingsmiddelen			(bedragen x € 1.000)
Financiële ruimte	PB 2025-2028	JV 2024	Toelichting
Algemene reserve			
- Buffer	7.737	17.638	Lagere inzet buffer (SC 2024, JR 2024)
- Vrij besteedbare ruimte	33.756	40.059	O.b.v. risicoprofiel JR 2024
Reserve Maatregelen coronacrisis	-	-	
Reserve Stad (FD 2040)			
- Bestedingsruimte	18.467	18.467	
- Revolverend	pm	pm	
	59.960	76.164	
Reserveringen			
1. Cofinanciering	-14.550	-14.550	
2. Opgave Delft-West	-2.488	-2.488	
3. IDD (Delft Zuid Oost)	-	-	
4. Museum Prinsenhof	-10.000	-10.000	
5. Gelatinebrug	-8.000	-8.000	
6. Begrotingssaldo 2024-2025	-4.600	-14.400	Lagere inzet reservering (SC 2024, JR 2024)
	-39.638	-49.438	
Saldo incidentele ruimte	20.322	26.726	

Incidentele dekkingsmiddelen

Omschrijving (toelichting)

De ruimte in de Algemene reserve is ingezet als dekking voor (reserveringen voor) cofinanciering, de opgaven Delft-West en IDD en compensatie van het begrotingssaldo. Nadat rekening is gehouden met de concrete bestedingsvoorstellen resteert nog € 2,5 miljoen voor Delft-West en is de reservering voor IDD volledig belegd. Dankzij financiële ruimte in de septembercirculaire 2024 en het positieve rekeningresultaat is de geplande compensatie van het negatieve begrotingssaldo niet ingezet, hierdoor is nog € 14,4 miljoen beschikbaar.

De vrije ruimte in de reserve Stad is beschikbaar voor dekking van de reserveringen Museum Prinsenhof (€ 10 miljoen) en de Gelatinebrug (€ 8 miljoen). Er zijn nog geen concrete voorstellen voor inzet van deze dekkingsmiddelen gedaan.

Meerjarige balans

Omschrijving (toelichting)

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat gemeenten een meerjarige balans moeten opstellen voor het begrotingsjaar en de drie volgende jaren. Dit is gebeurd op basis van de Jaarstukken 2024, cijfers van het EMU-overzicht en een beoordeling van de mutaties op de leningenportefeuille.

De bruto stadsschuld omvat de vaste schulden, vlottende schulden en de overlopende passiva (verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen). De bruto stadsschuld bedraagt in 2024 € 403,2 miljoen en daalt in het begrotingsjaar 2025 naar circa € 352,1 miljoen. De daling van de stadsschuld hangt samen met de actuele leningenportefeuille, het nieuwe investeringsprogramma en de financiële ruimte.

Meerjarige balans

Excel-tabel

Balans (bedragen x € 1000	2023	2024	2025	2026	2027
Activa					
Vaste activa	438.470	460.891	497.103	530.881	568.032
Immateriele vast activa	88.656	85.763	86.056	84.756	83.456
Materiele vaste activa	349.814	375.128	411.047	446.125	484.576
Financiële vaste activa	81.139	66.099	76.056	73.512	70.968
Kapitaalverstrekking deelneming	8.740	8.740	8.740	8.740	8.740
Leningen aan deelnemingen	15.919	1.889	42.524	41.529	40.534
Leningen aan corporaties	44.514	43.484	13.011	11.557	10.103
Overige verstrekte leningen	11.966	11.986	11.781	11.686	11.591
Bijdrage in activa van derden	-	-	-	-	-
Viottende activa	166.666	211.640	89.367	50.537	145
Gronden in exploitatie	-3.746	1.615	-5.755	-5.755	-5.318
Gronden niet in exploitatie	-	-	-	-	-
Overige voorraden	11	8	10	10	10
Vorderingen	170.401	210.017	95.112	56.282	5.453
Liquide middelen	26	5.000	20	20	20
Overlopende activa	21.394	18.405	12.837	12.837	12.837
Totaal activa	707.695	762.035	675.383	667.787	652.002
Passiva					
Eigen vermogen	286.357	316.063	273.792	266.246	260.676
Algemene reserve	90.434	104.483	93.650	90.577	86.570
Bestemmingsreserve	195.923	202.088	180.142	175.669	174.106
Voorzieningen	44.987	42.763	49.468	38.392	37.217
Vaste schulden	255.299	232.534	220.076	207.397	198.624
Viottende schulden	33.980	27.887	33.980	33.980	43.980
Overlopende passiva	87.072	142.788	98.067	121.773	111.505
Totaal passiva	707.695	762.035	675.383	667.787	652.002

Financiële kengetallen

Omschrijving (toelichting)

Voor inzicht in de financiële positie schrijft het BBV voor de paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen voor. Een kengetal (of financiële ratio) is een verhoudingsgetal dat is opgebouwd uit exploitatie- en/of balanscijfers. Bij de kengetallen hoort een samenhangende beoordeling van de scores in relatie tot de signaleringswaarden die de provincie als financieel toezichthouder hanteert.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Ratio			
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	> 130%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90%	90%-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20%-50%	< 20%
Grondexploitaties	<20%	25%-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	> 105%

bron: Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) 2020 gemeenten

De signaleringswaarden zijn geen doel, maar gelden als maximum (schuldquotes, grondexploitaties, belastingcapaciteit) c.q. minimum (solvabiliteit, structurele exploitatieruimte) en fungeren als referentie voor de beoordeling.

Naast de verplichte kengetallen zijn drie aanvullende kengetallen op verzoek van de raad toegevoegd.

De kengetallen zijn weergegeven in onderstaande tabel. Bij deze ratio's is geen sprake van afwijkende scores ten opzichte van de signaleringswaarden van de financieel toezichthouder. Op basis van de kengetallen is de financiële positie van de gemeente houdbaar. Deze conclusie lichten we onder de tabel per kengetal toe.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in de omvang van de gemeentelijke schuldenlast (saldo van bruto schuld en geldelijke bezittingen) ten opzichte van de totale baten. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is veelal gunstig. Een hogere schuldquote hoeft overigens niet per definitie een slecht teken te zijn. Een gemeente is immers een 'bestedingshuishouding'. Het hoofddoel is niet om zoveel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de stad, burgers en bedrijven.

Een netto schuldquote van 32,3% betekent dat de netto schulden van de gemeente (het saldo van de schulden en de bezittingen) 38,6% van de jaarlijkse baten bedragen. Op basis van de score kan een oordeel worden gevormd in hoeverre het inkomen van de gemeente toereikend is om de schuldverplichtingen te voldoen. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Hoe hoger het inkomen, des te meer schuld een gemeente kan aangaan. De netto schuldquote krijgt als waardering 'Minst risicovol' (zie GTK 2020 gemeenten).

Het kengetal netto schuldquote is gevoelig voor schommelingen in inkomsten, bijvoorbeeld door taakwijzigingen of bezuinigingen van rijkswege. Er ontstaat dan een noemer-effect. Bij een stijging/daling van de inkomsten kan een naar beneden/boven vertekend beeld van de netto schuldquote ontstaan, zonder dat de omvang van de schuld wijzigt.

Gecorrigeerde netto schuldquote

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan, wordt het kengetal Netto schuldquote ook

berekend inclusief (gecorrigeerd) doorgeleende gelden. Bij de gecorrigeerde netto schuldquote wordt de schuldquote verlaagd met doorgeleende middelen, omdat de rentebetaling en aflossing bij die andere partij ligt. Delft heeft in 2024 € 57 miljoen doorgeleend aan andere partijen die de rente betalen en jaarlijks aflossen, bijvoorbeeld woningcorporaties en Parking Delft (zie paragraaf Financiering). Overigens is het uitlenen van geld niet altijd zonder risico. Als de lenende partij de lening niet kan terugbetalen, is de gemeente het uitgeleende geld kwijt en blijft zij zitten met de schuld. In Delft wordt de kans dat dit risico zich voordoet laag ingeschat. In 2024 is de waardering van de gecorrigeerde netto schuldquote 'Minst risicovol'.

Conclusie is dat de schuldpositie van de gemeente houdbaar is. Wel wordt de komende jaren een stijging voorzien omdat voor het investeringsprogramma een aanvullende financieringsbehoefte ontstaat.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is een belangrijke graadmeter voor financiële gezondheid en wordt berekend op basis van het eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves) ten opzichte van de totale bezittingen van de gemeente. Hiermee wordt duidelijk in hoeverre er geen schulden op het bezit rusten. Hoe hoger de solvabiliteit (veel eigen vermogen), des te groter de weerbaarheid die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Als er veel eigen vermogen is, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. De signaleringswaarde voor de solvabiliteitsratio is een ondergrens van 20%, een lagere score geldt als 'Meest risicovol'. De solvabiliteitsratio van de gemeente is eind 2024 41,5%.

Grondexploitaties

Omdat grondexploitaties een forse impact kunnen hebben op de financiële positie, is het kengetal grondexploitatie toegevoegd. De grondexploitatie geeft aan hoe groot de boekwaarde van de grondexploitaties (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Hoe lager het percentage voor dit kengetal, hoe beter. Een kengetal grondexploitatie van 35% of hoger wordt beschouwd als 'Meest risicovol'. In Delft is de grondpositie beperkt en voor reële marktwaardes opgenomen op de balans. Het risico op de voorraad bouwgrond en de schuld die ermee samenhangt is daarmee gering. Het kengetal is eind 2024 0,3%.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal Structurele exploitatieruimte helpt mee om te beoordelen welke ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Het kengetal structurele exploitatieruimte vergelijkt de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten (bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de onroerendezaakbelasting) toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De structurele exploitatieruimte is in 2024 positief.

Belastingcapaciteit (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing)

Het kengetal belastingcapaciteit laat zien hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot de landelijk gemiddelde woonlasten. Naast de onroerendezaakbelasting (OZB) wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing, omdat deze heffingen niet kostendekkend hoeven te zijn, maar ook lager vastgesteld mogen worden (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Het kengetal geeft inzicht in de ruimte voor belastingverhoging om bijvoorbeeld een financiële tegenvaller op te vangen of om nieuw beleid te dekken (in het volgende

begrotingsjaar). Hiermee geeft dit kengetal – naast de schuld en de verhouding tussen structurele lasten en structurele baten – een indicatie van de wendbaarheid van de begroting, oftewel de mate waarin bijgestuurd kan worden op een tegenvaller (de wendbaarheid wordt verder beperkt door een hoge schuld en structurele lasten die hoger zijn dan de structurele baten). De score voor het kengetal belastingcapaciteit is met 113,5% 'Meest risicovol'. Dit betekent concreet dat de wendbaarheid op dit onderdeel beperkt is.

Conclusie:

De financiële positie is op basis van de financiële kengetallen houdbaar. Met uitzondering van de belastingcapaciteit voldoen de scores aan de signaleringswaarden van de financieel toezichthouder. Om financieel gezond te blijven, monitoren we de ontwikkeling van de kengetallen.

Ratio's o.b.v. Financiële verordening

Netto schuld per inwoner

De netto schuld per inwoner brengt de ontwikkeling van de schuld in beeld. Voor Delft daalt de netto schuld per inwoner van 2023 naar 2024.

Saldo van baten en lasten als percentage van de baten

Het saldo van baten en lasten als percentage van de baten is in de begroting 2024 - 1,2%. In de realisatie is dit 5,1% positief geworden.

Onbenutte belastingcapaciteit

Het kengetal onbenutte belastingcapaciteit (OZB) laat de ruimte voor stijging van de OZB zien als gekozen wordt voor 120% van het landelijk gemiddelde. Voor Delft is deze ruimte 0,6% van de totale begroting.

Ratio's

Excel-tabel

Ratio's			
	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	43,3%	49,3%	32,3%
Gecorrigeerde netto schuldquote	26,3%	35,2%	19,7%
Solvabiliteitsratio	40,5%	46,6%	41,5%
Kengetal grondexploitaties	-0,9%	0,3%	0,3%
Structurele exploitatieruimte	0,6%	1,5%	6,7%
Belastingcapaciteit	114,6%	115,9%	113,5%

Ratio's obv Financiële verordening			
	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
De ontwikkeling van de netto schuld per inwoner	1.707	1.960	1.538
Het saldo van baten en lasten als percentage van de baten	3,6%	-1,2%	5,1%
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB) als percentage van de baten	1,72%	1,26%	0,60%
Inwoneraantal* (bron: CBS)	109.573	107.250	110.224

Risicoprofiel

Omschrijving (toelichting)

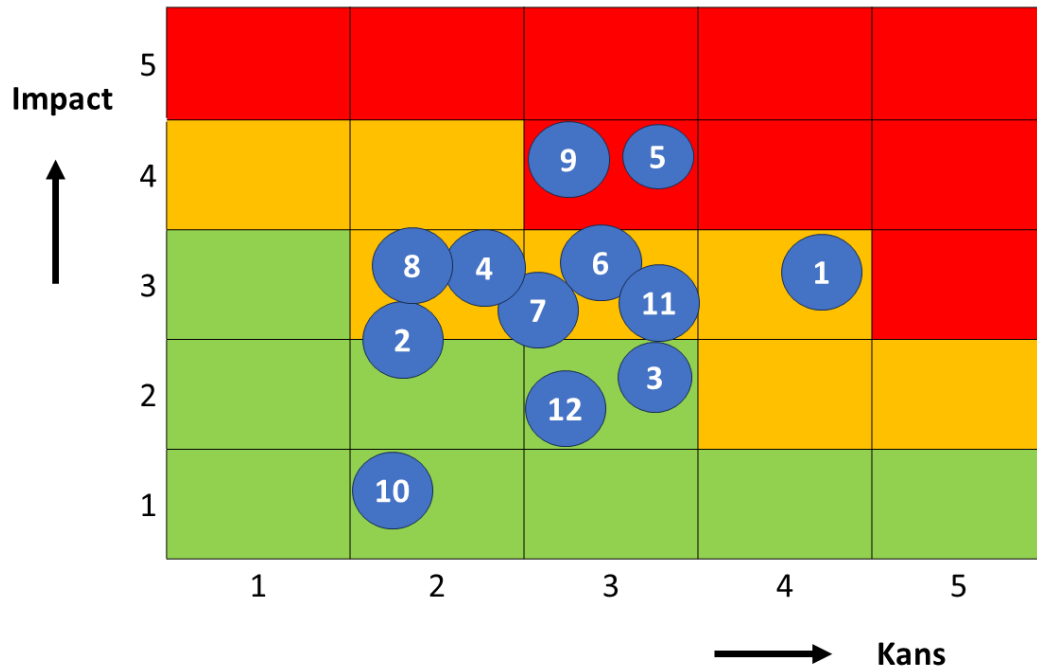
In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het risicoprofiel van de gemeente Delft. Bij de inventarisatie van de risico's hanteren we de volgende definitie: een onvoorziene gebeurtenis met wellicht een negatieve materiële financiële impact waarvoor nog geen maatregelen getroffen zijn. De risico's met een (in de planperiode) verwachte omvang groter dan € 0,1 miljoen zijn zichtbaar gemaakt. Verder hebben we onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele risico's. Na de tabel en grafiek is per risico een specificatie opgenomen met een inhoudelijke toelichting.

Voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt de omvang van de risico's gewogen met de kans van optreden, aangeduid in het kolomhoofd met 'zonder weging' en 'met weging', respectievelijk. De weging betekent:

1. dat we voorheen ongewogen risico's nu wegen met de kans, waarbij de waarde 1 = 10%, 2 = 30%, 3 = 50%, 4 = 70% en 5 = 90% (= kolom Kans (%)), en
2. dat we structurele risico's vermenigvuldigen met een factor twee (= kolom Factor).

We maken in het risicoprofiel voor grondexploitaties al gebruik van gewogen bruto risico's. Dat is het geval bij de risico's '4. Bouwgrondexploitaties' en '5. Schieoevers'. Nadere informatie over grondexploitaties staat in de paragraaf Grondbeleid en in het TMPG (Tussentijds Meerjarenprogramma Grondontwikkeling).

In totaal komt het operationeel risicoprofiel uit op € 37,7 miljoen. Dat is met € 5,1 miljoen afgenomen ten opzichte van stand bij de Programmabegroting 2025 (€ 42,9 miljoen). Belangrijkste wijzigingen nu zijn i) de daling in de kans van optreden van het risico in WMO en Jeugdhulp van 50% naar 30%, ii) de daling van het risico op de grondexploitaties met € 2,6 miljoen doordat onzekerheden langzaam afnemen in de loop van de projecten, en iii) het vervallen van het risico Bijzondere bijstand, omdat het risico van deze open-einde regeling kleiner is geworden. De tabel hieronder toont het overzicht van de mutaties per risico. De genummerde risico's vormen het huidige risicoprofiel en worden na de figuur tekstueel toegelicht.

Risicoprofiel tabel

Excel-tabel

Risico's											
	Bedragen x € 1.000	Nr.	I/S	Jaarrekening 2023 met weging	Begroting 2025 met weging	Jaarverslag kans 2024 zonder weging	kans %	Impact factor		Jaarverslag 2024 met weging	
Duurzame stad											
	Bodemsanering TU Delft Campus Zuid	1	I	210	210	300	4	70%	3	1,0	210
	Grondwateronttrekking schade	2a	I	900	900	3.000	2	30%	3	1,0	900
	Grondwateronttrekking uitstel	2b	I	300	300	1.000	2	30%	2	1,0	300
Goed wonen											
	Bodemverontreiniging	3	I	100	100	200	3	50%	1	1,0	100
	Bouwgrondexploitaties	4	I	4.646	11.421	8.826	2 (reeds gewogen)		3		8.826
	Schieoevers	5	I	20.600	20100	20.200	3 (reeds gewogen)		4		20.200
Schone en veilige stad											
	Avalex	6	I	125	125	250	3	50%	3	1,0	125
Gezonde en sociale stad											
	WMO en Jeugdhulp	7a	S	4.950	4950	6.600	2	30%	3	1,5	2970
	Jeugdhulp Plus (JHP)	7b	I	455	455	650	4	70%	3	1,0	455
Samenleven, onderwijs en cultuur											
	Doorontwikkeling welzijnswerk	8	S	300	300	500	2	30%	3	2,0	300
	Project Prinsenhof	9	I	2.500	2500	5.000	3	50%	4	1,0	2500
	Verruiming btw-sportvrijstelling	10	S	120	120	200	2	30%	1	2,0	120
	Prijsstijging investeringen OHV		I	5.100							
Werk en inkomen											
	Participatie in balans	11	S	400	400	400	3	50%	3	2,0	400
	Bijzondere bijstand		S / (I)	600	600		3	50%	3	2,0	0
Overig											
	Vpb reclameinkomsten		I	350	50		3	50%	2	1,0	0
	Vpb benzineverkooppunten	12	I		325	650	3	50%	2	1,0	325
Totaal				41.656	42.856	47.776					37.731
				35.286	36.486	40.076					33.941
				6.370	6.370	7.700					3.790

1. Bodemsanering TU Delft Campus Zuid

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne

Bodemsanering TU Delft Campus Zuid	Duurzame stad	4	3	12	300	I

Wat is het risico?

De bodem is vervuild en de verantwoordelijkheid voor sanering ligt bij de gemeente. De wijze van sanering is afhankelijk van het soort ontwikkeling. Dus afhankelijk van wat er ontwikkeld wordt, schatten we de kosten met moderne saneringstechnieken op orde grootte € 300.000.

Wat zijn de oorzaken?

Op Campus Zuid was eerder een motorcrossterrein gevestigd waarvoor de gemeente verantwoordelijk was. Na beëindiging bleek de bodem vervuild te zijn.

Beheersmaatregelen:

Met de Technische Universiteit Delft is afgesproken om het terrein te saneren wanneer hier ontwikkelingen op plaatsvinden. Op dit moment is nog niet bekend wat er ontwikkeld gaat worden en wanneer dit gaat plaatsvinden.

2. Grondwateronttrekking (gwo)

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdsperiode
Gwo schade	Duurzame stad	2	3	6	3.000	I
Gwo uitstel	Duurzame stad	2	2	4	1.000	I

Wat is het risico?

Door de afbouw van de onttrekking veranderen de grondwaterdrukken in de bodem en kan de bodem bewegen. Als dat te snel gebeurt, kan dat schade veroorzaken aan gebouwen van circa € 3 miljoen. In 2021 heeft uit voorzorg geen afbouw van de onttrekking plaatsgevonden, omdat de bodem sneller steeg dan verwacht (wel binnen de normen). Uit monitoring is gebleken dat dit zich weer stabiliseerde. In 2022 en ook in 2023 is daarom verdergegaan met de afbouw. Vanwege de natte winter en voorjaarsperiode in 2024 was de grondwaterstand hoger dan normaal. Daarom is in 2024 de afbouwstap later in het jaar gerealiseerd dan gebruikelijk. Naar mate de afbouw vordert, neemt het risico toe dat nogmaals een jaar moet worden overgeslagen. Dit wordt ieder jaar opnieuw afgewogen. De kosten voor een jaar uitstel bedragen cumulatief voor de resterende periode circa € 1 miljoen.

Wat zijn de oorzaken?

De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor gevolgschade als gevolg van veranderende grondwaterstanden. En eventueel uitstel leidt tot meerkosten.

Beheersmaatregelen:

Jaarlijks zijn en worden de risico's en beheersmaatregelen geactualiseerd op basis van

gedegen monitoring. Aan de hand daarvan is en wordt afgewogen of de volgende reductiestap wel, gedeeltelijk of niet wordt doorgevoerd. Bij twijfel wordt uitgesteld omdat dit de laagste impact heeft.

3. Bodemverontreiniging

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdsperiode
Bodemverontreiniging	Goed wonen	3	1	3	200	I

Wat is het risico?

Het ontdekken van onbekende locatie(s) met hevige verontreiniging van bodem, waar ingrijpen dringend nodig is. Regelmatig worden door (leiding)werkzaamheden, door nieuwe onderzoeken, en door nieuwe regelgeving, onbekende verontreinigingen geconstateerd in gemeentelijk grondbezit. De in de begroting beschikbare budgetten voor saneringen kunnen onvoldoende zijn. In 2024 speelde dit bijvoorbeeld op Noordeinde (zie programma Goed Wonen, post 83-Wonen en Bouwen en programma Schone en veilige stad, post 74-Milieubeheer)

Wat is de oorzaak?

De gemeente is wettelijk verplicht bij verontreiniging van de bodem deze te saneren of te beheersen, maar de locatie, omvang, de aanpak en de kosten zijn nog onzeker.

Wat is het gevolg?

De gemeente zal kosten moeten maken voor sanering of beheersing van nog onbekende omvang.

Beheersmaatregelen:

De onzekerheid over de aanpak en de kosten managen we door een stapsgewijze projectmatige werkwijze.

4. Bouwgrondexploitaties

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdsperiode
Bouwgrondexploitaties	Goed wonen	2	3	6	8.826	I

Wat is het risico?

Grondexploitaties kennen projectspecifieke risico's en algemene risico's. Projectspectifieke risico's worden voorzien in de projecten Kop van de Buitenhof, Kop Nieuwe Haven (nieuw),

Maria Duystlaan, Nieuw Delft en Voorhof Noord-West. Het betreft onder meer risico's op hogere kosten voor het bouw- en woonrijp maken van de gronden, mogelijke financiële claims als gevolg van vertraging in het project, extra plankosten en tegenvallende grondopbrengsten. Het totale risicobedrag gemoeid met de projectspecifieke risico's is € 7,57 miljoen. Kop van de Buitenhof, Nieuw Delft en Voorhof Noord-West zijn positieve grondexploitaties en kunnen hun projectspecifieke risico's deels zelf opvangen. Dit betekent dat het benodigd weerstandsvermogen om de projectspecifieke risico's te kunnen opvangen beperkt blijft tot € 5,86 miljoen. Daarnaast worden algemene risico's berekend die voor alle grondexploitaties dezelfde zijn. Dit houdt verband met onzekere economische ontwikkelingen. Er zijn drie scenario's doorgerekend met alternatieve parameters voor kostenstijging en opbrengstenstijging. Deze leiden tot een risicobedrag van € 3,19 miljoen voor alle grondexploitaties. Het benodigde weerstandsvermogen om de algemene risico's op te vangen komt uit op € 2,97 miljoen. Het totale te dekken risicobedrag, voor beide typen risico's, komt daarmee uit op € 8,83 miljoen (€ 5,86 + € 2,97). Dit is € 2,59 miljoen lager dan ten tijde van de Programmabegroting 2025.

Wat zijn de oorzaken?

Projectsamenhang gaat het om onder meer complexiteit in de bouwlogistiek, hoge ambities, extra kwaliteitseisen ten aanzien van de openbare ruimte, gefaseerde ontwikkeling van de locatie, nog onvoldoende inzicht in saneringsopgaven. Daarnaast is er onzekerheid over de hoogte van de toegepaste parameters in relatie tot de algemene risico's.

Wat zijn de gevolgen?

Stijgende kosten aanleg openbaar gebied, dalende grondwaarden, extra begeleiding en toezicht en een langere doorlooptijd. Hogere inflatie en economische terugval leiden verder tot lagere verwachte financiële resultaten.

Beheersmaatregelen:

1. Heroverwegen uitgiftestrategie voor grond.
2. Aanpassen programmering met hogere kans op realisatie/verkoop.
3. Besparingen op kwaliteit en duurzaamheidsmaatregelen.
4. Zakelijke aansturing van processen.

5. Schieoevers

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdsperiode
Schieoevers	Goed wonen	3	4	12	20.200	I

Wat is het risico?

De gemeente Delft wil Schieoevers Noord transformeren van een werklocatie naar een gemengd werk-woongebied. De ambitie is om in fase 1 tot 2030 ruim 1800 arbeidsplaatsen en bijna 4200 woningen toe te voegen. De gemeente zelf heeft weinig grondpositie en is afhankelijk van initiatieven van derden. De gemeente legt zich daarom met name toe op het investeren in noodzakelijke bovenwijkse voorzieningen, zoals een Gelatinebrug. De totale geldstroom in de businesscase Schieoevers waarover risico wordt gelopen (investeringen, algemene projectkosten, bijdragen overheden, kostenverhaal) bedraagt € 141 miljoen (inclusief prijsontwikkelingen tot 2030). De bandbreedte van het financiële risico bedraagt € 7

tot € 28 miljoen. Voor het risicoprofiel houden we € 20,2 miljoen aan als gewogen bedrag. Dit bedrag is nagenoeg gelijk aan het bedrag van € 20,1 miljoen dat is gemeld bij de Programmabegroting 2025. In de tijd die sindsdien is verstreken is het risicoprofiel voor Schieoevers niet significant gewijzigd.

Wat zijn de oorzaken?

- Bouwkosten zijn hoog en blijven stijgen, zij het minder hard dan in het recente verleden.
- De prijsontwikkeling van nieuwbouwwoningen trekt aan.
- Het bestemmingsplan voor Schieoevers Noord 1e fase (Kabeldistrict en Nieuwe Haven) is nog niet geagendeerd door de Raad van State.
- Geluidsproblematiek (onder andere nabijheid spoor en Kruithuisweg).
- De ontwikkeling van Schieoevers is complex en langlopend met een mix aan functies.
- De gemeente is afhankelijk van het tempo van initiatiefnemers in het gebied.
- Er zijn in de tijd onderlinge afhankelijkheden tussen deelprojecten.

Wat zijn de gevolgen?

- Realisatie van de gemeentelijke ambities loopt vertraging op.
- Stijging van de kosten door langere processen en door vertraging vanwege de marktomstandigheden.
- Toegezegde specifieke uitkeringen/subsidies moeten terugbetaald worden vanwege niet tijdig opleveren/nakomen van afspraken (realisatie woningen en infrastructurele maatregelen).
- Ontwikkelaars maken een pas op de plaats en Schieoevers Noord gaat niet bruisen.
- Extra financiële dekking vanuit de gemeente blijkt noodzakelijk.
- De geluidsproblematiek leidt ertoe dat er extra maatregelen genomen moeten worden.

Beheersmaatregelen:

- Weloverwogen keuzes maken in de investeringen die we wel of niet doen in relatie tot toegezegde subsidies/specifieke uitkeringen.
- Vol inzetten op kostenverhaal in anterieure overeenkomsten en daarbij scherp zijn op aanvullende werkzaamheden.
- Inzetten op aanvullende specifieke uitkeringen/subsidies (lobby).
- Heroverwegen geformuleerde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Schieoevers Noord.
- Flexibiliteit in de plannen inbouwen, om niet afhankelijk te worden van 1 specifieke maatregel of 1 specifieke ontwikkeling.

6. Avalex

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne

Avaler	Schone en veilige stad	3	3	9	250	I

Wat is het risico?

Enerzijds onverwachts hogere verwerkingskosten van het afval en hogere rijksbelasting op verbranding en CO₂-toeslag, en anderzijds vermindering van inkomsten door daling van verkoopprijzen van ingezamelde grondstoffen zoals gerecycled plastic.

Wat is de oorzaak?

Extra heffingen op afvalverwerking (meestal verbranding) of verhoging van die heffingen zijn soms pas na vaststelling van het tarief bekend. En de prijzen voor ingezamelde grondstoffen volgen de ontwikkelingen op de markt en op de huidige markt is nieuw plastic goedkoper dan gerecycled plastic. De reserve Reiniging is op dit moment ontoereikend om extra belasting en/of tegenvallers op te vangen. Het risico is als incidenteel bestempeld, omdat bij de eerstvolgende mogelijkheid het tarief voor inwoners erop kan worden aangepast. Overigens is met de overeenkomst met HVC voor afvalverwerking het risico op onverwachte verhoging van de verwerkingskosten zelf kleiner door de samenwerking en het tijdig en open delen van informatie.

Wat is het gevolg?

De stijging van kosten leidt tot verhoging van het lokale tarief voor de burgers, wat nodig is voor het opvangen van deze extra kosten.

Beheersmaatregelen:

Volgen van de actualiteiten en hierop anticiperen en eventuele tariefsverhoging, indien mogelijk, tijdig doorvoeren.

7. Sociaal domein: autonome groei Wmo en Jeugdhulp

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne
a. Sociaal domein	Gezonde en sociale stad	2	3	9	6.600	S
b. Jeugdhulp Plus (JHP)	Gezonde en sociale stad	4	3	12	650	I

(* er wordt gerekend met een factor 1,5 in plaats van 2,0 voor het structurele karakter, omdat het hele risicobedrag pas vanaf 2027 vol telt en daarmee onzekerder is en er daarnaast nog mitigerende (kabinets)maatregelen kunnen spelen)

Wat is het risico?

a. Het financieel risico bedraagt voor jeugd ca. € 2-2,5 miljoen in 2026 en € 4 miljoen voor 2027 en verder. Voor Wmo bedraagt het risico € 1,7 miljoen in 2026 en € 2,6 miljoen voor 2027 en verder. In totaal bedraagt het risico in 2026 € 4,0 miljoen en vanaf 2027 € 6,6 miljoen

De kosten van de jeugdhulp en de Wmo worden door veel verschillende factoren bepaald, zowel intern als extern. Prognoses zijn daarom in hoge mate onzeker. Met enige mate van zekerheid kunnen de verwachte kosten tot en met 2025 worden geraamd. Daarna is de onzekerheid te groot en wordt een eventuele verdere kostenstijging als risico gezien. Externe factoren betreffen met name landelijke wet- en regelgeving en demografische ontwikkelingen, zoals de invoering en de aanzuigende werking van het abonnementstarief, de invoering van het woonplaatsbeginsel en de vergrijzing. Ook de aanbesteding van onder meer de jeugdhulp heeft geleid tot hogere tarieven vanwege de Algemene Maatregel van Bestuur reële kostprijs. De rijksvergoedingen blijken steeds minder toereikend om deze stijgende kosten op te vangen. Ten slotte blijft het onzeker of de autonome groei afremt of stopt (los van externe factoren als vergrijzing die de komende jaren tot groei blijven leiden). En het blijft een risico of de rijkscompensatie voor indexatie de komende jaren toereikend is. Bovenstaande problematiek speelt al jarenlang, en op basis daarvan wordt de kans nu teruggebracht van factor 3 (50%) naar 2 (30%).

b. Financiële problemen in de Jeugdhulp Plus (JHP) in het landsdeel Zuidwest. Per casus is een verdeelsleutel vastgesteld op aandeel van de regio en aantal inwoners per gemeente. De totale impact voor JHP bedraagt € 19,7 miljoen. Het aandeel van de regio Haaglanden bedraagt € 7,1 miljoen. Voor Delft betekent dit een risico van € 650.000.

Wat zijn de oorzaken?

a. Doordat de Wmo en de jeugdhulpwet zogeheten open-einderegelingen zijn, moet de gemeente zorg en hulp leveren ongeacht het aantal aanvragen. Gelijktijdig is de beïnvloedbaarheid van de hoeveelheid en zwaarte van deze aanvragen beperkt en de geboden rijksfinanciering ontoereikend. Ten slotte zijn er externe ontwikkelingen (wetswijzigingen, nieuwe taken) die tot toenemende kosten hebben geleid en blijven leiden. Het Integraal Zorgakkoord ziet het sociaal domein als onderdeel van de oplossing voor de druk op de zorg. Indien een individuele oplossing voor een inwoner niet in algemene voorzieningen (de basis) gevonden kan worden, ligt de oplossing in de maatwerkvoorzieningen.

b. Aanleiding voor deze problemen is de landelijke beweging om jeugdigen niet meer op te vangen via JHP, maar volgens de landelijke politieke wens deze jeugdigen op te vangen in kleinschalige voorzieningen. De zorgaanbieders die JHP aanbieden, zijn hierdoor in de problemen gekomen, omdat het vastgoed primair is ingericht voor gesloten jeugdzorg en grotere groepen. In combinatie met een dalende instroom JHP leidt dit tot leegstand.

Wat zijn de gevolgen?

a. Zelfs relatief marginale effecten kunnen vanwege de financiële omvang van het sociaal domein leiden tot forse tekorten op de gemeentemiddelen. Daarom is het logisch om eventuele kostenstijging vanaf 2026 als risico te zien, ondanks dat het procentueel niet om grote afwijkingen gaat en we via diverse wegen inzetten op kostenbeheersing.

b. Binnen de regio Haaglanden zijn er meerdere aanbieders van JHP, waarvan twee zich in 2022 hebben gemeld met grote financiële problemen, omdat zij de gevolgen van bovenstaande ontwikkeling niet zelf kunnen financieren. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een advies van de jeugddautoriteit (JA) en het besluit van de staatssecretaris om het landsdeel onder interbestuurlijk toezicht (IBT) te stellen.

Beheersmaatregelen:

a. Aandacht voor mogelijkheden van kostenbeheersing in het sociaal domein heeft hoge prioriteit. Dit bestaat uit meerdere delen:

1. borgen van succesvolle maatregelen uit het inmiddels afgeronde actieplan sociaal domein
2. bij jeugdzorg een regionale verkenning op richtingen kostenbeheersing
3. in de regionaal verkende richtingen aanvullend nieuwe maatregelen lokaal uitwerken.

We blijven vanzelfsprekend inzetten op de lobby richting het Rijk voor aanvullende middelen. Daarnaast blijven we de exogene ontwikkelingen volgen om tijdig te kunnen anticiperen en wordt de (regionale) informatievoorziening daar waar mogelijk versterkt. Hierboven schetsen we de beheersing van het financiële risico binnen het sociaal domein. Er kunnen ook maatschappelijke risico's ontstaan op het moment dat hulp niet, of onvoldoende, beschikbaar is voor kwetsbare burgers. Denk bijvoorbeeld aan mensen met psychische problemen die bij gebrek aan voldoende ondersteuning uit onmacht dingen doen die een gevaar opleveren voor henzelf of hun omgeving.

b. In het kader van het IBT hebben beide aanbieders hun continuïteitsplan opgesteld. Het verdere verloop is afhankelijk van regionale besluitvorming.

8. Doorontwikkeling preventie/welzijnswerk

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne
Doorontwikkeling welzijnswerk	Samenleven, onderwijs en cultuur	2	3	6	500	S

Wat is het risico?

Bij de kadernota is er in 2023 € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld voor deze doorontwikkeling en vanaf 2024 structureel € 1,0 miljoen. Het is onzeker welke middelen vereist zijn voor de verdere vormgeving vanaf 2025. Het risico op aanvullende kosten bedraagt naar schatting € 0.5 miljoen bovenop de beschikbaar gestelde middelen.

Wat zijn de oorzaken?

Zowel vanuit landelijke als lokale ontwikkelingen, zoals GALA, IZA/RIGA en Delft-West, wordt de komende jaren ingezet op de doorontwikkeling van het welzijnswerk en een verstevigde inzet op preventie. Dit om de sociale basis van inwoners in Delft te versterken. Een sterke sociale basis wordt als één van de randvoorwaarden en één van de doelen van het GALA genoemd. In 2024 is onderzoek gedaan naar de Delftse situatie omtrent de sociale basis. Het onderzoek laat zien dat een sterke sociale basis in de wijken nodig is om de leefbaarheid en veiligheid, de bestaanszekerheid en de houdbaarheid van de zorg in de toekomst enigszins te waarborgen. Het college heeft uitgangspunten vastgesteld om te sturen op de beweging naar preventie en een beleidsvisie op deze sociale basis wordt momenteel opgesteld. Tevens wordt het welzijnswerk opnieuw ingericht met ingang van 1 januari 2026. Doorontwikkeling om de sociale basis van de inwoners in Delft te versterken is onvermijdelijk gezien de groeiende vraag naar hulp en ondersteuning en de toenemende complexiteit in het sociaal domein. Maar hoe we dit precies vorm moeten geven, wordt op dit moment nader uitgewerkt. Het is daarom onzeker hoe dit eruit komt te zien en welke kosten hiermee gemoeid zijn.

Wat zijn de gevolgen?

Het streven/de verwachting is dat door de inzet op een versterkte sociale basis de kosten voor zwaardere vormen van hulp bij de jeugd en de Wmo beheersbaar blijven. Bij het niet toereikend blijken van de middelen voor de doorontwikkeling welzijnswerk zullen aanpassingen volgen,.

Beheersmaatregelen:

Er zal geanticipeerd worden op de ontwikkelingen in en de effecten van het welzijnswerk enerzijds, en op de kosten anderzijds.

9. Prinsenhof

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne
Project Prinsenhof	Samenleven, onderwijs en cultuur	3	4	12	5.000	I

Wat is het risico?

Het risicoprofiel ziet op het opvangen van financiële effecten die veroorzaakt worden door exogene factoren die een risico vormen voor de realisatie van het project (zie raadsvoorstel 1 februari 2024). Hierbij moet worden gedacht aan onder meer: excessieve prijsstijgingen (indexering), marktwerking, verborgen gebouwebreken, enzovoorts. Op basis van het projectverloop wordt de eerder uitgevoerde risicoanalyse periodiek geactualiseerd.

Wat zijn de oorzaken?

- Marktomstandigheden, zijnde de beschikbaarheid van materialen en capaciteit (intern en extern).
- de complexiteit van het werk, bijvoorbeeld de haalbaarheid van belangrijke ontwerpprincipes
- exogene ontwikkelingen, zoals 'onverwachte' besluiten van hogere overheidsorganen en
- economische ontwikkelingen, zoals bovenmatige kostenstijgingen.

Wat zijn de gevolgen?

De oorzaken kunnen leiden tot stijgende bouwkosten, langere doorlooptijd, of verzwaarde exploitatielasten.

Beheersmaatregelen:

- Passende aanbestedingsstrategie
- Modulair af- of opbouwen

10. Verruiming btw-sportvrijstelling

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne
Verruiming btw-sportvrijstelling	Samenleven, onderwijs en cultuur	2	1	2	200	S

Wat is het risico?

Gemeenten worden in beginsel gecompenseerd via de Specifieke Uitkering Stimulerende Sport (SPUK). De uitkering bedraagt 18% (in de regeling 2024-2025) van de gerealiseerde bestedingen (inclusief btw). Op basis van een inschatting van de praktijk schatten we het risico in op een bedrag van € 200.000. Het risico is:

- De aanvraag voor de SPUK wordt niet geheel gehonoreerd.
- Het totaalbedrag van de aanvragen is hoger dan het uitkeringsplafond. Wanneer het totaal van de aangevraagde uitkeringen het beschikbare budget overschrijdt, worden de aanvragen naar rato verleend.

Wat zijn de oorzaken?

Sinds 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling verruimd. Door deze wetwijziging is het recht vervallen op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. De gemeente heeft geen recht meer op aftrek van btw via de btw-aangifte. Voor compensatie heeft het Rijk een SPUK-regeling geopend. Deze biedt slechts voor een deel compensatie.

Wat zijn de gevolgen?

De uitbreiding van de btw-sportvrijstelling heeft tot gevolg dat de btw op de bouw en het onderhoud van de accommodaties en de btw op de kosten van het geven van gelegenheid tot sportbeoefening voor gemeenten geheel of gedeeltelijk een kostenpost wordt.

Beheersmaatregelen:

1. Tijdige en volledige aanvraag indienen voor de SPUK en zorgen voor een goede verantwoording met de bruto gerealiseerde bedragen.
2. Monitoren in 2025 om in onze eigen ambities een afweging te maken voor 2026 (tarieven, uitgaven, investeringen).

11. Gevolgen Participatiewet in balans

Omschrijving (toelichting)

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdspanne
Gevolgen Participatiewet in balans	Werk en inkomen	3	3	9	400	S

Wat is het risico?

Op dit moment werkt het Rijk de 'Participatiewet in balans' nader uit. Vooralsnog gaat het Rijk ervan uit dat deze wetswijziging geen aanvullende uitvoeringslasten met zich meebrengt.

Wat zijn de oorzaken?

De aankomende wetswijziging met betrekking tot de Participatiewet in balans.

Wat zijn de oorzaken?

De daadwerkelijke gevolgen met betrekking tot de uitvoeringscapaciteit als gevolg van deze wetswijziging zijn nog ongewis. Deze worden op dit moment nader uitgewerkt. De wet heeft invloed op hoe onze uitvoeringsorganisaties binnen het sociaal domein, waar onder het eigen KCC, zich verhouden tot de inwoner.

Beheersmaatregelen:

De uitvoeringsorganisaties binnen het sociaal domein, gezamenlijk met beleidsadvisering, gaan samen verkennen wat de impact van deze wet zal zijn. Indien nodig moet een plan van aanpak worden opgesteld hoe om te gaan met deze wetswijziging, inclusief een financieel kader.

Bijzondere bijstand

Omschrijving (toelichting)

Het risico Bijzondere Bijstand is komen te vervallen, omdat het risico sterk is verkleind. Het risico op overschrijding van het beschikbare budget was oorspronkelijk opgenomen tijdens de Corona-pandemie, en is vervolgens in het risicoprofiel gehandhaafd tijdens de crisis met de hoge energieprijzen. En omdat het een open-einde regeling betreft, blijft het risico op overschrijding altijd bestaan, zeker bij economische recessie of sterk stijgende (energie)kosten voor levensonderhoud. Maar vanwege de huidige omstandigheden is het geschrapt uit het risicoprofiel.

12. Vennootschapsbelasting (vpb)

Omschrijving (toelichting)

Het risico VPB reclame-inkomsten is komen te vervallen omdat de gemeente alle aanslagen heeft betaald ter voorkoming van oplopende belastingrente voor het geval de gemeente in de lopende procedure in het ongelijk wordt gesteld door de hoogste rechter.

Naam risico	Programma	Kans	Impact	Score	Bedrag (x € 1.000)	Tijdsperiode
Vpb benzineverkooppunten	Financiën	3	2	6	650	I

Wat is het risico?

Vpb heffing met betrekking tot gunning van het recht tot exploitatie van benzineverkooppunten in de gemeente. Voor de jaren 2019 t/m 2023 wordt de omvang geschat op circa € 650.000 inclusief rente .

Wat zijn de oorzaken?

De Belastingdienst is van mening dat onder voorwaarden de activiteit brandstofverkooppunten een Vpb-plichtige activiteit betreft en stemt niet in met het standpunt dat sprake is van normaal vermogensbeheer. Hierover loopt momenteel een procedure van een buurgemeente.

Wat zijn de gevolgen?

Het gevolg is dat de gemeente mogelijk de Vpb-naheffing moet betalen over de afgelopen jaren. Daarnaast zal de gemeente een openingsbalans moeten opstellen en jaarlijks de fiscale resultaten moeten aangeven in de aangifte.

Beheersmaatregel:

De gemeente volgt de ontwikkelingen in een lopende bezwaar- en beroepsprocedure van een buurgemeente. De hoogste rechter zal een uitspraak moeten doen of deze inkomsten onder de reikwijdte vallen van de Wet Vpb. Uitgangspunten zijn dat gemeente een pleitbaar standpunt heeft (met 50% slagingskans) gelet op een lopende procedure van een buurgemeente en dat de jaren 2016 tot en met 2018 waarschijnlijk zijn verjaard.

Overige operationele risico's

Omschrijving (toelichting)

Prijsstijgingen onderhoud en investeringen openbare ruimte, scholen, sportvoorzieningen en cultuurvoorzieningen etc.

Het reguliere (groot) onderhoud door de gemeente in onder meer de openbare ruimte, onderwijsgebouwen en sportvoorzieningen/cultuurvoorzieningen wordt uitbesteed aan marktpartijen. Daarmee maken we optimaal gebruik van de markt(werking). Het nadeel is dat de prijzen ook volledig afhankelijk zijn van de markt. Dit betekent dat de economische situatie van invloed is op de kosten, waarvan momenteel niet te voorspellen is wat het effect (positief dan wel negatief) zal zijn. In 2021 heeft dit risico zich voorgedaan (al dan niet als gevolg van een door Covid-19 veroorzaakt grondstoffentekort). In 2022 heeft dit risico zich ook voorgedaan. De investeringsportefeuille van de gemeente is ook gevoelig voor kostenstijgingen in de bouwmarkt (onder meer scholen, sportvoorzieningen en infrastructuur). Dit risico is betrokken bij een bredere raming uit hoofde van de sterk verhoogde inflatie. Hiertoe is in de raadsbrief van eind maart 2022 rekening gehouden met een aanvullend benodigde structurele reservering in het financieel meerjarenbeeld van € 1,8 miljoen jaarlijks voor de jaren 2022 en verder. Voor de investeringen in schoolgebouwen verwijzen we ook naar het kerndossier Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

Uitbreiding areaal

Delft is volop in ontwikkeling en heeft in de ontwikkelagenda uitgesproken verder te willen groeien (bouw van ongeveer 15.000 woningen). Dit brengt extra baten (aanvullende opbrengsten onroerendzaakbelasting, hogere gemeentefondsuitkering) en lasten (extra voorzieningen en onderhoudskosten) met zich mee. De verwachte ontwikkelingen brengen we via verbeterde prognoses in kaart, zodat we in de meerjarenbegroting op de diverse

ontwikkelingen kunnen anticiperen. Daarom blijft dit onderwerp in de komende jaren in de risicoparagraaf alleen gehandhaafd als PM-post.

Risicomanagement informatiebeveiliging

Beveiliging van de informatie is van belang voor de bedrijfsvoering van de overheid. Om te borgen dat informatie en informatiesystemen optimaal worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit proces. Voor de risicobepaling wordt een inschatting gemaakt van mogelijke schade als informatiesystemen (tijdelijk) niet beschikbaar zijn (Beschikbaarheid), de informatie niet integer is (Integriteit) en/of deze informatie in verkeerde handen valt (Vertrouwelijkheid). Ook wordt een inschatting gemaakt van de dreigingen waartegen de overheid beschermd moet worden. Dit leidt tot beveiligingseisen om de risico's te beperken, die met passende maatregelen worden afgedekt. Bij het onderkennen en beperken van risico's zoals schade door uitval of gecompromitteerde integriteit van systemen komt de Business Continuity steeds meer centraal te staan. Kortheidshalve verwijzen we hier verder naar de paragraaf Bedrijfsvoering en de jaarlijkse Verantwoordingsrapportage waarin het college hierover verantwoording aflegt aan de raad. De onzekerheid op de mogelijke financiële impact van inbreuken op de Beschikbaarheid, Integriteit en Vertrouwelijkheid van gegevens en informatiesystemen is in het algemeen, dus niet voor een specifiek geval, bijzonder groot. Daarom wordt dit risico als PM-post opgenomen.

Opvang en huisvesting ontheemden, statushouder en asielzoekers

De gemeente heeft te maken met een toenemend aantal ontheemden uit Oekraïne en statushouders. Daarnaast vangt Delft sinds 2022 asielzoekers op. Voor de ontheemden uit Oekraïne en statushouders vervult de gemeente een regierol als het gaat om de beschikbaarheid en financiering van huisvesting, onderwijs(huisvesting) voor kinderen en sociale/maatschappelijke voorzieningen.

De huisvesting van ontheemden en statushouders in sociale huurwoningen kan leiden tot (vergroting van) het knelpunt in de huisvesting van reguliere woningzoekenden. Om het draagvlak voor de woonruimtebemiddeling te behouden, kan inzet van de gemeente gevraagd worden voor andere oplossingen, zoals de bouw van flexwoningen en bijdragen aan woningdelen. De realisatie van flexwoningen blijkt weerbarstig te zijn. In 2024 loopt Delft achter op de wettelijke taakstelling. De toezichthouder (Provincie Zuid-Holland) heeft per 1 april 2024 trede 1 van de toezichtladder toegepast (signaleren) en per 1 juli 2024 trede 2 (info opvragen + ambtelijk gesprek). Naar verwachting zal Delft de taakstelling statushouders in 2024 niet halen, onder meer omdat de bouw van flexwoningen, extra aanbod voor statushouders en andere spoedzoekers, weerbarstig is en vooralsnog uitblijft. We bespreken ideeën hoe de gemeente toch meer statushouders in Delft kan huisvesten met de toezichthouder en het COA.

In het kader van de Spreidingswet heeft de minister van Asiel en Migratie, eind 2024, het verdeelbesluit genomen, waarmee per gemeente de verdeling voor de opvang van asielzoekers is vastgesteld. Op basis daarvan moet Delft minimaal 376 opvangplaatsen beschikbaar stellen, waarvan 50 geschikt voor amv. Met de huidige opvanglocaties aan het Manderspark en de Kleveringweg (Campanilehotel) en een nog te realiseren extra opvanglocatie voor de doelgroep alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) op Sportpark Kruithuisweg (oplevering medio 2025) verwacht de gemeente aan haar opgave voor de eerste cyclus (tot begin 2026) van de Spreidingswet te voldoen. Voor de feitelijke opvang is het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) primair verantwoordelijk. De gemeente dient locaties beschikbaar te stellen en is daarnaast verantwoordelijk voor het faciliteren van onderwijs.

Risico onderwijswetgeving

In het IHP 2025-2041 (wettelijke verplichting) zijn bindende afspraken gemaakt met schoolbesturen over (de financiering van) nieuwbouw en vervangende huisvesting voor het onderwijs. Met de aankomende wetwijziging 'planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting in het funderend onderwijs' kan een verplichting ontstaan voor het vaststellen van een integraal huisvestingplan (IHP) voor gemeenten en meerjarenonderhoudsplan (MJOP), op basis van een bouwkundige inspectie, voor schoolbesturen. Daarnaast is het voorstel om gegevens in het IHP te standaardiseren. Het huidige IHP is vormvrij en voldoet niet aan alle (voorgestelde) eisen uit het wetsvoorstel en de eventuele verdere regels over de verplichte gegevens die worden gesteld aan een IHP. Het aanpassen van het IHP aan de voorgestelde regelgeving kan leiden tot extra inzet en administratieve lasten, en dus ook tot extra kosten. (Voor andere risico's: zie Kerndossier IHP)

Daarnaast is per 1 juni 2021 de wet 'Meer ruimte voor nieuwe scholen' in werking getreden. Hierdoor is voor initiatiefnemers de drempel voor het oprichten van een nieuwe school verlaagd. Deze stelselwijziging is bedoeld voor meer ruimte voor vernieuwing in het onderwijs. Na een positief besluit van de minister heeft de gemeente, samen met het schoolbestuur, veertien maanden de tijd om de start van de school voor te bereiden en heeft de gemeente de opgave om in (tijdelijk) passende huisvesting te voorzien. Jaarlijks kan de gemeente geconfronteerd worden met een nieuwe opgave op het gebied van onderwijshuisvesting.

In 2035 is er in Nederland een inclusief onderwijssysteem. Dat is het doel van de 'Werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035' van OCW. De agenda is een uitwerking van de coalitieafspraken over inclusief onderwijs. Leerlingen zullen steeds minder specifiek speciaal onderwijs aangeboden krijgen en steeds meer in het regulier onderwijs een plek krijgen. Eén van de actielijnen is 'Bouwen aan een toegankelijke en inclusieve huisvesting'. Gebouwen moeten flexibel worden ingericht zodat ze voor zoveel mogelijk leerlingen toegankelijk zijn en ze ruimte bieden aan jongeren met verschillende ondersteuningsbehoeften. Het is nog niet duidelijk in hoeverre dit huisvestingsconsequenties heeft, maar te denken valt aan meer m² per leerling en verbouwingen voor specifieke ruimten.

BUIG: Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten

Het BUIG-budget is het door de gemeente niet-beïnvloedbare bedrag dat zij ontvangt om onder meer bijstandsuitkeringen te verstrekken. Het BUIG-budget kent sinds 2022 een aparte component voor het verstrekken van loonkostensubsidies (LKS). Het macrobudgetdeel daarvoor wordt verdeeld op basis van gerealiseerde aantallen in het voorafgaand jaar in heel Nederland. Zolang de aantallen uitkeringen in de pas loopt met de landelijke trend is er geen probleem. Als de gemeente hoger uitkomt dan het landelijk model voorspelt, moet zij zelf 7,5% van het rijksbudget uit algemene middelen bijpassen. Dit risico effectueert zich wanneer de BUIG-middelen niet toereikend zijn voor de uitkeringen.

Risicomanagement: de Delftse aanpak

Omschrijving (toelichting)

Die schaarste kan ertoe leiden dat ruimtelijke projecten of bedrijfsvestigingen geen doorgang vinden. Algemeen

In aanvulling op de gedefinieerde risico's binnen programma's (zie sectie Risicoprofiel) en

het weerstandsvermogen, brengen we hier onzekerheden in beeld die de stad als geheel raken en een langetermijnperspectief kennen (voor nadere toelichting zie 'Delftse aanpak risico's in beeld', 2016). De risico's bij verbonden partijen zijn opgenomen in de betreffende paragraaf, waarin per partij de relevante risico's zijn benoemd. De aanpak onderscheidt:

- strategische risico's die een langetermijnperspectief kennen en van belang zijn voor de stad als geheel, en, deels of geheel, liggen binnen de invloedssfeer van de stad, en anderzijds
- kerndossiers, die betrekking hebben op het beleid, de maatregelen of de projecten die horen bij de aanpak van de strategische risico's.

Strategische risico's en kerndossiers

Hieronder is een geactualiseerd overzicht opgenomen van de strategische risico's. Nieuw opgenomen zijn de risico's Kaderrichtlijn Water (nr 4) en de netcongestie (nr 5).

nr	strategisch risico	werkwijze
1	In het sociaal domein niet kunnen garanderen van de zorg en/of kwaliteit daarvan.	Verdere monitoring, mede aan hand van het Actieplan Sociaal Domein (zie ook Risicoprofiel)
2	De veelheid van ontwikkelingen die op Delft afkomen zet de leefbaarheid onder druk	Verkennen van het effect van de opgaven voor de fysieke, economische en sociale infrastructuur op mogelijke tweedeling
3	Complexe wet- en regelgeving op het ruimtelijk domein maakt dat we onze ambities niet kunnen realiseren	Verkennen van de mogelijkheden van kennismanagement en omgevingsmanagement.
4	Vanaf 2027 kunnen als gevolg van de Europese Kader Richtlijn Water (KRW) nieuwe lozingsvergunningen mogelijk niet worden verleend en bestaande vergunningen komen onder druk te staan. Dit is bijvoorbeeld het geval bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijfslocaties maar ook bij verbouw, beheer en onderhoud van bijvoorbeeld infrastructuur. Het is op dit moment onduidelijk wat de impact gaat zijn, of en hoe hoog boetes gaan uitpakken, maar ook welke (financiële)risico's er ontstaan door het niet kunnen verlenen van nieuwe vergunningen of het moeten aanpassen van	Voor het behalen van de KRW-doelen zijn het rijk, provincie ZH, waterschappen en Omgevingsdienst naast de gemeente ook verantwoordelijk. De gemeente heeft haar (beperkte) rol met name in de vergunningverlening voor lozingen op het riool en voor grondverzet en de handhaving daarvan. Verder is de gemeente verantwoordelijk voor lozingen vanuit het gemeentelijk rioleringsstelsel. Aan de hand van de landelijke en regionale kennisontwikkeling op dit gebied wordt voor Delft de komende periode/jaren een inschatting gemaakt van de genoemde risico's.

	bestaande vergunningen of werkzaamheden. Bovendien is het risico dat er meer inzet nodig zal zijn (bij de gemeente en de ODH) voor de 'juridisering' zoals verzoeken tot handhaving en bezwaar- en beroepsprocedures, en voor het daadwerkelijk handhaven van vergunningen en het aanpassen van de vergunningen.	
5	Netcongestie: te weinig capaciteit op het elektriciteitsnet waardoor bedrijven, inwoners en organisaties te maken krijgen met schaarste. Die schaarste kan ertoe leiden dat ruimtelijke projecten of bedrijfsvestigingen geen doorgang vinden.	Netbeheerders zijn verantwoordelijk voor netverzwaring. Zolang de capaciteit nog niet toereikend is, stimuleren wij slim omgaan met elektriciteit, opslag en andere maatregelen die de claim op het elektriciteitsnet verminderen.
6	Bedrijfsprocessen zijn door hun afhankelijkheid van IT kwetsbaar als de IT/het internet uitvalt.	Verkennen van de wijze van versterking van de business continuïteit, waarbij de organisatie plannen formuleert om de bedrijfsprocessen minder afhankelijk te maken van IT en het risico op IT-uitval.
7	Lokale gevolgen van bovenregionale crisis, zoals een nieuwe pandemie of gevolgen van de klimaatcrisis zoals een overstroming of grote droogte.	In strategie en beleid wordt de klimaatcrisis meegewogen waar relevant en waar deze (lokaal) kan worden beïnvloed, zoals bij de energietransitie, de ruimtelijke ontwikkelingen en bij waterbeheersing (zie Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie, de investeringsbudgetten Waterplan en Waterberging en het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Bij een bovenregionale gebeurtenis als overstroming of ernstige ziekte-uitbraak, of zelfs pandemie, zal de lokale crisisbeheersing in werking treden en zal er samenwerking zijn met andere overheden in de beheersing.

Voor strategisch risico 1 zijn geïnterpreteerde financiële risico's opgenomen in het operationeel risicoprofiel op de voorgaande pagina's. Voor strategische risico's 2 tot en met 5 geldt dat het onderwerpen betreft die naar hun karakter en/of de fase van inventarisatie (nog) niet in een concreet beslag op het weerstandsvermogen zijn te vertalen.

Hier houden we rekening mee via de methodiek waarbij als streefwaarde een weerstandsratio van 1,4 ('ruim voldoende') wordt aangehouden. Verder spelen niet direct financieel te vertalen risico's bij het bereiken van bestuurlijke doelen, zoals bijvoorbeeld de bouwopgave. Daarbij valt te denken aan de krappe arbeidsmarkt en de stikstofcrisis.

Kerndossiers

Hieronder is een geactualiseerd overzicht opgenomen van de kerndossiers.

Kerndossiers/projecten	Voortgang	Informatievoorziening
Schieoevers	Het bestemmingsplan Schieoevers-Noord (Kabeldistrict en Nieuwe Haven) en de bijbehorende (MER) besluiten zijn op 18 oktober 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De volgende mijlpaal betrof, op 14 november 2022, de toekenning van in totaal ongeveer € 90 miljoen versnellingsgelden voor infrastructuur aan Schieoevers (Kabeldistrict en Stationsgebied Delft Campus) en De Kop van de Buitenhof. Verder is in december 2022 het bestemmingsplan voor de verbreding van de Schie ter visie gegaan.	De raad ontvangt twee keer per jaar een voortgangsrapportage, naast de reguliere informatievoorziening via de P&C-cyclus.
Project Prinsenhof	Het Voorlopig Ontwerp is eind 2022 op basis van de eerder vastgestelde uitgangspunten afgerond breed gedeeld. In december 2022 is het ontwerpteam gestart met de verdere uitwerking naar een Definitief Ontwerp. Eind 2023 zal deze uitwerkingsfase worden afgerond.	In 2023 is gedurende de Definitief Ontwerpfase een aantal bijeenkomsten van de raadswerkgroep gepland. Daarnaast wordt geparticipeerd in de totstandkoming van het ontwerp voor de tuin en het Sint Agathaplein.
Integraal Huisvestings Plan onderwijs (IHP) 2025-2041	Het IHP Onderwijs 2025-2041 is een dynamisch en indicatief plan en is geactualiseerd. Het geeft voor de eerste vier jaar een concrete planning en voor de jaren daarna een doorkijk voor 12 jaar. Nieuwe wetgeving, maatschappelijke ontwikkelingen, bestuurlijke fusies/wijzigingen, gewijzigde beleidsambities vanuit het onderwijs hebben consequenties voor onderwijshuisvesting en groei van de stad. De opgave voor onderwijshuisvesting beweegt mee met deze dynamiek. Het IHP Onderwijs, geeft samen met IHP's sport en cultuur invulling aan het ontwikkelperspectief Maatschappelijke Voorzieningen.	De raad ontvangt jaarlijks (of vaker indien nodig) een informatiebrief over de voortgang en uitvoering van de verschillende projecten.

In de periode 2020-2024 zijn negen projecten opgeleverd. De komende jaren start het onderzoek naar veertien projecten onderwijshuisvesting. Bij veel (bewegings)onderwijsprojecten is de globale planning afhankelijk van de realisatie van andere projecten en van de beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting.

Voor dossier Schieoevers is op de voorgaande pagina's in het operationele risicoprofiel een gekwantificeerd risicobedrag te vinden. Ook voor het project Prinsenhof is inmiddels in het operationele risicoprofiel een gekwantificeerd risicobedrag opgenomen. In verband met de huisvesting van scholen is ook relevant in de subsectie 'overige operationele risico's' het risico Onderwijswetgevingsplannen.

LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

Omschrijving (toelichting)

Deze paragraaf geeft een verantwoording over de resultaten van het gemeentelijk fiscaal beleid in 2024. De paragraaf geeft inzicht in:

- de algemene ontwikkelingen;
- de gerealiseerde opbrengsten per heffing;
- de tariefontwikkeling en de hoogte van de woonlasten;
- de kwijtschelding;
- de gerealiseerde kostendekkendheid van de opbrengsten.

Actuele ontwikkelingen rond gemeentelijke belastingen

Omschrijving (toelichting)

Inwerkingtreding Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wkb maakte het voor gemeenten noodzakelijk het stelsel van de legesheffing voor omgevingsvergunningen ingrijpend te herzien. Vooral door de Wkb is de mogelijkheid om kosten te verhalen via de leges belangrijk verminderd. Dit is omdat de technische toetsing voor bouwactiviteiten met een gering risico is overgedragen aan private kwaliteitsborgers. In opdracht van het Ministerie van BZK onderzoekt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) de landelijke effecten op de leges omgevingsvergunningen. Voor de ontwikkeling van 2023 naar 2024 ziet COELO een (verwachte) daling van de legeskosten voor die aanvragen waarbij de gemeente geen bouwtechnische keuring meer doet. Voor de mate van kostendekkendheid ziet COELO geen duidelijke ontwikkeling.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om een legestartief in te stellen voor de milieuvergunningen die de Omgevingsdienst Haaglanden verstrekt voor Delft. Hiervoor heeft de gemeente nog geen tarief vastgesteld in 2024.

Nieuwe Modelverordening riool- en waterzorgheffing

De gemeentelijke taken voor waterbeheer verbreden zich onder invloed van de klimaatverandering. Om de taakverbreding een solide financieel draagvlak te geven, heeft de VNG een nieuwe modelverordening ontwikkeld voor de rioolheffing: de modelverordening Riool- en waterzorgheffing. In 2024 is met de RBG onderzoek gedaan naar de impact. Hierop is besloten in de Verordening rioolheffing Delft 2025 een aantal wijzigingen op te nemen. Deze zijn in lijn met de nieuwe modelverordening van de VNG.

Hoofdlijnenakkoord kabinet-Schoof 2024 - 2028

Het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet noemt een gemeentelijke planbatenheffing en een gemeentelijke heffing op onbebouwde grond voor woningbouw als mogelijke uitbreiding van het gemeentelijk belastingterrein. De achtergrond van beide heffingen is het stimuleren van woningbouw. Voor zover bekend zijn er nog geen voorbereidingen getroffen om deze heffingen de vereiste wettelijke grondslag te geven. Verder noemt het hoofdlijnenakkoord het voornemen om de hoogte van de OZB te maximeren via afspraken met de gemeenten.

Gerealiseerde inkomsten

Omschrijving (toelichting)

In de tabel hieronder staan de gerealiseerde opbrengsten per belastingsoort.

De afwijking bij de OZB hangt samen met verschillen tussen prognoses en werkelijk gerealiseerde (WOZ) waarden. Op de OZB-tarieven voor niet-woningen zit een vaste opslag van 8,22%, waarvan de opbrengst is bestemd voor het Ondernemersfonds. Het geraamde bedrag voor 2024 is circa € 1 miljoen. De meeropbrengst bij afvalstoffenheffing en rioolheffing hangt samen met een hoger aantal huishoudens dan geraamd. Het resultaat bij de omgevingsvergunningen is veroorzaakt door enkele grote bouwprojecten waarvoor in het laatste kwartaal aanvragen voor de vergunning zijn ontvangen. Bij de overige leges moet nog verrekend worden een nadeel van € 127.000 op de afdrachten aan het Rijk. In 2024 heeft de gemeente hogere baten gerealiseerd uit straatparkeren dan oorspronkelijk begroot. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan toegenomen bezoekersaantallen, verbeterde handhaving en doordat het project autoluwe zones binnenstad nog niet volledig is gerealiseerd. Bij de parkeervergunningen is een meeropbrengst van € 120.000 gerealiseerd door een hoger aantal aangevraagde vergunningen. Bij de toeristenbelasting is van het resultaat nog € 220.000 toe te rekenen aan 2023. Verder is met het Centraal Orgaan opvang Asielverzoekers een compensatie van € 176.000 voor de inzet van hotelruimte afgesproken. De overige meeropbrengst is vanwege meer overnachtingen dan geraamd.

Gerealiseerde inkomsten per belasting soort

Excel-tabel

Inkomsten per belastingsoort			
(bedragen × € 1.000)	Begroot na wijziging	Realisatie	Verschil begroot na wijziging/ realisatie
Woonlastenheffingen			
OZB	33.688	33.909	221
Afvalstoffenheffing (voor afrek kwijtschelding)	18.275	18.447	172
Rioolheffingen (voor aftrek kwijtschelding)	14.374	14.638	264
Overige heffingen			
Reinigingsrechten	536	611	75
Kadegelden + precario haven	162	292	130
Leges omgevingsvergunningen	2.098	3.216	1.118
Overige leges	3.042	3.327	285
Parkeerbelasting	9.040	9.746	706
Reclamebelasting	254	270	16
Precariobelasting	325	518	193
Toeristenbelasting	1.391	1.938	547
Totaal	83.185	86.912	3.727

Woonlasten

Omschrijving (toelichting)

Tariefontwikkeling woonlasten 2024

In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de woonlasten van 2023 naar 2024. Bij de OZB zijn hierbij opgenomen de tarieven die zijn vastgesteld bij de 1e wijziging van de OZB verordening 2024 in december 2023. Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn de tarieven bepaald bij de vaststelling van de betreffende verordeningen door de raad in november 2023.

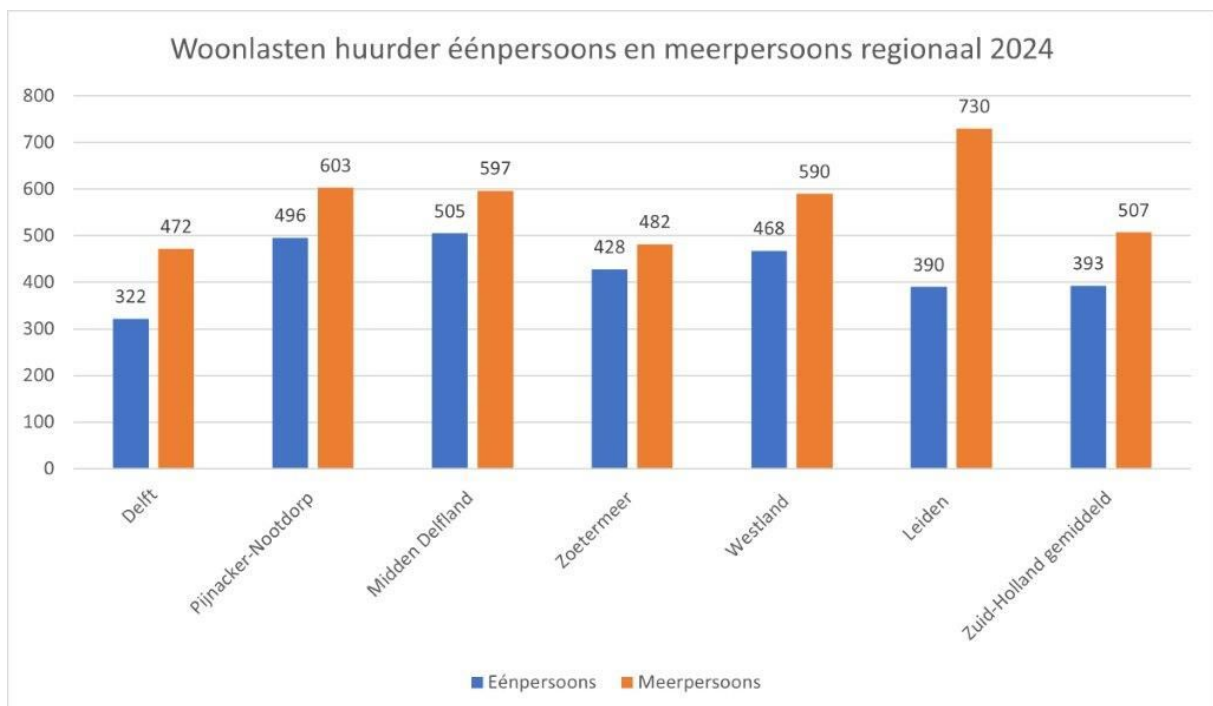
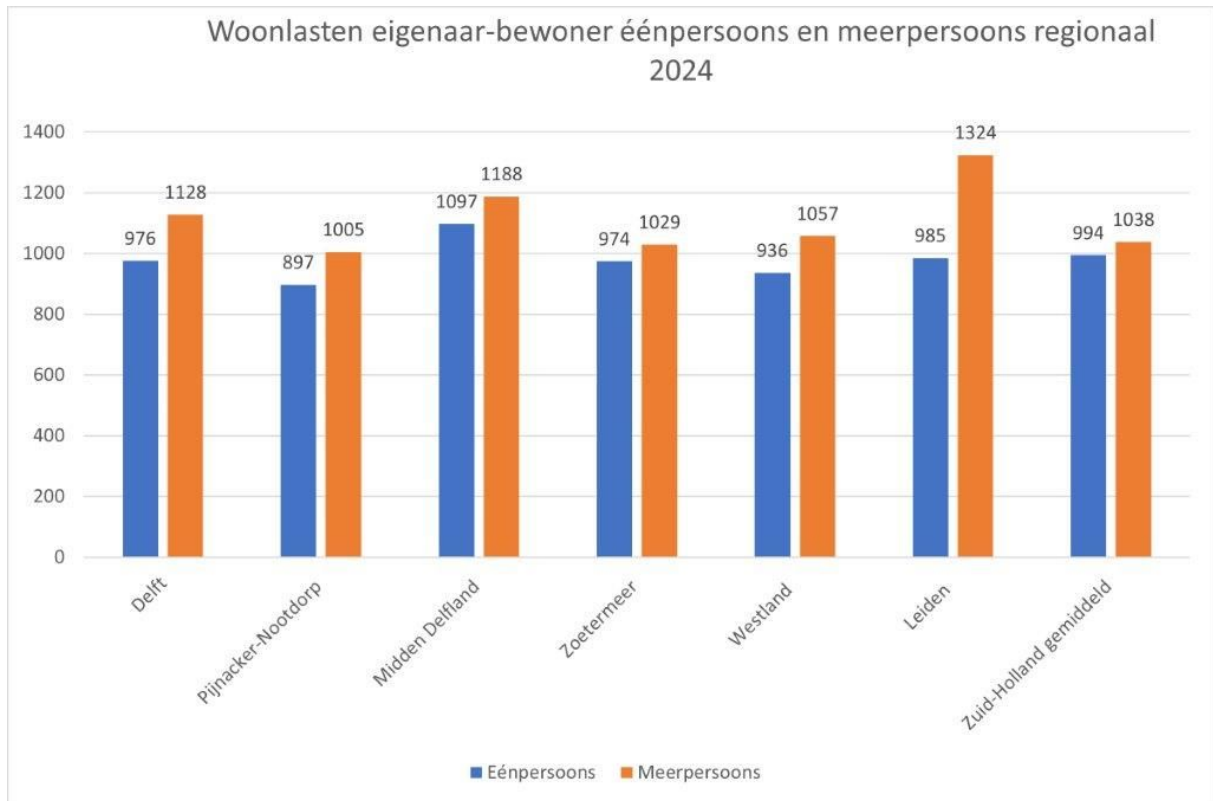
Tariefsontwikkeling

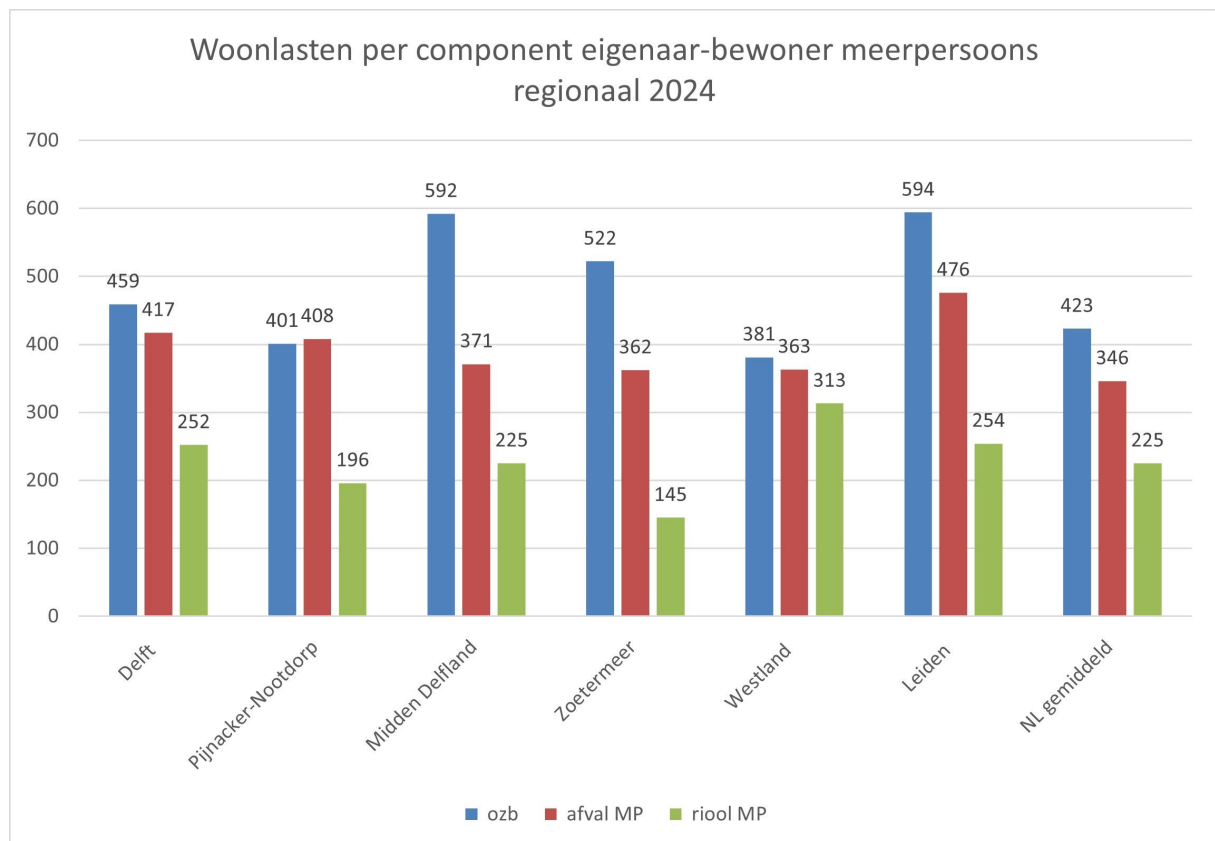
Belastingsoort / Categorie	Tarief 2023	Tarief 2024	Tariefstijging t.o.v. vorig boekjaar
OZB			
Eigenaren woningen	0,09485%	0,09743%	2,7%
Eigenaren niet-woningen	0,33657%	0,34625%	2,9%
Gebruikers niet-woningen	0,26385%	0,26926%	2,1%
Afvalstoffenheffing			
Meer-persoons huishouden	€ 400,50	€ 417,09	4,1%
Een-persoons huishouden	€ 255,66	€ 266,25	4,1%
Reinigingsrechten*			
Tot 480 liter per twee weken	€ 454,39	€ 473,20	4,1%
Verhoging > 480 liter per 240 liter	€ 228,90	€ 238,38	4,1%
Rioolheffing			
Afvoerrecht <= 500 m3	€ 54,42	€ 55,28	1,6%
Afvoerrecht > 500 m3	€ 0,64	€ 0,65	1,6%
Afvoerrecht > 500.000 m3	€ 0,24	€ 0,24	0,0%
Aansluitrecht eigenaren	€ 193,94	€ 197,02	1,6%

Vergelijking met gemeenten in de regio

In de grafieken hieronder staat een vergelijking van de totale woonlasten en de lasten per component met een aantal regiogemeenten. Het gaat om de woonlasten voor een éénpersoons- en een meerpersoonshuishouden met een woning van de gemiddelde waarde in de betreffende gemeente in 2024. Tot 2024 stelde COELO jaarlijks een 'ranglijst' op van de woonlasten in de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. Vanaf 2024 is deze publicatie komen te vervallen.

GRAFIEK Vergelijking woonlasten regiogemeenten

Bron van de grafieken: COELO, Atlas lokale lasten 2024

Kostendekkendheid gesloten circuits reiniging en riool

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn gebonden aan besteding voor die specifieke taken en mogen bij de begroting maximaal 100% kostendekkend zijn. Het uitgangspunt in Delft is om alle kosten die voor doorberekening in aanmerking komen ook door te berekenen in de tarieven. Hierop zijn twee uitzonderingen van toepassing. Ten eerste zijn de kosten voor oninbaarheid voor 70% doorberekend. De reden hiervoor is dat deze betrekking hebben op een periode van vijf jaar, waarbij op dit moment een licht dalende trend zichtbaar is bij de oninbaarheid. Ten tweede is bij de tariefberekening voor de rioolheffing een bedrag van € 1 miljoen gedekt uit de voorziening Riolering. De reden hiervan is dat het saldo in de voorziening raakt aan de gehanteerde bovengrens. Hierdoor hoeven de tarieven minder te worden verhoogd en daalt de kostendekkendheid van de rioolheffing. Deze onttrekking uit de reserve loopt jaarlijks met 2 ton terug. Hieronder staan de tabellen met de gerealiseerde kostendekkendheid in 2024.

Afvalstoffenheffing

De kostendekkendheid komt uit op 104,37%. Dit komt vooral doordat er € 745.000 incidentele meeropbrengst is aan baten buiten de heffing. Hierdoor daalt het aan de heffing toe te rekenen totaal van de lasten. Verder zijn er iets meer huishoudens opgenomen in de aanslagen dan geraamd. De meeropbrengst van € 772.887 wordt toegevoegd aan de voorziening.

Rioolheffing

De kostendekkendheid komt uit op 98,24%. Bij de directe kosten op het taakveld is een overschrijding van € 239.672. Daar staat tegenover een incidentele opbrengst van baten buiten de heffing van €348.080 en een meeropbrengst bij de heffing vanwege meer huishoudens dan geraamd. De benodigde onttrekking uit de voorziening komt op €259.613. Verder is bij de tariefberekening dekking uit de voorziening ter hoogte van €1.000.000 in aanmerking genomen.

Bij beide circuits is voor de berekening van de kostendekkendheid de dekking oninbaar op nul gesteld omdat deze al direct wordt verwerkt in de gerealiseerde opbrengst van de heffingen.

Afvalstoffenheffing

Excel-tabel

Afvalstoffenheffing JR 2024			
Lasten		Baten uit heffing	
Taakveld	€ 14.739.823		
Schoonmaakkosten	€ 859.869	Heffing EP + MP HH	€ 17.453.300
Kwijtschelding	€ 1.396.800	Kamerbewoning	€ 1.022.832
Overhead	€ 375.000	Totaal	€ 18.476.132
BTW	€ 1.680.000		
Perceptiekosten	€ 500.432	Kostendekkendheid	104,37%
Dekking oninbaar	€ 0	Mutatie voorziening	€ 772.887
Totaal lasten taak Reiniging	€ 19.551.924		
Baten buiten de heffing	€ -1.848.680		
Toerekenbaar aan de heffing	€ 17.703.244		

Rioolheffing

Excel-tabel

Rioolheffing JR 2024			
Lasten		Baten	
Taakveld	€ 11.547.964	Eigenaren	€ 11.154.900
Schoonmaak	€ 859.869	Gebruikers	€ 3.339.100
Kwijtschelding	€ 231.500	Totaal	€ 14.494.000
Overhead	€ 1.319.000		
BTW	€ 710.000	Kostendekkendheid	98,24%
Dekking oninbaar	€ 0	Baten uit de heffing	€ 14.494.000
Perceptiekosten	€ 433.359	Uit voorziening	€ 259.613
Totaal lasten taak Riolerig	€ 15.101.692	Gedekte kosten	€ 15.747.542
Incidentele baten buiten heffing	-348.080		
Toe te rekenen aan heffing	€ 14.753.613		

Overzicht tarieven met maximale kostendekkendheid

Omschrijving (toelichting)

Voor een aantal gemeentelijke heffingen is in de wet opgenomen dat de tarieven op basis van de begroting maximaal 100% van de aan het tarief toe te rekenen kosten mogen dekken. Het gaat met name om de tarieven voor reiniging, riolering en de leges. De daadwerkelijk gerealiseerde kostendekking voor legesheffing en kadegelden is opgenomen in onderstaande tabellen. De berekening van de kostendekking is gemaakt op basis van de gerealiseerde opbrengsten en de gerealiseerde uurtarieven en overheadtoeslag. De kostendekkendheid bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing is hierboven opgenomen. Bij de afvalstoffenheffing is sprake van een toevoeging aan de voorziening. Bij de rioolheffing was bij de tariefberekening rekening gehouden met een onttrekking van 1 miljoen euro uit de voorziening. In het resultaat is deze ruim € 93.000 hoger geworden.

Kostendekkendheid overig

Excel-tabel

Gerealiseerde kostendekkendheid						
Bedragen x € 1.000	Directe kosten	Indirecte kosten	Baten	Kosten-dekking realisatie	Kosten-dekking begroting	Verschil
Leges Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening	1.775.414	1.664.949	2.964.199	86%	88%	-2%
Leges Hoofdstuk 2 - Omgevingsvergunningen	1.716.559	1.609.755	3.216.058	97%	97%	0%
Leges Hoofdstuk 3 - dienstverlening Europese richtlijn	40.306	37.799	62.683	80%	60%	20%
Kadegelden	155.000		89.126	57%	21%	19%
* De verhouding directe - indirecte kosten is afgeleid uit de verhouding gemiddeld uurtarief - overheadopslag						

Omschrijving (toelichting)

De gerealiseerde kostendekking is berekend op basis van de gerealiseerde aantallen en uurtarieven

Kwijtschelding

Excel-tabel

Kwijtschelding			
Belastingsoort	Begroot na wijziging	Realisatie	Verschil begroot na wijziging/ realisatie
Afvalstoffenheffing	1.422.400	1.338.362	84.038
Rioolheffing - gebruik	257.303	215.374	41.929
Leges indentiteitsbewijs (gemeentelijk deel)	15.140	3.335	11.805
Leges huisvestingsvergunning	-	-	-
Totaal	1.694.843	1.557.071	137.772

Omschrijving (toelichting)

Kwijtschelding is bedoeld voor mensen met een laag inkomen zonder vermogen of waardevolle bezittingen. In 2023 is voor de in de tabel opgenomen bedragen kwijtschelding verleend. De kwijtschelding blijft al enkele jaren onder het daarvoor geraamde bedrag.

Percentages kwijtschelding

Excel-tabel

Kwijtscheldingspercentages						
Belastingsoort	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Afvalstoffenheffing	9,5%	9,2%	8,6%	8,3%	8,0%	8,0%
Rioolheffing	9,8%	9,5%	8,5%	8,3%	7,0%	7,0%

Omschrijving (toelichting)

De RBG voert de kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en rioolrechten uit. De RBG heeft bovenstaande opgave gedaan van de verleende kwijtschelding als percentage van het in dat jaar opgelegde totaalbedrag van de betreffende heffing.

GRONDBELEID

Grondbeleid en doelstellingen

Omschrijving (toelichting)

Het grondbeleid is één van de middelen die de gemeente tot haar beschikking heeft om (ruimtelijke) doelstellingen te kunnen realiseren. Het grondbeleid is daarmee ondersteunend aan beleidsvelden als wonen, werken, onderwijs, cultuur en recreatie. Gegeven deze doelstelling streeft de gemeente naar het optimaliseren van de financiële uitkomsten. De financiële uitkomsten zijn in deze jaarrekening opgenomen onder het programma Goed Wonen. Nadere uitleg over de in deze paragraaf gepresenteerde cijfers is te vinden in het MeerjarenProgramma Grondontwikkeling (MPG) 2025.

Uitvoering van de nota Grondbeleid

Omschrijving (toelichting)

In een nota Grondbeleid legt een gemeente vast langs welke weg zij haar ruimtelijke doelstellingen wil bereiken en welke instrumenten zij hiervoor tot haar beschikking heeft. In maart 2022 heeft de raad de nota Grondbeleid 2022-2025 vastgesteld. Gekozen is voor een situationeel grondbeleid. Dat betekent dat de focus ligt op faciliterend grondbeleid, maar dat, daar waar opportuun, ook een actieve rol kan worden ingenomen.

Informatievoorziening

Omschrijving (toelichting)

Jaarlijks stellen we het MPG op. Dit document geeft inzicht in de te verwachten resultaten per grondexploitatie en het verloop van het risicoprofiel. De in het MPG benoemde risico's worden opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en lopen mee in de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Delft. Naast het MPG wordt ook jaarlijks het TMPG opgesteld. Dit betreft een tussentijdse actualisatie van de grondexploitaties om te zien of de projecten financieel nog op koers liggen. Het TMPG loopt mee met de Najaarsrapportage. Bij het MPG en het TMPG wordt ook gerapporteerd over de stortingen in en onttrekkingen aan de ingestelde bestemmingsreserve Reserve kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze Reserve is ingesteld op grond van de Nota Kostenverhaal (raadsbesluit juli 2021).

Uitgangspunten, risico's en onzekerheden in de waardering van grondexploitaties

Omschrijving (toelichting)

Een grondexploitatie is een overzicht van geschatte kosten en opbrengsten, uitgezet in de tijd. Naarmate een project vordert en concreter wordt, kunnen schattingen worden vervangen door achtereenvolgens meer gedetailleerde ramingen en uiteindelijk door de resultaten van aanbestedingen en tenders. Ingeschat moet ook worden hoe kosten en opbrengsten zich in de toekomst ontwikkelen (kostenstijging en opbrengstenstijging). Grondexploitaties zijn derhalve omgeven door onzekerheden. De economische situatie is van invloed op de

gemeentelijke grondexploitaties. Enerzijds via noodzakelijke aanpassing van te hanteren parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en anderzijds via het risicoprofiel.

Parameters

Omschrijving (toelichting)

De parameters, op basis waarvan de netto contante waarde (NCW=verwacht resultaat in € per 1-1-2025) en de eindwaarde (EW=verwacht resultaat in € per einddatum project) van grondexploitaties worden berekend, zijn bepaald op:

Parameters tabel

Excel-tabel

Parameters MPG 2025					
	2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
Bouw- en woonrijp maken	2,70%	5,70%	3,50%	3,50%	3,50%
Overige kosten	3,30%	4,40%	2,90%	2,90%	2,90%
Opbrengstenstijging	2,90%	2,90%	2,90%	2,90%	2,90%
Rentetoe rekening	1,55%	0,39%	0,39%	0,39%	0,39%
Discontovoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Uitkomsten actualisaties grondexploitaties/actuele prognose

Omschrijving (toelichting)

In 2024 zijn 2 nieuwe grondexploitaties gestart. Alle grondexploitaties zijn herzien. Nieuw Delft is van een verliesgevende grondexploitatie gewijzigd in een winstgevende. In de onderstaande tabel zijn de verwachte resultaten weergegeven. Project Harnaschpolder is afgesloten per 31-12-2024. Er is zodoende nog sprake van 6 grondexploitaties.

Grondexploitatie tabel

Excel-tabel

Verwachte projectresultaten							
Bedragen x €1.000	Winst/Verlies	Boekwaarde	Nog te realiseren	Nog te realiseren	NCW	EW	Looptijd
		31-12-2024	kosten	opbrengsten	MPG 2025	MPG 2025	
Nieuw Delft	Verlies	-5.317	20.384	16.227	1.072	1.160	2028
Maria Duystlaan	Verlies	1.064	4.980	4.398	-1.520	-1.645	2028
Locatie Haring	Verlies	1.406	56	61	-1.374	-1.401	2025
Voorhof Noord-West	Winst	1.436	3.412	5.451	558	604	2028
Kop van de Buitenhof	Winst	5.368	59.753	65.527	333	405	2034
Kop Nieuwe Haven	Verlies	518	479	568	-420	-428	2025
Bedrijfskavels Tanthof	Winst				nvt	nvt	

Systematiek van winstneming

Omschrijving (toelichting)

De gemeente heeft drie winstgevende grondexploitaties. Voor een winstgevende grondexploitatie bestaat de verplichting om via een voorgeschreven methode te berekenen of er tussentijds winst genomen moet worden. Hiervan is geen sprake bij de Jaarrekening 2024.

Systematiek van verliesneming

Omschrijving (toelichting)

Voor de verliesgevende grondexploitaties moet een verliesvoorziening worden gevormd. Deze voorziening is gewaardeerd op de netto contante waarde. De actualisatie van de grondexploitaties in het MPG 2025 resulteert in een verwacht verlies voor de verliesgevende grondexploitaties van € 3,31 miljoen.

Resultaat Jaarrekening 2024

Omschrijving (toelichting)

Het resultaat van de gemeentelijke grondexploitaties en gemeentelijk grondbezit bij de jaarrekening bedraagt € 5,15 miljoen voordelig.

Risicoprofiel en weerstandsvermogen

Omschrijving (toelichting)

Aan actieve gebiedsontwikkeling zijn risico's verbonden. Deze worden per project bij zowel het MPG als het TMPG in beeld gebracht. Ieder risico kent een kans van optreden (maximaal 50%) en een financieel effect als het risico zich voordoet. Kans van optreden maal het financieel effect levert een risicobedrag op. Onderstaande tabel geeft inzicht in het totale risicobedrag (optelsom van alle risicobedragen) voor zowel de projectspecifieke risico's als de algemene (voor iedere grondexploitatie geldende) risico's.

Risicoprofiel

Excel-tabel

Projectspecifieke risico's in uitvoering zijnde grondexploitaties		
Risicobedragen x €1.000	MPG 2025	MPG 2024
Totalen	7.569	10.020
Te dekken door weerstandsvermogen	5.857	9.392
Algemene risico's in uitvoering zijnde grondexploitaties		
Risicobedragen x €1.000	MPG 2025	MPG 2024
Totalen	3.187	3.987
Te dekken door weerstandsvermogen	2.969	3.867
Projectspecifieke + algemene risico's		
Risicobedragen x €1.000	MPG 2025	MPG 2024
TOTAAL	10.757	14.007
TE DEKKEN DOOR WEERSTANDSVERMOGEN	8.826	13.259

Risico's

Omschrijving (toelichting)

Met beide typen risico's wordt rekening gehouden in het gemeentelijk weerstandsvermogen. Het totale benodigde weerstandsvermogen is € 8,83 miljoen. Dit is € 4,43 miljoen minder dan ten tijde van het MPG 2024 en € 2,59 miljoen lager dan ten tijde van de Programmabegroting 2025.

Vennootschapsbelasting

Omschrijving (toelichting)

Bij de invoering van de vennootschapsbelasting in 2016 bleek dat het Grondbedrijf zich niet kwalificeerde als onderneming in fiscale zin. Nu de grondexploitatie Nieuw Delft positief is geworden zal deze kwalificatie nader bekeken moeten worden.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Deze paragraaf gaat over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen en kunstwerken, verlichting, speeltoestellen, riolering, gebouwen en maatschappelijke voorzieningen. In deze paragraaf geven we aan hoe we kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. In de Financiële verordening is onder andere opgenomen hoe en wanneer de gemeente haar kapitaalgoederen afschrijft. De paragraaf is opgebouwd uit de volgende onderdelen: openbare ruimte, vastgoed en maatschappelijke voorzieningen. Per onderdeel gaan we in op de specifieke beleidskaders, beheerplannen en financiën. In de onderstaande tabel is het overzicht van de beheer- en beleidsplannen opgenomen.

Tabel Algemeen

Excel-tabel

	Door de raad vastgesteld (jaar)	Looptijd t/m (jaar)	Financiële vertaling in begroting (ja/nee)	Financiering via Reserve / Voorziening / Exploitatie / Investering (R/V/E/I)	Actueel beleidsplan (ja/nee)	Achterstallig onderhoud (ja/nee)
Wegen	2023	2027	Ja	E/R/I	Ja	Ja
Riolering	2021	2026	Ja	E/V	Ja	Nee
Groen en water	2023	2027	Ja	E/R/I	Ja	Nee
Civiele constructies	2023	2027	Ja	E/R/I	Ja	Nee
Verlichting	2023	2027	Ja	E/I	Ja	Nee
Speeltoestellen	2023	2027	Ja	E/I	Ja	Nee
Verkeersregelsystemen	2022	2025	Ja	E/I	Ja	Nee
Schoon	2023	2027	Ja	E	Ja	Nee

Openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Een goede openbare ruimte draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de gebruikers van de openbare ruimte. Daarnaast is een functionele én goed onderhouden openbare ruimte van groot economisch belang en draagt deze ertoe bij dat Delft een aantrekkelijke plaats is om te verblijven en in te investeren.

Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte heeft de gemeente een aantal instrumenten. Dit zijn het integrale beheersysteem en de diverse schouw- en inspectierondes voor de vaststelling van de onderhoudsgesteldheid van de openbare ruimte. Op basis hiervan maken we via de beheerplannen keuzes voor de instandhouding en/of vervanging en de daarvoor benodigde middelen.

De beheerplannen geven op korte en middellange termijn (twintig jaar) aan welke onderhouds- en vervangingsmaatregelen in welk jaar genomen worden om het kapitaalgoed in stand te houden. Ook wordt er inzichtelijk gemaakt welke financieringsbehoefte er is op de korte termijn (vijf jaar). Voor de langere termijn is de Nota Kapitaalgoederen opgesteld, dit geeft een theoretische weergave van de vervangingsopgave voor de periode van twintig tot honderd jaar.

Beheerplannen

De vastgestelde beheerplannen worden – indien nodig – geactualiseerd en eventueel ontbrekende beheerplannen worden opgesteld. In 2019 is de beheervisie openbare ruimte vastgesteld. In 2025 starten we met het actualiseren van de Beheervisie. We werken aan het Beheerplan Straatmeubilair en bebording. De technische en beeldkwaliteitsniveaus zijn vastgesteld op de ondergrens van duurzaam technische instandhouding (CROW-niveau 'C'). Dit met uitzondering van de binnenstad en het beschermd stadsgezicht, waar we CROW-niveau 'B' hanteren. Deze niveaus zijn opgenomen in de beheerplannen. De beheerplannen zijn gebaseerd op een technische controle en/of schouw van het areaal in het terrein en geven een realistisch beeld van de uit te voeren werkzaamheden en de hiervoor benodigde budgetten.

Areaaluitbreidingen

De financiële consequenties voor de areaaluitbreidingen zijn inzichtelijk gemaakt. De kosten zijn primair te verdelen over het programma Schone en veilige stad en de Overhead. Alle gebieden of onderwerpen waar sprake is van areaaluitbreiding zijn opgenomen in onderstaande tabel. Elk jaar bij de kadernota wordt deze tabel geactualiseerd. De tabel geeft een totaal overzicht van benodigde en op dit moment beschikbare middelen.

Deze paragraaf gaat over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen en kunstwerken, verlichting, speeltoestellen, riolering, gebouwen en maatschappelijke voorzieningen. In deze paragraaf geven we aan hoe we kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. In de Financiële verordening is onder andere opgenomen hoe en wanneer de gemeente haar kapitaalgoederen afschrijft. De paragraaf is opgebouwd uit de volgende onderdelen: openbare ruimte, vastgoed en maatschappelijke voorzieningen. Per onderdeel gaan we in op de specifieke beleidskaders, beheerplannen en financiën.

Voor de toekomstige (nog niet begrote) kosten areaaluitbreiding is een stelpost beschikbaar. De stelpost is opgenomen in het programma Financiën (zie Reserves en stelposten).

Stijgende kosten

Bovenop de reguliere aanpassing van de budgetten aan het prijspeil 2024, bestaat bij alle kapitaalgoederen het risico dat zich extra kostenstijgingen voordoen. Dit als gevolg van sterk stijgende grondstofprijzen, materieel- en materiaalkosten. Als dit risico optreedt zijn de beschikbare middelen niet toereikend voor de beoogde werkzaamheden en kan sprake zijn van consequenties voor de leefbaarheid en het veilig gebruik van de openbare ruimte. Zo nodig volgt in de Kadernota 2024 een voorstel voor aanpassing van de budgetten.

Wegen

Omschrijving (toelichting)

De omvang van het wegennet is circa 330 hectare. Hiervan is circa 84 hectare asfalt en circa 10 hectare halfverharding. De overige 236 hectare bestaat uit elementenverharding. Uit de meest recente inspecties blijkt dat we met 12% op niveau D achterstanden hebben in het onderhoud. Dit ondanks de inzet van aanvullende middelen in de vorige beheerplanperiode. Daarom zetten we verder in op het onderhoud van het areaal en stellen we conform het beheerplan aanvullend investeringsbudget beschikbaar.

Tabel beheerplan wegen

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroet 2024	Realisatie 2024	Saldo
Riolering			
Regulier onderhoud (E)	3.176	4.148	-972
Groot onderhoud (E)	957	741	216
Dotatie voorziening (E)	6.084	6.856	-772
Kapitaallasten (E)	558	537	21
Totaal exploitatie	10.775	12.282	-1.507
Investerings	7.101	8.647	-1.546
Totaal investeringen	7.101	8.647	-1.546

Riolering

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2022-2026 vastgesteld. Binnen dit vGRP is er naast de aandacht voor de afvalwaterzorgplicht – de duurzame instandhouding van het rioolstelsel – ook aandacht voor de hemelwater- en grondwaterzorgplicht. Nieuw in dit geactualiseerde vGRP is de opname van watergerelateerde klimaatmaatregelen. Het beoogde kwaliteitsniveau hebben we vastgelegd en vertaald naar de hiervoor benodigde inspanningen en financiële middelen. Om invulling te geven aan de verschillende zorgplichten voeren we projecten uit. Denk hierbij aan het aanleggen van een gescheiden rioolstelsel, het vervangen van riolering die niet meer voldoet aan de gestelde eisen en het onderhouden van gemalen en drukriolering.

De bewoners en bedrijven in Delft betalen rioolheffing. De opbrengst hiervan besteden we geheel aan het vervullen van de drie zorgplichten. Bij het bepalen van het riooltarief gaan we uit van een 100% kostendeckend tarief. Vanaf 2020 is er gedurende ongeveer tien jaar een vervangingspiek in de riolering. Deze wordt veroorzaakt door een niet-homogene opbouw van het stelsel. De hiervoor benodigde investering wordt geactiveerd en vervolgens (versneld) afgelost. Hierdoor kunnen we het tarief van de rioolheffing stabiel houden. De kostendeckendheid van het tarief lichten we toe in de paragraaf lokale heffingen.

Het hierboven genoemde risico van extra kostenstijgingen geldt ook voor het reeds vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan. Als de kostenstijging zich voordoet, wordt nader bezien wat hiervan de gevolgen zijn voor de totale kosten en opbrengsten in het gesloten circuit.

Tabel rioleringsplan

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Riolering			
Regulier onderhoud (E)	3.176	4.148	-972
Groot onderhoud (E)	957	741	216
Dotatie voorziening (E)	6.084	6.856	-772
Kapitaallasten (E)	558	537	21
Totaal exploitatie	10.775	12.282	-1.507
Investerings	7.101	8.647	-1.546
Totaal investeringen	7.101	8.647	-1.546

Groen en water

Omschrijving (toelichting)

Het openbaar groen en water zijn een beeldbepalend onderdeel van de openbare ruimte. In 2023 is het beheerplan Groen en water vastgesteld voor de periode 2024-2027. Het beheerplan geeft een verdere uitwerking van de door de raad vastgestelde beleidskaders in de nota Groen. In het beheerplan zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het onderhouden van het groen in de stad. Maar ook om de klimaatadaptieve inrichting te kunnen onderhouden.

Tabel Groen en water

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Groen en Water			
Regulier onderhoud (E)	4.973	6.670	-1.697
Groot onderhoud (E)	704	412	292
Kapitaallasten (E)	219	291	-72
Totaal exploitatie	5.896	7.373	-1.477
Investerings	2.105	917	1.188
Totaal investeringen	2.105	917	1.188

Civiele constructies

Omschrijving (toelichting)

In 2023 heeft de raad het beheerplan Civiele constructies vastgesteld. In dit beheerplan zijn de civiele kunstwerken en de constructieve beschoeiingen samengevoegd. De inzet van de middelen is gericht op duurzaam technische instandhouding (minimale instandhouding, functionaliteit en voorkoming van kapitaalvernietiging). Uit inspecties blijkt dat de ondergrens van duurzaam technische instandhouding is bereikt. Voor het uitvoeren van regulier onderhoud op het beoogde onderhoudsniveau en vervanging hebben we daarom de investeringsbudgetten aangepast. Uit aanvullende inspecties blijkt dat op verschillende

plekken het areaal in slechtere staat is dan op basis van de vorige inspecties verwacht kon worden.

Tabel civiele constructies

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Civiele constructies			
Regulier onderhoud (E)	846	1.246	-400
Groot onderhoud (E)	964	546	418
Kapitaallasten (E)	841	860	-19
Totaal exploitatie	2.651	2.652	-1
Investerings	7.935	6.323	1.612
Totaal investeringen	7.935	6.323	1.612

Openbare verlichting

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is het beheerplan Openbare verlichting vastgesteld. Het beleid is gericht op duurzaam instandhouding van de openbare verlichting in Delft. Hierbij kijken we ook naar het slim verduurzamen van het areaal. De financiële middelen die nodig zijn voor uitvoering hiervan zijn opgenomen in de reguliere exploitatiebegroting. De vervanging van lichtmasten, het kabelnetwerk, de OV-toonschakeling en de uitplaatsing van schakelsystemen uit de Stedin-huisjes worden via investeringen gefinancierd. In het vastgestelde beheerplan is met name extra budget beschikbaar gesteld voor de vervanging van lichtmasten en de vervanging van de kabelstructuur. Ook vervangen we de spanverlichting in de binnenstad die aan het einde van de levensduur is.

Tabel openbare verlichting

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Openbare verlichting			
Regulier onderhoud (E)	1.729	1.833	-104
Kapitaallasten (E)	107	143	-36
Totaal exploitatie	1.836	1.976	-140
Investerings	2.647	1.614	1.033
Totaal investeringen	2.647	1.614	1.033

Speeltoestellen

Omschrijving (toelichting)

Het speelbeleid 'Ruimte voor spelen' is een aantal jaren geleden opgesteld. De plantermijn van dit document mag dan wel verlopen zijn, de uitgangspunten voldoen goed. In 2023 is het

beheerplan Speelvoorzieningen vastgesteld; conform het beheerplan verhogen we het investeringsbudget voor de vervanging van speelvoorzieningen.

Tabel speeltoestellen

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Spelen			
Regulier onderhoud (E)	438	405	33
Totaal exploitatie	438	405	33
Investerings	481	556	-75
Totaal investeringen	481	556	-75

Verkeersregelininstallaties

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt het beheerplan Verkeersregelininstallaties vernieuwd. Het beleid is gericht op duurzaam instandhouding van de verkeersregelininstallaties, het parkeerrouteinformatiesysteem (PRIS) en afsluitingen in Delft. De voor uitvoering hiervan benodigde financiële middelen zijn deels opgenomen in de reguliere exploitatiebegroting. De vervanging van de verkeersregelininstallaties worden via investeringen gefinancierd.

Tabel verkeersregelininstallaties

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Verkeersregelsystemen			
Regulier onderhoud (E)	1.009	1.009	-
Totaal exploitatie	1.009	1.009	-
Investerings	315	59	256
Totaal investeringen	315	59	256

Straatmeubilair

Omschrijving (toelichting)

In 2025 moet het beheerplan Straatmeubilair en bebording vastgesteld worden. Op dit moment worden de kosten van straatmeubilair en bebording gefinancierd vanuit de exploitatiebegroting.

Tabel straatmeubilair

Excel-tabel

Bedragen * € 1.000	Begroot 2024	Realisatie 2024	Saldo
Straatmeubilair en bebording			
Regulier onderhoud (E)	291	255	36
Totaal exploitatie	291	255	36
Investerings	-	-	-
Totaal investeringen	-	-	-

Vastgoed

Omschrijving (toelichting)

Kaders

Onderhoudskosten bepalen een belangrijk deel van de kosten voor instandhouding van objecten. Het onderhoudsbeleid geeft de prioriteiten en kaders aan waarbinnen het Vastgoedbedrijf het onderhoud uitvoert van de objecten waarvoor we als eigenaar verantwoordelijk zijn. Het onderhoud is hierbij van invloed op de levensduur, kwaliteit en waarde van een object, de uitstraling van een object naar de omgeving en geeft uitvoering aan contractuele afspraken vanuit de huurovereenkomst. Het onderhoud bepaalt hiernaast een substantieel deel van de huurprijs gebaseerd op de integrale kostprijs.

Het onderhoudsbeleid van de gemeente Delft gaat op hoofdlijn uit van sober en doelmatige instandhouding op basis van een objectieve conditiemeting volgens NEN2767 in een 4-jaarlijkse cyclus. Wijzigingen, aanpassing of upgradering van het bestaande voorzieningenniveau zijn geen onderdeel van de instandhouding en zijn op basis van het huidige onderhoudsbeleid en de beschikbare middelen niet in de onderhoudsbegroting opgenomen. De objectieve conditiemetingen per pand zijn in 2023 geactualiseerd. De meerjarige onderhoudsbegroting wordt herijkt op basis van deze conditiemetingen. Op basis van de eerste cijfers hebben we een onderhoudsplanning opgesteld. De nota Vastgoedbedrijfanalyse met hierin de definitieve resultaten van de herijking ontvangt de raad in het eerste kwartaal 2025. In het eerste kwartaal 2025 ontvangt de raad ook een herijking van de routekaart verduurzaming vastgoedportefeuille en het uitvoeringsplan voor 2025-2028. De maatregelen uit het uitvoeringsplan combineren we met het uitvoeren van onderhoud vanuit het meerjarenonderhoudsplan.

Planning

De onderhoudsplanning is financieel vertaald en verwerkt in de begroting. In werkelijkheid fluctueert het onderhoudsvolume. Jaarlijks voeren we een schouw uit. De schouw en de planning zijn de basis voor de concrete jaarplanning. Het vervangingsonderhoud wordt vanaf 2023 verrekend met de onderhoudsvoorziening Vastgoed. Dit betekent dat jaarlijks sprake is van een storting vanuit de exploitatie in de voorziening en een besteding ten laste van de voorziening. De storting in de voorziening bedraagt op basis van de concept onderhoudsplanning € 2.214.000. Deze dotatie vindt voor € 209.000 plaats vanuit het programma Algemene dekkingsmiddelen en Overhead en voor € 2.005.000 uit het programma Economie en vastgoed.

De nota Vastgoedbedrijfanalyse geeft op basis van de definitieve resultaten van de herijking van de onderhoudsbegroting een meerjarig inzicht. Wanneer dit financiële consequenties heeft, volgt een voorstel bij de Kadernota 2025.

Maatschappelijke voorzieningen

Omschrijving (toelichting)

De gemeente heeft een zorgplicht om voor het primair onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs voldoende lesuren bewegingsonderwijs aan te bieden. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties. Uitgangspunt daarbij is dat de Delftse sportaccommodaties toegankelijk, functioneel en veilig moeten zijn en daarmee voldoen aan de normering van de sportbonden. Op basis van deze uitgangspunten actualiseren we jaarlijks het beheerplan Buitensport.

Onderwijshuisvesting

Voor het primair onderwijs krijgt de gemeente middelen van het Rijk voor instandhouding van de voorziening bewegingsonderwijs. Op basis van gemiddelde ramingen van de meerjarenonderhoudsplanning (MOP) is er structureel budget beschikbaar conform het reguliere vastgoedbeleid.

Sportvoorzieningen

Het beheerplan Buitensport maakt inzichtelijk wat de verwachte kosten zijn voor (dagelijks) beheer en onderhoud en voor groot onderhoud. Daarnaast bevat het beheerplan Buitensport ook renovatieplanning (investeringen) voor de bestaande sportvelden en inrichting van de buitensportaccommodaties.

FONDS DELFT 2040

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Delft heeft in 2017 het Fonds Delft 2040 opgericht, een fonds met als dekking de bestemmingsreserve Stad. Doel van dit fonds was om investeringen te genereren uit de stad voor de lange termijnopgaven (Agenda Delft 2040). Voor het Fonds Delft 2040 is destijds een aparte procedure afgesproken, vastgelegd in het Reglement Fonds Delft 2040. Via het Fonds Delft 2040 worden acht initiatieven gefinancierd door middel van een lening, subsidie of een garantie. Bij de Programmabegroting 2024-2027 heeft de gemeenteraad besloten het doel van de bestemmingsreserve Stad te verruimen tot 'een vitale, sterke en duurzame toekomst van Delft', waartoe ook de drie langjarige Delftse opgaven en de cofinanciering bij rijksbijdragen behoren. Door deze keuze én het succes van de aanvragen voor rijksbijdragen met cofinanciering, is er in 2024 geen budget meer beschikbaar om vanuit Fonds Delft 2040 nieuwe initiatieven aan te vragen.

In de Raadsinformatiebrief 'Beeldvorming toekomst Fonds Delft 2040 (5946912)' is een toelichting gegeven op Fonds Delft 2040, de aanleiding, de behaalde resultaten, actuele ontwikkelingen en twee varianten voor de toekomst van Fonds Delft 2040. Op basis van deze notitie en het gesprek in de commissie EFB is op 17 oktober 2024 de Motie 7_2_1 "Neem op een nette manier afscheid van Fonds Delft 2040" aangenomen. Vervolgens is het amendement A 6.2.F 'Formele afwikkeling motie 'Neem op een nette manier afscheid van Fonds Delft 2040'' door de Gemeenteraad op 7 november 2024 aangenomen. Het Fonds Delft 2040 wordt per 1 januari 2025 opgeheven. Inmiddels is één initiatief afgerond en gerealiseerd: Station Delft Campus. Alle verplichtingen ten aanzien van de 7 nog lopende businesscases worden conform afspraken uitgevoerd.

De 7 lopende initiatieven betreffen:

- Filmhuis Lumen (Nieuw Delft);
- Aanleg Gelatinebrug
- NeXt! Delft
- Biotech Campus Delft
- Futureproof open warmtenet (Buitenhof/Voorhof);
- Project Maria Duystlaan (Delft-Oost)
- Futureproof warmtepompcentrale

Zie voor nadere informatie over het Fonds Delft 2040 en de lopende businesscases de voorgangsrapportage (onderdeel van de Jaarstukken 2024).

Financieel kader

Omschrijving (toelichting)

Het Fonds Delft 2040 heeft als dekking de bestemmingsreserve Stad. Tevens is een aparte bestemmingsreserve Voorbereidingskosten Fonds Delft 2040 ingesteld om kansrijke

initiatieven de mogelijkheid te bieden een solide businesscase uit te werken ten behoeve van een aanvraag voor Fonds Delft 2040.

Over de financieel administratieve verwerking van de opheffing van het Fonds Delft 2040 is besloten in de Programmabegroting 2025-2028. Via deze jaarrekening valt het restant van de bestemmingsreserve Voorbereidingskosten Fonds Delft 2040 (€ 934.000) vrij ten gunste van de bestemmingsreserve Stad. Bij eventuele goedkeuring in 2025 van één nu nog lopende aanvraag met als dekking de bestemmingsreserve Voorbereidingskosten Fonds Delft 2040 (€ 100.000 voor de inzet van gemeentelijke capaciteit bij de uitrol van het warmtenet in 2025) komt het goedgekeurde bedrag logischerwijs komend jaar ten laste van de bestemmingsreserve Stad.

Hieronder is een tabel opgenomen over het verloop van het fonds tot en met 2024 en de relatie met de bestemmingsreserve Stad (inclusief de toevoeging van het saldo van de bestemmingsreserve Voorbereidingskosten Fonds Delft 2040):

Verloop tabel

Excel-tabel

Omvang Fonds Delft 2040 eind 2024		Bedrag
	Totale investering	(x € 1.000)
Opbouw fonds (inclusief maatregelen herstelplan)		41.903
BC (A): Station Delft Campus Zuid	2.400	-800
BC (B): Gelatinebrug (incl. ontvangen bijdrage)	27.700	-7.446
BC (C): NeXt!Delft	32.000	-1.150
BC (D): Biotechcampus Delft	8.500	-1.500
BC (E): Filmhuis Lumen 2020	5.350	-3.550
BC (F): Futureproof open warmtenet	3.800	-3.784
BC (G): Ontwikkelingen Maria Duystlaan	42.100	-1.200
BC (H): Futureproof warmtepompcentrale	22.000	-4.000
Totale omvang Fonds Delft 2040 eind 2024	143.850	18.473
Nog te storten in reserve Stad (2025 e.v.)		-8.205
Nog te onttrekken aan reserve Stad (2025 e.v.)		21.937
Toevoegen saldo reserve Voorbereidingskosten FD 2040		934
Totale omvang Reserve Stad eind 2024		33.139

VERBONDEN PARTIJEN EN SUBSIDIES

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Deze paragraaf behandelt de verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen) en de algemene subsidiezaken van de gemeente. Informatie over de regionale samenwerking is te vinden in het programma Stad en Bestuur.

De bron van de gegevens is de meest recente beschikbare jaarstukken of jaarverslag van de organisatie.

Verbonden partijen

Omschrijving (toelichting)

De gemeente participeert, met andere organisaties of zelfstandig, in verbonden partijen voor effectieve en efficiënte uitvoering van gemeentelijke taken, beleid en/of beleidsdoelen. De verbonden partijen zijn daarmee van maatschappelijk en politiek belang. Participatie door de gemeente in deze organisaties heeft niet alleen voordelen, maar levert ook financiële en bestuurlijke risico's op. Want de participanten in een verbonden partij dragen (per definitie) de risico's gezamenlijk. Om de synergie vanuit de samenwerking optimaal te benutten en de risico's te beheersen, is aandacht voor de sturingsrelatie en risicobeheersing essentieel. Het beleidskader hiervoor is vastgelegd in de 'Nota Bestuurlijke Rolneming & Verbonden partijen 2025'. Deze nota is in voorjaar 2025 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

Definitie: een verbonden partij is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente én een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang wordt gesproken als er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht of een vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Er is een direct financieel belang wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, of als er een financiële aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Indien sprake is van een participatie in een organisatie met alleen een bestuurlijk óf een financieel belang, dan spreken we van een deelneming .

Binnen de bovenstaande definitie van verbonden partij vallen de gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen waarin de gemeente aandelen heeft, die ook vaak als deelneming worden aangeduid. Gerangschikt naar beide soorten geven we hieronder beknopt relevante informatie weer over elke verbonden partij in relatie tot de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen. Voor alle partijen geldt dat de indicator grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing is en daarom niet is opgenomen in de tabellen.

Naar aanleiding van de aanbeveling van de Rekenkamer in het onderzoek "Grip op verbonden partijen" om de informatiepositie van de raad te versterken, is hier nu te vinden per verbonden partij:

- de algemene informatie aangevuld alle leden van de verbonden partij (tenzij er teveel zijn),
- de relevante actuele ontwikkeling voor de verbonden partij,
- het/de risico('s) bij de verbonden partij specifiek van toepassing, en jaarlijks te actualiseren

- en een weblink naar de organisatie aangebracht.
- In aanvulling is een start gemaakt met de koppeling van de uitvoering met beleidsdoel(en) van de gemeente ; dit is nog in ontwikkeling en de stand van zaken is per verbonden partij aangegeven in de tabel.

De genoemde financiële cijfers komen uit het jaarverslag 2024 (indien reeds beschikbaar) van de verbonden partij, behalve de bijdrage. Want de bijdrage per gemeente is vaak niet opgenomen in de jaarstukken en de bijdrage 2024 komt daarom meestal uit de meest recente begroting 2024 van de verbonden partij . Voor meer toelichting verwijzen we graag naar die onderliggende stukken.

Gemeenschappelijke regelingen

Omschrijving (toelichting)

Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH) concept cijfers

Algemene informatie	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH) is een samenwerking gericht op ondersteuning van de inkoop van specialistische jeugdzorg voor Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer (H9-gemeenten). De gemeente Voorschoten is formeel uitgetreden per 1 januari 2024.	
Vestigingsplaats / link	Den Haag	https://sbjh.nl
Doel / openbaar belang	Efficiëntie in adequate administratieve verwerking van de jeugdhulp. Opgedragen taken betreffen onder meer het voorbereiden (en eventueel in mandaat aangaan) en het beheer van de contracten, de administratieve verwerking van transacties en de analyse van de gegevens per deelnemer.	
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) (in ontwikkeling)</i>	
Deelname wel/niet verplicht	Op grond van artikel 2.8 van de Jeugdwet werkt de gemeente samen in de jeugdhulpregio Haaglanden (één van de 42 regio's in Nederland).	
Ontwikkelingen	Sinds 1 januari 2024 heeft gemeente Den Haag de ambulante jeugdhulp zelfstandig ingekocht. Via de landelijke Hervormingsagenda wordt o.a. de reikwijdte van de jeugdhulp nader bekeken. De kostenbesparingsopgave vanuit de Hervormingsagenda is opgenomen in de bestuurlijke opdracht kostenbeheersing, waarbij ook wordt gekeken naar een eventuele nieuwe inrichting van het regionale zorglandschap.	

Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	De gemeenten financieren de jeugdzorg en het SbjH levert ondersteunende diensten. Het functioneren van SbjH staat niet los van de risico's voor de gemeenten, maar de (financiële) risico's voor SbjH zijn daarmee beperkt.		
Programma	Gezonde en sociale stad		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: Bedrijfsvoeringsorganisatie		
Financiële gegevens		Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen		€ 583.000	€ 199.000
Vreemd vermogen		€ 4.138.000	€ 3.573.000
Resultaat 2024		-/-€87.000	
Financieel belang		9,03%	
Omvang van de bijdrage/toegezonden declaraties in 2024		€ 543.480	
Financiële kengetallen			
Solvabiliteit		5,27% (2024)	

GGD Haaglanden/Veilig Thuis (GGD/VTH)

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie	GR GGDVTH bestaat uit twee regionaal opererende organisaties (onderdelen van de gemeente Den Haag) die samen een openbaar lichaam vormen, vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD en Veilig Thuis Haaglanden (VTH). De GGD is verantwoordelijk

	voor publieke gezondheid en Veilig Thuis is het regionale advies- en meldpunt voor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Deelnemende gemeenten zijn: Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. De operatie is georganiseerd met gemeente Den Haag als gastheer.
Vestigingsplaats / link	Den Haag https://www.ggdhaaglanden.nl & https://veiligthuis Haaglanden.nl
	De GR GGD en VTH behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van:
Doel / openbaar belang	• Het bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid; • Het voorkomen van, en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling]</i>
	Verplicht op grond van :
Deelname wel/niet verplicht	• Wet publieke gezondheid, Wet op de lijkbezorging en wet Kinderopvang; • Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet voor zover deze taken en bevoegdheden strekken tot het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling.
	GGD:
Ontwikkelingen	- Regionale uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) door onder andere het verder vormgeven van de regionale preventie-infrastructuur, het versterken van de kennisfunctie van GGD Haaglanden en het ontwikkelen van passende monitoring en evaluatie. - Het versterken van de uitvoering van infectieziektebestrijding en advisering over een gezonde leefomgeving. - Intensiveren samenwerking met GGD Hollands Midden op het gebied van forensische geneeskunde om deze taak toekomstbestendig uit te kunnen voeren.
	VTH:

	i. Door ontwikkelen naar het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming, inclusief kwaliteitsverbetering en het verder verbeteren van de samenwerking in de keten onder andere met de lokale teams van de deelnemende gemeenten ten behoeve van een afname van het aantal meldingen. ii. Blijvende aandacht voor behoud en werving personeel ten behoeve van het terugdringen van de wachtlijst en het verkorten van wachttijden.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Uitbreiding of wijziging wettelijke takenpakket met onvoldoende kostendekkende vergoeding door Rijk Maatschappelijke calamiteit (infectieziekte uitbraak) calamiteit in de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld cyberattack) Resterend gebruik van softwarepakket (HP-Zone) van GGD Nederland Boven verwachting verzuim en tekort aan personeel door krapte op de arbeidsmarkt	
Programma	Gezonde en sociale stad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam	
Financiële gegevens Beginstand (1-1-2024) Eindstand (31-12-2024)		
Eigen vermogen	€ 2.432.000	€ 2.258.000
Vreemd vermogen	€ 1.054.000	€ 765.000
Resultaat	€ 597.000	€ 568.000
Financieel belang	10,2%	
Verstrekte garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage (2024)	€ 3.838.000	
Financiële kengetallen		
Bruto schuldquote		
Netto schuldquote	3,2%	1,18%
Solvabiliteit	52%	80%
Structurele exploitatieruimte	0,026%	0,0%

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie	De ODH is een regionale uitvoeringsdienst die zich richt op de uitvoering en handhaving van diverse milieuwetten en de groene wetgeving. Het gaat daarbij om toetsing van meldingsplichten, vergunningverlening, adequaat toezicht op legale en mogelijk strijdige situaties, behandeling van overlastmeldingen en handhaving. Andere deelnemende partijen zijn de gemeenten Den Haag, Pijnacker-Nootdorp, Westland, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer, Rijswijk, Wassenaar en de provincie Zuid-Holland.
Vestigingsplaats	Den Haag https://OmgevingsdienstHaaglanden.nl
Doel / openbaar belang	Uitvoering van wettelijk taken in verband met vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieubelastende activiteiten en bodemtaken. De verplichte bundeling van middelen moet de kwaliteit van organisatie en uitvoering borgen en tegelijkertijd leiden tot een meer uniforme en efficiëntere uitvoering op regionaal niveau.
Koppeling beleidsdoel(en)	In de eerste twee trimesters van 2024 heeft de ODH de onderstaande aantallen op de VTH-taken gerealiseerd voor de gemeente Delft: • Afgehandelde vergunningen: 1 • Afgehandelde meldingen activiteitenbesluit: 34 • Uitgevoerde milieucontroles: 469 • Handhavingsbesluiten: 39 Daarnaast adviseert de ODH desgevraagd ook op beleidsontwikkelingen en initiatieven.
Deelname wel/niet verplicht	Een verplichte samenwerking op grond van Omgevingswet (art 18.21) en de regio-indeling op basis van Ministeriele Regeling (op basis van afspraken tussen het Rijk, IPO en de VNG)
Ontwikkelingen	Doorontwikkeling van taakuitvoering, dienstverlening en organisatie: • Doorontwikkeling taakuitvoering Omgevingswet en groene wetten • Vormgeven ketensamenwerking • Versterken regionale samenwerking met de overige omgevingsdiensten binnen Zuid-Holland • Doorontwikkeling organisatie • Meedenken met en adviseren aan deelnemers in beleidsvorming, grote ontwikkelingen en uitdagingen in de fysieke leefomgeving • Borging van kennis en expertise

- Versterken informatievoorziening en datahuishouding

Risico's
(Financieel,
bestuurlijk,
maatschappelijk)

- Gevolgen Omgevingswet voor taakuitvoering
- Implementatie Koersplan ODH 2024-2028
- Hogere (kwaliteits)ambities vanuit Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel en onzekerheden vanuit financiering vanuit het Rijk

Programma Duurzame stad

Rechtsvorm Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam

Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 2.653.000	€ 2.654.000
Vreemd vermogen	€ 9.640.000	€ 9.757.000
Resultaat	€ 692.000	
Financieel belang	5%	
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage (2024 begroot)	€ 1.522.000	
Financiële kengetallen		
Bruto schuldquote		
Netto schuldquote	10,4%	9,0%
Solvabiliteit	21,6%	18,9%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%

Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie De VRH voert uit en behartigt de belangen van de gemeenten in de regio Haaglanden op het gebied van brandweerzorg,

	rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer. De gemeenten (Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer) besturen en de VRH voert uit met gezamenlijke beleidsvorming.
Vestigingsplaats	Den Haag https://www.vrh.nl
Doel / openbaar belang	De VRH is verantwoordelijk voor risicobeheersing (door middel van planvorming, toetsing en opleiden) en crisisbeheersing (door het beheren van de multidisciplinaire crisisorganisatie en het actief uitvoeren van operationele taken ten tijde van incidenten en crises). Door dit vanuit een gemeenschappelijke regeling te doen, kan er centraal materiaal en middelen worden ingekocht, kunnen specialismes verdeeld worden en is er uniformiteit in de werkwijze.
Koppeling beleidsdoel(en)	Voor een overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden in 2024, heeft de VRH het Jaaroverzicht 2024 Veiligheidsregio Haaglanden opgesteld. (www.vrh.nl/sites/default/files/2025-01/Jaaroverzicht%202024_digitaal.pdf)
Deelname wel/niet verplicht	Wettelijke verplichte deelname (wet Veiligheidsregio's: artikel 8 [wijziging per AMvB])
Ontwikkelingen	De negen gemeenten in Haaglanden werken intensief samen op het gebied van de gemeentelijke taken op het gebied van crisisbeheersing. Hierbij worden gezamenlijk plannen, piketten en vakbekwaamheidsprogramma's ontwikkeld en beheerd. In 2024 is een belangrijke mijlpaal bereikt met het afronden van het project Doorontwikkeling Bevolkingszorg. Met ingang van 1 juli is de nieuw ingerichte organisatie van bevolkingszorg operationeel. Door een nauwere regionale samenwerking zijn voordelen op het gebied van robuustheid, eenduidigheid en kosten bereikt. Een soortgelijk project is gestart om ook de gemeentelijke taken op het gebied van crisiscommunicatie door te ontwikkelen en meer aan te laten sluiten aan de huidige verwachtingen van bestuur en samenleving. Daarnaast is de VRH is gericht op de thema's: verdichting (bevolkingsgroei en daarmee samenhangende bebouwing), energietransitie en verduurzaming. In het kader van de financiële vraagstukken die er liggen, heeft de VRH in 2024 de bezuinigingsmogelijkheden uitgelopen en gepresenteerd. De gevraagde bezuiniging (6,2 %) kan niet gerealiseerd worden zonder significante consequenties op de hulpverleningscapaciteit in Haaglanden.
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	De gewenste bezuinigingen vanuit de deelnemende gemeenten kunnen niet zonder merkbare gevolgen voor de brandweerzorg worden doorgevoerd bij een uitvoeringsdienst zoals de VRH.
Programma	Schone en Veilige stad

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: Openbaar lichaam
	https://www.vrh.nl/sites/default/files/2025-01/Jaaroverzicht%202024_digitaal.pdf

Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 6.865.000	€ 10.041.000
Vreemd vermogen	€ 73.103.000	€ 73.172.000
Resultaat	€ 3.785.000	
Financieel belang	9%	
Verstrekke garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage (2024 begroot)	€ 9.588.000	
Financiële kengetallen		
Bruto schuldquote		
Netto schuldquote	52,2%	49,9%
Solvabiliteit	5,5%	7,3%
Structurele exploitatieruimte	3,7%	3,0%

Regionale Belastinggroep (RBG)

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie	De RBG is een samenwerking met andere gemeenten en waterschappen en heeft tot taak de heffing en inning van decentrale belastingen. Deelnemers zijn Hoogheemraadschap Delfland, Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, gemeenten Delft, Schiedam, Vlaardingen.
Vestigingsplaats	Schiedam https://www.derbgbg.nl
Doel / openbaar belang	Efficiënte heffing en inning van decentrale belastingen zoals OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting.

Koppeling beleidsdoel(en)	Realiseren van belastingopbrengst naar ramingen in de begroting.	
Deelname wel/niet verplicht	Geen verplichting tot deelname	
Ontwikkelingen	Invoeren van maatschappelijk verantwoord incassobeleid bij problematische schuldsituaties. Toetreding gemeente Zuidplas in 2026.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Beleidstaak ligt bij de deelnemers. De RBG zal alleen geld aantrekken voor de uitvoeringstaak. Er vindt geen uitzetting van gelden plaats en er wordt geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten zoals derivaten. De belastingopbrengsten voor de deelnemers vallen buiten de financieringsparagraaf.	
Programma	Stad en Bestuur	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 3.800.000	€ 3.308.000
Vreemd vermogen	€ 4.900.000	€ 2.864.000
Resultaat		€ 519.000
Financieel belang	12,9%	
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage (2024)	€ 2.060.000	
Financiële kengetallen		
Bruto schuldquote		
Netto schuldquote	-14,72%	-20%
Solvabiliteit	43,68%	54%
Structurele exploitatieruimte	3,55%	3%

Avalex (Afvalinzameling)

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie	Avalex is het gemeenschappelijk afvalinzamelingsbedrijf met deelnemers de gemeenten Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk en Delft.	
Vestigingsplaats	Den Haag	https://www.avalex.nl
Doel / openbaar belang	Uitvoering van de wettelijke afvalinzamelingstaak / hogere efficiëntie en kwaliteit door de samenwerking.	
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling].</i> <i>Zie infographic onderaan https://www.avalex.nl/over-avalex-2/</i>	
Deelname wel/niet verplicht	Geen verplichting tot deelname	
Ontwikkelingen	Stijging kosten door overheidsmaatregelen (onder andere belastingverhoging op verbranding). Naast de vergroting van efficiëntie van routes voor het legen van containers is nu ook de kostenbesparing gerealiseerd bij de afvalbrengstations. De huisvesting van Avalex in Den Haag wordt verbouwd in 2024 en in Delft vindt sloop en (ver)nieuwbouw plaats van de vestiging.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	De deelneming van Avalex in HVC betekent een maximale garantstelling voor Delft van € 24,5 miljoen waar een provisie tegenover staat van 1%. Risico's voor Avalex zijn verder personeelstekort door arbeidsmarkttekorten en onvoorzien hoge prijsstijgingen en beperkte beschikbaarheid van materialen bij leveranciers. Zie voorts paragraaf weerstandsvermogen begroting Avalex (sectie 2.4). De weerstandsratio van Avalex is 0,8.	
Programma	Schone en veilige stad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: bedrijfsvoeringsorganisatie	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 7.538.000	€ 7.097.000
Vreemd vermogen	€ 44.529.000	€ 38.434.000
Resultaat	-/- € 113.000	-/- € 529.000
Financieel belang	11/36 = 30,6%	
Verstrekke garanties / geldleningen	zie risico's / geen	

Omvang van de bijdrage (2024)	€ 13.018.440	
Financiële kengetallen		
Bruto schuldquote		
Netto schuldquote	88%	75%
Solvabiliteit	14%	14%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%

Metropool Regio Den Haag (MRDH)

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie	De MRDH is sinds 2015 verantwoordelijk voor de beleidsvelden 'Bereikbaarheid en Mobiliteit' en 'Economisch Vestigingsklimaat'. De 21 deelnemers zijn: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Delft, Den Haag, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Midden-Delfland, Nissewaard, Pijnacker- Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Voorne aan Zee, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. De inkomsten van de MRDH zijn een jaarlijkse brede doeluitkering (BDU) van het Rijk, rijkssubsidies en inwonersbijdragen van gemeenten.	
Vestigingsplaats	Rotterdam	https://www.mrdh.nl
Doel / openbaar belang	De MRDH is de vervoersautoriteit en heeft als een belangrijke taak het aanbesteden van de OV-concessies voor het stads- en streekvervoer. De MRDH investeert in de aanleg van (regionale) infrastructuur voor auto, fiets en openbaar vervoer. De MRDH helpt bij het realiseren van de investeringsagenda van Delft op het gebied van bereikbaarheid. Voor het economische vestigingsklimaat zet de MRDH zich in voor toekomstbestendige arbeidsplaatsen, het verhogen van de (innovatieve) productiviteit en bedrijvigheid en het creëren van voldoende ruimte voor economische activiteiten op de juiste plek.	
Koppeling beleidsdoel(en)	Via mobiliteitsverbeteringen dragen we bij aan de energietransitie en aan de duurzame en veilige bereikbaarheid van de groeiende stad. Met accenten op de drie opgaven. In het Delftse mobiliteitssysteem staat de voetganger op de eerste plaats, als schoonste vorm van vervoer, die de minste ruimte inneemt. Daarnaast stimuleren we ook het gebruik van de (deel)fiets en het openbaar vervoer. Voor de	

	langere termijn willen we samen met de MRDH en de concessiehouders het OV-systeem versterken. We blijven inzetten op versterking van het krachtige Delftse ecosysteem, dat werkt als permanente kraamkamer voor innovaties en innovatieve bedrijven. Bij het realiseren van ruimte voor ondernemen, werken we gemeentegrensoverstijgend samen met de regio. Er wordt ingezet op de verbetering van de aansluiting tussen het onderwijs en het bedrijfsleven en verkennen we de mogelijkheden om talent aan te trekken en te behouden voor Delft.	
Deelname wel/niet verplicht	De MRDH is een vrijwillig samenwerkingsverband. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) heeft vanuit het Rijk de status van vervoerregio en daarmee ook wettelijke taken rond verkeer en vervoer. Om die reden is de MRDH opdrachtgever van het regionale en stedelijke openbaar vervoer in de 21 gemeenten. De MRDH is bovendien directe ontvanger van de rijksmiddelen voor regionaal verkeer en vervoer en subsidieverstrekker voor lokale bereikbaarheidsprojecten.	
Ontwikkelingen	Strategische agenda 2023- 2026 bevat de hoofdpogaven voor de MRDH: 1 - Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren, 2 - Toekomstbestendige economie stimuleren, 3 - Actieve (fiets) en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren, 4 - Vernieuwen van werklocaties, 5 - Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk, 6 - Herstellen van het OV-systeem. In 2024 is tienjaar samenwerken in de GR MRDH geevalueerd. In juli is de eerste fase afgerond met een feitelijk onderzoeksrapport. In de tweede helft van 2024 een brede dialoog over de verdere ontwikkeling van de MRDH gevoerd. Dit heeft geresulteerd in een actieplan evaluatie MRDH, dat begin 2025 ter zienswijze aan de raden is aangeboden.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	De risico's voor economisch vestigingsklimaat zijn beperkt en kunnen uit het weerstandsvermogen worden gedekt. Voor de projecten voor de bereikbaarheid en openbaar vervoer gaan de risico's die uitstijgen boven het weerstandsvermogen ten koste van uitvoering andere projecten (faseren). Daarnaast zijn er risico's met lage kans in verband met de financiering van OV- maatschappijen en verlenen van (rail)concessies en de Verordening bussenlening ten behoeve van de electrificatie.	
Programma	Bereikbare stad & Economie en vastgoed	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024) (voorlopige)	Eindstand (31-12-2024) (voorlopige)
Eigen vermogen	€ 35.000.000	€ 42.000.000

Vreemd vermogen	€ 1.5 miljard	€ 1.75 miljard
Resultaat	€ 900.000	€ 830.000
Financieel belang		
Verstreckte garanties / geldleningen	1,0 miljard	1,0 miljard
Omvang van de bijdrage (2024)	€ 315.067	

Financiële kengetallen

Bruto schuldquote		
Netto schuldquote	175,4%	% (nog onbekend)
Solvabiliteit	2,1%	2,3%
Structurele exploitatieruimte	0,4%	% (nog onbekend)

Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering (GRB) Delft-Rijswijk

Omschrijving (toelichting)

Algemene informatie	Samenwerking Delft-Rijswijk op het gebied van ICT-beheer (bedrijfsvoering). Deze GRB is opgericht om de IT-infrastructuur en werkplek van de gemeente Delft en Rijswijk onder te brengen om daarmee kwetsbaarheid te verminderen, kwaliteit te verhogen en kosten te beperken. Beide gemeenten voeren zelf applicatiebeheer en functioneel beheer uit. Het bestuur van de GRB Delft-Rijswijk stelt het ICT-pakket vast gericht op werkplek, netwerk en hosting. Dit pakket bevat zowel gezamenlijke diensten als diensten per gemeente. Deze bedrijfsvoeringsorganisatie (type 'lichte' GR) kent geen eigen (vrije) exploitatieruimte, gaat geen leningen aan en kent geen eigen vermogen.
Vestigingsplaats	Delft
Doel / openbaar belang	Efficiëntie in effectief ICT-beheer (bedrijfsvoering) van voldoende kwalitatief niveau.
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling]</i>

Deelname wel/niet verplicht	geen verplichting tot deelname	
Ontwikkelingen	Vanaf 2024 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de diensten en het kwaliteitsniveau. Bij deze herziening van de dienstverleningsovereenkomst zijn heldere afspraken gemaakt met als doel meer inzicht en overzicht te creëren. De ontwikkelingen rond ICT gaan snel, met name als het gaat om werken in de cloud. Steeds meer applicaties worden als dienstverlening afgenomen (verSaasing: <i>software as a service</i>). De betekenis hiervan voor de GRB en de mogelijke ontwikkeling naar een regieorganisatie zullen de komende jaren verder worden afgestemd met de deelnemers.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Voor de risico's in IT-beheer zoals cyberattacks zie paragraaf bedrijfsvoering en de paragraaf Weerstandsvermogen - risicoprofiel. Risico voor de GRB is de dienstverlening aan te laten sluiten op de wensen en eisen van de deelnemers (en eventuele verschillen tussen de deelnemers) in een snel veranderende wereld.	
Programma	Overhead	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: bedrijfsvoeringsorganisatie	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024) (voorlopige)	Eindstand (31-12-2024) (voorlopige)
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 1.368.643	€ 825.739
Resultaat	€ 0	€ 0
Financieel belang		
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage (2024)	€ 1.088.000	
Financiële kengetallen		
Bruto schuldquote	n.vt.	n.vt.
Netto schuldquote	n.vt.	n.vt.
Solvabiliteit	n.vt.	n.vt.
Structurele exploitatieruimte	n.vt.	n.vt.

Privaatrechtelijke organisaties (coöperatie en vennootschappen)

Omschrijving (toelichting)

Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG)	
Algemene informatie	In 2019 is het Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG) opgericht als opvolger van het Recreatieschap Midden-Delfland. Overige deelnemers zijn de gemeenten Midden-Delfland, Maassluis, Schiedam, Vlaardingen en Westland. De uitvoering van de taken is opgedragen aan Staatsbosbeheer (SBB). De deelnemende partijen hebben daarvoor een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Behalve de deelnemende partijen draagt de provincie Zuid-Holland via een subsidie bij aan het beheer van de groengebieden.
Vestigingsplaats	Gemeente Midden-Delfland
Doel / openbaar belang	De coöperatie heeft als doel gezamenlijk met aanliggende gemeenten de belangen te behartigen van natuur, landschap en openlucht recreatie en het beheer, onderhoud en exploitatie van de natuur- en recreatiegebieden in Midden-Delfland. De gebieden die de gemeente Delft in beheer bij de CBG heeft ondergebracht zijn Abtswoudse Bos, Akerdijkse Bos en Kerkpolder.
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling]</i>
Ontwikkelingen	- In de begroting is een indexatie van 5,2% van toepassing voor de prijsstijging op de ramingen voor 2026 opgenomen waar relevant. Deze indexatie is gebaseerd op het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond. - De deelnemersbijdragen vanaf 2026 zijn gebaseerd op het geharmoniseerde model. Na 2026 zijn de deelnemersbijdragen niet verder geïndexeerd.
Rol van de gemeente t.o.v. verbonden partij	De gemeente is actief lid van de coöperatie en draagt haar deel bij aan de exploitatie.
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Risico's zijn beperkt door langjarige samenwerking. De dienstverlening door SBB is gebaseerd op de Samenwerkingsovereenkomst CBG-SEG-SBB over de periode 2021 t/m 2025 en de daarop gebaseerde Uitvoeringsovereenkomst. Voor

de jaren 2026-2029 is de intentie van de betrokken partijen de samenwerking te continueren.

Met ingang van 2026 wordt de 'vaste' boekjaarsubsidie (à € 111.500) van de provincie vervangen door de Subsidieregeling beheer recreatiegebieden. De te verwachten bijdrage is afhankelijk van het aantal hectare aan recreatiegebied dat de provincie toerekent voor de CBG. Dit hoeft niet nadelig uit te pakken, maar de hoogte ervan zal jaarlijks fluctueren wat het meerjarig begroten lastiger maakt. Op dit moment is de portal van de provincie nog niet vrijgegeven. Hierdoor is de subsidie voor komende jaar nog onbekend.

Programma	Duurzame stad

Yes !Delft BV (Young Entrepreneurs Society Delft)

Omschrijving (toelichting)

Yes!Delft BV (Young Entrepreneurs society Delft)

Algemene informatie	Yes!Delft is een BV waarin de gemeente minderheidsaandeelhouder is. TU Delft Services BV (TU Delft) en de Erasmus Universiteit zijn eveneens aandeelhouders.
Vestigingsplaats	Delft
Doel / openbaar belang	Aantrekken, behouden en vernieuwen bedrijvigheid. Ondersteunen studenten, professionals, wetenschappers in het succesvol oprichten van een eigen onderneming met een technologisch product of proces als basis.
Koppeling beleidsdoel(en)	De activiteiten van YES!Delft dragen bij aan de groei van technische startups in Delft en daarmee aan de volgende beleidsdoelstellingen uit de Ruimtelijke Economische Visie (2018) van gemeente Delft: • Delft doorontwikkelen als stad van innovatie en technologie; • De realisatie van 10.000 extra banen op alle niveaus tot aan 2040.
Ontwikkelingen	YES!Delft heeft na 2025 een financieringsopave met als basis de in 2023 vastgestelde strategie. De aandeelhouders van YES!Delft blijven in gesprek over haar financiële positie.
Rol van de gemeente t.o.v. verbonden partij	De gemeente draagt bij in kapitaal en exploitatie.
Risico's (Financieel,	Financiering van YES!Delft op de lange termijn is en blijft een aandachtspunt

bestuurlijk,
maatschappelijk)

Programma Economie en vastgoed

Rechtsvorm Besloten vennootschap

Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 244.000	€ 461.000
Vreemd vermogen	€ 798.000	€ 279.000
Resultaat	€ -566.000	€ 67.000
Aandelen kapitaal	€ 18.000	€ 18.000
Financieel belang	20% (=gestort aandelenkapitaal)	
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage 2024	€ 150.000	

InnovationQuarter BV

Omschrijving (toelichting)

Innovation Quarter BV

Algemene informatie	InnovationQuarter BV is sinds 2014 de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. Aandeelhouders zijn ministerie van Economische Zaken en Klimaat, provincie Zuid-Holland, Stichting Holdingsfonds Economische Investerings Den Haag (HEID), gemeenten Rotterdam, Leiden, Delft, Den Haag, Dordrecht en Westland, Technische Universiteit Delft, Libertatis Ergo Holding (Universiteit Leiden), Erasmus MC Holding, Leids Universitair Medisch Centrum
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	De economische structuur van de regio duurzaam versterken en het innovatief vermogen van Zuid-Holland ontsluiten. Door: aantrekken, behouden en vernieuwen van bedrijvigheid in de provincie.

De activiteiten van InnovationQuarter BV dragen bij aan de doelen van de gemeente Delft zoals omschreven in de Ruimtelijk Economische Visie 2030:

Koppeling beleidsdoel(en)	• De realisatie van 10.000 extra banen op alle niveaus tot aan 2040 • De realisatie van 100.000 m2 extra bedrijfsruimte tot aan 2040; • Delft doorontwikkelen als stad van innovatie en technologie.

Ontwikkelingen	InnovationQuarter heeft in 2024 gewerkt aan de realisatie van de doelen uit de in 2023 opgestelde meerjarenstrategie die de richtlijn vormt voor hun werkzaamheden de komende jaren tot aan 2026. IQ richt zich op de maatschappelijke vraagstukken op het gebied van Duurzaam & Schoon, Slim & Veilig en Groen & Gezond om zo businesskansen voor vandaag en morgen te ontwikkelen.

InnovationQuarter heeft de gestelde doelstellingen voor 2024 ruimschoots behaald.

Rol van de gemeente t.o.v. verbonden partij	De gemeente draagt bij in kapitaal en exploitatie.

Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	In de jaarrekening 2023 zijn door de accountant geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd.

Programma	Economie en vastgoed

Rechtsvorm	Besloten vennootschap

Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 117.452.000	€ 114.607.000
Vreemd vermogen	€ 20.332.000	€ 23.249.000
Resultaat	€ 6.396.000	-/- € 2.845.000
Aandelen kapitaal	€ 125.836.000	€ 125.836.000
Financieel belang	2,578 %	
Verstrekte garanties / geldleningen	n.v.t.	
Omvang van de bijdrage 2024	€ 215.000	

Delft Support BV

Omschrijving (toelichting)

Delft Support BV		
Algemene informatie	Delft Support BV is uitvoerder van gemeentelijke taken in het sociaal domein met 100% van de aandelen in eigendom van de gemeente. Delft Support vormt de lokale toegangsorganisatie voor de inzet van jeugdhulp en begeleiding en voorzieningen vanuit de Wmo.	
Vestigingsplaats	Delft	
Doel / openbaar belang	Zelfstandig en onafhankelijk kunnen beslissen over inzet van jeugdhulp en begeleiding en voorzieningen vanuit de Wmo met efficiënte bedrijfsvoering.	
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling]</i> <i>zie bijvoorbeeld jaaroverzicht hier</i>	
Rol van de gemeente t.o.v. de verbonden partij	Opdrachtgever wettelijke taken op domein jeugd en wmo en enig aandeelhouder	
Ontwikkelingen	Landelijke ontwikkelingen zoals Hervormingsagenda, Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de nog komende Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) hebben invloed op de uitvoering van de diverse wetten door Delft Support. Delft Support is mede betrokken bij de stappen die de gemeente zet in het welzijnswerk in Delft	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Met Data Protection Impact Assessment (DPIA) zijn risico's voor databeveiliging in beeld gebracht en maatregelen genomen; met behulp van risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) de risico's voor het personeel in kaart gebracht en maatregelen genomen en deels in voorbereiding. Het risico voor de uitvoeringsorganisatie bestaat met name uit een mogelijk tekort aan personeel als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.	
Programma	Gezonde en veilige stad	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 259.000	€ 475.000

Vreemd vermogen	€ 2.068.000	€ 2.596.000
Resultaat	€ 259.000	€ 217.000
Aandelen kapitaal	€ 100	€ 100
Financieel belang	100%	100%
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	geen
Omvang van de bijdrage (2024 gew begr)	€ 15.019.000	

Werkse! Holding BV

Omschrijving (toelichting)

Werkse! Holding BV	
Algemene informatie	Werkse! Holding BV (100% dochteronderneming van de gemeente) is een onderdeel van Werkse! Organisatie, waar ook de gemeentelijke afdeling Werk en Inkomen onder valt. De taken omvatten: ontwikkelen, plaatsen en begeleiden van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Werkse! voert in opdracht ook taken uit voor gemeenten Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.
Vestigingsplaats	Delft
Doel / openbaar belang	Op bestuurlijke afstand ondernemend kunnen optreden in opdrachtverwerving voor arbeid voor de doelgroep.
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling]</i> <i>zie cijfers en/of download sociaal jaarverslag</i>
Rol van de gemeente t.o.v. de verbonden partij	Opdrachtgever van gemeentelijke taken en enig aandeelhouder.
Ontwikkelingen	1. Afbouw sociale werkvoorziening (WSW) en opbouw Beschut Werk (BW); 2. Convenant Doeltreffend samenwerken met ondersteunende organisaties in het sociaal domein en met werkgevers; 3. Zorghub;

4. Duurzaamheid en Topwerkgeverschap.

Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Wijziging taakopdracht met onvoldoende kostendeekkende middelen van Rijk, economische verschuiving met onvoldoende arbeidspotentieel voor doelgroep, wijziging samenstelling participatiebestand bemoeilijkt plaatsing op betaald werk. Voor de organisatie bestaat risico op digitale criminaliteit (hacks, datagijzeling) en tekort aan personeel voor de taakuitvoering.	
Programma	Werk en inkomen / Begeleide participatie en Arbeidsparticipatie	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 2.450.000	€ 2.580.000
Vreemd vermogen	€ 2.295.000	€ 2.341.000
Resultaat	€ 170.000	€ 129.000
Aandelen kapitaal	€ 90.000	€ 90.000
Financieel belang	100%	100%
Verstrekke garanties / geldleningen	geen	geen
Omvang van de bijdrage (2024)	€ 20.904.201	

ParkerenDelft BV

Omschrijving (toelichting)

ParkerenDelft BV	
Algemene informatie	ParkerenDelft BV (voorheen Parking Delft of Integraal Parkeerbedrijf Delft) is 100% dochteronderneming van de gemeente.
Vestigingsplaats	Delft
Doel / openbaar belang	Uitvoeren van het parkeerbeleid Delft en de exploitatie van parkeergarages.
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>Koppeling van uitvoering aan beleidsdoel(en) [in ontwikkeling]</i>

Rol van de gemeente tov de verbonden partij	Enig aandeelhouder én opdrachtgever straatparkeren en garageparkeren.	
Ontwikkelingen	Parkeren Delft voert een dialoog met de stad om te kijken waar kansen en /of verbeteringen zijn op het vlak van parkeren. De bezettingsgraden van de garages zijn weer op het niveau van vóór de coronatijd. De gemeente werkt aan een parkeertransitie.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Risico op waarde aandelen en de garantiestelling / financiering. De parkeertransitie draagt positief bij aan de bezetting van de garages en beperkt aldus het financiële risico. De businesscase blijft echter een punt van aandacht. De uitvoerende taken op het gebied van straatparkeren zijn middels een dienstverleningsovereenkomst (DVO) door de gemeente belegd bij ParkerenDelft BV. Uit risico-inventarisatie in 2024 komen risico's naar voren met betrekking tot de business case: zoals structurele daling parkeervraag groter dan groei stad en bezoekers) en tot de operatie (integriteit en beschikbaarheid data ivm parkeervergunningen, onvoldoende gekwalificeerd personeel, incidenten met de garages als brand of overstroming).	
Programma	Bereikbare stad / Parkeren	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ -10.630.070	€-9.726.516
Vreemd vermogen	€ 66.645.194	€ 65.759.567
Resultaat	€ 685.974	
Aandelen kapitaal	€ 90.000	
Financieel belang	100%	
Verstrekte garanties / geldleningen (2024)	€ 12,9 miljoen / € 44,5 miljoen	€ 11,8 miljoen / € 43,5 miljoen
Omvang van de bijdrage (2024)	€ 2.507.000 voor activiteiten straatparkeren (Dienstverlenings-overeenkomst)	

Stedin Holding NV

Omschrijving (toelichting)

Stedin Holding NV		
Algemene informatie	Stedin NV is energielevering en -infrastructuurbedrijf in overheidshanden. In totaal 42 gemeenten zijn de aandeelhouder van deze N.V.	
Vestigingsplaats	Rotterdam	
Doel / openbaar belang	Netwerkbedrijf	
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>De gemeente heeft hier een maatschappelijk (verplichte) rol en geen direct beleidsdoel.</i>	
Rol van de gemeente t.o.v. de verbonden partij	Publieke aandeelhouder (netwerk in de gemeente)	
Ontwikkelingen	Gezien de energietransitie zal Stedin in de toekomst grote investeringen moeten gaan doen. December 2023 is de rijksoverheid aandeelhouder geworden bij Stedin met aandelen ter waarde van € 500 miljoen. Tevens zijn er enkele gemeenten in het verzorgingsgebied van Stedin toegetreden. Hierdoor is het aandelenbelang van de gemeente Delft gedaald van 2,15% naar 2,135%. Dividend voor de komende jaren zal zich bewegen tussen ongeveer de € 1 miljoen en de € 1,5 miljoen voor de gemeente Delft, naast de uitkering per jaar voor de cumulatief preferente aandelen van € 146.000 .	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Risico op waarde aandelen en lager / geen dividend. Stedin houdt de vraag naar energie(stroom) niet bij voor wat betreft de infrastructuur.	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 3,2 miljard	€ 3,4 miljard

Vreemd vermogen	€5,1 miljard	€ 5,7 miljard
Resultaat	in 2024 € 180 miljoenen in 2023 € 162 miljoen (totaalresultaat)	
Aandelen kapitaal	121.380 aandelen circa € 100 nominaal. Niet op de balans geactiveerd	
Financieel belang	2,135 % gestort aandelenkapitaal. Te ontvangen dividend over boekjaar 2024 uitkering regulier dividend voor Delft €1 miljoen,- . Tevens te ontvangen dividend over de cumulatief preferente aandelen voor Delft over 2024 € 146.391.	
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	geen
Omvang van de bijdrage	n.v.t.	

Evides NV

Omschrijving (toelichting)

Evides NV	
Algemene informatie	Aandeelhouder Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE) die 50% aandeelhouder is van Evides N.V.. Deze groep bestaat uit 17 gemeenten in Zuid-Holland. De andere 50% is in bezit van Agua B.V. met als aandeelhouders de provincie Zeeland, 13 Zeeuwse gemeenten, 2 Brabantse gemeenten en 1 Zuid-Hollandse gemeente.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel / openbaar belang	Beheren en exploiteren van een waterbedrijf
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>De gemeente heeft hier een maatschappelijk (verplichte) rol en geen direct beleidsdoel.</i>
Rol van de gemeente t.o.v. de verbonden partij	Aandeelhouder met in totaal 32 gemeenten en provincie Zeeland, waarmee Evides N.V. geheel in overheidshanden verkeert.

Ontwikkelingen	Evides zal de komende jaren veel gaan investeren om de beschikbaarheid en kwaliteit van het drinkwater te kunnen blijven garanderen. Dit zal een neerwaarts effect hebben op het uit te keren dividend de komende jaren. De huidige prognose van Evides is dat het dividend vanaf 2025 de helft zal zijn van eerdere jaren.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Evides heeft zes prioritaire risico's vastgesteld: 1. Cybersecurity incident; 2. Gebrek aan grondstoffen, bouw materiaal en chemicaliën (nieuw); 3. Ernstig ongeval; 4. Personeelstekort (nieuw); 5. Non-compliance ten aanzien van biologische stabiliteit; 6. Verscherpte normstelling PFAS.	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2023)	Eindstand (31-12-2023)
Eigen vermogen	€ 535 miljoen	€ 558 miljoen
Vreemd vermogen	€ 703 miljoen	€ 727 miljoen
Resultaat	€ 47,9 miljoen	
Aandelen kapitaal	€ 431.000	
Financieel belang	5,8% gestort aandelenkapitaal (in GBE die 50% heeft van Evides N.V.)	
Verstreckte garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage	n.v.t.	

BNG Bank NV (Bank Nederlandse Gemeenten)

Omschrijving (toelichting)

BNG Bank NV (Bank voor Nederlandse gemeenten)		
Algemene informatie	De BNG Bank is een bank ten dienste van de overheid en Delft neemt deel sinds de oprichting in 1914. Aandeelhouders zijn gemeenten door het hele land en de rijksoverheid is de grootste aandeelhouder met 49% van de aandelen.	
Vestigingsplaats	Den Haag	

Doel / openbaar belang	De BNG Bank draagt met haar dienstverlening bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten voor de financiering van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Koppeling beleidsdoel(en)	<i>De gemeente heeft hier een maatschappelijk (verplichte) rol en geen direct beleidsdoel.</i>	
Rol van de gemeente t.o.v. de verbonden partij	Aandeelhouder sinds de oprichting en klant bij de bank.	
Ontwikkelingen	De BNG Bank gaat haar kantoor in Den Haag de komende jaren grondig renoveren.	
Risico's (Financieel, bestuurlijk, maatschappelijk)	Beperkt risico. Waarde van aandelen niet geactiveerd. Jaarlijks dividend is beperkt.	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap	
Financiële gegevens	Beginstand (1-1-2024)	Eindstand (31-12-2024)
Eigen vermogen	€ 4,7 miljard	€ 4,8 miljard
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 294 miljoen [in eerdere jaren €254 miljoen (2023) en €300 miljoen (2022)]	
Aandelen kapitaal	47.385 aandelen van € 2,50. Niet op de balans geactiveerd	
Financieel belang	0,085% van het geplaatst aandelen kapitaal. Te ontvangen dividend € 102.351 . De BNG Bank zal 50% van het netto resultaat uitkeren in de vorm van dividend.	
Verstrekke garanties / geldleningen	geen	
Omvang van de bijdrage	n.v.t.	

Subsidies

Omschrijving (toelichting)

Subsidies

In deze paragraaf verantwoorden we op hoofdlijnen het beleid met betrekking tot het verlenen van subsidies en te ontvangen subsidies.

Uitgaande subsidies

Subsidiesystematiek

Het Delftse subsidiestelsel voor 2024 bestond uit een door de gemeenteraad vastgestelde Algemene Subsidieverordening Delft (ASV) 2022 en een vastgestelde Subsidieregeling gemeente Delft 2020. In 2024 kon voor het laatst subsidie aangevraagd worden op onderstaande doelstellingen omdat de ASV en de subsidieregeling per september 2024 vernieuwd zijn.

De nieuwe subsidieregeling ten behoeve van subsidies 2025 en verder heeft per beleidsthema een eigen hoofdstuk waarin duidelijk wordt omschreven voor welke doelstelling en activiteiten er subsidie verstrekt kan worden. Daarnaast bestaat het subsidiestelsel uit een regeling gericht op maatschappelijke initiatieven (voorheen eenmalige subsidie) en nog een aantal regelingen die van tijdelijke aard zijn. Onder het kopje overig staat geduid welke dit zijn.

Periodieke of (meer)jaarlijkse subsidie

De periodieke of (meer) jaarlijkse subsidie is een subsidie die een relatie legt tussen de door de gemeente toegekende subsidie en de daarvoor overeengekomen subsidieafspraken in het kader van de doelen die de gemeente heeft gesteld. In 2024 hebben we circa 34,4 miljoen euro aan (meer)jaarlijkse subsidies verleend.

Overzicht (meer)jaarlijkse subsidies 2024

Soort subsidie	Subsidiejaar	Doelstelling	Totaal per doelstelling (bedragen x 1.000)
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Duurzame stad Delft	€421
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Schone en veilige stad	€49
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Stad en bestuur	€16
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Economie en Vastgoed	€ 2.147
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Samenleven, onderwijs en cultuur	€ 17.745
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Gezonde en sociale stad	€ 9.996
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Werk en inkomen	€ 1.809
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	Overhead	€ 80
(meer)jaarlijkse subsidie	2024	SPUK	€ 2.138
Totaal			€ 34.401

Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven (voorheen eenmalige subsidies)

De subsidie voor maatschappelijke initiatieven is een subsidie die bijdraagt aan de onderstaande gemeentelijke doelstellingen. Een werkgroep beoordeelt de subsidieaanvragen integraal. In 2024 hebben we circa € 533.000,- aan deze subsidie verleend.

Soort subsidie	Subsidiejaar	Doelstelling	Totaal per doelstelling (bedragen x 1.000)
Eenmalige subsidie	2024	Participatie van inwoners	€ 154
Eenmalige subsidie	2024	Eigen kracht en gezamenlijke kracht	€ 65
Eenmalige subsidie	2024	Goed sociaal klimaat en veiligheid	€ 51
Eenmalige subsidie	2024	Duurzaamheid en Delfts milieu	€ 54
Eenmalige subsidie	2024	Sterke Wijken/Verbonden Stad	€ 182
Eenmalige subsidie	2024	Straatfeestsubsidies	€ 28
Totaal aan verleende eenmalige subsidies 2024			€ 533

Overige subsidies

Onder de overige subsidies vallen de volgende subsidieregelingen:

Soort regeling	Subsidiejaar	Totaal per doelstelling (bedragen x 1.000)
Delfts Sportakkoord	2024	€ 51
Impuls evenementen	2024	€ 51
Impuls jongerencultuur	2024	€ 334
Subsidie creatieve makers	2024	€ 100
Onderhoud monumentale bomen	2024	€ 2
Valpreventie	2024	€ 99
Subsidie Vakleerkracht bewegingsonderwijs	2024	€ 302
Welzijnsaanpak	2024	€ 6.984
Totaal		€ 7.920

- Delfts Sportakkoord: het doel is om activiteiten te bevorderen die sporten, bewegen en participatie bestendigen;
- Impuls evenementen; ter ondersteuning van evenementenorganisaties die een tekort hebben op de begroting en waar de continuïteit in gevaar komt;
- Impuls Jongerencultuur: het doel is om jongeren actief te laten deelnemen aan culturele activiteiten en om het culturele aanbod voor en door jongeren in Delft te stimuleren

- Creatieve makers; het stimuleren van werkgelegenheid van Delftse creatieve makers en daarmee weer zorgen voor een levendig cultureel leven;
- Onderhoud monumentale bomen: het doel is eigenaren van een monumentale boom te een bijdrage te verstrekken voor het deskundig onderhouden van de monumentale boom;
- Valpreventie; het doel is om activiteiten te bevorderen gericht op het risico op vallen te verminderen of te voorkomen;
- Vakleerkracht bewegingsonderwijs: de subsidie is een bijdrage in de kosten voor het aanstellen van een bevoegde vakleerkracht bewegingsonderwijs;
- Welzijnsaanpak: Subsidie kan worden verstrekt voor activiteiten gericht op de ondersteuning van inwoners van de gemeente Delft die een afstand ervaren om mee te doen aan activiteiten en/of in een zorg-/ondersteuningstraject zitten.

Inkomende subsidies

Delft benut kansen om subsidies te vergaren voor de eigen ambities en beleidsdoelstellingen. Het Subsidieservicepunt (SSP) vervult hierin een actieve ondersteunende rol naar de beleids- en uitvoeringsafdelingen. Het SSP identificeert mogelijkheden bij projecten/ideeën en zoekt naar projecten/ideeën aan de hand van komende openstellingen. Hierbij wordt gemeentebreed samengewerkt met beleid, uitvoering en strategie. De subsidieverstrekkende instanties zijn regionaal, provinciaal, nationaal en Europees. Het SSP voorziet in de voorlichting en duiding van voorwaarden en mogelijkheden, voordat besloten wordt een aanvraag in te dienen. Daarnaast houdt het SSP ook zicht op de afwikkeling van de bijbehorende administratieve processen tot en met de (eind)verantwoording.

In 2024 hebben we een substantieel hoger bedrag beschikt gekregen dan voorgaande jaren. Dit komt vooral door de grote toename aan (aangevraagde en goedgekeurde) Specifieke Uitkeringen (SPUK) zoals Woningbouwversnellingsgelden (€74,6 mln), Volkshuisvestingsfonds (€2,2 mln), Regiodeal Delft West (€12,3 mln), IZA-gelden (€7,5 mln), Kansrijke wijken (€4,8 mln), Preventie en Gezag (€3,7 mln), Aanpak Isolatie (€2,1 mln). Daarnaast zijn we ook succesvol geweest bij diverse Provinciale subsidieregelingen en het Europees Sociaal Fonds.

Jaarrekening 2024

Overzicht inkomende subsidies

Beschikt bedrag per jaar (x € 1.000) :

Beschikt bedrag per jaar (x € 1.000) :	Regionaal	Provinciaal	Nationaal	Europees	Totaal		
2022	0	1.4334	7	7.99	-	9.460	
2023	7	65	1.223	6	63.09	308	65.284
2024	0	40	2.199	0	116.69	567	119.856
		2.487	3.456	187.783	875	194.600	

BEDRIJFSVOERING

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

De wereld van bedrijfsvoering ontwikkelt zich in een razend tempo. Daarom streeft de gemeente Delft voortdurend naar modernisering van de interne dienstverlening. Dit onderzoeken we in nauwe samenwerking met de gebruikers van deze dienstverlening en waar nodig passen we onze dienstverlening aan.

Bedrijfsvoering

Excel-tabel

Bedrijfsvoering		
Vergelijkingscijfers BBV	2023	2024
Formatie per 1000 inwoners	8,4	8,5
Bezetting per 1000 inwoners	8,7	9
Apparaatskosten per inwoner	€ 1.001	€ 1.123
Externe Inhuur	17,30%	17,83%
Overhead (tov de totale begroting)	8,90%	8,78%

Organisatie

Omschrijving (toelichting)

Omvang van de organisatie en samenstelling personeelsbestand

Op 31 december 2024 bedroeg het personeelsbestand 990 fte. De formatie is toegenomen met 19,8 fte. In 2024 is 2,02 fte bezuinigd en is 6,14 fte toegekend via begrotingswijzigingen. De overige 15,69 fte zijn ontstaan door (werk-)budgetten om te zetten in formatiebudget. De bezetting is met 36,2 fte toegenomen. De totale overbezetting van 53,3 fte (990,5 – 937,2) wordt betaald vanuit de incidentele gelden (bijvoorbeeld projectgelden). In 2024 zijn 126 medewerkers uit dienst gegaan en 170 in dienst gekomen wat resulteert in een toename van 42 medewerkers. In de huidige arbeidsmarkt blijft het echter een uitdaging om goed gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden voor de organisatie. Daarom willen we het Delftsblauwe werkgeverschap aantrekkelijker maken en houden.

- zie tabel omvang organisatie
- zie tabel leeftijdsopbouw

Binden en boeien, werken voor Delft is leuk

Het behouden van medewerkers voor de gemeente Delft is een lastige opgave. De arbeidsmarkt is nog steeds krap en de concurrentie met omliggende gemeenten is groot. Het Binden en Boeien programma richt zich op goed en aantrekkelijk werkgeverschap en kent verschillende pijlers:

Onboarding programma. Nieuwe medewerkers krijgen een warm welkom waarbij de verschillende werkfaciliteiten worden uitgereikt en toegelicht. Daarnaast is er een 100 dagen programma dat medewerkers in hun eigen tempo kunnen volgen. Bij dit

programma hoort ook het afleggen van de ambtseed. Het programma wordt positief beoordeeld en helpt bij een goede landing in de gemeente Delft.

Matchpoint, het interne matching bureau wordt bekender in de organisatie en meer medewerkers melden zich aan. Hiermee willen we de doorstroom in de organisatie verhogen en medewerkers die op zoek zijn naar een uitdaging behouden voor Delft.

Vitaliteit is een andere pijler. In 2024 heeft elke medewerker een vitaliteitsbudget van € 150,00 mogen inzetten voor sport, materiaal of diensten. Daarnaast worden er verschillende trainingen aangeboden over gezonde leefstijl, gezonde balans werk – privé.

Ook proberen we externe medewerkers te verleiden om in dienst te komen van de gemeente Delft.

Inhuur

Het externe inhuur percentage bedraagt 17,8% van de loonsom op 31 december 2024. We streven ernaar de inhuur zo beperkt mogelijk te houden, en willen, mede in het kader van Delftsblauw werkgeverschap, meer inzetten op vaste ambtelijke capaciteit. In 2024 zijn 18 ingehuurd medewerkers in dienst gekomen bij de gemeente Delft.

- zie tabel inhuur

Organisatieontwikkeling

In 2024 lag de focus voornamelijk op het verder doorontwikkelen van het nieuwe sturingsconcept. De focus hierbij was inzet op de onderwerpen integraal samenwerken en prioriteren en kiezen. Deze onderwerpen werden samengebracht onder de noemer ambtelijk vakmanschap, en stonden centraal omdat de organisatie daar nog een ontwikkeling door te maken heeft. Voor medewerkers is er ingezet op een bewustwordingscampagne met daarin het aanbieden van informatie, workshops en trainingen.

Voor leidinggevenden werd ambtelijk vakmanschap en de wijze waarop leiderschap in Delft wordt gezien, verweven in het leiderschapsprogramma. Het leiderschapsprogramma was toegankelijk voor zowel de formeel als informeel leidinggevenden in onze organisatie. Aan de hand van de inhoudelijke thema's Delftse Opgaven, gedrag in organisaties en diversiteit en inclusie werd gestuurd op bewustwording van de leiderschapsrol in het bieden van richting, ruimte en reflectie aan medewerkers.

De functie van afdelingshoofd is geëvalueerd. Hierbij is vooral gekeken of de functie een andere inhoud heeft gekregen omdat afdelingshoofden weer inhoudelijk verantwoordelijk zijn. Tijdens de ontwikkeling en implementatie van het sturingsconcept was het uitgangspunt dat elk afdelingshoofd een vergelijkbare functie had en dat de 'span of control' zorgde voor een versterking van een managementlaag binnen een afdeling. Na de evaluatie is gebleken dat er een verschil is tussen afdelingshoofden en dan vooral op het strategisch werken. Daarom is er gekozen om toch te differentiëren in de functie van afdelingshoofd.

Met elk cluster is een strategisch personeelsplan gemaakt om inzicht te krijgen en gericht te kunnen sturen op de optimale personeelsbezetting van de organisatie voor nu en in de toekomst. Daarbij is rekening gehouden met de verminderde inkomsten uit het gemeentefonds vanaf 2026 en het kunnen blijven betalen van medewerkers die nu vanuit incidenteel geld worden betaald.

Diversiteit en veilige werkomgeving

Diversiteit en inclusie staan hoog op de agenda. Daarom investeren we in bewustwording en organiseren we veel activiteiten rondom dit thema. Het is uiteraard belangrijk om te weten of we hierin ook slagen. Hiervoor is een korte enquête onder het personeel gehouden met 5 stellingen.

Het resultaat van deze enquête laat zien dat de meeste collega's zich thuis en welkom voelen, kansen krijgen en vinden dat hun talenten tot hun recht komen. We willen dat iedereen dit gevoel heeft dus er is natuurlijk ook nog wat te winnen, zowel qua zichtbare aandacht voor dit onderwerp en de praktische aanpak. In 2025 zullen we op basis van de uitkomsten werken aan de zichtbaarheid. Een eerste praktische uitvoering is de diversiteitsdinsdag. Via intranet wordt elke week aandacht besteed aan diversiteit door middel van een artikel een voorbeeld of praktische tips.

Hybride werken: de nieuwe norm

Hybride werken is inmiddels de nieuwe norm geworden. In 2024 zijn onze technische en facilitaire middelen aangepast om hybride werken op een optimale manier mogelijk te maken. De ontwikkelingen op dit gebied worden gevolgd en indien nodig toegepast.

Verzuim

Het verzuimpercentage is fors gestegen en is het hoogst van de afgelopen 5 jaar. De stijging is zichtbaar bij bijna alle clusters maar het verzuim bij het KCC is het sterkst gestegen. Ook de landelijke trend is dat het verzuimcijfer iets stijgt ten opzichte van 2023.

- zie tabel ziekteverzuim

Omvang organisatie

Excel-tabel

Omvang van de organisatie					
	2020	2021	2022	2023	2024
Formatie in FTE	852,6	864,6	886,7	917,4	937,2
Bezetting in FTE	857,2	836,5	878,1	954,3	990,5
Medewerkers	935	907	950	1032	1074

Leeftijdsopbouw

Excel-tabel

Leeftijdsopbouw personeel					
	2020	2021	2022	2023	2024
Jonger dan 25 jaar	2%	2%	2%	3%	3%
25 tot 35 jaar	12%	12%	16%	16%	17%
35 tot 45 jaar	22%	23%	22%	21%	20%
45 tot 55 jaar	30%	28%	28%	28%	29%
55 tot 60 jaar	18%	18%	16%	15%	15%
60 jaar en ouder	18%	16%	17%	17%	17%

Inhuur

Excel-tabel

Inhuur	2020	2021	2022	2023	2024
Als fractie van de totale loonsom	19,7%	18,4%	18,3%	17,3%	17,8%
In fte (op 31-12)	130	135	123	114	128
Kosten Inhuur (bedrag x 1000)	€ 16.601	€ 15.762	€ 15.971	€ 16.952	€ 19.649

Ziekteverzuim

Excel-tabel

Ziekteverzuimpercentage	2020	2021	2022	2023	2024
Organisatieonderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Raadsgriffie	0,4	2,5	1,4	0,9	0,7
Ruimte en Economie	4,3	4,5	6,8	5,8	6,7
KCC	7,8	7,1	9	9,2	11,8
Interne Dienstverlening	4,6	5,3	6,1	5,7	7,2
Informatievoorziening			5	4,4	4,4
Veiligheid	8,9	6,3	5,7	5,8	7,7
Samenleving	3,6	3,5	4,6	3	3,4
Bestuur	3,4	3,2	5,4	4,3	5,0
Directie en Programmeurs	0,6	1,1			
Directieteam			9,3	6	3,7
Museum Prinsenhof Delft	6	8,8	7,8	4,9	3,8
Totaal	5,4	5,2	6,4	5,6	6,6

Informatievoorziening

Omschrijving (toelichting)

Gedurende 2024 is gestart met de herijking van onze visie- en informatiestrategie. In 2025 zal deze visie naar verwachting definitief worden vastgesteld.

Daarnaast is in 2024 de focus meer gelegd op het belang van de digitale vaardigheden en informatiebekwaamheid van medewerkers. In samenwerking met HR is het leerpad 'De digitale wereld' opgezet. Dit leerpad maakt onderdeel uit van het interne ontwikkelaanbod. Ook zijn de eerste stappen gezet met het opzetten van datascience binnen de organisatie.

Informatie bekwaam en bewuste inzet Artificial Intelligence (A.I.).

In 2024 zijn we aan de slag gegaan met het opstellen van A.I. beleid. Daarnaast is onderzoek gedaan naar verschillende A.I. oplossingen die ons zouden kunnen helpen bij het bereiken van verschillende organisatiedoelen.

Stand van zaken Wet open overheid

Actieve openbaarmaking

In 2024 is ons publicatieplatform ontwikkeld en ingericht. Met behulp van dit publicatieplatform kunnen we voldoen aan de verplichte actieve openbaarmaking van de Wet open overheid die in 2025 verder wordt geïmplementeerd.

Passieve openbaarmaking

Het Woo-loket is per 1 mei 2023 ingesteld voor de passieve openbaarmaking; door middel van een beroep op de Wet open overheid (Woo) wordt aan de gemeente gevraagd informatie openbaar te maken.

In 2024 heeft het Woo-loket in totaal 47 verzoeken afgehandeld. Daarvan zijn 12 verzoeken - door de verzoeker- ingetrokken. De belangrijkste reden voor het intrekken van een Woo-verzoek is dat een verzoeker na een gesprek met een ambtenaar of het toezenden van documenten tevreden is. Verdere formele afhandeling van het Woo-verzoek is dan niet meer nodig.

Van het totaal aantal verzoeken zijn er 13 buiten de wettelijke termijn afgehandeld. Dit betreft omvangrijke verzoeken, of verzoeken waarbij verschillende bestuursorganen betrokken zijn en zienswijzen moeten worden opgevraagd. Dit kost veel tijd. Conform artikel 4.2a van de Woo gaan de medewerkers van het Woo-loket in dergelijke situaties in gesprek met de verzoeker om uit te leggen waarom de afhandeling langer duurt en om afspraken te maken over het verdere proces. Het Woo-loket onderhoudt sowieso gedurende het gehele proces regelmatig telefonisch of per e-mail contact met de verzoeker. Bij omvangrijke verzoeken kan worden afgesproken om de documenten in delen openbaar te maken, met uiteindelijk één besluit.

Het Woo-loket coördineert ook het opstellen van een zienswijze, als een ander bestuursorgaan daarom vraagt. In 2024 is dat 5 maal aan de orde geweest.

In 2024 hebben wij geen bezwaren ontvangen tegen Woo-besluiten.

Het Woo-loket zet onverminderd in op verdere verbetering van het werkproces. Vaker contact met verzoeker en het sneller verzamelen van documenten zijn daarbij actiepunten. Het publiceren van Woo-besluiten kan ook zorgen voor snellere afhandeling van Woo-verzoeken, omdat verwezen kan worden naar documenten die al openbaar zijn. Inmiddels is het publicatieplatform in werking en zullen de eerste Woo-verzoeken worden gepubliceerd.

Informatiehuishouding op orde

Het afgelopen jaar is een nieuw groot project gestart 'Samenwerken met informatie'. Dit project is erop gericht om te zorgen dat onze applicaties beter ingericht zijn om goed informatiebeheer te kunnen voeren. Tegelijkertijd besteden we meer aandacht aan de vaardigheden van onze medewerkers om dit te kunnen doen.

Daarnaast is een risicoanalyse gedaan op het gemeentelijk applicatielandschap over de vraag of informatie in betreffende applicaties wel goed wordt vernietigd en is gestart met het uitrollen van een nieuw kwaliteitssysteem voor informatiebeheer.

Informatiebeveiliging en gegevensbescherming

Informatiebeveiliging is van essentieel belang voor de continuïteit van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Medewerkers zijn bij hun dagelijks werk zeer afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare en bestendige informatie. Die afhankelijkheid neemt alleen maar toe. Ook omvang en impact van dreigende inbreuken op de informatieveiligheid nemen toe. In oktober 2024 is de Network and Information Security Directive (NIS2) vastgesteld door de Europese Unie. De richtlijn is gericht op een versterking van de digitale en economische weerbaarheid van Europese lidstaten en wordt op dit moment omgezet naar de Nederlandse Cyberbeveiligingswet.

Naast het beschermen van informatie is het ook belangrijk dat de organisatie rechtmatig, behoorlijk en transparant omgaat met (persoons-)gegevens. Ter versterking van de onafhankelijke derdelijns positie van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) is in 2024 de rol van Chief Privacy Officer belegd bij dezelfde persoon die de CISO rol vervult. Hiermee is de CISO/CPO verantwoordelijk voor beleid en advisering op informatiebeveiliging en gegevensbescherming en focust de FG op toezichtstaken.

Gestart is met het aanscherpen van het PDCA-proces voor zowel informatiebeveiliging als gegevensbescherming waarmee de weerbaarheid en risico-gebaseerde sturing van de gemeente wordt versterkt. Enkele belangrijke resultaten vanuit informatiebeveiliging en gegevensbescherming uit 2024 zijn:

- Voortzetting informeren aan de Raad (twee keer per jaar) over de actuele stand van zaken rond informatiebeveiliging en gegevensbescherming.
- Geactualiseerd en vastgesteld overzicht kritieke processen en applicaties voor de gemeente,
- Uitgevoerde training NIS2 met het college,
- Start selectie monitoringfunctie (Managed Detection & Response),
- Vastgesteld beveiligingsbeleid voor mobiele apparatuur,
- Start onderzoek en advies naar business continuïteitsplannen,
- Inventarisatie impact beveiligingsmaatregelen op Operationele Technologie,
- Intensiveren uitvoering DPIA's.

Financien

Omschrijving (toelichting)

Advisering en ondersteuning

In 2024 is de managementinformatie- en advisering over financiën en het beheer daarvan verbeterd. Reden hiervoor is de omvang van incidentele geldstromen vanuit de overheid alsmede de toename van allerlei specifieke uitkeringen (SPUK's) en de hierbij behorende verantwoordingsplicht. Ook voor de drie opgaven is het belangrijk dat de geldstromen goed in beeld blijven, zodat er op een juiste wijze gerapporteerd kon worden over het verloop van de uitgaven en het bereiken van de gestelde doelen. Door continue verbetering van rapportages streven we ernaar het voorspellend vermogen van de organisatie op financieel gebied te versterken, zodat tijdige bijsturing mogelijk is.

Nieuw financieel systeem

In 2024 is een nieuwe financiële applicatie geïmplementeerd die vanaf 2025 gebruikt wordt. Om de overgang soepel te laten verlopen, is veel geïnvesteerd in testen van het nieuwe financiële systeem. Het nieuwe systeem biedt mogelijkheden om het aantal handmatige handelingen te verminderen en gebruik te maken van de nieuwste ICT-ontwikkelingen. Zo zal financiële informatie 'realtime' beschikbaar zijn en is de applicatie gekoppeld aan een aantal andere applicaties waardoor de kans op foute informatie gereduceerd is.

Facilitair

Omschrijving (toelichting)

Belangrijkste doel voor de facilitaire dienstverlening blijft de aankomende periode ook het bieden van een veilige, duurzame en klantgerichte werkomgeving, die de efficiënte levering van gemeentelijke diensten ondersteunt. Deze bieden we ook aan Delft Support. Daarbij streeft de gemeente naar uitstekende en betaalbare faciliteiten en diensten, voor de inwoners, organisaties, bezoekers en medewerkers.

In 2024 zijn de warme en koude dranken aanbesteed en is de overstap van wegwerpbekertjes naar (herbruikbare) porseleinen mokken gerealiseerd. De vloerbedekking van het vergadercentrum van het stadskantoor is op een duurzame manier vervangen, het

onderhoudscontract met de hoofdaannemer is verlengd en om dit onderhoud ook voor de komende jaren goed te verzorgen is het aanbestedingsproces hiertoe gestart. Het meerjaren onderhoudsplan voor de facilitaire dienstverlening is opgesteld en de financiële consequenties hiervan worden in beeld gebracht. Verder zijn de voorbereidingen gestart om de verlichting van het stadkantoor gefaseerd om te zetten naar ledverlichting en zijn de voorbereidingen voor de tijdelijke verhuizing van het personeel van het Prinsenhof Museum naar het Prinsenkwartier uitgevoerd, zodat zij begin 2025 hier de bedrijfsvoeringswerkzaamheden kunnen voortzetten. Ter voorbereiding op de herijking van het huisvestingsconcept is een bezettingsgraadmeting uitgevoerd. Tot slot hebben we de energieontwikkelingen gemonitord, waarvan de kosten iets lager zijn uitgevallen dan begroot.

Inkoop

Omschrijving (toelichting)

MVOI

Eind 2022 heeft Delft zich aangesloten bij het landelijk manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Delft heeft als doel om een bijdrage te leveren aan het versterken van duurzaamheid. We stimuleren diversiteit en inclusie met onze inkoop en streven naar 'social return'. Met het in 2024 afgeronde MVOI actieplan geven we duidelijkheid op welke manier we in de praktijk invulling gaan geven aan dit manifest. Voor de bijbehorende meting en verantwoording sluiten we aan bij het landelijke instrument MVI-Zet waarover eind Q1 2025 gerapporteerd kan worden.

Mercell

In 2024 is gestart met het gebruiken van het platform van Mercell. Dit platform biedt een tweeledige omgeving, 1 voor het centrale contractbeheersysteem en 1 voor het publiceren van aanbestedingen.

Rechtmatigheid

Omschrijving (toelichting)

Preventie frauderisico

Voor zover bekend, heeft zich het afgelopen jaar geen fraude voorgedaan. De processen waarbij een frauderisico aanwezig is, zijn geïdentificeerd. Jaarlijks worden deze processen beoordeeld en wordt gekeken of de maatregelen het risico voldoende beheersen. Aan de hand van steekproeven wordt beoordeeld of de maatregelen afdoende werken.

Rechtmatigheid

Deze jaarrekening bevat de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Met deze verantwoording geeft het college aan in hoeverre het college het afgelopen jaar rechtmatig heeft gehandeld. Belangrijk daarbij is of de rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties. Deze criteria houden in dat het college opereert binnen de gestelde budgetten door de raad (begrotingscriterium), dat gelden worden besteed en ontvangen conform de geldende wet- en regelgeving (voorwaardencriterium) en dat het college voldoende maatregelen treft om te voorkomen dat inwoners of bedrijven geen misbruik maken van de voorzieningen die de gemeente verstrekt (misbruik & oneigenlijk gebruik criterium).

In de Financiële verordening, artikel 20, lid 4B en C, zijn de rechtmatigheidsgrens en de rapportagegrens vastgesteld. De rechtmatigheidsgrens is vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves (dit is € 4.789.570). De rapportagegrens is vastgesteld op € 200.000. Financiële verordening (Gemeentewet 212 en 213) | Lokale wet- en regelgeving

213a Onderzoeken

Op grond van art. 213a Gemeentewet verricht het college periodiek onderzoek naar de doelmatigheid van het gevoerde bestuur. In de financiële verordening is vastgelegd dat het college in de jaarstukken rapporteert over de onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid. In 2024 zijn de volgende audits uitgevoerd:

- Audit archeologie in het kader van het kwaliteitsmanagementsysteem zoals voorgeschreven in de Erfgoedwet. De controle van de projecten leidde tot de constatering dat aan de eisen is voldaan.
- In het najaar van 2023 is een audit naar subsidieverlening uitgevoerd. Hierbij is vooral de sturing op tijdigheid onderzocht (tijdige indiening van aanvragen en tijdige afhandeling subsidieaanvragen), omdat op dit punt veranderingen in de werkwijze waren aangebracht. De audit is in januari 2024 afgerond. Geconcludeerd werd dat de veranderingen in de werkwijze ertoe hebben geleid dat de consequenties van een niet tijdige indiening van aanvragen en afhandeling zich niet goed verhielden met subsidieregels en de mandaatregeling. Bovendien leidde het tot ondoelmatigheid vanwege de extra organisatorische inzet en vertragingen in de afhandeling. Aanbevolen is om de tijdigheid te verbeteren volgens een gestructureerde aanpak. De aanbevelingen hebben geleid tot een verbeteraanpak waar het DT op 20 juni 2024 mee heeft ingestemd.
- In het najaar van 2024 is gestart met een audit naar het gebruik van de prepaidpinpas en de in 2024 ingevoerde digitale variant ervan (SimplifiedCard) binnen de organisatie. Omdat dit betaalmiddel een relatief hoog risico heeft op ongepaste uitgaven (d.w.z niet gerelateerd aan het werk) en er geen controle vooraf is, zijn alle uitgaven via dit betaalmiddel in de periode 2019-2023 onderzocht. Tevens is nagegaan of deze uitgaven met de controleerbare andere betaalmiddelen hadden kunnen worden gedaan, om te bepalen of er een noodzaak is om over dit risicovolle betaalmiddel te beschikken. Het onderzoek is afgerond in het voorjaar van 2025.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op afwijkingen ten opzichte van de door de raad goedgekeurde begroting. De rechtmatigheid wordt beoordeeld op programmaniveau. De raad heeft in de Financiële verordening vastgelegd hoe om te gaan met begrotingsonrechtmatigheden: Artikel 20, lid 6D, Financiële verordening (Gemeentewet 212 en 213) | Lokale wet- en regelgeving.

Een bijzonderheid in de regelgeving betreft onrechtmatigheden die wel als acceptabel worden gezien. Dit zijn de volgende gevallen:

- Een afwijking wordt gecompenseerd door inkomsten die hieraan direct zijn gerelateerd. De afwijking wordt toegelicht bij het desbetreffende programma.
- Een afwijking vindt plaats binnen een open-einde regeling. De afwijking wordt toegelicht bij het desbetreffende programma.
- Een afwijking is tussentijds geautoriseerd door de raad. De afwijking wordt toegelicht bij het desbetreffende programma.
- Een afwijking kan passen binnen bestaand beleid. De afwijking wordt toegelicht bij het desbetreffende programma.

De overschrijdingen van de begroting worden bij de programma's toegelicht.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de voorwaarden die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Hierbij kan gedacht worden aan voorwaarden bij inkoop en aanbesteding of bij subsidies en uitkeringen. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid van de lasten in de jaarrekening.

De controle over het afgelopen jaar heeft aan het licht gebracht dat verschillende opdrachten hebben geleid tot onrechtmatige lasten in de jaarrekening tot een totaalbedrag van € 1.570.106. Deze opdrachten hebben in geen enkel geval geleid tot onrechtmatigheid in de jaarrekening boven de rapportagegrens van € 200.000.

De reeds ingezette koers waarbij meer aandacht wordt besteed aan de naleving van de Europese aanbestedingsregels en de inhuur van personeel waarbij ook nadrukkelijk wordt gekeken over de jaren heen, wordt verder doorgezet.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) criterium houdt in:

- Misbruik: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.
- Oneigenlijk gebruik: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen worden maatregelen getroffen. Daarnaast vinden controles plaats die tijdig signalering en sanctionering mogelijk maken. Uit de controle van de processen zijn geen onrechtmatigheden gebleken in het kader van het M&O criterium.

FINANCIERING

Excel-tabel

Kaders en beleid

Omschrijving (toelichting)

Bij het aantrekken van financiële middelen streven we naar zo laag mogelijke financieringskosten. Dit bereiken we doordat we, bij het aangaan van leningen met een looptijd langer dan 1 jaar, altijd ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen opvragen.

Daarnaast volgen we de normen voor het beheersen van het renterisico, zoals bepaald in de Wet financiering decentrale overheden (renterisiconorm, kasgeldlimiet). Het risicobeheer van de leningenportefeuille is gebaseerd op het beperken van de risico's die verbonden zijn aan de financieringsfunctie, zoals rente-, koers- en kredietrisico's. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties bedingen we, indien mogelijk, zekerheden.

Ook in 2024 heeft in het treasuryberaad afstemming plaatsgevonden over het te voeren treasurybeleid en over de transacties die daaruit volgden. Het treasuryberaad zorgt voor de informatievoorziening naar het college. Het financieringsresultaat is ook in 2024 nagenoeg binnen de begroting gebleven. Dit is verder toegelicht bij de algemene dekkingsmiddelen.

Schuld

Excel-tabel

Schuld			
Bedragen x € 1.000	Begin boekjaar	Einde boekjaar	verschil
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	255.299	232.534	-22.765
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	10.753	23.374	12.621
Overlopende passiva	106.228	140.521	34.293
Stadsschuld	372.280	396.429	24.149
Waarvan langlopende leningen	252.225	229.558	-22.667
Waarvan doorgeleende gelden	72.428	57.139	-15.289

Ontwikkeling leningenportefeuille 2024

Excel-tabel

Ontwikkeling leningenportefeuille 2024					
Bedragen x € 1.000	Begin boekjaar	leningen	(o/g, u/g)	aflossingen	Eind Boekjaar
Opgenomen gelden	252.225			22.667	229.558
Uitgeleende gelden	72.428			15.289	57.139
Netto Financiering	179.797			7.378	172.419

Uitgezette geldleningen (UG lang) 2024

Excel-tabel

Uitgezette geldleningen(UG lang) 2024			
Bedragen x € 1.000	begin boekjaar	einde boekjaar	Mutatie
St. exploitatie sport ACC Concordia	231	193	-38
Budo Gouweleeuw	86	79	-7
Parkeren Delft BV	44.514	43.484	-1.030
St Kunstgras Sportpark Kruithuisweg	134	117	-17
SV De Hollandse Leeuw	247	224	-23
Stichting DuWo	7.596	-	-7.596
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten	10.104	10.695	591
Vidomes Delft	7.935	1.532	-6.403
Woonbron Maasoevers	388	357	-31
St. scholengemeenschap Spinoza	900	800	-100
Provincie Zuid-Holland	293	213	-80
Totaal UG lang	72.428	57.139	-14.734

Stadsschuld en financieringsbehoefte

Omschrijving (toelichting)

De bruto stadsschuld bestaat uit de vaste en vlottende schulden, alsmede de verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen (overlopende passiva).

De bruto stadsschuld is in 2024 toegenomen met € 24,1 miljoen. Deze stijging komt enerzijds door een toename van de netto-vlottende schulden en de overlopende passiva met respectievelijk € 12,6 miljoen en € 34,3 miljoen.

De vaste schulden bestaan voor het grootste deel uit langlopende leningen van banken en overige financiële instellingen. Een klein deel bestaat uit ontvangen waarborgsommen en vooruitontvangen afkoopsommen van derden voor erfpachtovereenkomsten. Een deel van de langlopende leningen is weer doorgeleend aan bijvoorbeeld woningcorporaties, Stimuleringsfonds Volkshuisvesting en Parkeren Delft BV.

Ontwikkeling leningenportefeuille

Per saldo is de opgenomen leningenportefeuille met bijna € 23 miljoen afgenomen door hoofdzakelijk reguliere aflossingen. De mutaties in de portefeuilles opgenomen geldleningen (o/g > 1 jaar) en uitgeleende geldleningen (u/g > 1 jaar) kunnen we als volgt weergeven.

Rente

Omschrijving (toelichting)

Voor zowel de korte rente (geldmarktrente) als de lange rente (kapitaalmarktrente) geldt dat deze in 2024 is gedaald. De ECB heeft sinds juli 2024 in vier gelijke stappen de REFI rente (herfinancieringsrente) met 1% naar beneden gebracht van 4% naar 3%. De verwachting is dat deze rente nog licht zal dalen in 2025. De renteontwikkeling houden we nauwlettend in de gaten.

Het renteresultaat

Op grond van de Financiële verordening moeten we inzicht bieden in de rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie en in de omslagrente. Het renteschema zoals de commissie BBV dat adviseert biedt dit inzicht.

Onder projectfinanciering wordt verstaan: het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering. Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan wordt toegerekend op basis van de omslagrente.

De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage.

De totaal door te rekenen externe rente is € 1,1 miljoen negatief (werkelijke rentelasten € 6,3 miljoen -/- werkelijke rentebaten € 7,4 miljoen). Als rekening wordt gehouden met de overige taakvelden bedraagt het renteresultaat € 1,1 miljoen.

Om te bepalen of de stadsschuld betaalbaar is, kijken we naar de rentedruk. Hiermee laten we het aandeel van de rentekosten in de begroting zien. Hoe hoger de rentedruk, hoe minder ruimte er is voor andere uitgaven. In het verslagjaar is de bruto rentequote 1,2% (norm: lager dan 5%) en de netto rentequote 1,4% (norm: lager dan 2,5%).

Renteschema

Excel-tabel

Renteschema	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil	Rentedruk
Bedragen x € 1.000					
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	6.265	6.265	6.302	-37	1,2%
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	7.049	7.049	7.471	422	1,4%
Totaal door te rekenen externe rente	-785	-784	-1.169	385	-0,2%
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend				-	
c2. De rente van projectfinanciering toegerekend aan taakvelden.	105	105	-17	122	
Saldo door te rekenen externe rente	-890	-889	-1.152	263	
d1. Rente over eigen vermogen	-	-	-	-	
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-	-	
De aan taakvelden (inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	-890	-889	-1.152	263	
e. De aan taakvelden (inclusief Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-	-	-	-	
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	890	889	1.152	263	

Renterisico-norm en renterisico's

Excel-tabel

Renterisico-norm en renterisico's	
Bedragen x € 1.000	
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld	
3b. Nieuwe verstrekte lange leningen	
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	-
5. Betaalde aflossingen	22.624
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7. Renterisico op vaste schuld (2+6)	-
Renterisiconorm	
8. Begrotingstotaal	460.000
9. Percentage vastgesteld per ministeriele regeling	20%
10. Renterisiconorm (8 x 9)	92.000
Toets renterisiconorm	
10. Renterisiconorm	92.000
7. Renterisico op vaste schuld	-
11. Ruimte(+) Overschrijding (-); (10-7)	92.000

Kasgeldlimiet 2024

Excel-tabel

Kasgeldlimiet 2024					
Bedragen x € 1.000		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Flottende korte schuld	Maand 1				
	Maand 2				
	Maand 3				
Flottende middelen	Maand 1	123.587	111.102	161.625	182.299
	Maand 2	102.878	132.995	156.793	180.817
	Maand 3	116.361	133.807	170.128	177.001
Netto flottende schuld(-)/ flottende middelen(+)	Maand 1	123.587	111.102	161.625	182.299
	Maand 2	102.878	132.995	156.793	180.817
	Maand 3	116.361	133.807	170.128	177.001
Totaal netto flottende schuld(-)/ flottende middelen(+)		114.275	125.968	162.849	180.039
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto flottende schuld(-)/ flottende middelen(+)		114.275	125.968	162.849	180.039
Toegestane kasgeldlimiet		39.100	39.100	39.100	39.100
Ruimte (+) of overschrijding (-) van de limiet		153.375	165.068	201.949	219.139
Begrotingstotaal (*)	460.000				
Percentage vastgesteld per ministeriele regeling	8,5%				
Kasgeldlimiet	39.100				
* totaal bedrag van de baten					

Renterisico's

Omschrijving (toelichting)

De Wet financiering decentrale overheden (FiDO) hanteert twee normen voor het beheersen van het renterisico, te weten de renterisiconorm en de kasgeldlimiet:

Renterisiconorm

Als de gemeente nieuwe geldleningen aantrekt of oude leningen aflost en moet herfinancieren, ontstaat daarover een renterisico. De wet FiDO stelt een maximum aan het bedrag waarover de gemeente in enig jaar een renterisico mag lopen. Deze zogenaamde renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal op 1 januari van het betreffende jaar. Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico op de vaste schuld, in relatie tot de norm zoals die is voorgeschreven in de wet FiDO. Delft is ruim onder de wettelijke norm gebleven.

Kasgeldlimiet

Om het renterisico op de flottende schuld te beheersen, hanteert de wet FiDO een kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is het gemiddelde saldo van de korte flottende schuld en de korte flottende middelen per kwartaal. Dit saldo mag niet meer zijn dan 8,5% van de totale begroting van de gemeente. Als het saldo groter is en als dit meer dan drie opeenvolgende kwartalen het geval is, moet geld worden aangetrokken voor een periode langer dan een jaar. Het beleid van Delft is enerzijds gericht op beheersing van en sturing op kasstromen en anderzijds op minimalisatie van de rentelasten. De gemeente mag de kasgeldlimiet gedurende een aaneengesloten periode van drie kwartalen overschrijden zonder dat de provincie om ontheffing moet worden gevraagd. Het Treasuryberaad maakt daarover een afweging. Onderstaande tabel laat zien dat de kasgeldlimiet in 2024 niet is overschreden.

Garantieportefeuille

Omschrijving (toelichting)

Voor een nadere toelichting op de garantieportefeuille wordt verwezen naar de balanspost "niet uit de balans blijken verplichtingen".

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Algemene toelichting op de paragrafen

In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd over beheersmatige onderwerpen en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is om onderwerpen met een groot financieel belang, die versnipperd in de jaarstukken staan, te bundelen in een kort overzicht dat de raad voldoende inzicht geeft. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken en zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

In de jaarstukken staat de verantwoording van wat in dezelfde paragrafen in de begroting is opgenomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing lichten we diverse onderdelen met betrekking tot de financiële positie toe:

- het beschikbare weerstandsvermogen en de financiële kengetallen,
- het risicoprofiel met een toelichting in hoeverre schade en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met de weerstandscapaciteit kunnen worden opgevangen,
- de strategische risicoagenda.

Lokale heffingen

In de paragraaf Lokale heffingen wordt verslag gedaan van de opbrengsten per lokale heffing, het bedrag aan kwijtscheldingen, de kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing, alsmede van de (ontwikkeling van de) lokale lastendruk voor eenpersoonshuishoudens, meerpersoonshuishoudens en bedrijven.

Grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid wordt op hoofdlijnen ingegaan op (de uitvoering van) het Meerjaren Programma Grondontwikkeling (MPG).

Fonds Delft 2040

In de paragraaf Fonds Delft 2040 wordt de inzet van de reserve Stad voor de aanvragen Fonds Delft 2040 toegelicht en wordt ingegaan op de opheffing van het Fonds Delft 2040 per 1 januari 2025 (motie 7_2_1 "Neem op een nette manier afscheid van Fonds Delft 2040" van 17 oktober 2024 en het amendement A 6.2.F 'Formele afwikkeling motie 'Neem op een nette manier afscheid van Fonds Delft 2040' van 7 november 2024).

Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt verslag gedaan over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, riolering en gebouwen.

Verbonden partijen en subsidies

De paragraaf verbonden partijen en subsidies geeft een overzicht van:

- de partners (lokaal en regionaal) die te beschouwen zijn als een verbonden partij,
- de overige deelnemingen,
- onze lokale samenwerkingsrelatie met gesubsidieerde maatschappelijke instellingen.

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de bedrijfsvoering en de nieuwe ontwikkelingen die zich daarin voordoen. Daarnaast besteedt deze paragraaf aandacht aan de rechtmatigheid van bestedingen die zijn verantwoord in deze jaarrekening en over de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid zoals bedoeld in artikel 213a Gemeentewet.

Financiering

De paragraaf Financiering bevat een overzicht van de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende drie jaar, de rentevisie en de rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

Totaal Activa

Excel-tabel

Balans	bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			
1.1 Immateriële vaste activa			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		85.763	88.656
Totaal 1.1 Immateriële vaste activa		85.763	88.656
1.2 Materiële vaste activa			
Investerings met een economisch nut		200.472	192.717
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		18.398	13.945
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		142.885	129.779
In erfpacht uitgegeven gronden		13.373	13.373
Totaal 1.2 Materiële vaste activa		375.128	349.814
1.3 Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		8.740	8.740
Leningen aan woningbouwcorporaties		1.889	15.919
Leningen aan deelnemingen		43.484	44.514
Overige langlopende leningen		11.986	11.966
Totaal 1.3 Financiële vaste activa		66.099	81.139
Totaal Vaste activa		526.990	519.609
Vlottende activa			
2.1 Voorraden			
Grond- en hulpstoffen		8	11
Bouwgronden in exploitatie		1.615	-3.747
Totaal 2.1 Voorraden		1.623	-3.736
2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Vorderingen op openbare lichamen		33.849	27.245
Overige verstrekte kasgeldleningen		8.750	6.950
Rekening-courant verhouding met het Rijk		156.475	120.211
Overige vorderingen		10.943	15.995
Totaal 2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		210.017	170.401
2.3 Liquide middelen			
Kassaldi		38	26
Banksaldi		4.962	-
Totaal 2.3 Liquide middelen		5.000	26
2.4 Overlopende activa			
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		1.927	1.301
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		16.478	20.093
Totaal 2.4 Overlopende activa		18.405	21.394
Totaal Vlottende activa		235.045	188.086
Totaal Activa		762.035	707.695

Totaal Passiva

Excel-tabel

Balans	bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Vaste passiva			
3.1 Eigen vermogen			
Algemene reserve		104.483	83.098
Bestemmingsreserves		202.088	198.639
Gerealiseerd resultaat		9.492	7.336
Totaal 3.1 Eigen vermogen		316.063	289.074
3.2 Voorzieningen			
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen		10.189	8.867
Voorzieningen voor risico's		2.978	10.783
Voorziening ter egalisering van kosten		11.044	6.939
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor heffing wordt geheven		-	-
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is		18.552	15.682
Totaal 3.2 Voorzieningen		42.763	42.271
3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen		229.602	252.226
Door derden belegde gelden		2.714	2.878
Waarborgsommen		218	195
Totaal 3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		232.534	255.299
Totaal Vaste passiva		591.360	586.644
Vlottende passiva			
4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Banksaldi		-	141
Overige schulden		27.888	33.839
Totaal 4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		27.887	33.980
4.2 Overlopende passiva			
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		27.152	26.583
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		110.071	54.249
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen*		5.565	6.240
Totaal 4.2 Overlopende passiva		142.788	87.072
Totaal Vlottende passiva		170.675	121.052
Totaal Passiva		762.035	707.695

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Omschrijving (toelichting)

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin de gemeenteraad op 19 december 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie heeft vastgesteld.

Algemene grondbeginselen voor het opstellen van de jaarrekening

Omschrijving (toelichting)

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Over de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat de gemeenten geen zekerheden kunnen krijgen over omvang en hoogte van de eigen bijdragen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) moet wel een verplichting opgenomen worden.

Balans

Vaste activa: Immateriële vaste activa

Algemeen: de immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Bijdrage aan activa in eigendom van derden: geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Activeren van kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden op grond van het BBV als immateriële activa aangemerkt. Dit heeft als consequentie dat deze als een afzonderlijke actief moeten worden gewaardeerd en dus geen onderdeel meer uitmaken van de uiteindelijke investering. De kosten kunnen volgens artikel 60 van het BBV worden geactiveerd als: 1. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen; 2. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat; 3. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en; 4. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Vaste activa: Materiële vaste activa

Algemeen: activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend.

Activa met een verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs van minder dan € 15.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Individuele activa met een verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs lager dan € 15.000, kunnen worden samengevoegd tot één activum, als zij gelijksoortig zijn en op hetzelfde moment in gebruik worden genomen.

Investerings met economisch nut: investeringen met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

1. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

2. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

1. maximaal 60 jaar: rioleringen, voor zover dit de bijdrage uit de voorziening overstijgt. In geval van grondexploitaties worden de kosten van de eerste aanleg van deriolering niet geactiveerd, maar middels de betreffende grondexploitatie verrekend met het exploitatieresultaat.
2. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen sportvelden
3. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen;
4. 20 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten, tijdelijke bedrijfsgebouwen en technische installaties in bedrijfsgebouwen
5. 10 jaar: veiligheids- en geluidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, kabels en leidingen, kantoormeubilair en schoolmeubilair;
6. 6-10 jaar: auto's en vervoermiddelen, tractiemiddelen (maaimachines, takkenhakmachine en dergelijke);
7. 3-5 jaar: telefooninstallaties en automatiseringsapparatuur.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven: wanneer investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut. Hiervoor kan ter bestrijding van de kosten een heffing worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut: investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

1. maximaal 60 jaar: tunnels, viaducten, bruggen, havens, kades, sluizen en waterkeringen, openbare verlichting;
2. maximaal 25 jaar: wegen, pleinen en rotondes, parkeerterreinen, verkeersregelininstallaties;
3. 15 jaar: pompen en gemalen;
4. maximaal 10 jaar: parken, groenvoorzieningen, speeltoestellen, geluidswallen, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
5. 5 jaar: straatmeubilair.

In erfpacht uitgegeven gronden: voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn

verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Vaste activa: Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Van een deelneming is (krachtens artikel 1 lid e BBV) sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd als de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Vlottende activa: Voorraden

Grond- en hulpstoffen: Voorraden grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie: de als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Verkoopopbrengsten worden in mindering gebracht op de boekwaarde: voor bouwgronden in exploitatie waarbij een verlies wordt verwacht, wordt een voorziening gevormd voor de omvang van het volledige verlies. Een dergelijke voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van het toekomstige verlies gebaseerd op de fasering van het project.

Vlottende activa: Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen: de vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vlottende activa: Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva: Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten is
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Vaste passiva: Vaste schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

1. Vaste activa

Omschrijving (toelichting)

Vaste activa zijn bezittingen waarbij de benodigde geldmiddelen voor langere tijd zijn vastgelegd en niet op korte termijn in liquide middelen kunnen worden omgezet.

1.1 Immateriële vaste activa

Omschrijving (toelichting)

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2024:

Immateriele vaste activa

Excel-tabel

Immateriële vaste activa				
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Investerings	Afschrijvingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Bijdragen aan activa in eigendom van derden				
Nieuwe Kerk	1.017		1.017	-
Spoortunnel	83.229		1.156	82.073
Steunpunt Delfgauw	906		38	868
Verbouwing Dok/VAK	2.532		317	2.215
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling				
Vorbereidingskosten (GREX)	971	-364		607
Totaal	88.656	-364	2.528	85.763

1.2 Materiele vaste activa

Omschrijving (toelichting)

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa weer:

Materiele vaste activa

Excel-tabel

Materiële vaste activa						
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Balanswaarde per 31-12-2024
Investerings met een economisch nut						
Gronden en terreinen	22.655	1.101	401	-	-	23.355
Bedrijfsgebouwen	139.136	16.481	-	6.746	-	148.871
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.467	-	4	253	-	2.210
Vervoermiddelen	394	84	22	65	-	391
Machines, apparaten en installaties	12.528	1.064	241	2.508	-	10.843
Overige materiële vaste activa	15.537	616	-	1.351	-	14.802
Subtotaal	192.717	19.346	668	10.923	-	200.472
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.945	5.309	25	670	161	18.398
Subtotaal	13.945	5.309	25	670	161	18.398
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut						
Gronden en terreinen	3.740	-	-	-	-	3.740
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	126.039	18.037	172	4.560	199	139.145
Subtotaal	129.779	18.037	172	4.560	199	142.885
In erfpacht uitgegeven gronden						
In erfpacht uitgegeven gronden	13.373	-	-	-	-	13.373
Subtotaal	13.373	-	-	-	-	13.373
Totaal	349.814	42.692	865	16.153	360	375.128

Investerings

Omschrijving (toelichting)

Onder bijdragen van derden zijn de bedragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Investerings

Excel-tabel

Investerings					Bedragen x € 1.000
Omschrijving investering	Beschikbaar krediet	Realisatie t/m 2023	Besteding 2024	Restant krediet	Programma
<u>Investerings met een economisch nut</u>					
Marlotlaan - Wissellocatie	1.101		1.101	-	Samenleven, onderwijs en cultuur
Gronden en terreinen			1.101		
IHP De Delftse Tuin	7.700	1.062	190	6.448	Samenleven, onderwijs en cultuur
IHP Pleysier/ISK	17.400	1.357	4.697	11.346	Samenleven, onderwijs en cultuur
IHP ISD/IGVO	15.800	2.125	6.993	6.682	Samenleven, onderwijs en cultuur
Marlotlaan - Wissellocatie	3.849	-	1.331	2.518	Samenleven, onderwijs en cultuur
Tijdelijke uitbreiding ISD	523	261	261	1	Samenleven, onderwijs en cultuur
Tijdelijke uitbreiding ISK	2.594	2.429	1.331	-1.166	Samenleven, onderwijs en cultuur
Overig			1.678		
Bedrijfsgebouwen			16.481		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			-		
Tractie	1.293	32	79	1.182	Schone en veilige stad
Overig			5		
Vervoersmiddelen			84		
ICT Investerings	13.925	2.316	616	10.993	Overhead
Aanpassing parkeerautomaten	750		237	513	Bereikbare Stad
Overig			320		
Machines, apparaten en installaties			1.173		
Duurzaamheid vastgoed	2.265	763	341	1.161	Duurzame stad
			275		
Overige materiële vaste activa			616		
<u>Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</u>					
Vernieuwen riolen (GRP)			4.891	-4.891	Schone en veilige stad
Vergroten afvoercapaciteit	9.950	4.423	84	5.443	Schone en veilige stad
Overig			334		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			5.309		
<u>Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut</u>					
Beheerplan civiele constructies	27.345	5.410	6.323	15.612	Schone en veilige stad
Beheerplan groen en water	10.748	675	917	9.156	Schone en veilige stad
Beheerplan wegen	20.230	2.460	2.310	15.460	Schone en veilige stad
Kanaalweg (BH wegen)	600	172	1.006	-578	Schone en veilige stad

Investerings				Bedragen x € 1.000
Bomenwijk (Vestia)	2.500	2.376	107	17 Schone en veilige stad
Mobiliteitsagenda	30.068	4.949	3.085	22.034 Bereikbare stad
Overig			4.289	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			18.037	
Overig				
Gronden en terreinen			-	
Totaal		42.801		

1.3 Financiële vaste activa

Omschrijving (toelichting)

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Kapitaalverstrekkingen

Excel-tabel

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen					
Bedragen x € 1.000	31-12-2023	Investerings	Desinvesterings	Aflossingen	31-12-2024
Evides NV	432				432
ROM InnovationQuarter BV	3.244				3.244
Parkeren Delft BV	90				90
Stedin Holding NV	4.880				4.880
Werkse! Holding BV	90				90
Yes!Delft BV	4				4
Totaal	8.740	-	-	-	8.740

Leningen

Omschrijving (toelichting)

Specificatie van het verloop in het verslagjaar van de door de gemeente Delft verstrekte leningen:

Verstrekte leningen

Excel-tabel

Verstrekte leningen					
Bedragen x € 1.000		31-12-2023	Verstrekkings	Aflossingen	Rentetoevoeging 31-12-2024
Leningen aan woningbouwcorporaties					
Woonbron / Maasoevers	388			31	357
DUWO	7.596			7.596	-
Vidomes Delft	7.935			6.403	1.532
Subtotaal	15.919	-	14.030	-	1.889
Leningen aan deelnemingen					
Parkeren Delft B.V.	44.514			1.030	43.484
Subtotaal	44.514	-	1.030	-	43.484
Overige langlopende leningen					
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland	10.104	256			10.360
Sportverenigingen en -stichtingen*	706		93		613
Provincie Zuid-Holland	256		43		213
Grotius College	900		100		800
Subtotaal	11.966	256	236	-	11.986
Totaal	72.399	256	15.296	-	57.359

Vlottende activa

2. Vlottende activa

Omschrijving (toelichting)

Tot de vlottende activa worden de balansposten gerekend die in het economische verkeer binnen 1 jaar kunnen worden omgezet in liquide middelen.

2.1 Vorraden

Omschrijving (toelichting)

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2024 het volgende overzicht worden weergegeven:

Tabel voorraden

Excel-tabel

Bouwgronden in exploitatie								
Bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2023	Uitgaven lopend jaar	Inkomsten lopend jaar	Oprenting lopend jaar	Resultaat boekjaar	Boekwaarde per 31-12-2024	Voorziening	Balanswaarde per 31-12-2024
Bouwgronden in exploitatie								
Nieuw Delft	-5.048	4.643	-4.912	-100	5.091	-5.316	0	-5.316
Maria Duyst	801	262		-30	10	1.064	-1.520	-456
Haring	1.271	135		-25	-82	1.406	-1.374	31
Voorhof Noord-West	1.153	283				1.436	0	1.436
Harnaschpolder Delft	704	35	-325	-11	157	0	0	0
Kop van de Buitenhof	0	5.368				5.368	0	5.368
Kop Nieuwe Haven	0	518			-22	518	-420	98
Boekwaarde exclusief voorziening	-1.118	11.243	-5.237	-166	5.154	4.474	-3.314	1.159
Voorz. opgenomen bij bouwgrond in exploitatie	-8.318					-3.314		
Boekwaarde bouwgronden in exploitatie	-9.436					1.159		
Voorz. opgenomen bij voorzieningen (passiva)	5.690					456		
Balanswaarde bouwgronden in exploitatie	-3.747					1.615		

Bouwgronden in exploitatie

Omschrijving (toelichting)

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het geraamde eindresultaat per 31-12-2024 het volgende overzicht worden weergegeven:

Tabel projectresultaten

Excel-tabel

Verwachte projectresultaten						
Bedragen x € 1.000	winst / verlies	Boekwaarde eind boekjaar	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Eindwaarde (nominaal)	Eindwaarde (NCW)
Bouwgronden in exploitatie	verlieslatend	2.988	5.515	5.028	-3.474	-3.314
Maria Duyst	verlies	1.064	4.980	4.398	-1.645	-1.520
Haring	verlies	1.406	56	61	-1.401	-1.374
Kop Nieuwe Haven	verlies	518	479	568	-428	-420
Bouwgronden in exploitatie	winstgevend	1.486	83.549	87.205	2.169	1.963
Nieuw Delft	winst	-5.317	20.384	16.227	1.160	1.072
Voorhof Noord-West	winst	1.436	3.412	5.451	604	558
Kop van de Buitenhof	winst	5.368	59.753	65.527	405	333
Subtotaal bouwgronden in exploitatie		4.474	89.064	92.233	-1.305	-1.351

2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Omschrijving (toelichting)

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen

Excel-tabel

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar		
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	33.849	27.245
Overige verstrekte kasgeldleningen	8.750	6.950
Rekening-courant verhouding met het Rijk	156.475	120.211
Overige vorderingen		
Vorderingen op derden	3.697	3.142
Voorziening voor vorderingen op derden	-72	-154
Subtotaal	3.625	2.988
Belastingvorderingen	5.217	10.311
Voorziening voor belastingvorderingen	-344	-306
Subtotaal	4.873	10.005
Vorderingen bijstandsverlening	7.735	7.755
Voorziening voor vorderingen bijstandsverlening	-5.356	-5.298
Subtotaal	2.379	2.457
Overige uitzettingen	66	545
Subtotaal Overige vorderingen	10.943	15.995
Totaal	210.017	170.401

Uitzettingen in Rijks schatkist

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO), is de gemeente verplicht om overtollige liquide middelen bij de schatkist aan te houden. In onderstaande tabel zijn de kwartaalcijfers opgenomen van de buiten de rijksschatkist aangehouden middelen. Het kwartaalgemiddelde is berekend op basis van het gemiddelde saldo per dag.

Schatkistpapier

Excel-tabel

Ruimte drempelbedrag Schatkist bankieren				
Bedragen x € 1.000	Q1	Q2	Q3	Q4
Gemiddelde per kwartaal	19	278	19	58
Drempelbedrag (380.000) 2% van de begroting	9.200	9.200	9.200	9.200
Ruimte onder drempelbedrag	9.181	8.922	9.181	9.142

2.3 Liquide middelen

Omschrijving (toelichting)

De liquide middelen omvatten de saldi van de diverse kassen en banksaldi van de gemeentelijke organisatie. Deze middelen zijn vrij besteedbaar. De bankrekening AHC Stedin hebben we per 31 december 2024 opgenomen. Daarnaast hebben we ook de rekening-courant aangepast onder de schulden aan derden.

2.4 Overlopende activa

Omschrijving (toelichting)

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa

Excel-tabel

Overlopende activa		
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, te ontvangen van		
Rijk	-	-
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.927	1.301
Subtotaal	1.927	1.301
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		
Nog te ontvangen bedragen	5.168	4.097
Nog te ontvangen rente leningen	2.075	2.387
Vooruitbetaalde kosten	9.235	13.609
Subtotaal	16.478	20.093
Totaal	18.405	21.394

Transitoria

Omschrijving (toelichting)

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Transitoria

Excel-tabel

Naam Transitoria / Doel / Belangrijkste verstrekker				
Bedragen x € 1.000		Balanswaarde per 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen
				Balanswaarde per 31-12-2024
Ombouw Verkeerslicht		83	-	-
Doel: Ombouw Aanstuurkasten VRI				
Verstrekker: Metropoolregio Rotterdam Den Haag				
SISA: Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw		-	66	56
Doel:				
Verstrekker:				
SO Slimme centrale		92	-	-
Doel:				
Verstrekker:				
Simsub 22		98	-	98
Doel: Instandhouding monumentwten (SIM)				
Verstrekker: Ministerie OCW				
SISA: Vliegende Brigade Schieoevers		36	-	33
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: Gedupeerden Toeslagenprobleem FIN B2		302	1.098	302
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: Specifieke uitkering onderwijsroute SZW G13		-	151	95
Doel:				
Verstrekker: Ministerie SZW				
SISA: Subsidieregeling Schone lucht (doorzaam zoneren) I&W E53		-3	15	
Doel:				
Verstrekker: Ministerie I en W				
SISA: Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire SZW G12		41	18	54
Doel: Kwijtschelden publieke schulden				
Verstrekker: Ministerie SZW				
SISA: Opvang vluchtelingen Oekraïne JenV A16		392	539	392
Doel: Regeling opvang ontheemden Oekraïne				
Verstrekker: Ministerie J en V				
SPUK RMC		-	29	-
Doel:				
Verstrekker:				
Totaal nog te ontv. voorschotten van ov. Nederlandse overheidslichamen		1.041	1.916	1.030
SISA: Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï*				1.927

* nadat het boek van de jaarrekening gereed was in 2023 werd er een verschil ontdekt in de specificatie. We hebben nu het juiste saldo vermeld

NTO

Omschrijving (toelichting)

De nog te ontvangen bedragen zijn als volgt te specificeren:

Nog te ontvangen bedragen

Excel-tabel

Nog te ontvangen Bedragen			
Bedragen x € 1.000		31-12-2024	31-12-2023
Te ontvangen BCF		-	696
Baten Omgevingsvergunningen		1.228	475
Parkeeropbrengsten		945	690
Dividendbelasting		15	189
Negatieve crediteuren		-	
RGB		1.277	
Saldo Anterieure overeenkomsten - verhaalbare kosten	414		119
Saldo Anterieure overeenkomsten - nog te verhalen kosten	-		-
Saldo Anterieure overeenkomsten - nog te verrekenen kosten	235		796
Saldo Anterieure overeenkomsten (Vorderingen uit hoofde van Faciliterend grondbedrijf)		649	915
Overig		1.054	1.133
Totaal		5.168	4.097

Vooruitbetaalde kosten

Omschrijving (toelichting)

Hieronder zijn de belangrijkste posten gespecificeerd. Onder overig vallen onder meer onderhoudscontracten, verzekeringspremies en abonnementen.

Vooruitbetaalde bedragen

Excel-tabel

Vooruitbetaalde bedragen		
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Veiligheidsregio Haaglanden	-	4.784
Correctie Sisa E44	5.758	
Beheervergoeding fietsenstalling	472	675
Bijdrage RBG	-	910
PQR software	219	328
MRDH	75	226
Overig	2.711	6.686
Totaal	9.235	13.609

Vaste passiva

3. Vaste passiva

Omschrijving (toelichting)

Vaste passiva bestaan uit het eigen vermogen en voorzieningen en schulden die niet op korte termijn worden afgerekend.

3.1 Eigen vermogen

Omschrijving (toelichting)

Het eigen vermogen van de gemeente Delft bestaat uit de Algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat. Onderstaande tabel toont de mutaties in de Algemene en bestemmingsreserves en de afwikkeling van de resultaatbestemming via de algemene reserve.

Op advies van de accountant zijn de voorzieningen Bomenfonds en Degeneratievergoeding per 1/1/2024 omgezet naar de bestemmingsreserves.

Verloopoverzicht Eigen Vermogen

Excel-tabel

Verloopoverzicht Eigen vermogen							
Bedragen x € 1.000	31-12-2023	Resultaat- bestemming vorig boekjaar	Resultaat boekjaar	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2024	
Algemene reserve	83.098	4.837		19.031	-2.483	104.483	
Bestemmingsreserves	198.640	2.448		18.523	-17.519	202.088	
Gerealiseerd resultaat	7.336	-7.336	9.492			9.492	
Totaal	289.074	-51	9.492	37.554	-20.002	316.063	

Toelichting tabel EV

Omschrijving (toelichting)

Voor het gerealiseerde resultaat over boekjaar vragen we bij de vaststelling van deze jaarrekening aan de raad een bestemming.

Verloop van de reserves

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de Algemene en de verschillende bestemmingsreserves:

Verloop van de reserves

Excel-tabel

Naam reserve	Balans waarde per 31-12-2023	Resultaat bestemming vorig boekjaar	Stortingen	Onttrekkingen	Balans waarde per 31-12-2024
Bedragen x € 1.000					
Algemene reserve weerstandscapaciteit	83.099	4.837	19.031	-2.483	104.484
Totaal algemene reserve	83.099	4.837	19.031	-2.483	104.484
Reserve Stad	31.304		1.834		33.138
Vorbereidingskosten Fonds Delft 2040	1.134			-1.134	-
Reserve Automatiseringsmiddelen	3.574		349		3.923
Reserve Beleid en uitvoering	17.318	110	2.010	-4.290	15.148
Reserve Coronamaatregelen	4.057			-4.057	-
Reserve Cultureel Erfgoed Delft	216	112	72	-62	338
Reserve Dekking kapitaallasten	50.865	428	1.174	-2.957	49.510
Reserve Energie in de wijken	5.500	543		-310	5.733
Reserve Gemeentelijke huisvesting	360			-35	325
Reserve Investeringsplan	443		2.032	-59	2.416
Reserve Maatschappelijke voorzieningen	378			-317	61
Reserve MO/BW/Begeleiding	26.400	830	3.460	-600	30.090
Reserve Onderwijshuisvesting	789		513	-442	860
Reserve Openbare ruimte	2.679		900		3.579
Reserve Organisatie ontwikkeling Werkse!	520			-77	443
Reserve Project Prinsenhof	11.155		475		11.630
Reserve Kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen	8.683		1.097		9.780
Reserve Schieoevers	25.868	174	1.040	-1.635	25.447
Reserve Slapende dienstverbanden Werkse!	230		336	-537	29
Reserve Sociaal domein	2.907		1.500	-251	4.156
Reserve VAK	32				32
Reserve Vrouwenopvang DUVO	1.039	250		-100	1.189
Reserve Werkse!	171				171
Reserve WGA-ERD	300		430	-430	300
Reserve Bomenfonds	434			-6	428
Reserve Degeneratievergoeding	2.283			-221	2.062
Reserve Flexwoningen			1.300		1.300
Totaal bestemmingsreserves	198.640	2.448	18.523	-17.519	202.088
Totaal reserves	281.738	7.285	37.554	-20.002	306.572

Toelichting verloop reserves

Omschrijving (toelichting)

Alle reserves die muteren in het boekjaar zijn toegelicht bij de Algemene dekkingsmiddelen in het jaarverslag bij deze jaarstukken.

3.2 Voorzieningen

Omschrijving (toelichting)

Het verloop van de voorzieningen staat in het hierna opgenomen overzicht:

Verloopoverzicht voorzieningen

Excel-tabel

Verloopoverzicht voorzieningen					
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	8.867	1.692	-	-370	10.189
Voorzieningen voor risico's	10.783	506	-	-2.776	2.978
			5.535		
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	6.939	6.477	-325	-2.048	11.044
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor heffing wordt geheven	-	7.084	-	-7.084	-
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	15.682	12.766	-776	-9.119	18.552
Totaal	42.271	28.525	-6.636	-21.397	42.763

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Omschrijving (toelichting)

Deze voorzieningen worden gevormd om kosten die nu al bekend zijn en waarvan de omvang redelijk is in te schatten, maar in de toekomst werkelijkheid worden, te financieren conform geldende waarderinggrondslagen.

Tabel voor voorzieningen verplichtingen/verliezen

Excel-tabel

Naam voorziening / Doel / Toelichting mutaties boekjaar					
Bedragen x € 1.000	Balans- waarde per 31-12-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendingen	Balans- waarde per 31-12-2024
Voorzieningen wethouderspensionen					
Dekking pensioenaanspraken huidige en voormalige wethouders	6.271	1.556		-370	7.457
Voorziening amoveren putten					
Overgenomen verplichting voor het amoveren van putten	2.518				2.518
Voorziening verlofsparen					
Opgebouwde rechten m.b.t. verlofsparen	78	136			214
Totaal voorzieningen t.b.v. verplichtingen/verliezen	8.867	1.692	-	-370	10.189

Voorzieningen voor risico's

Omschrijving (toelichting)

Deze voorzieningen worden gevormd om mogelijke toekomstige verliezen en/of risico's op basis van inschattingen af te dekken.

Tabel voorzieningen t.b.v. risico's

Excel-tabel

Naam voorziening / Doel / Toelichting mutaties boekjaar					
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Voorziening businesscase onvoorzien					
Dekking van de verwachte risico's op de business case OBS/Spoorzoon	100		-100		-
Voorziening Bouwgronden in exploitaties (BIE)					
Ter dekking van risico's grondexploitaties	5.690		-3.441	-1.793	456
Voorziening achterstallig onderhoud					
Dekking van de verwachte kosten van grondsanering sportparken	680	406		-	1.086
Voorziening rechtsgedingen					
Dekking mogelijke gevolgen uitkomsten rechtsgedingen	813	100		-698	215
Voorziening Omzetbelasting					
Dekking gevolgen BTW-onderzoek	3.500		-1.994	-285	1.221
Totaal voorzieningen t.b.v. risico's	10.783	506	-5.535	-2.776	2.978

Voorzieningen ter egalisatie van kosten

Omschrijving (toelichting)

Deze voorzieningen zijn ingesteld voor een gelijkmatige verdeling van lasten die zijn gebaseerd op een meerjarenplanning voor het uit te voeren onderhoud aan de gemeentelijke kapitaalgoederen, op basis van geformuleerde kwaliteitseisen. Deze kwaliteitseisen worden toegelicht in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen van het jaarverslag.

Tabel voorzieningen ter egalisatie van kosten

Excel-tabel

Naam voorziening / Doel / Toelichting mutaties boekjaar					
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Voorziening onderhoud sporthallen					
Dekking van de exploitatie van de gemeentelijke sporthallen	231	94	-325		-
Voorziening onderhoud vastgoed					
Dekking van het groot onderhoud vastgoed objecten	4.148	4.869		-697	8.320
Voorziening onderhoud buitensport accommodaties					
Dekking van het groot onderhoud buitensport accommodaties	2.498	1.365		-1.172	2.691
Voorziening onderhoud gymzalen					
Dekking van het groot onderhoud gymzalen	63	149		-179	33
Totaal voorzieningen gelijkmatige verdeling lasten	6.939	6.477	-325	-2.048	11.044

Voorziening voor toekomstige investeringen waarvoor heffing wordt geheven

Omschrijving (toelichting)

Deze voorziening is ingesteld voor de door middel van heffingen ontvangen bedragen ter financiering van toekomstige vervangingsinvesteringen. De ingezetenen van Delft dragen via de rioolheffing bij aan het instandhouden en vernieuwen van de riolering. Door het instellen van deze voorziening wordt jaarlijks een gelijk bedrag gedoteerd om de vervangingsinvesteringen te kunnen bekostigen. Hiermee voorkomen we ongewenste fluctuaties.

Tabel voorziening investering met heffingen

Excel-tabel

Naam voorziening / Doel / Toelichting mutaties boekjaar					
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Voorziening toekomstige vervanging riool					
Het zichtbaar maken van spaarbedragen van de vervangingsinvesteringen in het rioolstelsel die zijn opgenomen in het tarief	-	7.084		-7.084	-
Totaal voorzieningen t.b.v. vervangingsinvesteringen met heffing	-	7.084	-	-7.084	-

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Omschrijving (toelichting)

Deze voorzieningen zijn ingesteld voor het nog niet bestede deel van de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Dit met uitzondering van de van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel; deze zijn onder de overlopende passiva opgenomen en zijn bestemd voor lasten van volgende begrotingsjaren.

Er is 1 nieuwe voorziening gevormd: de voorziening verplaatsen flexwoningen. Het is een wettelijke plicht deze gelden in een voorziening onder te brengen.

Tabel voorzieningen middelen van derden

Excel-tabel

Naam voorziening / Doel / Toelichting mutaties boekjaar					
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Toe- voegingen	Vrijval	Aan- wendingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Voorziening volkshuisvesting					
Dekking van de ontwikkeling van de woonvisie ten bate van de lokale huisvestingsmogelijkheden. De voorziening is opgebouwd uit bijdragen van de woningcorporaties en de gemeente Delft. Met ingang van 2005 is besloten deze stortingen te beëindigen. Uitgaven in overleg met de corporaties.	12				12
Voorziening begraafplaatsen (afgekochte grafrechten)					
De afkoopsommen met een bestedingsplicht worden gestort en het onderhoud van de graven wordt bekostigd.	182			-27	155
Voorziening archeologie Spoorzone					
Dekking van de kosten die archeologie maakt voor de werkzaamheden bij de Spoorzone.	36				36
Voorziening Arboretum Heempark/Korftlaan					
Dekking van het beheer en onderhoud van het Arboretum-Heempark Delft.	35			-15	20
Voorziening projecten RMD					
De gemeente Delft heeft bij de definitieve liquidatie van het RMD een bedrag ontvangen voor de uitvoering van de vier projecten Fietsbrug A13, versterking beleavingslandschap Tanthof en verbeteren "last mile fase" 1 en 2.	2.250			-15	2.235
Voorziening Bomenfonds					
Ontvangen gelden ter compensatie voor de bomenkap a.g.v. verbreding spoor. Conform de richtlijnen per 1-1-2024 omgezet naar een bestemmingsreserve.	-				
Voorziening Degeneratievergoeding					
Ontvangen gelden ter compensatie voor herstelwerkzaamheden openbare ruimte. Conform de richtlijnen per 1-1-2024 omgezet naar een bestemmingsreserve.	-				
Delftse Blik					
Vooruit ontvangen bijdragen van derden voor de meerjarige tentoonstelling Willem van Oranje Revisited van Museum Prinsenhof Delft	-	2.272		-2.229	43
Voorziening schenking Museum Prinsenhof					
Schenking die de gemeente Delft heeft mogen ontvangen ten behoeve van Museum Prinsenhof.	7.611	2.230			9.841
Voorziening Omgevingsvergunningen					
Ontvangen heffingen ter besteding aan omgevingsvergunningen	485	917	-776		626
Voorziening Riolering					
Ontvangen heffingen ter besteding aan riool werkzaamheden	5.070	5.428		-5.687	4.811
Voorziening Reiniging					
Ontvangen heffingen ter besteding aan reinigings werkzaamheden	-	1.919		-1.146	773
Voorziening flexwoningen					
Ontvangen rijks gelden bestemd voor toekomstige verplaatsing flexwoningen. Conform de richtlijnen per 1-1-2024 omgezet naar een bestemmingsreserve.	-				-
Totaal voorzieningen middelen van derden	15.681	12.766	-776	-9.119	18.552

3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

Omschrijving (toelichting)

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2024:

Tabel vaste schulden

Excel-tabel

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Vermeerderingen	Aflossingen	Balanswaarde per 31-12-2024
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	252.226		-22.624	229.602
Door derden belegde gelden	2.878		-164	2.714
Waarborgsommen	195	32	-9	218
Totaal	255.299	32	-22.797	232.534

Vlottende passiva

4. Vlottende passiva

Omschrijving (toelichting)

Tot de vlottende passiva worden de balansposten gerekend waarvan het de verwachting is dat ze binnen 1 jaar worden afgerekend.

4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Omschrijving (toelichting)

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Onder schulden aan derden is de rekening-courant van AHC Stedin van 5.8 miljoen opgenomen.

Netto-vlottende schulden

Excel-tabel

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Banksaldi	-	141
Overige schulden		
Kasgeldleningen	1.522	2.737
Schulden aan derden	17.819	23.008
Te betalen omzetbelasting, loonheffing, sociale lasten & pensioenpremies	8.547	8.094
Subtotaal overige schulden	27.888	33.839
Totaal	27.888	33.980

4.2 Overlopende passiva

Omschrijving (toelichting)

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Tabel overlopende passiva

Excel-tabel

Overlopende passiva		
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
<u>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume</u>		
Nog te betalen kosten	25.077	24.135
Nog te betalen rente geldleningen	2.075	2.448
Subtotaal	27.152	26.583
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van Het Rijk	83.817	29.181
Overige Nederlandse overheidslichamen	26.253	25.068
Subtotaal	110.071	54.249
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	5.565	6.240
Totaal	142.788	87.072

Nog te betalen kosten

Omschrijving (toelichting)

Nog te betalen kosten

Hier gaat het in hoofdzaak om de levering van goederen en diensten die conform BBV ten laste moeten komen van het verslagjaar. De belangrijkste posten zijn:

Tabel nog te betalen kosten

Excel-tabel

Nog te betalen kosten		
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen zorgkosten (WMO)		
- <i>verschillende leveranciers</i>	4.700	5.933
Prorail		
- <i>ontwikkelen Station Zuid en toiletten Delft CS</i>	2.400	2.400
<i>Door Werkse! aan derden</i>	2.247	1.310
Nog te betalen subsidies	28	3.263
GWS	597	893
Facturen in omloop	6.671	1.729
Jeugd	4.646	2.629
Veiligheidsregio Haaglanden		
- <i>FLO kosten</i>	296	5.119
Overig	3.492	859
Totaal	25.077	24.135

In de balans opgenomen van EU, Rijk

Omschrijving (toelichting)

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel ontvangen voorschotbedragen

Excel-tabel

Naam Transitoria / Doel / Belangrijkste verstrekker				
Bedragen x € 1.000	Balans- waarde per 31-12-2023	Ontvangen in 2024	Uitgegeven in 2024	Balans- waarde per 31-12-2024
TR Jeugdwerkloosheid regionaal	213	-	213	-
Doel:				
Verstrekker:				
Totaal nog te ontvangen voorschotten van Europese overheidslichamen	213	-	213	-

Tabel 2 ontvangen voorschotbedragen

Excel-tabel

Naam Transitoria / Doel / Belangrijkste verstrekker				
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Ontvangen in 2024	Uitgegeven in 2024	Balanswaarde per 31-12-2024
Subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF)	1.249		231	1.018
Doel: Arbeidsparticipatie				
Verstrekker: Agentschap SZW				
Vrouwenopvang Lokale taken	70			70
Doel:				
Verstrekker:				
Planet Biotech MRDH	124		124	-
Doel: Realisatie onderwijsruimte bij Planet Biotech MRDH				
Verstrekker: Metropoolregio Rotterdam - Den Haag				
Verg. maatsch. Begeleiding asielrecht.	53			53
Doel: Maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden				
Verstrekker: Ministerie van Sociale Zaken				
Voortijdig schoolverlaten	20		20	-
Doel: De uitvoering van RMC-taken (voortijdig schoolverlaten)				
Verstrekker: Ministerie OCW				
SISA: Woningbouwimpuls (C9)	24.524			24.524
Doel: Een bijdrage leveren aan het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hoog houden van de bouwproductie.				
Verstrekker: Ministerie van BZK				
Simsubsidie	17	1.140		1.157
Doel: Instandhouding monumenten (SIM)				
Verstrekker: Ministerie OCW				
Subsidie: Nieuw Delft	353			353
Doel: betaalbare woningbouw				
Verstrekker: Provincie Zuid Holland				
Verduurzaming Schieoevers	5			5
Doel: Energiebesparing bij bedrijven Schieoevers				
Verstrekker: Provincie Zuid-Holland				
TR Campus Zuid vliegende brigade (C41)	36	13	14	35
Doel: Projectsubsidie vliegende brigade				
Verstrekker: Provincie Zuid-Holland				
Verstedelijkingsalliantie	114	327	261	180
Doel: Samenwerkingsverband van de Provincie Zuid-Holland, de MRDH en de acht steden				
Verstrekker: de provincie, de MRDH en de acht steden				
Totaal voorschotten van Nederlandse overheidslichamen	26.565	1.480	650	27.395

Tabel 3 ontvangen voorschotbedragen

Excel-tabel

Naam Transitoria / Doel / Belangrijkste verstrekker				
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Ontvangen in 2024	Uitgegeven in 2024	Balanswaarde per 31-12-2024
SISA: CDOKE Co2 reductie (K28)	554	5.760	2.936	3.378
Doel: Specifieke uitkering inzake Co ² reductie				
Verstrekker: Ministerie van Economische zaken				
SISA: Onderwijs achterstanden beleid (D8)	1.420	3.997	3.358	2.059
Doel: Bestrijden van onderwijsachterstanden				
Verstrekker: Ministerie van OCW				
SISA: Uitkering huisvesting kwetsbare groepen (C31)	19	-	-	19
Doel: Het versneld realiseren van (flexibele) huisvesting voor kwetsbare doelgroepen.				
Verstrekker: Ministerie van BZK				
SISA: Uitkering huisvesting kwetsbare groepen (J56)	1.000	3.000		4.000
Doel: Regeling huisvesting aandachtsgroepen				
Verstrekker: Ministerie van BZK				
SISA: Radicalisering (A5)	92		92	0
Doel: Versterking van de lokale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme				
Verstrekker: Ministerie J&V				
SISA: Radicalisering (A20)	129	368	265	232
Doel: Versterking van de lokale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme				
Verstrekker: Ministerie J&V				
SISA: Jeugdcriminaliteit (A21)	641	1.070	1.060	651
Doel: Voorkoming van jeugdcriminaliteit				
Verstrekker: Ministerie J&V				
SISA: Sportakkoord (H4)*	1.076	1.425	1.625	876
Doel: Stimulering sport				
Verstrekker: Ministerie VWS				
SISA: Sportakkoord (H8)	47		47	-
Doel: Stimulering sport				
Verstrekker: Ministerie VWS				
SISA : Aanpak Energiearmoede (H7)*	-		-	-
Doel:				
Verstrekker: Ministerie VWS				
SISA: SPUK Isolate (J94)	729	2.267	223	2.773
Doel: Specifieke uitkering isolatie koopwoningen				
Verstrekker: Ministerie van BZK				
SISA: SPUK Bibliotheek (D23)	176	440	308	308
Doel: Eenmalige specifieke uitkeringen voor lokale bibliotheekvoorzieningen				
Verstrekker: Ministerie van OCW				
SISA: SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (C92)	13	97	110	-
Doel: De realisatie of de instandhouding van de Informatiepunten Digitale Overheid.				
Verstrekker: Ministerie van BZK				
SISA: Nationaal Programma Onderwijs (D14)	734		388	346
Doel: Bestrijden van onderwijsachterstanden				
Verstrekker: Ministerie OCW				
SISA: SPUK IZA (H35)	226	2.521	2.369	378
Doel: Ontwikkeling mentale gezondheidsnetwerken				
Verstrekker: Ministerie VWS				
SISA: Regeling huisvesting aandachtsgroepen (C209)*	2.765	-	-	2.765
Doel: huisvesting voor specifieke groepen				
Verstrekker: Ministerie van BZK				

Naam Transitie / Doel / Belangrijkste verstrekker				
SISA: SPUK IJZ 2021 en 2022 (H25)	46			46
Doel: Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden				
Verstrekker: VUO Rijk				
SISI: SPUK kansrijke wijken (J100)	1.437	2.441	2.083	1.795
Doel: O.a. preventie van armoede, schulden en een gezonde leefomgeving.				
Verstrekker: Ministerie BZK				
SISA: Brede SPUK (H30)	390	1.601	1.518	473
Doel: Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026				
Verstrekker: Ministerie VWS				
SISA: Circulaire ambachten (E21)	22	-	22	-
Doel: een extra impuls te geven aan de ambachtscentra.				
Verstrekker: Ministerie I en W				
SISA: Volkshuisvestingsfonds (J109)	4.391	4.402		8.793
Doel: met deze middelen worden 13.000 woningen verbeterd.				
Verstrekker: Ministerie I en W				
Subtotaal voorschotten van Nederlandse overheidslichamen	15.907	29.389	16.404	28.892

* nadat het boek van de jaarrekening gereed was in 2023 werd er een verschil ontdekt in de specificatie. We hebben nu het juiste saldo vermeld

Tabel 4 vooruitontvangen voorschotbedragen

Excel-tabel

Naam Transitoria / Doel / Belangrijkste verstrekker				
Bedragen x € 1.000	Balanswaarde per 31-12-2023	Ontvangen in 2024	Uitgegeven in 2024	Balanswaarde per 31-12-2024
SISA: TR Impuls Jongerencultuur (D21)	348	295	406	237
Doel: Impuls jongerencultuur				
Verstrekker: Ministerie OCW				
SISA: Energie Armoede (J55)*	3.375		881	2.494
Doel: Aanpak energie armoede				
Verstrekker: Ministerie BZK				
SISA: Wet Inburgering Voorziening (G10)	837	2.985	1.631	2.191
Doel: Wet inburgering 2021				
Verstrekker: Ministerie SZW				
SISA: Wet Inburgering Voorziening (G13)*	153	-153	-	-
Doel: Specifieke uitkering onderwijsroute				
Verstrekker: Ministerie SZW				
SISA: Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget (J106)	1.350	-	-	1.350
Doel:				
Verstrekker: Ministere van BZK				
SISA: Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden (H12)	60	-	58	2
Doel: preventieaanpakken				
Verstrekker: Ministere van VWS				
SISA: SPUK Duurzaam zoneren (E53)	49	20	58	11
Doel: Regeling Specifieke uitkering Schone Lucht				
Verstrekker: Ministerie I en W				
SISA: Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai (E3)	218			218
Doel: Verminderen geluidsoverlast				
Verstrekker: Ministerie van IenM				
SISA: Tijdelijke impuls klimaatadaptie 2021-2027 (E44)*	6.225	5.758	4.441	7.542
Doel: Impuls geven aan klimaatadaptie				
Verstrekker: Ministerie I en W				
SISA: SPUK regeling flexibele inzet woningbouw (C210b)		56	7	49
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: SPUK kwijtscheling gemeentelijke belastingen (C62)	1	47	30	18
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: SPUK woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur (E104)		33.005		33.005
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: Tijdelijke uitkering bodemopgaven 2024-2023 (E113)		64		64
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: SPUK domein-overstijgend samenwerken zonder centraal persoon (H39)*	19	610	325	304
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: SPUK Jeugd/verblijf (H37)	-	10	-	10
Doel:				
Verstrekker:				
SISA: SPUK Regiodeal (J4)	-	6.285	-	6.285

Naam Transitoria / Doel / Belangrijkste verstrekker				
Doel:				
Verstrekker:				
Totaal voorschotten van Nederlandse overheidslichamen	12.635	48.982	7.837	53.780
Totaal voorgeschoten van Europese en Nederlandse overheidslichamen	55.320	79.851	25.104	110.071

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Omschrijving (toelichting)

Huur & operational lease

Inzake huur zijn langlopende financiële verplichtingen aangegaan. De huurverplichting bedraagt (2023: € 2,66 miljoen). Het jaarbedrag is € 1.009.556 (2023: € 1.004.892). Deze verplichtingen hebben verschillende looptijden.

Inkoopverplichtingen

De kadernota rechtmatigheid schrijft voor dat in ieder geval meerjarige inkoopcontracten van materieel belang in de toelichting op de jaarrekening bij de 'niet uit de balans blijkende verplichtingen' opgenomen moeten worden. We werken aan het optimaliseren van het contractenregister, waar nu dergelijke informatie nog niet één op één voor handen is. De gemeente doet zaken met een veelvoud van crediteuren waarvan voor een groot gedeelte geldt dat meerjarige contracten zijn afgesloten. De looptijd en omvang van deze contracten blijken niet uit een eenduidig overzicht. Desalniettemin hebben we intern een uitgebreide controle rondom aanbestedingen (de zogenaamde crediteurenanalyse) waaruit blijkt dat de meerjarige verplichting uit hoofde van deze (inkoop)contracten gesteld kan worden op € 46,5 miljoen (2023: € 31,9 miljoen).

Garantstellingen

Door de gemeente zijn de volgende garantstellingen afgegeven.

Aanwending op garanties in 2024 is € 0 (2023:€ 0).

Tabel Garantstellingen

Excel-tabel

Garantstellingen						
Bedragen x € 1.000	% garantstelling	Oorspronkelijk bedrag	31-12- 2023	Vermeer- dering	Verminder- ing	31-12- 2024
Parkeren Delft B.V.	100	26.773	12.900		-1.140	11.760
St.Beheer en exploitatie Sporthal Tanthof	50	735	227		-15	212
Sport	100	1.500	1.479		-129	1.350
Filmhuis Lumen	100	-	2.900			2.900
Next Delft	100	650	205		-205	-
Biotech	100	300	300		-300	-
Totaal			18.011	-	-1.789	16.222

Toelichting tabel Garantstellingen

Omschrijving (toelichting)

Daarnaast heeft de gemeente Delft nog een achtervangverplichting bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) van € 1.108 miljoen ultimo 2024 (2023:€ 1.035 miljoen).

Het theoretische geval dat de achtervangers op hun achtervangpositie worden aangesproken, doet zich pas voor als het garantievermogen van het WSW dreigt te dalen onder het garantieniveau. In dat geval zullen renteloze leningen aan het WSW moeten worden verstrekt om het garantievermogen weer aan te vullen. Daarbij geldt een vooraf bepaalde verdeling, namelijk dat het Rijk 50% voor zijn rekening neemt en de overige 50% wordt verdeeld onder de deelnemende gemeenten. Hierbij neemt de 'schadegemeente' de helft op zich van het gemeentelijk aandeel.

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

Tabel baten en lasten per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten					
Duurzame stad	3.045	4.119	4.257	4.100	-156
Bereikbare stad	7.488	6.725	7.479	7.829	350
Goed wonen	12.013	18.784	20.401	22.479	2.079
Schone en veilige stad	36.095	35.660	36.330	38.317	1.987
Gezonde en sociale stad	5.064	999	7.087	7.808	720
Samenleven, onderwijs en cultuur	10.008	5.068	11.770	12.275	504
Werk en inkomen	81.608	60.392	84.115	79.542	-4.573
Economie en Vastgoed	6.936	5.785	5.696	5.223	-473
Stad en Bestuur	1.925	1.324	2.354	2.800	446
Financiën	316.891	311.765	336.043	337.795	1.751
Overhead	5.713	3.829	6.918	5.959	-959
Voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal Baten	486.786	454.450	522.449	524.126	1.677
Lasten					
Duurzame stad	8.057	11.617	12.534	9.549	-2.984
Bereikbare stad	11.814	12.577	11.192	10.563	-629
Goed wonen	19.825	28.969	31.657	27.708	-3.949
Schone en veilige stad	67.928	67.402	67.756	71.032	3.276
Gezonde en sociale stad	106.526	115.800	118.687	118.689	2
Samenleven, onderwijs en cultuur	58.985	48.664	58.536	59.106	571
Werk en inkomen	115.636	96.196	120.548	110.606	-9.942
Economie en Vastgoed	18.562	13.724	17.746	16.232	-1.514
Stad en Bestuur	10.027	10.878	12.590	12.321	-269
Raad	2.546	2.692	2.794	2.793	-1
Financiën	6.180	2.968	7.708	6.339	-1.369
Overhead	47.746	48.198	53.362	52.198	-1.164
Voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	473.833	459.686	515.109	497.136	-17.973
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	12.953	-5.236	7.340	26.990	19.650
Onttrekkingen					
Financiën	-51.831	-23.682	-29.035	-19.667	9.368
Storting					
Financiën	57.449	18.411	34.679	37.165	2.486
Mutaties reserves	-5.618	5.271	-5.644	-17.498	-11.854
Gerealiseerd resultaat	7.336	34	1.696	9.492	7.796

TOELICHTING OP DE BATEN EN LASTEN

Afwijkingen tussen de begroting na wijziging en jaarstukken

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

De belangrijkste oorzaken staan hieronder benoemd. Dit betreft met name een overzicht van de afwijkingen per doelstelling tussen de vastgestelde begroting en de realisatie. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de toelichting in de Programmaverantwoording en de Overzichten in het jaarverslag.

Duurzame stad (voordeel € 2,8 miljoen), met name Milieubeheer (voordeel € 2,7 miljoen)

Bereikbare stad (voordeel € 1,0 miljoen), Parkeren (voordeel € 1,0 miljoen)

Goed wonen (voordeel € 2,5 miljoen), waaronder: Grondexploitaties (voordeel € 1,8 miljoen) en Bouwen en wonen (voordeel € 1,1 miljoen)

Schone en veilige stad (nadeel € 0,8 miljoen), waaronder riolering nadeel Riolering (nadeel € 0,8 miljoen)

Gezonde en sociale stad (voordeel € 0,7 miljoen), waaronder Jeugdhulp (voordeel € 1,3 miljoen)

Samenleving, onderwijs en cultuur (nadeel € 0,1 miljoen), met name Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 1,3 miljoen), nadeel Cultureel Erfgoed (nadeel € 0,9 miljoen), nadeel Musea (nadeel € 0,3 miljoen) en nadeel Cultuurpresentatie (nadeel € 0,3 miljoen)

Werk en inkomen (voordeel € 5,3 miljoen), met name Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 3,0 miljoen) en Inkomensregelingen (voordeel € 0,8 miljoen)

Economie en vastgoed (voordeel € 1,0 miljoen), met name Beheer overige gebouwen en gronden (voordeel € 0,4 miljoen) en Economische ontwikkeling (voordeel € 0,4 miljoen)

Stad en Bestuur (voordeel € 0,7 miljoen), waaronder: Overige baten en lasten (voordeel € 0,4 miljoen),

Incidentele baten en lasten

Onvoorzien

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Er is niets ten laste van de post onvoorzien gebracht.

Tabel onvoorzien

Excel-tabel

Onvoorzien 2024				
Bedragen x € 1.000	Begrotings-wijziging	Raad	Begroot	Realisatie
Primaire begroting	-		100	
Totaal			100	-

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Voor het inzicht in de financiële positie is van belang of sprake is van structureel begrotingsevenwicht. Van een structureel begrotingsevenwicht is sprake als structurele lasten in de begroting worden gedekt door structurele baten.

Om te bepalen of sprake is van structureel evenwicht corrigeren we het jaarrekeningresultaat voor incidentele baten en lasten en voor incidentele reservemutaties. In de tabel is voor 2024 een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten in de begroting en het effect op het jaarrekeningresultaat (correctie voor incidentele lasten verbetert het saldo, correctie voor incidentele baten verslechtert het saldo). Na correctie voor het saldo van incidentele baten en lasten wordt het structurele begrotingsevenwicht zichtbaar.

Bij het opstellen van de tabel incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het betreft baten en lasten die zich voordoen in de begroting en/of de jaarrekening.
- Het betreft baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf € 100.000.
- Het betreft baten en lasten die naar de aard incidenteel zijn of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit

De incidentele reservemutaties zijn nader gespecificeerd in de paragraaf Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves .

Overzicht van incidentele baten en lasten

Tabel incidentele baten en lasten

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000	B/L	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging	Realisatie 2024
Programma / Omschrijving				
Duurzame Stad				
Futureproof Warmtenet Delft	L	3.027	3.227	-
Circulaire economie	L	300	300	300
Bereikbare stad				
Adaptieve mobiliteitsagenda	L	660	660	660
Goed wonen				
Programmakosten IDD	L	200	200	200
Visie en strategie Schieoevers Zuid (IDD)	L	200		
Verkenning Vulcanusweg (IDD)	L	150	225	70
Vervolgonderzoek visie op en rond Rotterdamseweg (IDD)	L	150		
Flexwoningen Brasserskade	L		962	-
Actualisatie businesscase Schieoevers	L		1.040	1.040
Gezonde en sociale stad				
Regionaal programma ouderenzorg en TMW	L			
Samenleven, onderwijs en cultuur				
Tijdelijke uitbreiding huisvesting ISD	L	217	217	217
Onderzoek naar Joofds vastgoed	L	100	100	-
Cultuur (Delft-West)	L	91	91	-
Inclusie, emancipatie en anti-discriminatie (Delft-West)	L	104	104	104
Stimuleren sporten, spelen, bewegen, recreëren (Delft-West)	L	50	45	-
Smart Makers Delft (IDD)	L	204	-	-
Combinatiefunctie (Delft-West)	L	-	260	221
Waterspeeltuin	L		491	491
Werk en inkomen				
Communicatie armoede (Delft-West)	L	80	80	71
Vergroten kansen voor kinderen	L			
Economie en vastgoed				
Groot onderhoud toren Nieuwe Kerk	L		2.655	2.655
Stadskantoor - glasbreuk	L		150	-
Planet B.io (IDD)	L		150	150
Stad en bestuur				
De stad maken we met elkaar	L	250	250	-
Schuldhelpverlening (Delft-West)	L	200	300	252
Overhead				
Pensioenpremies	L		500	500
Exploitatie Facilitair	L		300	-
Subtotaal mutaties incidentele baten en lasten		5.983	12.307	6.931
Mutaties in reserves				
Incidentele mutaties in reserves		-4.545	6.999	18.853
Saldo van incidentele baten en lasten in de begroting		1.438	19.306	25.784
Begroting-/ Jaarrekeningresultaat 2024		34	1.696	9.492
Structureel jaarrekeningresultaat 2024		1.472	21.002	35.276

Incidentele posten

Omschrijving (toelichting)

Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Voor de bepaling van het structurele begrotingsevenwicht wordt het rekeningresultaat gecorrigeerd voor incidentele reservemutaties. Correctie voor incidentele stortingen (L) verbetert het saldo, correctie voor incidentele onttrekkingen (B) verslechtert het saldo.

Tabel incidenteel

Excel-tabel

(bedragen × 1.000)	B/L	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2024
Algemene reserve Weerstandscapaciteit	B	12.200	5.520	2.483
Reserve Energie in de wijken	B	-	641	310
Reserve Bomenfonds	B			6
Reserve Degeneratievergoeding	B			221
Reserve Automatiseringsmiddelen	B	75	-	-
Reserve Beleid en Uitvoering	B	725	4.600	4.290
Reserve Corona-maatregelen	B	-	4.056	4.056
Reserve Dekking Kapitaallasten	B	-0	-0	-0
Reserve Delfts Erfgoed	B	-	62	62
Reserve DUVO	B	250	250	100
Reserve Gemeentelijke Huisvesting	B	-	35	35
Reserve Investeringsplan	B	59	59	59
Reserve Kostenverhaal	B	25	-	-
Reserve Maatschappelijke Voorzieningen	B	125	407	317
Reserve MO/BW/Begeleiding	B	1.100	2.260	600
Reserve Onderwijshuisvesting	B	516	546	442
Reserve Openbare Ruimte	B	1.000	1.000	-
Reserve organisatie ontwikkelingen (Werkse!)	B	-	-	48
Reserve Project Prinsenhof	B	-	-	-
Reserve Schieoevers	B	2.467	1.667	1.635
Reserve Slapende dienstverbanden (Werkse!)	B	-	230	230
Reserve Sociaal domein	B	832	832	251
Reserve Stad	B	3.027	3.127	-
Reserve VAK	B	-	31	-
Reserve Vastgoed	B	-	-	-
Reserve Voorbereidingskosten FD 2040	B	125	325	1.134
Reserve WGA-ERD	B	430	430	430
Onttrekkingen reserves		22.956	26.078	16.710
Algemene reserve Weerstandscapaciteit	L	14.875	16.532	16.532
Reserve Energie in de wijken	L	-	543	543
Reserve Flexwoningen	L			1.300
Reserve Automatiseringsmiddelen	L	-	349	349
Reserve Beleid en Uitvoering	L	-	2.120	2.120
Reserve Corona-maatregelen	L	-	-	-
Reserve Dekking Kapitaallasten	L	-	-	-
Reserve Delfts Erfgoed	L	72	184	184
Reserve DUVO	L	-	250	250
Reserve Investeringsplan	L	-	2.000	2.032
Reserve Kostenverhaal	L	1.000	1.097	1.097
Reserve MO/BW/Begeleiding	L	-	4.290	4.290
Reserve Onderwijshuisvesting	L	312	512	512
Reserve Openbare Ruimte	L	900	900	900
Reserve organisatie ontwikkelingen (Werkse!)	L	-	-	-
Reserve Project Prinsenhof	L	255	255	475
Reserve Schieoevers	L	-	1.214	1.214
Reserve Sociaal domein	L	-	1.500	1.500
Reserve Stad	L	566	900	1.834
Reserve WGA-ERD	L	430	430	430
Toevoegingen reserves		18.411	33.077	35.563
Saldo reservemutaties		-4.545	6.999	18.853

Tabel structureel

Excel-tabel

Structurele reserve mutaties	B/L	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging	Realisatie 2024
Bedragen x € 1000,-				
Reserve Dekking Kapitaallasten	B	726	1.355	1.355
Structurele reserve mutaties		726	1.355	1.355

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Achtergrond en uitleg WNT

Omschrijving (toelichting)

Vanaf 1 januari 2013 is de WNT van kracht. De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van de zogenaamde topfunctionarissen. Topfunctionarissen zijn diegenen die leiding geven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de gemeentegriffier aangemerkt als topfunctionaris. De WNT verplicht ook tot openbaarmaking van de bezoldiging of ontslagvergoeding van de overige functionarissen, indien deze bezoldiging respectievelijk de ontslaguitkering de bezoldigingsmaxima te boven gaat. De WNT bezoldigingsmaxima voor 2024 is € 233.000.

De WNT kent de volgende bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

Tabel WNT

Excel-tabel

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	2024	2023	2022	2021
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 221	€ 212	€ 206	€ 199

Achtergrond en uitleg WNT

Omschrijving (toelichting)

Voor de niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking is de bezoldiging niet genormeerd. De (WNT) wet schrijft echter wel voor dat bezoldigingsgegevens gepubliceerd dienen te worden in de jaarrekening als deze het algemeen bezoldigingsmaximum overschrijden. Bij werken in deeltijd wordt dit bezoldigingsmaximum naar rato verlaagd of verhoogd.

WNT-verantwoording 2024 Gemeente Delft

Omschrijving (toelichting)

De WNT is van toepassing op Gemeente Delft. Het voor gemeente Delft toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Het betreft hierbij het algemeen bezoldigingsmaximum.

1a. Bezoldiging topfunctionarissen gemeente Delft

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Bezoldiging topfunctionarissen

Excel-tabel

Gegevens 2024				
bedragen x € 1		M.M. van der Kraan		J. Mimpfen
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functieervulling in 2024		[01/01] t/m [31/12]		[01/01] t/m [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		[1,0]		[1,0]
Dienstbetrekking?		[ja]		[ja]
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 162.823		€ 123.945
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 23.390		€ 20.462
Subtotaal		€ 186.213		€ 144.407
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 233.000		€ 233.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging		€ 186.213		€ 144.407
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.
Gegevens 2023				
bedragen x € 1		M.M. van der Kraan		J. MIMPEN
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functieervulling in 2023		[01/01] t/m [31/12]		[01/01] t/m [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		[1,0]		[1,0]
Dienstbetrekking?		[ja]		[ja]
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 154.843		€ 117.847
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 22.579		€ 18.962
Subtotaal		€ 177.422		€ 136.810
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 223.000		€ 223.000
Bezoldiging		€ 177.422		€ 136.810

WNT-verantwoording 2024 Gemeente Delft

Omschrijving (toelichting)

1b. Leidinggevende toefunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1/12.

Niet van toepassing in 2024.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan toefunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing in 2024.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Daarnaast zijn er in 2024 geen topfunctionarissen zonder dienstbetrekking werkzaam geweest voor de gemeente Delft en zijn er geen ontslaguitkeringen in verhouding boven de WNT norm verleend.

De aan de gemeente gelieerde bedrijven of instellingen met een eigen rechtspersoonlijkheid maken op grond van de Wet, zo nodig, in de eigen in de eigen jaarstukken bezoldigingsgegevens openbaar.

OVERZICHT VAN DE GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Totaaloverzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Baten					
Duurzame stad					
72 Riolering	629	590	590	449	-141
74 Milieubeheer	2.416	3.530	3.667	3.652	-15
83 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
Totaal Duurzame stad	3.045	4.119	4.257	4.100	-156
Bereikbare stad					
21 Verkeer en vervoer	78	18	651	213	-437
22 Parkeren	7.015	6.510	6.630	7.314	685
23 Recreatieve havens	395	162	162	292	130
25 Openbaar vervoer	0	36	36	9	-27
Totaal Bereikbare stad	7.488	6.725	7.479	7.829	350
Goed wonen					
03 Beheer overige gebouwen en	240	246	246	244	-2
81 Ruimtelijke en leefomgeving	1.012	0	183	1.323	1.140
82 Grondexploitatie (niet-bedr	7.645	14.590	16.951	17.572	621
83 Wonen en bouwen	3.116	3.949	3.021	3.340	319
Totaal Goed wonen	12.013	18.784	20.401	22.479	2.079
Schone en veilige stad					
11 Crisisbeheersing en brandwe	21	0	0	22	22
12 Openbare orde en veiligheid	514	1.190	1.226	1.357	131
21 Verkeer en vervoer	2.887	517	667	988	321
57 Openbaar groen en (openluch	251	37	288	484	195
63 Inkomensregelingen	25	0	0	0	0
72 Riolering	14.007	14.374	14.353	14.986	634
73 Afval	18.310	19.395	19.651	20.328	677
75 Begraafplaatsen en cremator	79	145	145	152	7
Totaal Schone en veilige stad	36.095	35.660	36.330	38.317	1.987
Gezonde en sociale stad					
66 Maatwerkvoorziening (WMO)	915	695	695	944	248
671c Dagbesteding (WMO)	0	0	56	56	0
671d Overige maatwerkarrangeme	2.827	0	3.388	2.997	-391
672d Jeugdhulp zonder verblijf	136	0	1.200	1.451	251
674c Gesloten plaatsing	0	0	1.000	952	-48
681a Beschermde wonen (WMO)	90	250	250	95	-155
681b Maatschappelijke- en vrouw	818	54	54	855	801
682a Jeugdbescherming	13	0	0	130	130
71 Volksgezondheid	264	0	444	328	-116
Totaal Gezonde en sociale stad	5.064	999	7.087	7.808	720
Samenleven, onderwijs en cultuur					
41 Openbaar basisonderwijs	32	78	78	90	12

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
42 Onderwijshuisvesting	570	658	888	1.096	208
43 Onderwijsbeleid en leerling	4.000	1.784	5.129	5.230	101
52 Sportaccommodaties	1.848	560	1.285	1.297	13
53 Cultuurpresentatie, cultuur	11	4	577	651	74
54 Musea	2.170	1.752	1.652	1.654	3
55 Cultureel erfgoed	4	21	21	3	-17
56 Media	0	0	440	308	-132
61 Samenkracht en burgerpartic	1.373	213	1.702	1.945	243
Totaal Samenleven, onderwijs en cultuur	10.008	5.068	11.770	12.275	504
Werk en inkomen					
61 Samenkracht en burgerpartic	12.739	130	8.171	10.110	1.939
62 Toegang en Eerstelijnsvoorz	743	0	1.050	1.555	505
63 Inkomensregelingen	53.720	48.501	60.642	60.955	313
64 WSW en beschut werk	12.950	11.762	11.532	4.511	-7.020
65 Arbeidsparticipatie	1.455	0	2.720	2.410	-309
Totaal Werk en inkomen	81.608	60.392	84.115	79.542	-4.573
Economie en Vastgoed					
03 Beheer overige gebouwen en	6.495	5.609	5.520	4.998	-522
31 Economische ontwikkeling	393	148	148	186	38
32 Fysieke bedrijfsinfrastruct	30	0	0	30	30
34 Economische promotie	18	28	28	9	-19
Totaal Economie en Vastgoed	6.936	5.785	5.696	5.223	-473
Stad en Bestuur					
01 Bestuur	132	0	0	100	100
02 Burgerzaken	1.793	1.321	2.351	2.700	349
83 Wonen en bouwen	0	2	2	0	-2
Totaal Stad en Bestuur	1.925	1.324	2.354	2.800	446
Financiën					
05 Treasury	7.678	4.265	9.150	9.640	490
061 OZB woningen	16.140	17.295	17.607	17.704	97
062 OZB niet-woningen	15.174	16.081	16.081	16.205	124
063 Parkeerbelasting	3.232	2.415	2.550	2.457	-93
064 Belastingen overig	748	1.311	1.311	1.588	277
07 Algemene uitkeringen en ove	272.654	268.857	287.953	288.205	253
08 Overige baten en lasten	33	0	0	57	57
34 Economische promotie	1.233	1.541	1.391	1.938	547
Totaal Financiën	316.891	311.765	336.043	337.795	1.751
Overhead					
04 Overhead	5.713	3.829	6.918	5.959	-959
Voorzieningen					
54 Musea	0	0	0	0	0
Totaal Baten	486.786	454.450	522.449	524.126	1.677

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Lasten					
Duurzame stad					
72 Riolering	1.565	1.361	1.401	1.083	-318
74 Milieubeheer	6.489	10.256	11.133	8.462	-2.670
81 Ruimtelijke en leefomgeving	3	0	0	4	4
Totaal Duurzame stad	8.057	11.617	12.534	9.549	-2.984
Bereikbare stad					
21 Verkeer en vervoer	1.525	1.600	2.179	1.896	-283
22 Parkeren	4.428	6.082	5.276	4.902	-374
23 Recreatieve havens	267	271	270	260	-10
25 Openbaar vervoer	5.594	4.624	3.467	3.504	38
Totaal Bereikbare stad	11.814	12.577	11.192	10.563	-629
Goed wonen					
03 Beheer overige gebouwen en	28	219	102	94	-8
81 Ruimtelijke en leefomgeving	5.805	6.308	5.446	6.878	1.432
82 Grondexploitatie (niet-bedr	8.467	14.980	18.092	13.510	-4.582
83 Wonen en bouwen	5.525	7.462	8.018	7.226	-792
Totaal Goed wonen	19.825	28.969	31.657	27.708	-3.949
Schone en veilige stad					
11 Crisisbeheersing en brandwe	9.343	9.380	9.678	9.664	-14
12 Openbare orde en veiligheid	6.415	7.981	7.803	7.261	-541
21 Verkeer en vervoer	17.508	15.264	15.151	16.218	1.067
57 Openbaar groen en (openluch	7.072	7.687	7.446	8.202	757
63 Inkomensregelingen	1.466	1.680	1.680	1.554	-126
72 Riolering	11.372	10.697	10.775	12.282	1.508
73 Afval	14.501	14.520	14.739	15.513	774
74 Milieubeheer	104	34	334	128	-206
75 Begraafplaatsen en cremator	149	159	151	209	58
Totaal Schone en veilige stad	67.928	67.402	67.756	71.032	3.276
Gezonde en sociale stad					
62 Toegang en Eerstelijnsvoorz	14.547	16.021	17.529	17.141	-389
66 Maatwerkvoorziening (WMO)	5.303	4.847	5.330	5.503	173
671a Huishoudelijke hulp (WMO)	8.643	10.804	8.822	8.904	83
671b Begeleiding (WMO)	12.941	15.247	11.473	11.589	117
671c Dagbesteding (WMO)	442	591	3.182	3.030	-152
671d Overige maatwerkarrangeme	4.032	1.021	4.266	3.630	-636
672a Jeugdhulp begeleiding	5.395	5.989	5.823	5.312	-510
672b Jeugdhulp behandeling	3.286	3.185	3.381	3.410	29
672c Jeugdhulp dagbesteding	4.002	3.374	3.933	4.986	1.052
672d Jeugdhulp zonder verblijf	4.240	3.705	4.175	3.042	-1.133

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
673a Pleegzorg	1.763	1.881	1.932	1.932	0
673b Gezinsgericht	837	576	916	900	-17
673c Jeugdhulp met verblijf ov	2.312	3.367	2.634	3.625	991
674a JeugdbehandelingGGZ zonde	7.188	7.853	7.875	7.558	-317
674b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ	2.452	2.359	3.218	4.078	860
674c Gesloten plaatsing	1.410	455	777	1.315	538
681a Beschermd wonen (WMO)	10.860	16.166	14.152	13.725	-427
681b Maatschappelijke en vrouw	9.550	10.758	10.779	10.542	-237
682a Jeugdbescherming	1.741	1.861	2.036	2.213	177
682b Jeugdreclassering	276	182	302	261	-41
71 Volksgezondheid	5.307	5.559	6.151	5.992	-158
Totaal Gezonde en sociale stad	106.526	115.800	118.687	118.689	2
Samenleven, onderwijs en cultuur					
41 Openbaar basisonderwijs	744	1.122	920	808	-112
42 Onderwijshuisvesting	9.611	7.590	8.481	8.876	394
43 Onderwijsbeleid en leerling	6.847	4.852	8.221	8.230	9
52 Sportaccommodaties	9.217	4.862	6.418	6.454	35
53 Cultuurpresentatie, cultuur	5.617	5.161	6.151	6.495	344
54 Musea	10.452	8.198	8.470	8.759	289
55 Cultureel erfgoed	352	411	406	1.267	861
56 Media	4.390	4.228	4.981	4.839	-142
61 Samenkracht en burgerpartic	11.755	12.238	14.487	13.378	-1.109
Totaal Samenleven, onderwijs en cultuur	58.985	48.664	58.536	59.106	571
Werk en inkomen					
61 Samenkracht en burgerpartic	3.024	139	5.117	3.972	-1.145
62 Toegang en Eerstelijnsvoorz	721	0	1.050	1.159	109
63 Inkomensregelingen	72.959	59.180	72.769	72.299	-471
64 WSW en beschut werk	25.973	23.900	25.639	18.076	-7.564
65 Arbeidsparticipatie	12.960	12.978	15.972	15.100	-872
Totaal Werk en inkomen	115.636	96.196	120.548	110.606	-9.942
Economie en Vastgoed					
03 Beheer overige gebouwen en	12.534	7.035	10.858	9.934	-923
21 Verkeer en vervoer	158	214	214	155	-60
31 Economische ontwikkeling	1.796	2.069	2.100	1.746	-354
32 Fysieke bedrijfsinfrastruct	5	3	0	5	5
33 Bedrijvenloket en bedrijfsr	1.210	1.263	1.263	1.229	-34
34 Economische promotie	2.860	3.140	3.311	3.163	-148

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 voor wijzigingen	Begroting 2024 na wijzigingen	Realisatie 2024	Realisatie vs Begroting
Totaal Economie en Vastgoed	18.562	13.724	17.746	16.232	-1.514
Stad en Bestuur					
01 Bestuur	2.341	3.139	4.127	4.025	-102
02 Burgerzaken	6.644	6.428	7.179	7.412	233
08 Overige baten en lasten	297	489	489	122	-367
63 Inkomensregelingen	3	15	15	7	-9
83 Wonen en bouwen	741	806	780	756	-24
Totaal Stad en Bestuur	10.027	10.878	12.590	12.321	-269
Raad					
01 Bestuur	2.546	2.692	2.794	2.793	-1
Financiën					
05 Treasury	1.993	3.503	6.160	6.315	156
061 OZB woningen	81	49	44	88	44
064 Belastingen overig	1.301	2.053	2.176	2.049	-127
07 Algemene uitkeringen en ove	0	-29	0	0	0
08 Overige baten en lasten	2.549	-2.734	-798	-2.154	-1.357
09 Vennootschapsbelasting (VpB)	237	126	126	21	-105
34 Economische promotie	20	0	0	20	20
Totaal Financiën	6.180	2.968	7.708	6.339	-1.369
Overhead					
04 Overhead	47.746	48.198	53.362	52.198	-1.164
Voorzieningen					
01 Bestuur	0	0	0	0	0
52 Sportaccommodaties	0	0	0	0	0
54 Musea	0	0	0	0	0
Totaal Voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	473.833	459.686	515.109	497.136	-17.973
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	12.953	-5.236	7.340	26.990	19.650
Onttrekkingen					
Financiën					
010 Mutaties reserves	-51.831	-23.682	-29.035	-19.667	9.368
Stortingen					
Financiën					
010 Mutaties reserves	57.449	18.411	34.679	37.165	2.486
Mutaties reserves	-5.618	5.271	-5.644	-17.498	-11.854
Gerealiseerd resultaat	7.336	34	1.696	9.492	7.796

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

Omschrijving (toelichting)

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 December 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 4.789.570 De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van november 2024 en de Financiële verordening Delft 2024.

Bevinding

Het begrotingscriterium is overschreden met een totaal € 3.657.000. Hiervan blijft uiteindelijk € 0 over wat niet acceptabel bevonden kan worden.

Het voorwaarden criterium is overschreden met € 1.570.000 . In de paragraaf bedrijfsvoering wordt beschreven welke actie ondernemen is en wordt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Het M&O criterium heeft geen bevinding.

Tabel onrechtmatigheid per rechtmatigheidscriterium

Excel-tabel

Begrotingscriterium	x € 1.000
1a. Overschrijding lasten op programmaniveau	3.622
1b. Overschrijding investeringsbudgetten per activum	35
2a. Ongeautoriseerde reserve mutaties	-
3. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	3.657
4a. Totaal van 1a wat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	3.622
4b. Totaal van 1b wat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	35
Totaal acceptabele begrotingsonrechtmatigheden	3.657
5. Saldo onacceptabele begrotingsonrechtmatigheden	-
Voorwaardencriterium	x € 1.000
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.570
M&O - criterium	x € 1.000
Het M&O criterium heeft geen bevinding	-
Totaal onrechtmatigheden	1.570

Conclusie

Omschrijving (toelichting)

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

OVERIGE GEGEVENS

VOORSTEL TOT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Toelichting

Omschrijving (toelichting)

In de Financiële verordening is opgenomen dat voorstellen waaronder dotaties aan reserves of afrekening met het rekeningresultaat worden toegelicht in de jaarstukken en getoetst aan de volgende criteria:

1. beleidsinhoudelijke noodzaak;
2. inbedding in de werkplanning van het nieuwe jaar;
3. het voorstel heeft betrekking op incidentele budgetten;
4. het minimumbedrag bedraagt € 100.000 per post en is gebaseerd op een concreet bestedingsvoorstel. Zo nodig kan gemotiveerd worden afgeweken van het minimumbedrag;
5. het begrotingssaldo van het betreffende programma mag niet worden overschreden, behalve in situaties waarbij aantoonbare exogene factoren het begrotingsresultaat negatief hebben beïnvloed.

In onderstaande tabel zijn de voorstellen weergegeven en getoetst aan de criteria van de verordening. Afwijkingen lichten we toe.

Voorstellen tot afrekening

Excel-tabel

Voorstellen tot afrekening van het jaarrekening resultaat								
bedragen * € 1.000	Storting / Lasten	Onttrekking / Baten	Effect op weerstands-vermogen	1	2	3	4	5
Afrekening met bestemmingsreserves	2.980	-	-2.980					
Samenleven, onderwijs en cultuur								
- Reserve Beleid en uitvoering - Uitvoering energiekostenregeling cultuur	100		-100	ja	ja	ja	ja	ja
- Reserve Cultureel Erfgoed Delft - Joods Erfgoed	100		-100	ja	ja	ja	ja	ja
- Algemene Reserve - Budget Delft-West naar 2026	667		-667	ja	ja	ja	ja	ja
Werk en inkomen								
- Reserve Beleid en uitvoering - Alleenverdienersproblematiek	123		-123	ja	ja	ja	ja	ja
- Reserve Beleid en uitvoering - Opvang Oekraïne	1.880		-1.880	ja	ja	ja	ja	ja
Economie en vastgoed								
- Reserve Beleid en uitvoering - Incidenteel beheer vastgoed portefeuille	110		-110	ja	ja	ja	ja	ja
Overige voorstellen	42	-	-42					
Raad								
- Delftse Rekenkamer - Verordening DRK artikel 5, lid 8	42		-42	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	3.022	-	-3.022					

BELEIDSINDICATOREN

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we naar 'Samen werken aan Delft: ambities meten'. Samen met de vergelijkingscijfers BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) zijn dit de indicatoren. De beleidsindicatoren worden hieronder gepresenteerd per programma. Dit jaarverslag beslaat één jaar, de Staat van Delft kijkt verder door trends en ontwikkelingen te analyseren voor elke beleidsindicator.

De staat van Delft vindt u hier: <https://delft.notubiz.nl/document/14193854/1>

Bij zowel de beleidsindicatoren als de BBV-indicatoren rapporteren we het meest recente peiljaar.

De smiley bij de beleidsindicator in het programma geeft in één oogopslag weer of we ons streefcijfer halen. Dit streefcijfer hebben we vooraf bepaald in de Programmabegroting 2023-2026. Door vooraf het streefcijfer te bepalen, ontstaat achteraf geen discussie over doelbereiking. In dit jaarverslag rapporteren we hoe we ervoor staan. Een groene smiley betekent dat we het streefcijfer halen, een neutrale smiley betekent dat we het streefcijfer net niet halen, een rode smiley betekent dat we het streefcijfer niet halen. Als het streefcijfer bijvoorbeeld een 8,0 is, betekent een score van een 8,0 of hoger een groene smiley, een score van een 7,7 / 7,8 of 7,9 een neutrale smiley (net niet gehaald), lager dan een 7,7 betekent een rode smiley. Als het streefcijfer 80% is, geldt hetzelfde. 80% of hoger betekent een groene smiley, 77%, 78% of 79% een neutrale smiley, lager dan 77% betekent een rode smiley.

Duurzame stad	Streven: PB 2024	Stand: JR 2024	
CO2-uitstoot in kiloton	-48%	-53%	:)
% Delftenaren die naar eigen zeggen duurzaam bezig zijn	63%	57%	:(
Bereikbare stad	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Bereikbaarheid: klantwaardering	7,8	7,5	:
Fietsen en lopen: klantwaardering	8,5	8,4	:
% Auto: aandeel verplaatsingen	Minder auto<18%	19%	:
% Fiets: aandeel verplaatsingen	Meer fietsen>42%	46%	:)

% Lopen: aandeel verplaatsingen	Meer lopen>33%	27%	:(
% OV: aandeel verplaatsingen	Meer OV>1%	3%	:(
Goed wonen	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Aandeel corporatiewoningen (excl. studenten)	> 33%	36%	:(
Nieuwbouwwoningen	+ 750	+375	:(
Nieuwbouw studentenwoningen	+ 700	+136	:(
Meldingen woonoverlast	< 366	673	:(
Schone en veilige stad	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
% Tevreden bewoners over openbare ruimte	78 %	77%	:
% Voelt zich veilig in de buurt	89 %	86%	:
Veiligheidsindex: misdrijven	-0.5%	+2,4%	:
Jeugdcriminaliteit: % minderjarige verdachten	12 %	11,7%	:(
Gezonde en sociale stad	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Jeugdzorg: aandeel geslaagde hulpverlening	71 %	72%	:(
Waardig oud worden: % eenzaamheid 75+	49 %	53%	:(
% Eenzaamheid	39 %	44%	:(
% Voelt zich vaak/soms gediscrimineerd	10 %	12%	:
% Goede ervaren gezondheid	79%	74%	:(
Samenleven, onderwijs en cultuur	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
% Voortijdig schoolverlaters	2,35 %	2,8%	:
VVE doelgroeppeuters	74 %	79%	:(
% Niet sporters	41 %	38%	:

Cultuurwaardering	7,1	7,0	:
Werk en inkomen	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Armoede, kansenongelijkheid:			
Bijstand per 1000 inwoners Delft	Verschil wordt kleiner	40	:)
Bijstand per 1000 inwoners NL	Verschil wordt kleiner	34	:)
% Kinderen in armoede	9 %	8%	:)
Geslaagde schuldhulpverlening	65 %	50%	: (
Economie en vastgoed	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Overnachtingen toeristen	405.000	342.394	: (
Vierkante meter bedrijfsruimte (VBO-industriefunctie)	363.000	328.517	: (
Groei aantal banen (werkzame personen)	57.000	61.438	:)
Stad en bestuur	Streven: PB 2024	Stand JR 2024:	
Met elkaar: vertrouwensscore B&W	6,5	6,4	:

BBV INDICATOREN

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Duurzame stad	Delft	Nederland	Peiljaar
% Hernieuwbare elektriciteit	5,8%	40,9%	2022

Goed wonen	Delft	Nederland	Peiljaar
Woonlasten eenpersoonshuishouden	977	ntb	2024
Woonlasten meerpersoonshuishouden	1.128	ntb	2024
WOZ-waarde woningen	336.000	379.000	2024
Nieuwbouw per 1.000 woningen	23,6	9,1	2023
Schone en veilige stad	Delft	Nederland	Peiljaar
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	2,6	2,2	2024
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,1	1,2	2024
Gewelds-en seksuele misdrijven per 1.000 inwoners	3,9	4,3	2024

Vernielingen, beschadigingen openbare ruimte per 1.000 inwoners	5,8	5,7	2024
Gezonde en sociale stad	Delft	Nederland	Peiljaar
Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners 12-17 jr.	11	9	2024
% Jongeren met delict voor rechter	1%	1%	2023
% Jongeren met jeugdhulp	14,2%	11,5%	2024
% Jongeren met jeugdreclassering	0,2%	0,3%	2024
% Jongeren met jeugdbescherming	1,0%	0,9%	2024
Samenleven, onderwijs en cultuur	Delft	Nederland	Peiljaar
Absoluut verzuim per 1.000 inwoners	0,5	6,3	2023
Relatief verzuim per 1.000 inwoners	41	27	2023
Werk en inkomen	Delft	Nederland	Peiljaar
Aantal re-integratievoorzieningen	143,5	197,7	2022
Demografische druk	52,4%	70,4%	2024
WMO-cliënten met een maatwerkarrangement	610	650	2024
% Netto arbeidsparticipatie	70,7%	73,2%	2024
% Functiemenging	54,0%	55,8%	2023
Bijstandsuitkeringen per 1.000 inwoners	395,2	343,6	2024
% Jeugdwerkloosheid	1%	2%	2023
Economie en vastgoed	Delft	Nederland	Peiljaar
Banen per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	777	837	2023
Vestigingen per 1.000 inwoners	127	182	2023

SPECIFICATIE INVESTERINGEN

Specificatie investeringen jaarstukken 2024

Omschrijving (toelichting)

Zoals gevraagd vanuit de commissie Rekening & Audit is onderstaand overzicht gemaakt met een nadere specificatie van de investeringen.

Ter toelichting daarbij:

1. Het begrote bedrag voor de jaarschijf 2024 betreft slechts een kasritme-inschatting van de uitgaven 2024. De essentie zit in de laatste kolom (restant krediet ultimo 2024).
2. Een over- of onderschrijding van de jaarschijf 2024 heeft geen gevolg voor de exploitatie 2024. Kapitaallasten worden pas opgenomen in de exploitatie vanaf jaar t+1 (jaar na oplevering).
3. Voor- of nadelen in de exploitatie in de toekomstige jaren zijn alleen aan de orde wanneer de cumulatieve uitgaven na oplevering van de investering lager of hoger uitvallen dan het toegekende investeringsbudget.

Inhoudelijke bijzonderheden bij de uitvoering van investeringen worden toegelicht onder de 3e W-vraag per programma.

Investerings

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000	Totaal toegekend	Realisatie t/m 2023	Realisatie 2024	Realisatie t/m 2024	Beschikbaar per 31-12-2024	Afsluiten per 31-12-2024
Duurzame Stad						
<u>Investeringsplan</u>						
Klimaatplan	925	800		800	125	X
Waterplan / klimaatadaptatie	1.385	210	193	403	982	
Stapsgewijze verduurzaming vastgoedportefeuille	2.265	763	341	1.104	1.161	
Totaal investeringen	4.575	1.773	534	2.307	2.268	
Bereikbare Stad						
<u>Investeringsplan</u>						
Adaptieve mobiliteitsagenda	30.068	4.949	3.085	8.034	22.034	
Adaptieve mobiliteitsagenda - bijdragen derden	-8.517	-1.888	-375	-2.263	-6.254	
Binnenstad fysiek t.l.v. reserve			34	34	-34	X
Halteverplaatsing tramhalte Martinus Nijhofflaan	165	-	-	-	165	
Halteverplaatsing tramhalte Martinus Nijhofflaan - bijdragen van derden	-83	-	-	-	-83	
Spoorzone (inrichting openbare ruimte)	66.738	66.695	-	66.695	43	X
<u>Bedrijfsmiddelen</u>						
Vervanging parkeerautomaten	750	-	237	237	513	X (2024)
Totaal investeringen	89.121	69.756	2.981	72.737	16.384	
Goed Wonen						
<u>Investeringsplan</u>						
Brug Professor Schoemakerplantage	340	370		370	-30	
Brug Professor Schoemakerplantage - bijdrage van derden	-340	-162	-175	-337	-3	
Parkeerplaatsen Roland Holstlaan	410	54	1	55	355	
Riool Teding v Berkhoutlaan	285	27	240	267	18	
Riool Teding v Berkhoutlaan - bijdrage van derden	-69	-	-69	-69	-	
Ecologische zones TU Campus NZ en OW	200		43	43	157	
Ecologische zones TU Campus NZ en OW - bijdrage derden	-200			-	-200	
Totaal investeringen	626	289	40	329	297	
Schone en Veilige Stad						
<u>Investeringsplan</u>						
Begraafplaatsen	200		-	-	200	
Beheerplan Civiele constructies	27.345	5.410	6.323	11.733	15.612	
Beheerplan Groen en water	9.848	497	558	1.055	8.793	
Beheerplan Groen en water t.l.v. reserve	900	178	359	537	363	
Waterberging	3.000	478	127	605	2.395	
Beheerplan Openbare verlichting	13.082	1.486	1.614	3.100	9.982	
Beheerplan Openbare verlichting t.l.v. reserve	618	6	-	6	612	
Beheerplan Wegen	20.230	2.460	2.310	4.770	15.460	
Bomenwijk (Vestia)	2.500	2.376	107	2.483	17	
Gevel tot gevel	5.600	206	435	641	4.959	
Kanaalweg (BHP Wegen)	600	172	1.006	1.178	-578	
Poptahof	2.920	507	106	613	2.307	
Projecten Tramlijn 19	31.769	31.264	177	31.441	328	
Bijdrage projecten Tramlijn 19	-3.422	-3.423		-3.423	1	
Reconstructie Ireneboulevard	500	-		-	500	
Rioolinvesteringen kostenverhaal	9.950	4.423	84	4.507	5.443	
Schieovers bovenwijkse voorzieningen t.l.v. reserve	2.100	-		-	2.100	
Speelplekken	3.000	399	556	955	2.045	
Stadsvernieuwing	1.290	221	160	381	909	

Bedragen x € 1.000	Totaal toegekend	Realisatie t/m 2023	Realisatie 2024	Realisatie t/m 2024	Beschikbaar per 31-12-2024	Afsluiten per 31-12-2024
Uitplaatsing Stedin 2020-204 t.l.v. reserve	1.330	937	277	1.214	116	
Uitbreiding Vulcanusweg	150	-			150	
Verkeersvoorzieningen	1.815	239	59	298	1.517	
Vernieuwen riolen (GRP)	35.475	6.708	8.647	15.355	20.120	
Voorziening vernieuwen riolen (GRP)	-35.475	-6.708	-3.756	-10.464	-25.011	
Verplaatsen loswal en Gelatinebrug	27.777	-	261	261	27.516	
Verplaatsen loswal en Gelatinebrug - bijdrage van derden	-13.200	-		-	-13.200	
Vervangen beheersysteem OR	600	-			600	
<u>Bedrijfsmiddelen</u>						
Tractie	1.293	32	79	111	1.182	
<u>Investeringsagenda</u>						
Openbare ruimte bovenplanse voorzieningen t.l.v. reserve	4.100	-		-	4.100	
Voorzieningen Schieoevers	3.400	11	-11	-	3.400	
Totaal investeringen	159.295	47.879	19.478	67.357	91.938	

Investeringen2

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000	Totaal toegekend	Realisatie t/m 2023	Realisatie 2024	Realisatie t/m 2024	Beschikbaar per 31-12-2024	Afsluiten per 31-12-2024
Samenleven, onderwijs en cultuur						
<u>Investeringsplan</u>						
Archeologie - Kluizenaarsbocht	234	37		37	197	
Binnen- en buitensport	180	120		120	60	
Gele Scheikunde	1.545	949		949	596	X
IHP ISD/IGVO	15.800	2.125	6.993	9.118	6.682	
IHP Delftse Tuin	7.700	1.062	190	1.252	6.448	
IHP Delftse Montessori	7.052		78	78	6.974	
IHP Maurice Maeterlinckschool	14.844		197	197	14.647	
IHP Mercurius met sportzaal	29.033	574	4	578	28.455	
IHP Pleysier/ISK	17.400	1.357	4.697	6.054	11.346	
IHP Stanislas VMBO/Junius (v)mbo-school vervroegd	20.228		39	39	20.189	
IHP Tanthof-complexen	30.741	363	246	609	30.132	
Kwaliteitsverbetering gymzalen (7x 700k)	4.900		45	45	4.855	
Marlotlaan - wissellocatie	4.950		2.432	2.432	2.518	
OHP 2025 1e inrichting Spinoza ISK	335				335	
OHP 2025 1e inrichting Mercurius College	115				115	
Museum Prinsenhof	34.500		2.240	2.240	32.260	
Rietveldtheater	1.694	298		298	1.396	
Ringpass velden	5.700	267	166	433	5.267	
Sportaccomodaties KN2021	7.890	575		575	7.315	
Sportpark Kruithuisweg (Blue Birds)	4.600	72	207	279	4.321	
Sportzaal Tanthof - bewegingsonderwijs	407	336		336	71	
Sporthal Tanthof - scheidingswand	235		235	235	-	X
Tijdelijke huisvesting Gebouw Het Kristal	1.367	1.342	1	1.343	24	
Tijdelijke huisvesting Griegstraat	363		-	-	363	
Tijdelijke uitbreiding ISD	523	261	261	522	1	X
Tijdelijke uitbreiding ISK	2.594	2.429	31	2.460	134	
<u>Investeringsagenda</u>						
IHP CLD Hof van Delft	14.000			-	14.000	
IHP Grotius Juniusstraat	31.906			-	31.906	
IHP Grotius Juniusstraat - Grond	3.100			-	3.100	
IHP Maurice Maeterlinckschool - grond	900			-	900	
IHP Sporthal Grotius	6.347			-	6.347	
IHP Stelpost	50.764			-	50.764	
Totaal investeringen	321.947	12.167	18.062	30.229	291.718	
Economie en vastgoed						
<u>Investeringsplan</u>						
Stadskantoor	300				300	
Herhuisvesting cultureel erfgoed	600		25	25	575	
Instandhouding gem vastgoed (OD177)	60				60	
St.Agathaplein 4 ventilatie	150		35	35	115	
Inrichting Willem van Oranje	630	99		99	531	
Totaal investeringen	1.740	99	60	159	1.581	
Stad en bestuur						
<u>Bedrijfsmiddelen</u>						
KCC-investeringen	141	12	-	12	129	
Meubilair	300	49		49	251	
Toegangscontrole systeem	410		-	-	410	

Bedragen x € 1.000	Totaal toegekend	Realisatie t/m 2023	Realisatie 2024	Realisatie t/m 2024	Beschikbaar per 31-12-2024	Afsluiten per 31-12-2024
Renovatie/vervanging Raadstafel	150		-	-	150	
Totaal investeringen	1.001	61	-	61	940	
Overhead						
<u>Investeringsplan</u>						
Het nieuwe kantoor (HNK)	3.012	2.643	82	2.725	287	
IT-vergaderfaciliteiten	80	56	24	80	-	X
<u>Bedrijfsmiddelen</u>						
ICT-investeringen	13.925	2.316	616	2.932	10.993	
Totaal investeringen	17.017	5.015	722	5.737	11.280	
Totaal generaal investeringen	595.322	137.039	41.877	178.916	416.406	
Waarvan:						
Totaal generaal investeringsplan	463.836	134.619	40.956	175.575	288.261	
Totaal generaal bedrijfsmiddelen	16.969	2.409	932	3.341	13.628	
Totaal generaal investeringsagenda	114.517	11	-11	-	114.517	

VERANTWOORDINGSINFORMATIE SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

SiSa

Omschrijving (toelichting)

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 5 van de Regeling Informatieverbreiding SISA - d.d. 7-41-2026							
Verrekenaar	Uitvoeringscode	Beschrijving van de activiteit	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 Gemeenten	Beschikkingssamensteller	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project Zelfstandige uitvoering (excl. SISA tussen medeoverheden)	Cumulative besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project Incl. SISA tussen medeoverheden
			Aard controle n.v.t. indicator: A20/01	Aard controle n.v.t. indicator: A20/02	Aard controle n.v.t. indicator: A20/03	Aard controle n.v.t. indicator: A20/04	Aard controle n.v.t. indicator: A20/05
			1 4338205 Analyse	Ja	Ja	€ 0	€ 0
			2 4338205 Duiding & expertise	Ja	Ja	€ 35.471	€ 140.838
			3 4338205 Regie	Ja	Ja	€ 66.785	€ 136.058
			4 4338205 Deskundigheidsbevordering: overige trainingen	Ja	Ja	€ 20.551	€ 22.963
			5 4338205 Generieke preventie-projecten	Ja	Ja	€ 1.490	€ 1.490
			6 4338205 Gerichte preventie-projecten	Ja	Ja	€ 0	€ 0
			7 4338205 Coördinatie	Ja	Ja	€ 74.134	€ 135.539
			8 4338205 Eenjarige flexibele schil	Ja	Ja	€ 0	€ 14.485
			9 4338205 Signaering	Ja	Ja	€ 66.785	€ 66.785
			10				
			Kopie Beschikkingssamensteller	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - b) Ja is indicator 09 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Bindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. indicator: A20/06	Aard controle n.v.t. indicator: A20/07	Aard controle n.v.t. indicator: A20/08	Aard controle n.v.t. indicator: A20/09	Aard controle n.v.t. indicator: A20/10
			1 4338205 Analyse	Nee	Nee	Ja	Ja
			2 4338205 Duiding & expertise	Ja	Ja	Ja	Ja
			3 4338205 Regie	Ja	Ja	Ja	Ja
			4 4338205 Deskundigheidsbevordering: overige trainingen	Ja	Ja	Ja	Ja
			5 4338205 Generieke preventie-projecten	Ja	Ja	Ja	Ja
			6 4338205 Gerichte preventie-projecten	Ja	Ja	Ja	Ja
			7 4338205 Coördinatie	Nee	Nee	Ja	Ja
			8 4338205 Eenjarige flexibele schil	Ja	Ja	Ja	Ja
			9 4338205 Signaering	Ja	Ja	Ja	Ja
			10				
JenV	A21	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2023 Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Project afgesloten in (jaar T) (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als b) de vorige indicator "nee" is ingevuld	
			Aard controle R indicator: A21/01	Aard controle n.v.t. indicator: A21/02	Aard controle n.v.t. indicator: A21/03	Aard controle n.v.t. indicator: A21/04	
			€ 1.059.730	€ 1.168.450	Nee	Voor de uitvoering van het programma Preventie met Bedrag zijn inmiddels toegekend tot medio 2024	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (Ja/Nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (Ja/Nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Bindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle D3 indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. indicator: B2/05
			B2	220	Nee	Nee	Nee
			Reeks 1	Reeks 1			
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Aard controle R indicator: B2/06	Aard controle n.v.t. indicator: B2/07	Aard controle R indicator: B2/08	Aard controle R indicator: B2/09	Aard controle R indicator: B2/10
			€ 477.052	€ 745.904			
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R indicator: B2/09	Aard controle R indicator: B2/10	Aard controle R indicator: B2/11	Aard controle R indicator: B2/12	Aard controle R indicator: B2/13
			€ 579.850	€ 1.321.415	€ 200.829	€ 703.837	€ 17.485
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal Puk's (jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			Aard controle R indicator: B2/14	Aard controle R indicator: B2/15	Aard controle R indicator: B2/16	Aard controle R indicator: B2/17	Aard controle R indicator: B2/18
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Aard controle n.v.t. indicator: B2/24
			Aard controle R indicator: B2/20	Aard controle R indicator: B2/21	Aard controle R indicator: B2/22	Aard controle R indicator: B2/23	€ 1.277.225
BZK	C82	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Geïntegreerde opbrengsten (jaar T) de voortvloeiende uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Bindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R indicator: C82/01	Aard controle n.v.t. indicator: C82/02			
			€ 30.281	Nee			
BZK	C82	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leerdoelen
			Aard controle R indicator: C82/01	Aard controle R indicator: C82/02	Aard controle n.v.t. indicator: C82/03	Aard controle n.v.t. indicator: C82/04	Aard controle n.v.t. indicator: C82/05
			€ 109.917	€ 0	4	331	73

Omschrijving (toelichting)

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2028 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoude educatie die voldoen aan de wetelijke behoeftes (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsonderwijs van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 150 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R indicator: D8:01	Aard controle R indicator: D8:02	Aard controle R indicator: D8:03	Aard controle R indicator: D8:04	Aard controle R indicator: D8:05	Aard controle R indicator: D8:06
			€ 2.344.541	€ 834.254	€ 428.391	€ 149.696	€ 1.421.738	€ 2.059.399
		Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitering onderwijsachterstandenbeleid			
			Bedrag	Bedrag	Bedrag			
			Aard controle n.v.t. indicator: D8:07	Aard controle n.v.t. indicator: D8:08	Aard controle n.v.t. indicator: D8:09	Aard controle n.v.t. indicator: D8:10		
1								
2								
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgesteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R indicator: D14:01	Aard controle R indicator: D14:02	Aard controle R indicator: D14:03			
			€ 419.694	€ 0	€ 0			
		Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Bindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R indicator: D14:04	Aard controle R indicator: D14:05	Aard controle n.v.t. indicator: D14:07			
			€ 30.879	€ 734.466	€ 345.650	Nee		
		Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle n.v.t. indicator: D14:06	Aard controle R indicator: D14:09	Aard controle n.v.t. indicator: D14:10	Aard controle R indicator: D14:11		
1								
2								
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerenontfouwer	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulative besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Bindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle n.v.t. indicator: D21:01	Aard controle R indicator: D21:02	Aard controle n.v.t. indicator: D21:03	Aard controle n.v.t. indicator: D21:04	Aard controle n.v.t. indicator: D21:05	
			1 Land Art Delft	€ 0	€ 6.000	Nee		
			2 Can I Dream	€ 40.000	€ 40.000	Nee		
			3 Delft Fringe Festival	€ 30.000	€ 30.000	Nee		
			4 Bachso	€ 3.340	€ 3.340	Nee		
			5 Theatermetuurs	€ 30.000	€ 30.000	Nee		
			6 Beeldende Kunst en Delft	€ 3.550	€ 3.550	Nee		
			7 Highlight Delft	€ 48.090	€ 48.090	Nee		
			8 POP Promote Delft	€ 43.000	€ 43.000	Nee		
			9 Stukfest Delft	€ 2.000	€ 2.000	Nee		
			10 Talent en Omroep	€ 30.000	€ 30.000	Nee		
			11 De Bunnie	€ 6.000	€ 6.000	Nee		
			12 Theater Delft	€ 18.046	€ 18.046	Nee		
			13 JBOC	€ 27.500	€ 27.500	Nee		
			14 Regenerate	€ 5.575	€ 5.575	Nee		
			15 DEIK	€ 9.406	€ 9.406	Nee		
			16 RADJUS DCA	€ 30.000	€ 30.000	Nee		
			17 Lucas Onderwijs	€ 15.000	€ 15.000	Nee		
			18 Knipsack Festival	€ 5.000	€ 5.000	Nee		
			19 Prometheus St. TU Delft	€ 30.000	€ 30.000	Nee		
			20 Blaauwe Rozen	€ 4.390	€ 4.390	Nee		
			21 Turbine Delft	€ 6.420	€ 6.420	Nee		
			22 Theatergroep Playback	€ 21.747	€ 21.747	Nee		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidie lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025	Aard van de activiteit Cumulative besteding (t/m jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. indicator: D23:01	Aard controle n.v.t. indicator: D23:02	Aard controle R indicator: D23:03	Aard controle n.v.t. indicator: D23:04	Aard controle n.v.t. indicator: D23:05	Aard controle n.v.t. indicator: D23:06
			18B240193	b) De vernieuwing van bestaande openruimten	€ 88.000	€ 88.000	a) De vernieuwing van bestaande openruimten	€ 88.000
			18B230076	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 220.000	€ 220.000	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 220.000
			100	Bindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. indicator: D23:07				
			1 Nee					
			2 Nee					
			100					
lenW	E3	Subsidierregeling sanering verkeerslaaial	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluchtshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidierregeling sanering verkeerslaaial Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. indicator: E3:01	Aard controle R indicator: E3:02	Aard controle R indicator: E3:03	Aard controle R indicator: E3:04	Aard controle R indicator: E3:05	Aard controle R indicator: E3:06
			1 2015:048:03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Kopie beschikkingnummer	Cumulative bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulative overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulative Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding Kosten ProRail (t/m jaar T)	Bindverantwoording (Ja/Nee)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
				Aard controle n.v.t. indicator: E3:07	Aard controle n.v.t. indicator: E3:08	Aard controle n.v.t. indicator: E3:09	Aard controle R indicator: E3:11	Aard controle n.v.t. indicator: E3:12
			1 2015:048:03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
lenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulative cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
		Gemeenten en GRen	Aard controle n.v.t. indicator: E21:01	Aard controle R indicator: E21:02	Aard controle n.v.t. indicator: E21:03	Aard controle R indicator: E21:04	Aard controle n.v.t. indicator: E21:05	Aard controle n.v.t. indicator: E21:06
			1 ENW/BSK-2022/298967	€ 49.511	€ 68.483	€ 46.360	€ 46.360	Ja
			2 Kopie beschikkingnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 lid 6 regeling wordt/worden niet voldaan? (is/afgeleid of niet c.v. verspreid als b) De Nee is ingevuld)			
				Aard controle n.v.t. indicator: E21:07	Aard controle n.v.t. indicator: E21:08	Aard controle n.v.t. indicator: E21:09		
			1 ENW/BSK-2022/298967	Ja				
			2					

Omschrijving (toelichting)

lenW	E44	Tijdelijke impulseregeling klimaatadaptatie 2021-2027	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief	Endverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. indicator: E44/01	Aard controle R indicator: E44/02	Aard controle n.v.t. indicator: E44/03	Aard controle R indicator: E44/04	Aard controle n.v.t. indicator: E44/05	Aard controle n.v.t. indicator: E44/06
			1 5000005103	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 5000005145	€ 52.286	€ 52.286	€ 0	€ 0	Nee
			3 5000005147	€ 62.919	€ 62.919	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie beschikkingnummer	Naamnummer madregel	Madregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per madregel			
			Aard controle n.v.t. indicator: E44/07	Aard controle n.v.t. indicator: E44/08	Aard controle n.v.t. indicator: E44/09			
			1 5000005103		Nee			
			2 5000005145		Nee			
			3 5000005147		Nee			
			Kopie beschikkingnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correcte besteding (jaar T-1) t/m Siga tussen medeoverheden	Correcte cofinanciering (jaar T-1) t/m Siga tussen medeoverheden		
			Aard controle n.v.t. indicator: E44/10	Aard controle n.v.t. indicator: E44/11	Aard controle n.v.t. indicator: E44/12	Aard controle n.v.t. indicator: E44/13		
			1 5000005103	Nee				
			2 5000005145	Nee				
			3 5000005147	Ja	€ 103.027	€ 0		
lenW	E63	Regeling specifieke uitkering Sohone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afsluiting project gedeeltelijk (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. indicator: E63/01	Aard controle R indicator: E63/02	Aard controle n.v.t. indicator: E63/03	Aard controle n.v.t. indicator: E63/04	Aard controle n.v.t. indicator: E63/05	Aard controle n.v.t. indicator: E63/06
			1 SPUKSLA-22-03197264	€ 42.969	€ 42.969	1-10-2022	31-12-2025	Ja
			2 SPUKSLA-22-03110621	€ 15.000	€ 82.763	1-10-2022	30-9-2025	Ja
			3 SPUKSLA-24-02672389	€ 12.489	€ 12.489	1-4-2024	31-3-2027	Ja
			Kopie beschikkingnummer	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	Endverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. indicator: E63/07	Aard controle n.v.t. indicator: E63/08	Aard controle n.v.t. indicator: E63/09			
			1 SPUKSLA-22-03197264	n.v.t.	Nee			
			2 SPUKSLA-22-03110621	2022	Nee			
			3 SPUKSLA-24-02672389	n.v.t.	Nee			
lenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. indicator: E104/01	Aard controle R indicator: E104/02	Aard controle R indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. indicator: E104/06
			1 WOKT Delft Campus 6000005977	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			2 WOKT Schoevers eerste fase 6000006963	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			3 WOKT Kop van Buttenhof (Noord) 6000006563 - IENN/BSK-2024/61600	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Endverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. indicator: E104/10		
			1 WOKT Delft Campus 6000005977	0	0	Nee		
			2 WOKT Schoevers eerste fase 6000006963	0	0	Nee		
			3 WOKT Kop van Buttenhof (Noord) 6000006563 - IENN/BSK-2024/61600	0	0	Nee		
			4			Nee		
			Naam infrastructuur voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructuur voorziening	Totale besteding (jaar T) per infrastructuur voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructuur voorziening	Infrastructuur voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. indicator: E104/11	Aard controle R indicator: E104/12	Aard controle R indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. indicator: E104/15	
			1		€ 0	€ 0	Nee	
			2					
lenW	E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Besteding (jaar T) binnen werkvooraad	Is er sprake van Siga tussen medeoverheden (Ja/Nee)	Correcte (jaar T-1) werkvooraad t/m Siga tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvooraad		Endverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R indicator: E113/01	Aard controle n.v.t. indicator: E113/02	Aard controle R indicator: E113/03	Aard controle n.v.t. indicator: E113/04	Aard controle n.v.t. indicator: E113/05	
			€ 0	Nee	€ 0	€ 0	Nee	
BZW	02	Gebundelde uitkering op grond van artikel 88 Participatiewet gemeentefonds 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			1 Participatiewet (PW)	1 Participatiewet (PW)	Gemeente	1 Participatiewet (PW)	Gemeente	1 Participatiewet (PW)
			Aard controle R indicator: G2/01	Aard controle R indicator: G2/02	Aard controle R indicator: G2/03	Aard controle R indicator: G2/04	Aard controle R indicator: G2/05	Aard controle R indicator: G2/06
			€ 49.078.177	€ 919.289	€ 1.100.275	€ 16.516	€ 77.324	€ 3.141
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10c Participatiewet	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10c Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de herbeoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			14 Resultat bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	14 Resultat bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	16 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)	17 Participatiewet (PW)	17 Participatiewet (PW)	17 Participatiewet (PW)
			Aard controle R indicator: G2/07	Aard controle R indicator: G2/08	Aard controle R indicator: G2/09	Aard controle R indicator: G2/10	Aard controle R indicator: G2/11	Aard controle R indicator: G2/12
			€ 363.112	€ 143.823	€ 0	€ 3.689.362	€ 16.669	€ 1.835
			Mutaties (debieten en vrie) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de herbeoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Aard controle n.v.t. indicator: G2/13				
			Aard controle G2/13	Aard controle n.v.t. indicator: G2/14				
			€ 1.453	Ja				
BZW	05	Bevullt bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitloftuud kapitaalverzekering)_gemeentefonds 2024	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekking kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekking kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R indicator: G3/01	Aard controle R indicator: G3/02	Aard controle R indicator: G3/03	Aard controle R indicator: G3/04	Aard controle R indicator: G3/05	Aard controle R indicator: G3/06
			€ 151.882	€ 15.879	€ 28.246	€ 0	€ 0	€ 0

Omschrijving (toelichting)

			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente		
			Aard controle R indicator: G307	Aard controle R indicator: G308	Aard controle R indicator: G309	Aard controle R indicator: G310	Aard controle n.v.t. indicator: G311	
52W	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2024	Wetke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente
			Ald controle n.v.t. indicator: G401	Ald controle R indicator: G402	Ald controle R indicator: G403	Ald controle R indicator: G404	Ald controle R indicator: G405	Ald controle R indicator: G406
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 141.840	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.355	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 19.583	€ 0
			4 Tozo 4 (gedend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 54	€ 0
			5 Tozo 5 (gedend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.878	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 206.314	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Ald controle n.v.t. indicator: G407	Ald controle R indicator: G408	Ald controle R indicator: G409	Ald controle n.v.t. indicator: G410		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (gedend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (gedend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Ald controle n.v.t. indicator: G411	Ald controle R indicator: G412	Ald controle R indicator: G413	Ald controle R indicator: G414	Ald controle R indicator: G415	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (gedend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (gedend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Levensonderhoud - Mutaties (statuten en v.w.v.) voortdurende debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Kapitaalverstrekking - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking Tozo in jaar T i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente		
			Ald controle n.v.t. indicator: G416	Ald controle R indicator: G417	Ald controle R indicator: G418	Ald controle R indicator: G419		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (gedend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (gedend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0		
52W	G10	Wet Inburgering 2021, gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Ald controle R indicator: G1001	Ald controle R indicator: G1002	Ald controle n.v.t. indicator: G1003			
			€ 1.631.460	€ 2.237.344	Nee			
52W	G12	Kwijtschelden publieke schulden 52W-domein hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteoperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Ald controle R indicator: G1201	Ald controle R indicator: G1202	Ald controle n.v.t. indicator: G1203			
			€ 18.150	€ 0	Ja			
52W	G13	Onderwijsroute, deel gemeente 2024	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Ald controle R indicator: G1301	Ald controle R indicator: G1302	Ald controle R indicator: G1303	Ald controle R indicator: G1304	Ald controle n.v.t. indicator: G1305	
			€ 151.090	€ 54.406	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering etfmutuering sport 2024-2026	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Ald controle n.v.t. indicator: H401	Ald controle n.v.t. indicator: H402				
			€ 1.402.048	€ 518.835				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			Ald controle n.v.t. indicator: H403	Ald controle n.v.t. indicator: H404	Ald controle R indicator: H405	Ald controle R indicator: H406	Ald controle R indicator: H407	Ald controle n.v.t. indicator: H408
			1 Exploitatie en onderhoud gymzalen	€ 23.136	€ 0	€ 0	€ 38.025	De kosten van gymzalen zijn voor 50% begrepend aan deze sport (deze onderwijshuis gebruik en deel sport gebruik)
			2 Buitensport - overige exploitatie	€ 61.151	€ 5.488	€ 0	€ 3.267	
			3 Buitensport - onderhoud sportvelden	€ 8.755	€ 138.561	€ 0	€ 0	
			4 Buitensport - overige exploitatie	€ 138.561	€ 27.237	€ 2.301	€ 23.824	
			5 Buitensport - onderhoud	€ 53.342	€ 3.219	€ 27.389	€ 39	
			6 Zwemsport	€ 30.647	€ 3.672	€ 0	€ 0	
			7 Buitensport - groot onderhoud	€ 3.672	€ 242.230	€ 0	€ 0	

Omschrijving (toelichting)

			8 Voorbereidingskosten investering	€ 11.247	€ 11.247	€ 0	€ 0	
VW8	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)			
			Aard controle R indicator: H12/01	Aard controle R indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. indicator: H12/03			
			€ 27.636	€ 187.419	Ja			
VW3	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen (tm jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoord (Ja/ Nee n.v.t.)?	Medegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. indicator: H30/02	Aard controle n.v.t. indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. indicator: H30/06
			1 Lokale Sportakkoord	€ 70.326	€ 50.263	€ 117.791	Ja	Ja
			2 Broed regeling combinatiefuncties	€ 483.477	€ 477.665	€ 942.570	Ja	Ja
			3 Terugnngen Gezondheidsachterstanden	€ 108.040	€ 103.240	€ 226.698	Ja	Ja
			4 Transitie Start	€ 86.432	€ 86.579	€ 174.379	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 27.010	€ 13.393	€ 60.241	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 98.081	€ 94.515	€ 167.878	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 210.096	€ 214.253	€ 280.496	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 54.000	€ 28.335	€ 28.335	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignaering schoolproblematie	€ 13.505	€ 12.114	€ 39.094	Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 232.391	€ 222.812	€ 272.812	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 54.971	€ 52.000	€ 100.000	Ja	Ja
			12 Een leger eenzaamheid	€ 53.505	€ 38.463	€ 55.207	Ja	Ja
			13 (U)rekin de nece	€ 62.123	€ 50.000	€ 61.463	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 13.505	€ 12.986	€ 12.986	Ja	Ja
			15 Combinatiekosten regionale aanpak	€ 48.680	€ 0	€ 21.380	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				Ja	Ja
			Aard controle n.v.t. indicator: H30/07					
			Nee					
VW3	H36	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Beschikingsnummer	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Is medegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf Siba 2024	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. indicator: H36/01	Aard controle n.v.t. indicator: H36/02	Aard controle n.v.t. indicator: H36/03	Aard controle R indicator: H36/04	Aard controle R indicator: H36/05	Aard controle n.v.t. indicator: H36/06
			1 Z42033n007 1330788-1046817-Dienst Uitvoering Subsidies aan instellingen	Ja	Ja	€ 2.082.319	€ 2.369.479	Nee
			2					
VW3	H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	Besteding (jaar T-2)	Besteding (jaar T-1)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. indicator: H37/01	Aard controle R indicator: H37/02	Aard controle R indicator: H37/03	Aard controle n.v.t. indicator: H37/04	Aard controle n.v.t. indicator: H37/05	
			Ja	€ 597.116	€ 717.599	Nee		
VW3	H38	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken zonder centraal persoon_2024	Projectnummer	Bepalend gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee)	Heeft u medegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt)	Toelichting (Verplicht indien bij H39/02 of H39/03 "Nee" is ingevuld)		
			Aard controle n.v.t. indicator: H39/01	Aard controle n.v.t. indicator: H39/02	Aard controle D1 indicator: H39/03	Aard controle n.v.t. indicator: H39/04		
			1 1046896	Ja				
			2 Kopie Projectnummer	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T) - inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf Siba 2025		
			Aard controle n.v.t. indicator: H39/05	Aard controle R indicator: H39/06	Aard controle R indicator: H39/07	Aard controle R indicator: H39/08		
			1 1046896	€ 326.293	€ 78.750	€ 326.293		
			2 Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. indicator: H39/09	Aard controle n.v.t. indicator: H39/10				
			Ja					
VRO	J4	Regionale 6e tranche	Naam actie(n) programma(n) pijler	Besteding per actie(n) programma(n) pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actie(n) programma(n) pijler	Correctie indicator jaar T-1 ten laste van Rijksmiddelen per actie(n) programma(n) pijler	Correctie indicator jaar T-1 ten laste van regionale financiering per actie(n) programma(n) pijler	
			Zelfstandige uitvoering (excl. Siba tussen medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (excl. Siba tussen medeoverheden)				
			Aard controle n.v.t. indicator: J4/01	Aard controle R indicator: J4/02	Aard controle R indicator: J4/03	Aard controle R indicator: J4/04	Aard controle R indicator: J4/05	
			1 Programma(n) Doel 1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Programma(n) Doel 2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Programma(n) Doel 3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Uitvoeringskosten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Kopie Naam actie(n) programma(n) pijler	Totale cumulative besteding per actie(n) programma(n) pijler (tm jaar T) ten laste van Rijksmiddelen inclusief uitvoering door derden	Totale cumulative besteding regionale financiering (tm jaar T) per actie(n) programma(n) pijler	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. indicator: J4/06	Aard controle n.v.t. indicator: J4/07	Aard controle n.v.t. indicator: J4/08	Aard controle n.v.t. indicator: J4/09		
			1 Programma(n) Doel 1	€ 0	€ 0	Start 1/1/2025		
			2 Programma(n) Doel 2	€ 0	€ 0	Start 1/1/2025		
			3 Programma(n) Doel 3	€ 0	€ 0	Start 1/1/2025		
			4 Uitvoeringskosten	€ 0	€ 0	Start 1/1/2025		
			5 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale compensatie BTW (tm jaar T) deel rijk(b)drage	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. indicator: J4/10	Aard controle R indicator: J4/11	Aard controle n.v.t. indicator: J4/12			
			Nee	€ 0	Nee			
VRO	J8	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectaansluiting	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fatering uit de projectaansluiting (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaansluiting binnen 3 jaar na bekendmaking gemaakt? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (tm jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (tm jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (tm jaar T)
			Aard controle n.v.t. indicator: J8/01	Aard controle n.v.t. indicator: J8/02	Aard controle D1 indicator: J8/03	Aard controle n.v.t. indicator: J8/04	Aard controle n.v.t. indicator: J8/05	Aard controle n.v.t. indicator: J8/06
			1 Woningbouwimpuls 2020 Delft-Schiedamschen / 2020-000079905	Nee	Nee	0	0	0
			2 Project Stationsgebied Delft-Campus / 2023-000051498	Ja	Ja	0	0	0
			3 Project Delft West Fase 2 / 2023-000051498	Ja	Ja	0	0	0
			4 Kopie projectaansluiting	Uitvoering WSB-maatregelen verloopt conform fatering projectaansluiting (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)	Optimiseren (jaar T)	Cumulative optimaliseren (tm jaar T)

Omschrijving (toelichting)

			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12
1	Woningbouwimpuls 2020 Delft Schiedamschen / 2020-0000079505	Ja		€ 716.750		€ 5.825.181	€ 0	€ 3.939.591
2	Project Stationsgebied Delft- Campus / 2023-0000051408	Ja		€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
3	Project Delft West Fase 2 / 2023- 0000051408	Ja		€ 5.587.364		€ 5.795.792	€ 100.000	€ 190.000
	Kopie projectnaam/nummer	Prisecategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - b) Nee is Indicator 15 verplicht		Toelichting afw(k)ingen		Eindverantwoordings project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16		
1	Woningbouwimpuls 2020 Delft- Schiedamschen / 2020-0000079505	Ja			Nee			
2	Project Stationsgebied Delft- Campus / 2023-0000051408	Ja			Nee			
3	Project Delft West Fase 2 / 2023- 0000051408	Ja			Nee			
VRO	J26	Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	Besteding (jaar T) exclusief bestedingen uit baten exploitatie	Eindverantwoordings (Ja/Nee)	Cumulative bestedingen (tm (jaar T) exclusief bestedingen uit baten exploitatie	Bereken de bate boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing	Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers	Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers
		Provincies en gemeenten				Aileen in te vullen na afloop project	Aileen in te vullen na afloop project	Aileen in te vullen na afloop project
			Aard controle R Indicator: J26/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J26/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J26/03	Aard controle R Indicator: J26/04	Aard controle R Indicator: J26/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J26/06
VRO	J41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	€ 0	Ja	€ 125.218.257	€ 0	3	3
		SiSa tussen medeoverheden		Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulative besteding (tm (jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulative cofinanciering (tm (jaar T))	Aantal projecten dat (in jaar T) is gehoepen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (tm (jaar T)) is gehoept met middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Aard controle R Indicator: J41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Aard controle R Indicator: J41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06
1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 77.626		€ 123.886	€ 13.265	1	1	
2	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 27.563		€ 150.190	€ 15.019	1	1	
3	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 88.612		€ 140.752	€ 61.001	1	1	
4	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 103.958		€ 160.885	€ 15.088	1	1	
	Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (tm (jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd		Eindverantwoordings (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09			
1	030008 Provincie Zuid-Holland	0		Ja				
2	030008 Provincie Zuid-Holland	0		Ja				
3	030008 Provincie Zuid-Holland	0		Ja				
4	030008 Provincie Zuid-Holland	0		Ja				
5								
VRO	J66	Aanpak energieraadmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulative besteding (tm (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulative besteding (tm (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J66/01	Aard controle R Indicator: J66/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/04	Aard controle R Indicator: J66/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/06
2.275		€ 653.131		€ 1.203.474	10	€ 2.779	€ 69.804	
	Het aantal huishoudens dat ondersteuning -blijvoortbeed via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de besoner direct zijn/haar energiegebruik met heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten		Cumulative besteding (tm (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J66/07	Aard controle R Indicator: J66/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/09			
2.275		€ 325.316		€ 524.005				
	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (n.o. radiatorfolie en toeslatsp)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (n.o. LED-lampen)		Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (n.o. daksolatie, vloersolatie, spouwmuurisolatie etc.)		Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (n.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energie rekening tot gevoig	Het aantal overige energierekening verlagerende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J66/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J66/15
11.184		3.743		0	608	3.375	3.318	
VRO	J68	Regeling huikveeling aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulative bestedingen (tm (jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (tm (jaar T))
			Aard controle n.v.t. Indicator: J68/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/02	Aard controle R Indicator: J68/03	Aard controle R Indicator: J68/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/06
1	RHA2021-02277203	Tijdelijke studentenhuisvesting Campus Zuidboest Delft			€ 0	€ 0	0	0
2	Kopie Projectnaam	Opbrengsten (jaar T)		Cumulative opbrengsten (tm (jaar T))	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn oververanderd (tm (jaar T)) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J68/07	Aard controle R Indicator: J68/08	Aard controle R Indicator: J68/09	Aard controle R Indicator: J68/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/12
1	Tijdelijke studentenhuisvesting Campus Zuidboest Delft		€ 0		€ 0	Nee	Nee	Nee
2	Kopie Projectnaam	Eindverantwoordings (Ja/Nee)		Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onvoorkeerbare stappen gezet?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J68/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J68/15			
1	Tijdelijke studentenhuisvesting Campus Zuidboest Delft	Ja		Nee				
2								
VRO	J94	Regeling houdende regels verstreking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C54/05 tm C54/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voorstelt aan artikel 5, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een W02-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een W02- waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage II besteed is aan die- zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (aileen van toepassing voor franchise 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waardoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
1	LA02-03623382			€ 223.499,27		0	€ 0	€ 174.700
2	LA04-07-299444			€ 0,0		0	€ 0	€ 0

